شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 （维吾尔文）

(بۇ سان ئالتە بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
ئاپرېل
16
چارشەنبە

ئۇرۇمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا 11℃ — 23℃ بولىدۇ، ئوچ بال شامال چىقىدۇ، شەھەرنىڭ جەنۇبىدا بەش بال شەرقىي جەنۇب شامىلى چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مەركىزىي ئۆگىنىش گۇرۇپپىسى پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر نىزاملارنى ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرۈپ ئۆگەندى

چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنىڭ تەجرىبىلىرىنى يەكۈنلىدى، ئىشەنچىسىنى چىڭىتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز جاڭ يۈ خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مەركىزىي ئۆگىنىش گۇرۇپپىسى 4 - ئاينىڭ 15 - كۈنى پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر نىزاملارنى ئۆگىنىش، مۇزاكىرە قىلىش داۋامىدا، يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ «بىر قولدا تەربىيىنى تۇتۇش، بىر قولدا تەكشۈرۈپ چارە كۆرۈشنى تۇتۇش»تىن ئىبارەت چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنىڭ ئەمەلىي تەجرىبىلىرىنى يەكۈنلەپ، ئاپتونوم رايونىمىزدا چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشقا بولغان ئىشەنچىسىنى تېخىمۇ چىڭىتتى.

كۆپچىلىك ئۆگىنىش ۋە مۇزاكىرە قىلغاندا مۇنداق دېدى: 1996 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم «چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، ئىستىل تۈزەشنى ئېتىبار بىلەن تۇتۇش» خىزمەت ئۇسۇلىنى تۈزۈپ چىقتى، «پارتكوم بىر تۇتاش رەھبەرلىك قىلىش، پارتىيە، ھۆكۈمەت تەڭ تۇتۇش، تەڭ باشقۇرۇش، ئاساسىي رەھبەرلەر بىۋاسىتە تۇتۇش، ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى

كۆپچىلىك مۇنداق دېدى: ئىستىل تۈزەش، چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش داۋامىدا، ئاپتونوم رايون يەنە ئاما باھالاش مېخانىزمىنى كىرگۈزۈپ، ئاما ۋەكىللىرىنى 694 ئورۇننىڭ كەسپ ئىستىلىنى باھالاشقا ئويۇشتۇرۇپ تۈزىتىش، ئۆزگەرتىشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئاپتونوم رايون بويىچە ئىستىل تۈزەش خىزمىتىنى چوڭقۇرلاشتۇردى، خام چوت سېرتىدىكى مەبلەغنى ئېنىقلاش، دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش، تاشيوللاردىكى «ئوچ قالايمىقان» ۋە ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى قالايمىقان ھەق ئېلىش، دورىدىن شېرىنكانە ئېلىش مەسىلىلىرىنى بىر - بىرلەپ تۈزەشتە ئىلگىرىلەشكە ئېرىشتى. بولۇپمۇ ئامىمىنىڭ ئىنكاسى كۈچلۈك بولۇۋاتقان سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش، ج خ قاتناش ساقچىلىرى تارماقلىرىدا كەسپ ئىستىلىنى تۈزەشتە كۆرۈنەرلىك ياخشىلىنىش بولدى. ئاما ئىجتىمائىي كەيپىياتنىڭ پەيدىنپەي

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئابلەت ئابدۇرېشىت رەئىسلەر ئىش بېجىرىش يىغىنىدا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى:

يەر تەۋرەشتىن مۇداپىئە كۆرۈپ، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئازايتىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش كېرەك

ئۆز مۇخبىرىمىز جاڭ لىشۈ خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت 4 - ئاينىڭ 14 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئېچىلغان رەئىسلەر ئىش بېجىرىش يىغىنىدا پەيزاۋاتتىكى يەر تەۋرەش ئەھۋالى ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ يەر تەۋرەشتىن مۇداپىئە كۆرۈپ، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئازايتىش خىزمىتى توغرىسىدىكى دوكلاتىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: جايلار، تارماقلار يەر تەۋرەش ئەھۋالى توغرىسىدىكى قاراشنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، تەخىرسىزلىك تۇيغۇسىنى ئاشۇرۇپ، رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، يەر تەۋرەشتىن مۇداپىئە كۆرۈپ، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئازايتىشقا دائىر خىزمەتلەرنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتۇپ، خىزمەتنى يۈز بېرىش ئېھتىمالى بولغان يەر تەۋرەش ئاپىتىدىن بۇرۇن ئىشلىشى كېرەك.

ئابلەت ئابدۇرېشىت ئاپتونوم رايونلۇق يەر تەۋرەش ئىدارىسىنىڭ يەر تەۋرەشتىن مۇداپىئە كۆرۈپ، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئازايتىش خىزمىتىدە قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىسىنى مۇئەييەنلەشتۈرگەندىن كېيىن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: شىنجاڭ مەملىكىتىمىزدىكى يەر كۆپ تەۋرەيدىغان رايون. ھازىر يەر تەۋرەش مەزگىلىدە تۇرماقتا. بولتۇردىن بۇيان پەيزاۋات ناھىيىسىدە كۆپ قېتىم بۇزغۇنچىلىق خاراكتېرلىك يەر تەۋرەپ،شۇ جاينىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى ۋە ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ھاياتى، مال - مۈلكى زىيانغا ئۇچرىدى. نۆۋەتتە جايلار، تارماقلار ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يەر تەۋرەشتىن مۇداپىئە كۆرۈپ، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئازايتىش خىزمىتىنى ھەقىقىي ياخشى ئىشلىشى كېرەك. ئۇ تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يەر تەۋرەشتىن مۇداپىئە كۆرۈپ، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئازايتىشتىكى ئون يىللىق نىشانىنى يولغا قويۇش پروگراممىسىنى تېزدىن تۈزۈپ چىقىپ،ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يەر تەۋرەشتىن مۇداپىئە كۆرۈپ، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئازايتىش خىزمىتىنىڭ سەۋىيىسىنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈش كېرەك. نۆۋەتتە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ۋىلايەت،ئوبلاست، شەھەرلەرنىڭ ۋە نۇقتىلىق ناھىيە، شەھەرلەرنىڭ بۇزغۇنچىلىق خاراكتېرلىك يەر تەۋرەشكە جىددىي تاقابىل تۇرۇپ، ئالدىن مەلۇمات بېرىش لايىھىسىگە تۈزىتىش كىرگۈزۈشنى ۋە ئۇنى تۈزۈپ چىقىشنى چىڭ تۇتۇپ، يەر تەۋرەشتىن مۇداپىئە كۆرۈشنىڭ تۈرلۈك تەدبىرلىرىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش كېرەك. شۇنىڭ بىلەن بىللە،

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئاپتونوم رايون تېلېفون يىغىنى ئېچىپ، مەركەز ئاچقان پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىنىڭ روھىنى يەتكۈزدى

ئۆز مۇخبىرىمىز مۇھەممەتئىمىن ئوبۇل خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى مۇشۇ ئاينىڭ 14 - كۈنى چۈشتىن كېيىن تېلېفون يىغىنى ئېچىپ، مەركەز ئاچقان پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىنىڭ روھىنى يەتكۈزدى ھەمدە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتىنى يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا ئورۇنلاشتۇردى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى قېيۇم باھاۋۇدۇن يىغىنغا رىياسەتچىلىك قىلدى.

يىغىندا ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى مىجىت ناسىر ئالدى بىلەن مەركەز ئاچقان پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى ۋە مۇھىت ئاسراش خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىنىڭ روھىنى يەتكۈزدى.

قېيۇم باھاۋۇدۇن ئاپتونوم رايونىمىزدا بۇ سۆھبەت يىغىنلىرىنىڭ روھىنى قانداق ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈش ھەققىدە توختىلىپ مۇنداق دېدى: مەركەزنىڭ نوپۇسنىڭ كۆپىيىشىنى تىزگىنلەش بىلەن مۇھىت ئاسراشنى توخشاش ستراتېگىيىلىك يۈكسەكلىككە

شۇڭا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى بۇ توپ دۆلەت سىياسىتىنى توغرا ئىگىلەپ، ئۇنىڭغا يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىپ، ئىدىيىۋى تونۇشىنى ھەقىقىي تۈردە مەركەزنىڭ تەلىپى ئاساسىدا بىرلىككە كەلتۈرۈپ، تونۇشىنى ئۆستۈرۈپ، بۇ خىزمەتكە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىشى، شۇنىڭ بىلەن بىللە، تەشۋىقات - تەربىيىنى جانلىق قانات يايدۇرۇپ، دۆلەتنىڭ بۇ ئىككى توپ سىياسىتىدىن ھەممە ئائىلىلەرنى خەۋەردار قىلىپ، ئۇنى بارلىق خەلق ئاممىسىنىڭ ئاڭلىق ھەرىكىتىگە ئايلاندۇرۇشى لازىم.

ئۇ مۇنداق دېدى: ئاپتونوم رايونىمىزدا پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنىڭ مۇھىم نۇقتىسى ۋە قىيىن نۇقتىسى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىدا. بۇ نامرات رايونلار خىزمىتىمىزدىكى ئەڭ مۇھىم نۇقتا ھېسابلىنىدۇ. ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمەتلىرى بۇنىڭغا يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىپ، رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ،

قەشقەر ۋىلايىتىدە بورداقچىلىق كەسپى تېز تەرەققىي قىلدى

سۈرەتلىك خەۋەر

قەشقەر ۋىلايىتى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشنى راۋاجلاندۇرۇپ، سۈپەتلىك چارۋا مال بېقىش، سۈپەتلىك گۆش ئىشلەپچىقىرىش-تەرەققىيات نىشانى بويىچە چارۋا ماللارنى بورداپ تاۋارغا ئايلاندۇرۇش قەدىمىنى تېزلەتتى. ۋىلايەت بويىچە بولتۇر بوردالغان چارۋا مال 1 مىليون 995 مىڭ 800 تۇياققا

تۇتۇش، ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى ئۇيۇشتۇرۇش، ماسلاشتۇرۇش، تارماقلار ئۆزىگە ئۆزى مەسئۇل بولۇش، ئاممىنىڭ قوللىشىغا ۋە قاتنىشىشىغا تايىنىش» تىن ئىبارەت چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش رەھبەرلىك مېخانىزمىدا چىڭ تۇرۇپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتۇپ، ئەمەلىي ئۈنۈمنى تەكىتلەپ، چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش ۋە پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشى جەھەتلەردە كۆرۈنەرلىك ئۈنۈمنى قولغا كەلتۈردى. ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئىستىل تۈزىتىش ئىشخانىسىنىڭ ئۇقتۇرۇش تارماق، ساھەلەر بىلەن ئالدىنقى بىر نەچچە يىلدا ئىستىل تۈزەش مەسئۇلىيەتنامىسى ئىمزالىشى ئاساسىدا، 1997-يىلى يەنە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 16 ۋىلايەت، ئوبلاست (شەھەر) بىلەن ئىستىل تۈزەش مەسئۇلىيەتنامىسى ئىمزالاندى.

تېزلەنتى. ۋىلايەت بويىچە بولتۇر بوردالغان چارۋا مال 1 مىليون 995 مىڭ 800 تۇياققا يېتىپ، 1995 - يىلدىكىدىن 109 مىڭ 200 تۇياق ئاشتى، ئېشىش نىسبىتى % 5.79 بولدى.

سۈرەتتە: قەشقەر شەھىرىنىڭ چارۋا مال بازىرىدا دېھقانلار بوردالغان قويلىرىنى ساتماقتا.

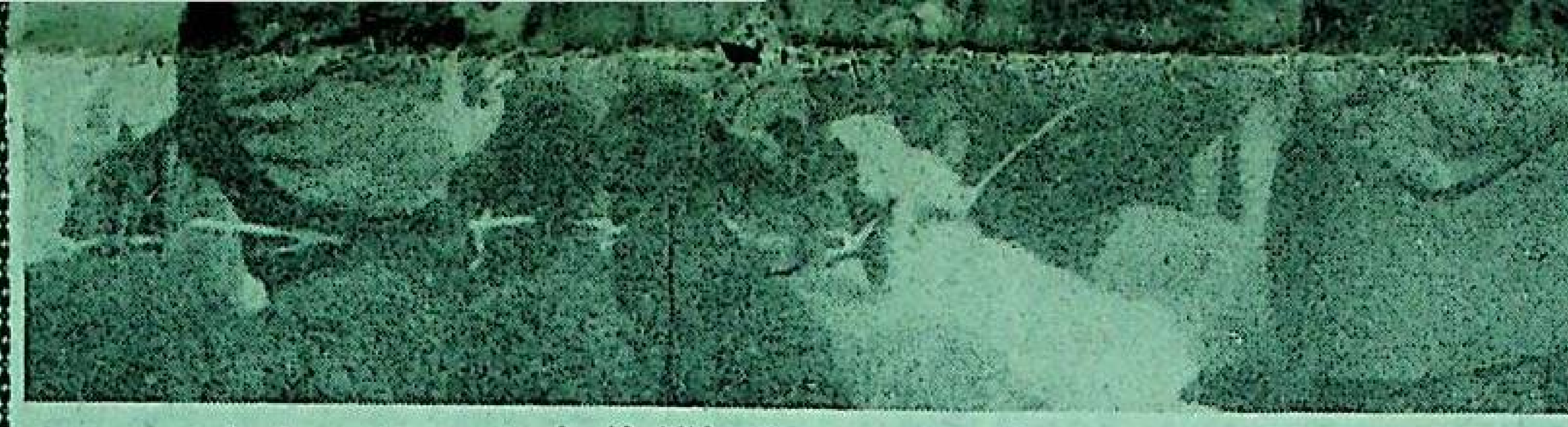

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇللا ئابدۇرېشىت خەۋىرى ۋە فوتوسى

تېرگىنلەش بىلەن مۇھىت ئاسراشنى ئوخشاش ستراتېگىيىلىك يۈكسەكلىككە ۋە ئوخشاشلا مۇھىم توپ دۆلەت سىياسىتى قاتارىدا ئوتتۇرىغا قويۇشىدىكى سەۋەب شۇكى، ھەر ئىككىسى ئومۇميلىق، ستراتېگىيىلىك خاراكتېرىنى ئالغان. ئۇ جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ يىراق كەلگۈسى مەنپەئەتىگە چېتىلىدىغان چوڭ مەسىلە.

پارتكوم، خەلق ھۆكۈمەتلىرى بۇنىڭغا يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىپ، رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، ئۈنۈملۈك پىلان تۈزۈپ، ئاممىنى ئاز پەرزەنت كۆرۈپ، تېز بېيىشقا يېتەكلەيدىغان تۈرلۈك سىياسەت، تەدبىر، تۈرلەرنى دەل جايىدا ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئەمەلىي ئۈنۈمنى قولغا كەلتۈرۈشى كېرەك. تەكشۈرۈپ - تەتقىق قىلىپ، تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەپ، يېتەرسىزلىكلەرنى تۈزىتىش ئاساسىدا، كېيىنكى خىزمەتلەرنى پۇختا ئورۇنلاشتۇرۇپ، يىللىق خىزمەت پىلانىنىڭ ئۇڭۇشلۇق ئورۇندىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىش كېرەك. شۇنىڭ بىلەن بىللە، مۇھىت ئاسراش خىزمىتىگىمۇ يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىپ، مۇھىت ئاسراش نىشانىنى شۇ جاينىڭ ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي پىلانىغا كىرگۈزۈپ، مۇھىت بۇلغىنىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش سېلىنمىسىنىڭ نىسبىتىنى تەدرىجىي ئۆستۈرۈپ، بۇلغىنىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش بىلەن ئىقتىسادنىڭ ئېشىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش شەكلىدىكى توپ بۇرۇلۇشىنى ئىشقا ئاشۇرۇش، ئۇدا تەرەققىي قىلدۇرۇش ستراتېگىيىسىنى قەتئىي بوشاشماي داۋاملىق يولغا قويۇش كېرەك.

1 - پەسلدە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سانائەت ئىشلەپچىقىرىشىدا ياخشى باشلىنىش بولدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مەدەنىيەت مۇھەممەت رېھىمنىڭ** ئاپتونوم رايونلۇق ستاتىستىكا ئىدارىسىدىن ئىگىلىشىچە، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەرقايسى تەرەپلەرنىڭ ئورتاق تىرىشچانلىق كۆرسىتىشى ئارقىسىدا، 1 - پەسلدە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سانائەت ئىشلەپچىقىرىشىدا ياخشى باشلىنىش بولغان.

1 - پەسلدە ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە يېزا ۋە يېزىدىن يۇقىرى سانائەتنىڭ قوشۇلما قىممىتى 5 مىليارد 650 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن % 10.6 ئاشتى. سانائەت ئىشلەپچىقىرىشنىڭ مەھسۇلات قىممىتى ئايمۇئاي ئېشىپ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم بىلەن خەلق ھۆكۈمىتى بېكىتكەن 1 - پەسىللىك سانائەت ئىشلەپچىقىرىشىنىڭ ئومۇمىي ئېشىش نىسبىتىنى % 10 كە يەتكۈزۈش نىشانى ئورۇندالدى.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

قىسقا خەۋەرلەر

● شىنجاڭ ئېكسپورت تاۋارلىرى يەرمەنكىسى مۇشۇ ئاينىڭ 8 - كۈنى تايلاندنىڭ پايتەختى مەنگۇدا مۇۋەپپەقىيەتلىك يېپىلدى.

● تۆمۈريول مىنىستىرلىكى 1 - قۇرۇلۇش ئىدارىسى جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈريولى قۇرۇلۇشىدا يېڭى خىزمەت كۆرسىتىپ، شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىغا تۆھپە قوشتى.

● قوراللىق ساقچى قىسىم شىنجاڭ باش ئەترىتى ئىدېيىۋى - سىياسىي خىزمەتنى كۈچەيتىپ، مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلىپ، چېگرا رايوننىڭ بىخەتەرلىكىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلماقتا.

ئۆز خەۋەرلىرىمىز

ئاپتونوم رايونلۇق مىللەتلەر تىل - يېزىق كومىتېتى «ھازىرقى زامان ئۇيغۇر ئەدەبىي تىلىنىڭ ئىملا ۋە تەلەپپۇز لۇغىتى»نى تارقىتىش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مېھرىگۈل تۇردى** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق مىللەتلەر تىل - يېزىق كومىتېتى 4 - ئاينىڭ 14 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن «ھازىرقى زامان ئۇيغۇر ئەدەبىي تىلىنىڭ ئىملا ۋە تەلەپپۇز لۇغىتى» نى تارقىتىش مۇراسىمى ئۆتكۈزدى.

«ھازىرقى زامان ئۇيغۇر ئەدەبىي تىلىنىڭ ئىملا ۋە تەلەپپۇز لۇغىتى» ھازىرقى زامان ئۇيغۇر ئەدەبىي تىلىنىڭ ئىملا قائىدىسى ياكى ئىملا لۇغىتىنىڭ 4 - قېتىم، ھازىرقى زامان ئۇيغۇر ئەدەبىي تىلىنىڭ تەلەپپۇز قائىدىسى ياكى تەلەپپۇز لۇغىتىنىڭ 2 - قېتىم ئىشلىنىشىدۇر. ئاپتونوم رايونىمىزدا بۇرۇن تۈزۈلگەن ئىككى كىتابنىڭ قوللىنىلىۋاتقىنىغا ئۇزۇن يىل بولدى. بۇ كىتابلار ھازىرقى زامان ئۇيغۇر ئەدەبىي تىلىنىڭ يېزىق تىل شەكلى ۋە جانلىق تىل شەكلىنىڭ قېلىپلىشىشىغا ناھايىتى زور تەسىر كۆرسەتتى. لېكىن بۇ ئىككى كىتابقا كىرگۈزۈلگەن سۆزلەر سانىنىڭ ئاز بولغانلىقى ۋە بۇ ئىككى كىتاب ئايرىم نەشر قىلىنغانلىقى، ئۇنىڭ ئۈستىگە پايدىلىنىشنىڭ قولايسىزلىقى، بەزى ئىملا قائىدىلىرىنىڭ چولتا ياكى تۇتۇقلۇقى، ئايرىم سۆزلەر ئىملاسىنىڭ مۇۋاپىق بېكىتىلمىگەنلىكى قاتارلىق بىر قاتار سەۋەبلەر تۈپەيلى ئاپتونوم رايونلۇق مىللەتلەر تىل - يېزىق كومىتېتىدىكى يولداشلار ئۈچ يىلدىن كۆپرەك ۋاقىت سەرپ قىلىپ «ھازىرقى زامان ئۇيغۇر ئەدەبىي تىلىنىڭ ئىملا ۋە تەلەپپۇز لۇغىتى» نى تۈزۈپ چىقتى. كىتابقا ئىملا ۋە تەلەپپۇزى كۆرسىتىلگەن 57 مىڭ سۆز ۋە سۆز بىرىكمىسى كىرگۈزۈلدى.

بۇ كىتاب بۇ يىل 4 - ئايدىن ئېتىبارەن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى شىنخۇا كىتابخانىلىرىدا تارقىتىلىشقا باشلىدى. شۇنىڭ بىلەن بىرگە، ئىلگىرىكى ئىككى كىتاب ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇپ، «ھازىرقى زامان ئۇيغۇر ئەدەبىي تىلىنىڭ ئىملا ۋە تەلەپپۇز لۇغىتى» رەسمىي قوللىنىلىدىغان بولدى.

تارىم نېفتلىكى ئىشچى- خىزمەتچىلەر پەرزەنتلەر مەكتىپىدە ئېلىپ بېرىلغان «ئىككىنچى دەرسخانا» پائالىيىتىنىڭ مەزمۇنى مول بولدى.

سۈرەتتە: فوتو سۈرەت كۇرۇژوكىدىكى ئوقۇغۇچىلار يەكشەنبە كۈنى مەكتەپ سىرتىدا پائالىيەت ئېلىپ بارماقتا.

لى جۇگەن فوتوسى

☆ ☆

جىددىي تۈزىتىش

گېزىتىمىزنىڭ 4-ئاينىڭ 13-كۈنى 1-بېتىگە بېرىلگەن «ئاتۇشتا 6.6 بال يەر تەۋرىدى» دېگەن خەۋەرنى «پەيزاۋاتتا 6.6 بال يەر تەۋرىدى، ئۇ ئاتۇشقا تەسىر كۆرسەتتى» دەپ تۈزىتىپ ئوقۇغۇچىلارنى سورايمىز.

تەھرىر بۆلۈمى

ئۈرۈمچى 2 - ئۆزۈن يوللۇق تېلېگراف تۈگۈنى قۇرۇلۇشىدا ئىش باشلاندى

پوچتا-تېلېگراف لوگتىسى

ئاملىق مۆكاپاتلىق ماقالە

ئاپتونوم رايونلۇق پوچتا-تېلېگراف باشقۇرۇش ئىدارىسى مەكارلاشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇكېرىم سېيتنىياز** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرى - ئۈرۈمچى 2- ئۆزۈن يوللۇق تېلېگراف تۈگۈنى قۇرۇلۇشىدا 4 - ئاينىڭ 12- كۈنى ئىش باشلاندى. 300 مىليون 600 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنىدىغان بۇ قۇرۇلۇش ئۈرۈمچى يۇقىرى تېخنىكىلىق كەسپلەر تەرەققىيات رايونىنىڭ 2 - خېردار چاقىرىش رايونىدا ئىشلىنىدۇ.

ئۈرۈمچى 2 - ئۆزۈن يوللۇق تېلېگراف تۈگۈنى بىناسى قۇرۇلۇشى تېلېگراف باش ئاپپاراتى ئۆيلىرىنى ئاساس قىلغان ئۇنىۋېرسال قۇرۇلۇش بولۇپ، ئۇ ئۆزۈن يوللۇق تېلېگراف تۈگۈنى ئاساسىي بىناسى ۋە شەھەر تېلېفونى باش ئاپپارات ئۆيلىرى قاتارلىقلاردىن تەركىب تاپقان، ئومۇمىي قۇرۇلۇش كۆلىمى 65 مىڭ كۋادرات مېتىر. بۇ قۇرۇلۇش پۈتۈپ ئىشقا كىرىشتۈرۈلسە، ئۈرۈمچىنىڭ مەملىكەت ئىچى ۋە خەلقئارا ئۆزۈن يوللۇق خەۋەرلىشىش سۈپىتى ۋە ئۈچۈر يەتكۈزۈش سۈرئىتى زور دەرىجىدە يۇقىرى كۆتۈرۈلىدۇ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تېلېگراف تورلىرىنى تەشكىللىشىگە قولايلىق يارىتىلىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ خەۋەرلىشىش سىغىمچانلىقى يېتىشمەسلىك ھالىتى ۋە يۇقىرى تېخنىكىلىق كەسپلەر تەرەققىيات رايونىنىڭ مەبلەغ سېلىش مۇھىتى ئۆزۈل - كېسىل ياخشىلىنىدۇ.

ئۈرۈمچى 2 - ئۆزۈن يوللۇق تېلېگراف تۈگۈنى بىناسى ھازىرغا قەدەر ئاپتونوم رايونىمىزدا سېلىنىدىغان ئەڭ ئېگىز بىنا (ئېگىزلىكى 97.1مېتىر) بولۇپ، ئۇنى شىنجاڭ 4 - بىناكارلىق - قۇرۇلۇش شىركىتى بىلەن بىڭتۇەن 1 - بىناكارلىق-قۇرۇلۇش شىركىتى ھۆددىگە ئالدى. مۆلچەرلىنىشىچە، بۇ قۇرۇلۇش 1998 - يىلىنىڭ ئاخىرى پۈتتۈرۈلىدىكەن.

ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى غوپۇر ئابدۇللا قاتارلىق رەھبەرلەر ۋە پوچتا-تېلېگراف مىنىستىرلىكى تېلېگراف باش ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى شيايىنئەن ئىش باشلاش مۇراسىمىغا قاتناشتى.

پوچتا - تېلېگراف ساھەسىدىكى ئۈچ مەكتەپ بىرلەشتۈرۈلدى

پراكتىكانت مۇخبىرلار **مۇبارەك ئىسمائىل، تۇرسۇنگۈل مەخمۇت** خەۋەر قىلىدۇ: پوچتا- تېلېگراف ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش، ئەسىر ھالقىيدىغان ئىختىساسلىق خادىملارنى يېتىشتۈرۈشكە تېخىمۇ ياخشى شارائىت يارىتىش مەقسىتىدە ئىلگىرىكى شىنجاڭ پوچتا - تېلېگراف مەكتىپى، پوچتا-تېلېگراف كادىرلار مەكتىپى، پوچتا - تېلېگراف تېخنىكومى بىرلەشتۈرۈلۈپ، شىنجاڭ پوچتا - تېلېگراف مەكتىپىگە ئۆزگەرتىلدى.

ھازىر بۇ مەكتەپ 1 - باسقۇچلۇق خىزمەتلەرنى ئاساسىي جەھەتتىن ئايىغلاشتۇرۇپ، كېيىنكى باسقۇچلۇق ئوقۇتۇش خىزمىتى ئۈچۈن تەييارلىق قىلماقتا.

ئىدىيىنى ئازاد قىلىپ، كۆزقاراشنى يېڭىلاپ، ئەنئەنىۋى ئىشلەپچىقىرىش شەكلىنىڭ چۈشەكلىرىنى بۇزۇپ تاشلايلى

(ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى) شۆي پېڭ

ئوتلاقچىلىق خىزمىتى بىر جاپالىق خىزمەت، ئۇ جاپاغا چىداپ ئىشلەش، ئىنسانلارنىڭ سۇبيېكتىپ ئاكتىپچانلىقىنى جارى قىلدۇرۇش، خالىسانە تۆھپە قوشۇش، جاپا ئالدىدا باش ئەگمەسلىك روھىنى بولۇشنى تەلەپ قىلىدۇ. يالغۇز روھقا تايىنىپلا خىزمەت ئىشلىگىلى بولمىسۇ، ئەمما بۇنىڭ بىلەنلا خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەپ كەتكىلى بولمايدۇ. ئوتلاقچىلىق خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش ئۈچۈن، يەنە ئۆزلۈكسىز ھالدا بىلىم ۋە ئىقتىدارنى يېڭىلاپ، قاتتىق سىناقلارغا بەرداشلىق بېرەلەيدىغان كەسپىي ماھارەتنى يېتىلدۈرۈشكە توغرا كېلىدۇ.

بىزنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلما ۋە ئىقتىسادىي تەرەققىيات تەسەۋۋۇرىمىزنىڭ ھەممىسىدە ئۆزگىرىش بولۇۋاتقان ئەھۋال ئاستىدا، ئۆتكەن يىل 5-ئايدا ئاپتونوم رايون بويىچە ئۈچىنچى قېتىملىق چارۋىچىلىق خىزمەت يىغىنى ئېچىلدى. بۇ قېتىمقى يىغىننىڭ ئاساسىي روھى ئىدىيىنى ئازاد قىلىش، كۆزقاراشنى يېڭىلاپ، كونا ئىدىيە ۋە ئەنئەنىۋى ئىشلەپچىقىرىش شەكلىنىڭ چۈشەكلىرىنى بۇزۇپ تاشلاشتىن ئىبارەت، ئەگەر بۇلار بۇزۇپ تاشلانمىسا، بىزنىڭ تەرەققىي قىلىشىمىز ۋە ئىلگىرىلىشىمىز ناھايىتى تەسكە توختايدۇ. ئەگەر بىز يەنىلا تەبىئەتكە تايىنىپ چارۋا باقىدىغان بولساق، ئوتلاقچىلىق خىزمىتىدە ھېچقانداق ئىش قىلالمايمىز. بىز ئېيتىۋاتقان شىنجاڭ چارۋىچىلىقىنىڭ تەرەققىيات ستراتېگىيىسى بايلىق ئەۋزەللىكىنى ئىقتىسادىي ئەۋزەللىككە ئايلاندۇرۇش، يەنى ئوت - چۆپنىڭ چارۋا مەھسۇلاتىغا ئايلىنىش ئۈنۈمىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشتىن ئىبارەت. بۇنىڭدىكى ئەڭ ئاخىرقى كۆرسەتكۈچ ئوت - چۆپنى بازارغا سېلىشقا بولىدىغان قانچىلىك چارۋا مەھسۇلاتىغا ئايلاندۇرغانلىقى، قانچىلىك ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى قولغا كەلتۈرگەنلىكى، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىرىمىنى قانچىلىك ئاشۇرغانلىقى ھەمدە بۇنى داۋاملىق راۋاجلاندۇرغانلىقىغا قاراشتىن ئىبارەت. بۇ خىل بازار كۆزقارىشى ۋە داۋاملىق تەرەققىي قىلدۇرۇش كۆزقارىشى بولمىسا، ئوتلاقچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرغىلى بولمايدۇ.

بىز پۈتكۈل چارۋىچىلىق ئىقتىسادىنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈپ، تەرەققىي قىلدۇرۇش ۋە پىلانلاشتا ئەمەلىيەتنى ئاساس قىلىشىمىز كېرەك. ئوتلاق چارۋىچىلىقىنى بىر پۈتۈن چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىش قاتارىغا قويۇپ ئويلىشىش لازىم. ئوتلاقچىلىق خىزمىتىنى ئىشلەيدىغان يولداشلارغا نىسبەتەن ئېيتقاندا، ئۇلار بۇ خىل ئىقتىدارنى يېتىلدۈرگەن بولىدۇ. سىلەر ھەم بىرلەمچى ئىشلەپچىقىرىش بىلەن، ھەم ئىككىلەمچى ئىشلەپچىقىرىش بىلەن شۇغۇللىنىسىلەر، جۇغراپىيە، بوتانىكا، زوئولوگىيە، بىئولوگىيە بىلىملىرىنى بىلىسىلەر، بىلىم دائىرەڭلار ناھايىتى كەڭ. پۈتكۈل چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈشكە قاتنىشىشتا ئوتلاقچىلىق خىزمىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان يولداشلارنىڭ ھەم شارائىتى، ھەم مەسئۇلىيىتى بار. ئەگەر بۇ خىل قاتنىشىشتىن ۋازكېچىدىغان بولساق، ئىقتىسادىي ئىشلەپچىقىرىش جەريانىدا رولىمىزنى جارى قىلدۇرالماي قالىمىز. شۇڭا بىز دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقى، ئوتلاق چارۋىچىلىقى، شەھەر ئەتراپى رايون چارۋىچىلىقىنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈپ، يېڭى تىپتىكى بىر پۈتۈنلۈككە ئىگە چارۋىچىلىققا ئايلاندۇرۇشىمىز ھەمدە ئوخشىمىغان رايونلاردا بۇ خىل چارۋىچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇش شەكلىنى تېپىپ چىقىشىمىز لازىم. جەنۇبىي شىنجاڭدىكى پاختىچىلىق رايونلىرىدا پاختىچىلىق شەكلى بولۇشى، ئالتاي، ئىلى رايونلىرىدا چارۋىچىلىق ئاساس بولۇپ، ئوتلاقنىڭ دائىرىسى كەڭ بولغانلىقتىن، ئۇلاردىمۇ ئۆزىگە خاس شەكىل بولۇشى، ئەگەر تاغ ئېتەكلىرىدە دېھقانچىلىق رايونلىرىنىڭ نىسبىتى چوڭ بولغاچقا، ئۇلاردىمۇ ئۆزىنىڭ شەكلى بولۇشى لازىم. بىز چوقۇم بىر رايون ئىچىدىكى ئوتلاقچىلىقنىڭ تەرەققىياتىنى بىر پۈتۈن شەكىل ئىچىگە قويۇپ ھەل قىلىشىمىز، نوقۇل ھالدا ئوتلاق چارۋىچىلىقىنىلا تۇتماسلىقىمىز لازىم.

ئاپتونوم رايونىنىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت بۇ قېتىمقى خەلق قۇرۇلتىيى 5 - يىغىنىدا بەرگەن دوكلاتىدا ئىككى خىل يېڭى كۆزقاراشنى ئوتتۇرىغا قويدى. بىرى، دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقى، ئوتلاق چارۋىچىلىقى، شەھەر ئەتراپى رايون چارۋىچىلىقىنى ماسلاشتۇرۇپ تەرەققىي قىلدۇرۇش كۆزقارىشى، بۇ ئىنتايىن ياخشى كۆزقاراش، بۇرۇن بىز ئۈچ خىل چارۋىچىلىقنى تەڭ تەرەققىي قىلدۇرۇشتا ئوتلاق چارۋىچىلىقىنى مۇقىم تەرەققىي قىلدۇرۇش، دېھقانچىلىق رايون چارۋىچىلىقىنى نۇقتىلىق تەرەققىي قىلدۇرۇش، شەھەر ئەتراپى رايون چارۋىچىلىقىنى زورايتىش ۋە تېز تەرەققىي قىلدۇرۇشنى ئوتتۇرىغا قويغان ئىدۇق. بۇنىڭدىكى ھالقىلىق مەسىلە، ئۈچ خىل چارۋىچىلىقنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈپ بىرلىككە كەلگەن، ماسلاشقان ھالدا تەرەققىي قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت. مۇشۇنداق قىلغاندىلا، شىنجاڭنىڭ ئەڭ زور ئەۋزەللىكىنى جارى قىلدۇرغىلى بولىدۇ. شىنجاڭنىڭ ئەۋزەللىكى ئوتلاقلار بىلەن بوستانلىقلار بىللە مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇش، ئۈچ خىل چارۋىچىلىقنىڭ بىللە مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشىدا ئىپادىلىنىدۇ. بۇ خىل ئەۋزەللىك ياخشى جارى قىلدۇرۇلسا شىنجاڭ ھەقىقىي ئالاھىدىلىككە ئىگە بولۇپ، چارۋىچىلىقىمىزمۇ چوقۇم مەملىكەتنىڭ ئالدىدا ماڭالايدۇ. ئىككىنچى خىل كۆز قاراش شىنجاڭدا چوڭ باقمىچىلىق رايونىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ۋە بەرپا قىلىشتىن ئىبارەت. چوڭ باقمىچىلىق رايونى: بىرىنچى، مەھسۇلاتى كۆپ، سۈپىتى يۇقىرى بولۇش، ئىككىنچى، رايون ئالاھىدىلىككە ئىگە بولۇشتىن ئىبارەت ئىككى مەزمۇننى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. كەلگۈسىدە جەنۇبىي شىنجاڭ چوڭ باقمىچىلىق رايونى، تەگرى تېغىنىڭ شىمالىي ئېتىكى چوڭ باقمىچىلىق رايونى، ئىلى، ئالتاي، تارباغاتاي چوڭ باقمىچىلىق رايونى بولۇپ شەكىللىنىشى مۇمكىن.

ئەگەر بىز ئىسلاھ قىلماي، يېڭىلىق ياراتماي، نەزەر دائىرىمىزنى كېڭەيتمەي، كىچىك دائىرە، ئىنتايىن تار تەسەۋۋۇر ۋە ئۇششاق - چۈششەك خىزمەتلەر بىلەنلا بولۇپ كەتسەك، بىزنىڭ تەرەققىي قىلىشىمىز ئىنتايىن قىيىن بولىدۇ. ئوتلاقچىلىق كەسپى 80 - يىللاردا رەسمىي ئوتتۇرىغا قويۇلغان. ئون نەچچە يىل ئۆتۈپ كەتكەن بولسىمۇ تەرەققىياتىمىز ئانچە تېز بولمىدى. بۇنىڭ ئوبيېكتىپ سەۋەبلىرى بار: رەھبەرلىك ۋە پۈتكۈل جەمئىيەتنىڭ تونۇشى يېتىشىپ ماڭالمىدى. بىراق ئەڭ مۇھىم سەۋەب بىزنىڭ ئوتلاقچىلىقىمىز ئىقتىسادنى گۈللەندۈرۈشتە تاۋار ئىشلەپچىقىرىش، بازارغا كىرىش، ئىقتىسادىي ئۈنۈم جەھەتلەردە تېگىشلىك رولىنى جارى قىلالمىدى. ياخشى روھ، يېڭىلىق يارىتىش ئېڭى، بىلىم ۋە ئىقتىدار بولسىلا، بىز ئوتلاقچىلىق كەسپىنى تېخىمۇ ياخشى ئىشلىيەلەيمىز، شىنجاڭنىڭ چارۋىچىلىقىنى تېخىمۇ ياخشى تەرەققىي قىلدۇرالايمىز، شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىنى گۈللەندۈرەلەيمىز.

ئاپتونوم رايونىمىزدا ئوتلاقلاردىكى ئوت ئاپىتى سۈنئىي ھەمراھ ئارقىلىق كۆزىتىش سىستېمىسى قۇرۇلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **كۈرەش يولۋاس** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق ئوتلاقلاردىكى ئوت ئاپىتىدىن مۇداپىئە كۆرۈش ئىشخانىسى ئاپتونوم رايونلۇق ھاۋارايىنى يىراقتىن تەكشۈرۈش مەركىزى بىلەن كېلىشىم تۈزۈپ، ئوتلاقلاردىكى ئوت ئاپىتى ۋە ئاپەت ئەھۋالىنى سۈنئىي ھەمراھ ئارقىلىق تەكشۈرۈش سىستېمىسىنى قۇرۇپ، بۇ يىل 3-ئايدىن باشلاپ شىنجاڭنىڭ ئوتلاقلىرىدىكى ئوت ئاپىتىنى سۈنئىي ھەمراھ ئارقىلىق كۆزىتىشنى رەسمىي باشلىدى.

ھاۋارايىنى يىراقتىن تەكشۈرۈش مەركىزى سۈنئىي ھەمراھنىڭ سىگنالىنى قوبۇل قىلىپ، ئوتلاقلاردىكى ئوت ئاپىتىنىڭ ئورنى ۋە كۆلىمىنى ئېنىقلاپ بولغاندىن كېيىن، ئاپتونوم رايونلۇق ئوتلاقلاردىكى ئوتتىن مۇداپىئە كۆرۈش ئىشخانىسىغا يەتكۈزۈپ بېرىدۇ. بۇ ئىشخانا مۇناسىۋەتلىك تارماقلارغا ئۇقتۇرىدۇ ھەمدە ئوت ئاپىتىنىڭ تەرەققىيات ئەھۋالىنى، ئاپەت يۈز بەرگەن دائىرىنىڭ ھاۋارايى كىلىماتىنى ئىگىلەپ، ئوتلاقلاردىكى ئوتنى ئۆچۈرۈشكە يېتەكچىلىك قىلىدۇ.

ئاپتونوم رايونىمىزدا ھاۋارايى سۈنئىي ھەمراھى ئارقىلىق ئوتلاقلاردىكى ئوت ئاپىتىنى كۆزىتىش سىستېمىسى بىر يىللىق سىناقتىن ئۆتتى. بۇ سىستېمىنىڭ قۇرۇلۇشى ئاپتونوم رايونىمىز ئوتلاقلىرىدىكى ئوت ئاپىتى ئەھۋالىنى ئالدىن مۆلچەرلەش، ئالدىن مەلۇمات بېرىشنىڭ توغرىلىق دەرىجىسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ، ئادەم كۈچى ۋە ماددىي كۈچ سەرپىياتىنى ئازايتىشتا مۇھىم رول ئوينايدۇ. بۇلتۇر 9-ئاينىڭ 4-كۈنى چۆچەك بىلەن قازاقىستان چېگرا سىزىقىدا يۈزبەرگەن ئوت ئاپىتىنى كۆزىتىش سىستېمىسى ئارقىلىق كۆزىتىپ، تارباغاتاي ۋىلايىتىدىكى مۇناسىۋەتلىك تارماقلارغا يەتكۈزگەن. ۋىلايەتلىك ئوتلاقلاردىكى ئوت ئاپىتىدىن مۇداپىئە كۆرۈش ئىشخانىسى ئۇلار تەمىن ئەتكەن ئوت ئاپىتى يۈزبەرگەن ئورۇن، ئوت كۈچىنىڭ ئۆلچىمى ئەھۋالى توغرىسىدىكى مەلۇماتقا ئاساسەن، تېزلىكتە ئىلمىي ئۇسۇلدىكى ئوت ئۆچۈرۈش تەدبىرلىرىنى قوللىنىپ، بۇ بىر مەيدان چېگرا ھالقىغان ئوت ئاپىتىنى ئۈنۈملۈك كونترول قىلدى ۋە ئۆچۈردى. ئەمەلىيەت ئىسپاتلىدىكى، ھاۋارايى سۈنئىي ھەمراھى ئارقىلىق ئوت ئاپىتىنىڭ ئەھۋالىنى كۆزىتىش ئاپتونوم رايونىمىزدەك ئوتلاق كۆلىمى كەڭ، يەرشەكلى مۇرەككەپ، قاتناش قولايسىز، ئوتتىن مۇداپىئە كۆرۈش كەسپىي خادىملىرى ئاز، ۋەزىپە ئېغىر بولغان مۇشۇنداق بىر رايوندا مۇھىم رول ئوينايدۇ. بۇ سىستېما مەملىكىتىمىز بويىچە ئوت ئاپىتىدىن مۇداپىئە كۆرۈشتە تۇنجى قېتىم قوللىنىلدى ئۇ، ئوتلاقلاردىكى ئوت ئاپىتىنىڭ ئەھۋالىنى كۆزىتىشتە زامانىۋىلاشقان ئەڭ ئىلغار ئۇسۇل بولۇپ قالغۇسى.

قورغاس ناھىيىسى چېگرا سودىسىنى جانلاندۇرۇپ، زور ئىقتىسادىي ئۈنۈم ياراتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەنۋەر تۇرسۇن** خەۋەر قىلىدۇ: قورغاس ناھىيىسى چېگرىنى تەدرىجىي ئېچىۋېتىش، ئۈنۈمگە ئەھمىيەت بېرىش ئارقىلىق زور ئىقتىسادىي ئۈنۈم ياراتتى.

بۇ ناھىيە 1992-يىلدىن بۇيان دۆلەت سىياسىتىنىڭ غەربكە مايىللىشىش پۇرسىتىنى چىڭ تۇتۇپ، دادىل ئىسلاھات ئېلىپ بېرىپ، بېكىنمە ھالەتتىن تەدرىجىي ئېچىۋېتىش يولىغا ماڭدى. قورغاس چېگرا ئاھالىلىرى بازىرى دۆلەت بىلەن سودا ئالاقىسى ئورنىتىشنى كۆپ دۆلەت بىلەن سودا ئالاقىسى قىلىشقا قاراپ تەرەققىي قىلدۇرۇپ، سانائەت تاۋارلىرىنى ئېكسپورت قىلىشتىن يېزا ئىگىلىك، قوشۇمچە كەسىپ مەھسۇلاتلىرىنى ئېكسپورت قىلىش؛ ئۆز يېرىنىڭ مەھسۇلاتىنى ئېكسپورت قىلىشقا يۈزلىنىپ، سانائەت، يېزا ئىگىلىك، 3-كەسىپنىڭ ماس قەدەمدە راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈردى. نەتىجىدە، ناھىيىنىڭ بەش يىلدا ياراتقان ئېكسپورت-قورۇلۇشى ناھىيىنىڭ ئىقتىسادىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشتا زور تۈرتكىلىك رول ئوينىدى. بەش يىلدىن بۇيان، بۇ سودا بازىرىنىڭ كۆلىمى ئىلگىرىكى 6 مودىن 180 موغا كېڭەيدى، تىجارەتچىلەر 208 مىڭ ئادەمگە يېتىپ، تاۋار سودىسى ئاجايىپ جانلىنىپ كەتتى. بۇ بازارنىڭ بەش يىلدا ياراتقان سودا سوممىسى 827 مىليون يۈەندىن، ياراتقان تاشقى پېرېۋوتى 67 مىليون دوللاردىن ئېشىپ

راۋاجلاندۇرغانلىقىغا قاراشتىن ئىبارەت. بۇ خىل شەكىل بولۇشى، تەگرىتاغ ئېتەكلىرىدە ئالاھىدىلىكىگە ئىگە بولۇشتىن ئىبارەت ئىككى ئىشىكنى ئېچىۋېتىش يولىغا ماڭدى. قورغاس چېگرا ئاھالىلىرى بازىرى قۇرۇش، چېگرا بويلىرىدىكى دۆلەتلەر ئارا ئىككى كۆنلۈك، بەش كۈنلۈك ساياھەت سودا ئالاقىسى ئېلىپ بېرىش ۋە چېڭسخوزا ئىقتىساد - تېخنىكا تەرەققىيات رايونى قۇرۇش جەھەتتە پۈتۈن كۈچىنى سىرتقا قارىتا ئېچىۋېتىش، ئىچكى جەھەتتە جانلاندۇرۇشقا قارىتىپ، ناھىيە ئىچىدىكى دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلاردا ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش ۋە ئىگىلىك باشقۇرۇش مېخانىزمىنى ئۆزگەرتىشنى كۈچەيتتى. قورغاس پىۋا زاۋۇتى، سېمونت زاۋۇتى قاتارلىق كارخانىلاردا تېخنىكا ئۆزگەرتىش ئېلىپ باردى ھەم كېڭەيتىپ قۇردى، بىر قىسىم تۈرلەرگە سىرتتىن مەبلەغ، تېخنىكا كىرگۈزۈپ كارخانىنىڭ ھاياتىي كۈچىنى ئاشۇردى. تاشقى سودا جەھەتتە، بىر

شىنى ئىلگىرى سۈردى. نەتىجىدە، ناھىيىنىڭ بەش يىلدا ياراتقان ئېكسپورت-ئىمپورت ئومۇمىي سوممىسى 102 مىليون 200 مىڭ دوللارغا يەتتى. ئۇنىڭدىن باشقا، قورغاس چېگرا ئاھالىلىرى سودا بازىرى، چېڭسخوزا ئىقتىسادىي تەرەققىيات

مىليون يۈەندىن، ياراتقان تاشقى پېرېۋوتى 67 مىليون دوللاردىن ئېشىپ كەتتى. چېڭسخوزا ئىقتىسادىي تەرەققىيات رايونى سىرتتىن كىرگۈزگەن تۈر 178 گە، مەبلەغ 400 مىليون يۈەنگە يەتتى.

ئاۋات ناھىيىسى بولتۇر كېۋەز ھوسۇلىنىڭ كېمىيىپ كېتىش سەۋەبىنى يەكۈنلەپ پاختىچىلىقتا قەد كۆتۈرۈش جېڭىنى ياخشى قىلماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **غەيرەت ئۆمەر** خەۋەر قىلىدۇ: ئاۋات ناھىيىسى بۇ يىل پاختىچىلىقتا يېڭى تەرەققىياتقا ئېرىشىش ئۈچۈن، بولتۇر كېۋەز ھوسۇلىنىڭ كېمىيىپ كېتىش سەۋەبىنى ئەستايىدىل يەكۈنلىدى، بۇ يىل ناھىيە بويىچە تېرىلىدىغان 450 مىڭ مو كېۋەز پىلانىنى يېزا - بازار، مەيدان، كەنت، ئېتىزلارغىچە ئەمەلىيلەشتۈردى، تېرىلغۇ كۆلىمىنى بولتۇرقىدىن 100 مىڭ مو كۆپەيتتى. كەڭ ئەنلىك سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىلىدىغان كېۋەزلىك كۆلىمىنى 314 مىڭ 500 موغا يەتكۈزۈپ، بولتۇرقىدىن 134 مىڭ 500 مو كۆپەيتتى. توپلانغان مەھەللىۋى ئوغۇت 800 مىڭ كوب مېترغا، يۆتكەپ كېلىنگەن خىمىيىۋى ئوغۇت 26 مىڭ توننىغا، سۇلياۋ يوپۇق 1920 توننىغا يەتتى.

ئاۋات ناھىيىسى بۇ يىلقى كېۋەز تېرىلغۇسىغا تەييارلىق كۆرۈشتە، مۇھىم نۇقتىنى بولتۇر كېۋەز ھوسۇلى كېمىيىپ كېتىشتىكى تەجرىبە - ساۋاقلارنى ئەستايىدىل يەكۈنلەپ، ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى ۋە دېھقانلارنىڭ كېۋەز تېرىش ئاكتىپلىقىنى قوزغاشقا قاراتتى.

بولتۇر كېۋەز ھوسۇلىنىڭ كېمىيىپ كېتىشى بىلەن بىر قىسىم نامرات دېھقانلارنىڭ ئەتىيازلىق تېرىلغۇغا سېلىنما تەييارلىشى قىيىن بولدى، بۇ مەسىلىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، ناھىيە دۆلەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنى، يەككە تىجارەتچىلەرنى پائال سەپەرۋەر قىلىپ، 2 مىليون يۈەن مەبلەغ توپلاپ، 1300 توننا خىمىيىۋى ئوغۇت ۋە باشقا ماددىي بۇيۇملارنى سېتىۋېلىپ، نامرات ئائىلىلەرنىڭ، قىيىنچىلىقى ئېغىر ئائىلىلەرنىڭ پاختىچىلىق ئارقىلىق ئۆزىنى ئوڭشىۋېلىشىغا ياردەم بەردى. شۇنىڭ بىلەن بىللە ناھىيە دەرىجىلىك كادىردىن سەككىزنى، رايون دەرىجىلىك كادىردىن 60 نى، پەن - تېخنىكا خادىمىدىن 40 نەچچىنى ئىشلەپچىقىرىش شارائىتى بىر قەدەر ناچار، ئىقتىسادىي ئاساسى ئاجىز يېزا، كەنتلەرنىڭ ئەتىيازلىق تېرىلغۇ خىزمىتىگە تەشكىللىي، تېخنىكا جەھەتتىن يېتەكچىلىك قىلىشقا ئەۋەتتى.

لوپ ناھىيىسىدىكى يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ تەرەققىياتى تېز، ئىقتىسادىي ئۈنۈمى يۇقىرى بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **نۇرمۇھەممەت مەخمۇت، ئوبۇل سادىر** خەۋەر قىلىدۇ: لوپ ناھىيىسى يېزا - بازار كارخانىلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشنى ناھىيە ۋە يېزا ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇش، دېھقانلارنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىش قەدىمىنى تېزلىتىشتىكى مۇھىم تەدبىر سۈپىتىدە چىڭ تۇتقانلىقتىن، يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ تەرەققىياتى تېز، ئىقتىسادىي ئۈنۈمى يۇقىرى بولدى.

يېقىنقى بىرنەچچە يىلدا، بولۇپمۇ ئۆتكەن يىلدىن بۇيان، ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى كوللېكتىپ ۋە شەخسلەرنى ئۆز جايىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ماس كېلىدىغان يېزا - بازار كارخانىلىرىنى قۇرۇشقا سەپەرۋەر قىلىش بىلەن بىللە، مەبلەغ جەھەتتىن ياردەم بېرىش، تېخنىكا جەھەتتىن تەربىيىلەش، باجنى كېمەيتىش قاتارلىق ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى قوللىنىپ، يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلەتتى؛ كارخانىلار پائال تۈردە مەبلەغ، ئىختىساسلىق خادىملارنى كىرگۈزۈش ئارقىلىق تېخنىكا يېڭىلاشنى چىڭ تۇتۇپ، بازارلىق مەھسۇلاتلارنى تۈركۈملەپ ئىشلەپ چىقاردى. ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى مۆكاپات - جازا بىلەن زىچ بىرلەشتۈرۈپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئاكتىپلىقىنى ئۇرغۇتتى؛ ھەر قايسى كارخانىلار سۈپەت باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى. بۇنىڭ بىلەن بۇ ناھىيىدىكى يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ تەرەققىياتى تېزلىشىپ، ھازىرغا قەدەر ناھىيە بويىچە يېزا - بازار كارخانىلىرىنىڭ ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 103 مىليون 570 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن % 10.1 ئاشتى، ئومۇمىي كىرىم 103 مىليون 320 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن % 2.8 ئاشتى، پايدا 787 مىڭ يۈەنگە يەتتى.

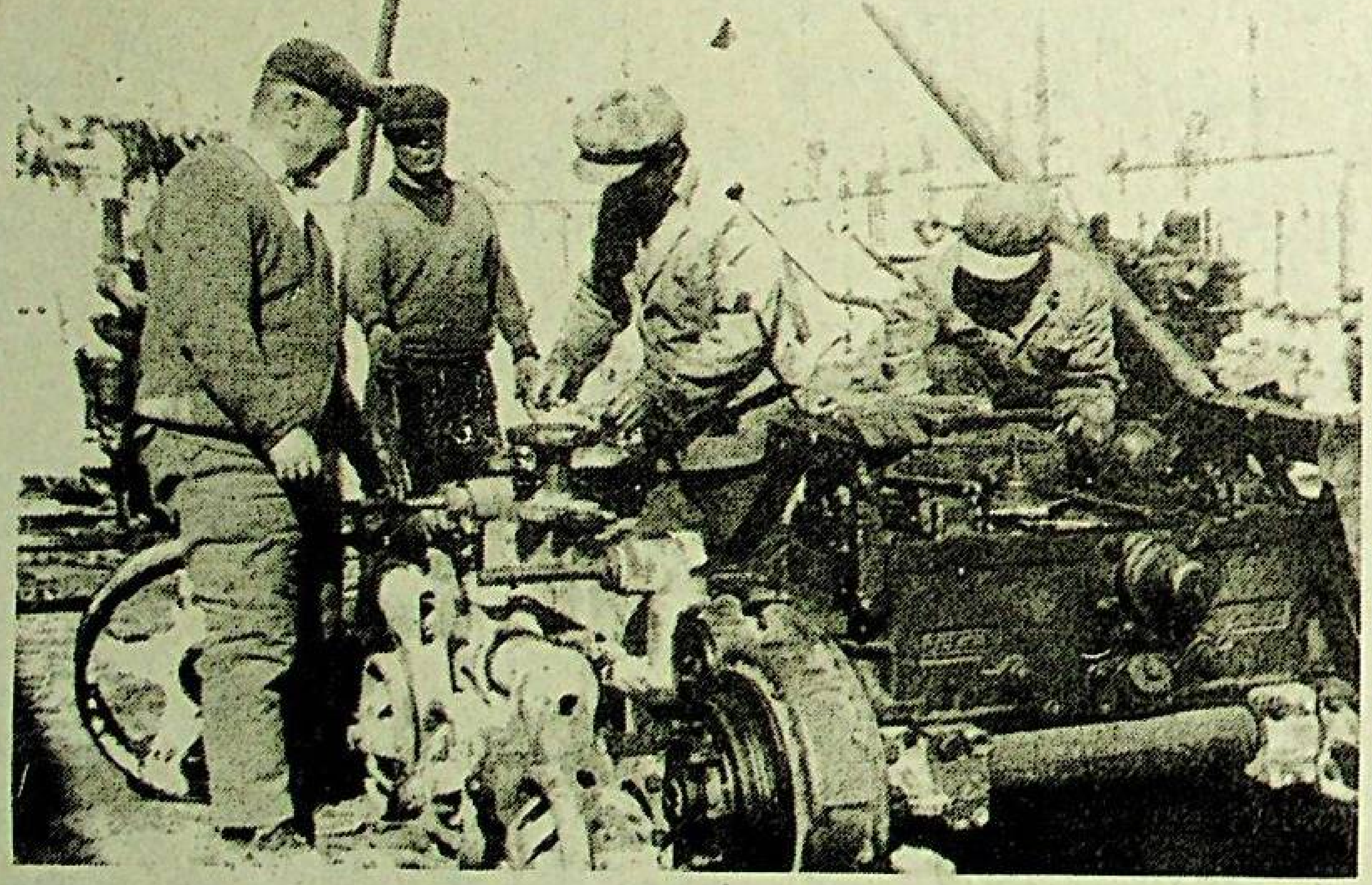

قومۇل ۋىلايىتىدىكى يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى تارماقلىرى دېھقانلارنىڭ 3244 چوڭ - كىچىك تراكتور، 3158 چاتما سايمىنىنى رېمونت قىلىپ بېرىپ، ئۇلارنىڭ ئەتىيازلىق تېرىلغۇنى ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

سۈرەتتە: تېخنىكلار تراكتور رېمونتىدا.

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** فوتوسى

قىسقا خەۋەرلەر

△ قاراقاش ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، يېتىش نۇقتىسى قىلىپ ھۆددىگە ئالغان كۆيا يېزا سۇ ئامبىرى كەنتىدىكى 58 نامرات دېھقانغا 30 مىڭ يۈەن ئۆسۈمسىز قەرز بەردى، بۇ بانكىدىكى ئىشچى-خىزمەتچىلەر 133 نامرات ئائىلىگە 104 قۇر كىيىم-كېچەك، 175 كىلوگرام ئۇن، گۈرۈچ، 6000 كىلوگرام ئوتۇن، كۆمۈر ياردەم قىلدى.

ئازادگۇل تۇختىمۇھەممەت، گۈلبولاق غوجىئابدۇللا

△ تېكەس ناھىيىسىنىڭ كۆكسۇ يېزىلىق ئامانەت - قەرز كوپېراتىپى ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ۋە ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ، چارۋا ماللارنى قوغداش ئۈچۈن ئالدىن 100 مىڭ يۈەن قەرز پۇل تارقاتتى.

ئىمىن ھاشىم

△ مارالبېشى ناھىيىسىنىڭ چوڭقۇرچاق يېزىسى ئۆتكەن يىلدىن بۇيان ئۈچ تەرەپ بىر ئازدىن چىقىرىش ئۇسۇلى ئارقىلىق 500 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ تەييارلاپ، يېقىندا يېزىنىڭ 35 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى تۆت يولىغا شېغىل ياتقۇزۇپ قاتناشنى راۋانلاشتۇردى.

ئەنۋەرجان سىمىر

△ قاراقاش ناھىيىسىنىڭ كۆيا يېزىلىق بانكا تىجارەت پونكىتى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان دېھقانلارنىڭ سېرىقتال مەزگىلىدىكى قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىۋېلىشى ئۈچۈن 400 مىڭ يۈەن قەرز پۇل بەردى.

تۇردىمۇھەممەت سايىت

△ خوتەن ناھىيىسىدىكى بوزاق يېزىلىق ئامانەت - قەرز كوپېراتىپى كېۋەز تېرىلغۇسى ئۈچۈن 1 مىليون 386 مىڭ يۈەن، كۆزگى بۇغداينىڭ كۆكىرىش مەزگىلىدىكى پەرۋىشى ئۈچۈن 1 مىليون 148 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ، مەبلەغنىڭ دەل جايىغا ئىشلىتىلىش نىسبىتىنى % 100 كە يەتكۈزدى.

سىدىقۇللا ئەخمەت
ئابدۇللا داۋۇت

△ غۇلجا شەھەرلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، يېزا ئىگىلىككە جەمئىي 4 مىليون يۈەن قەرز پۇل تارقاتتى.

مۇختەر نۇرھاشىم

△ قاراقاش ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى خىمىيىۋى ئوغۇت، سۇلياۋ يوپۇق سېتىۋېلىش ئۈچۈن 20 مىليون 780 مىڭ يۈەن، ئۇرۇقلۇق سېتىۋېلىش ئۈچۈن 6 مىليون يۈەن، دېھقانچىلىق ماشىنا سايمانلىرىنى سېتىۋېلىش ئۈچۈن 600 مىڭ يۈەن، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق، ھويلا-ئارام ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشى ئۈچۈن 5 مىليون 850 مىڭ يۈەن قەرز پۇل تارقاتتى.

ئابلىمىت سابىر

△ توقسۇ ناھىيىسىدىكى پۇل مۇئامىلىسى ئورۇنلىرى ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئىشلەپچىقىرىشى ئۈچۈن 21 مىليون 200 مىڭ يۈەن قەرز پۇل تارقاتتى.

مۇھەممەت تۇراپ

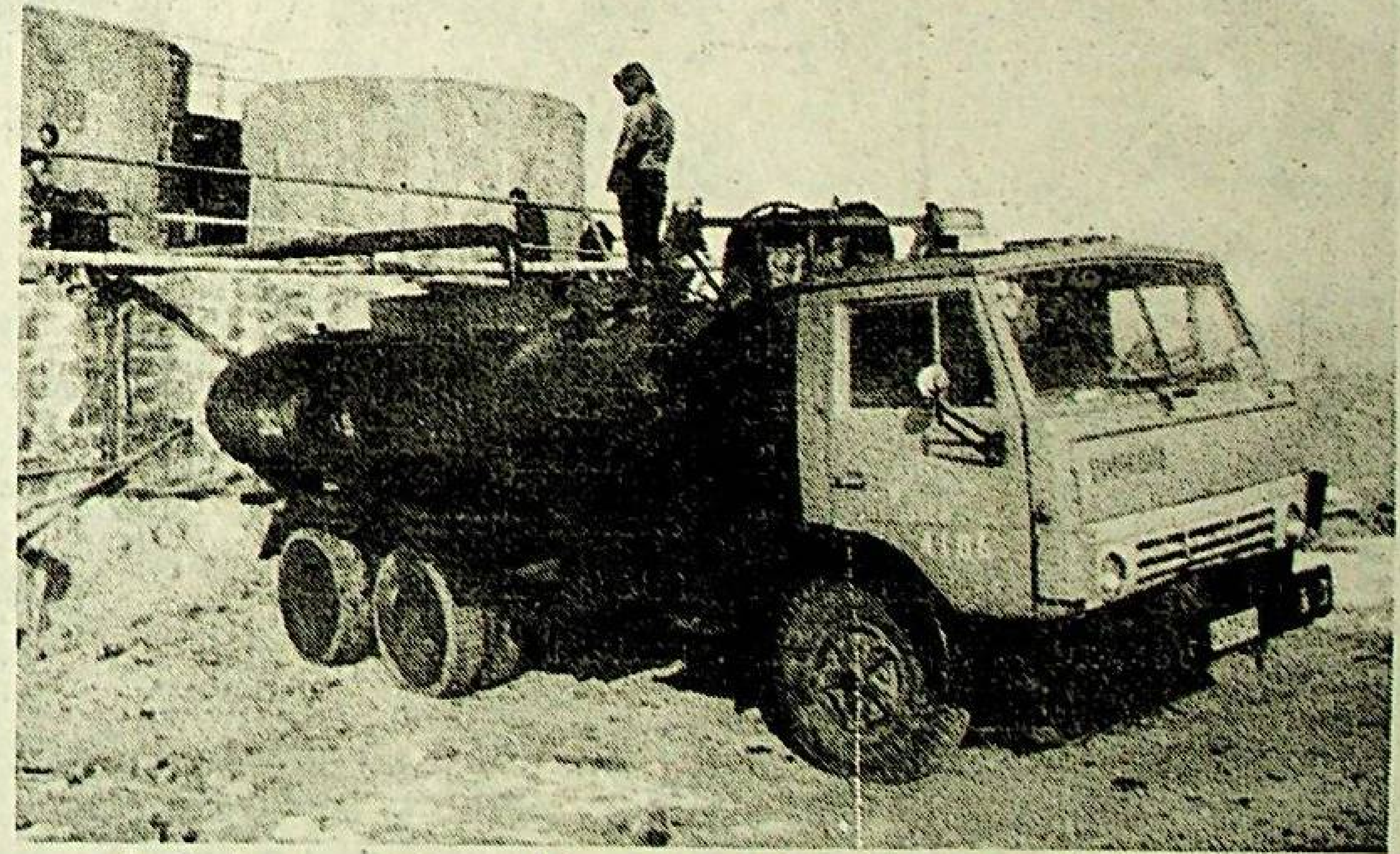

شىنجاڭ نېفىت ئىدارىسىنىڭ ئاقبۇلاق نېفىت ئېلىش زاۋۇتى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان نېفىت ئىشلەپچىقىرىشنى تېزلىتىش بىلەن بىرگە ئاققان نېفىتنى يىغىۋېلىش خىزمىتىنىمۇ ياخشى ئىشلىدى. 3 - ئاينىڭ باشلىرىغا قەدەر 890 توننا نېفىت يىغىۋېلىپ ياخشى ئىقتىسادىي ئۈنۈم ياراتتى.

سۈرەتتە: ئىشچىلار يىغىلغان نېفىتنى ئاپتوموبىل باكىغا قاچىلىماقتا.

ئابدۇرازاق مىرئاۋۇت فوتوسى

خەنزۇ تىل - يېزىقىنى ياخشى ئۆگىنىش ۋەزىيەتنىڭ تەقەززاسى

يونۇس ئابلىز

تىل — ئالتۇن كۆۋرۈك

يولداش ۋاڭ لېچۈەن بۇلتۇر 9 - ئاينىڭ 27 - كۈنى ئاپتونوم رايون بويىچە ئېچىلغان تەشكىلات خىزمىتى يىغىنىدا ھەر مىللەت كادىرلىرى، ئاممىسى ئارىسىدا ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىشنىڭ مۇھىملىقى ۋە زۆرۈرلۈكىنى ئوتتۇرىغا قويغان. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم بەنگۇڭتىڭى پۈتۈن شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت كادىرلىرى، ئاممىسى ئارىسىدا ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش تارقاتقاندىن كېيىن، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك كادىرلار ۋە ھەر مىللەت ئاممىسى ئارىسىدا ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىش دولقۇنى كۆتۈرۈلدى. بىز ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرى، ئاممىسى خەنزۇ تىل - يېزىقىنى ئۆگىنىشنى جەمئىيەت تەرەققىياتى بىلەن ۋەزىيەتنىڭ تەقەززاسى يۈكسەكلىكىدە تونۇپ، زور قىزغىنلىق بىلەن ئۆگىنىشىمىز لازىم.

1. خەنزۇ تىل - يېزىقىنى ئۆگىنىشنىڭ مۇھىملىقىنى تولۇق تونۇش كېرەك

ئۇلۇغ ۋەتىنىمىز بىرلىككە كەلگەن، كۆپ مىللەتلىك، سوتسىيالىستىك دۆلەت. خەنزۇ مىللىتى ئومۇمىي نوپۇسنىڭ % 94 نى ئىگىلەيدۇ. خەنزۇ تىلى - دۆلەت تىلى ھەم مەملىكىتىمىزدىكى ھەر مىللەت ئاممىسى ئۇچۇر، تەجرىبە ئالماشتۇرۇشتا ئورتاق قوللىنىلىدىغان تىل. شۇنداقلا ئۇ بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتىنىڭ ئالتە خىل خىزمەت تىلىنىڭ بىرى. دۆلىتىمىزدە ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلىشىۋاتقان، سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ۋە پەن - تېخنىكا، مەدەنىيەت، مائارىپ ئىشلىرى ئۇچقاندەك تەرەققىي قىلىۋاتقان، ھەر خىل يېڭى ئۇچۇر، يېڭى شەيئى، يېڭى پەن - تېخنىكا بىلىملىرى، يېڭى تەجرىبىلەر كەينى - كەينىدىن ئوتتۇرىغا چىقىۋاتقان بۈگۈنكى دەۋردە ئاز سانلىق مىللەت كادىر، ئاممىسى ئۆز مىللىتىنىڭ

دەسىتىلگەن بولۇپ، قوللىنىدىغان ئادەم سانى ئەڭ كۆپ چەت ئەل تىلى بولۇپ قالغان.

دۆلىتىمىز خەنزۇ تىلى سەۋىيىسى ئىمتاھانىنى يولغا قويغاندىن بۇيان، «خەنزۇ تىلىنى ئۆگىنىش قىزغىنلىقى» يەر شارىدا يەنىمۇ يۇقىرى دولقۇنغا كۆتۈرۈلدى. ھازىر، دۆلىتىمىز چەت ئەللەردە تەسىس قىلغان خەنزۇ تىلى سەۋىيىسى ئىمتاھان نۇقتىسى 33 كە يېتىپ، ئىلگىر - كېيىن 115 دۆلەت ۋە رايوندىكى 360 مىڭ ئادەم ئىمتاھانغا قاتناشقان. 1990- يىلدىن بۇيان ئىمتاھانغا قاتناشقانلاردىن 270 مىڭ ئادەم «لاياقەتلىك كىنىشكىسى» ئالغان. 1996 - يىلىغا كەلگەندە مەملىكەت ئىچىدە قۇرۇلغان خەنزۇچە سەۋىيە ئىمتاھانى نۇقتىلىرى كۆپىيىپ نەچچە ئونغا يەتتى.

تىل - يېزىق بىر خىل قورال. ئانا تىل - يېزىقىمىزنى بىلىشتىن باشقا، يەنە بىر تىل - يېزىقنى ئۆگىنىۋالساق، ئىلىم - پەن خەزىنىسىنىڭ ئىشىكىنى ئاچىدىغان يەنە بىر ئاچقۇچقا ئىگە بولغان بولىمىز. بىزدە يەنە بىر جۈپ كۆز كۆپىيىدۇ. تىل - يېزىقنى ياخشى ئۆگەنگەندە، ئۇ ئادەمگە ئۆمۈرۋايەت پايدا يەتكۈزىدۇ. شىنجاڭدىكى ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرى، ئاممىسى ئىچىدىكى نەتىجىسى بىر قەدەر زور بولغان ئەدىپلەر، ئىقتىسادشۇناسلار، كارخانىچىلار ۋە مائارىپچىلارنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك خەنزۇچە سەۋىيىسى بىر قەدەر يۇقىرى كىشىلەردۇر. ھەر دەرىجىلىك كادىرلار خەنزۇ تىل - يېزىقىنى بىلمىسە، پارتىيىنىڭ فاڭجېن، سىياسەتلىرىنى ئۆز ۋاقتىدا ئىگىلىيەلمەي قالىدۇ. شۇنداقلا يېڭى ئۇچۇر، يېڭى ئەھۋاللاردىن ۋاقتىدا خەۋەر تاپالماي قالىدۇ. ھازىرقى زامان پەن - تېخنىكا باشقۇرۇش بىلىملىرىنى تېز قوبۇل قىلىشقا تەسىر يېتىدۇ. ھەر مىللەت كادىرلىرى، ئاممىسى ئارىسىدا ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىشنى تەشەببۇس قىلىش - بىر خىل

يېزىقىنى قوللىنىش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇش ئەركىنلىكىگە ئىگە» دەپ بەلگىلەنگەن. «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنى»دىمۇ «مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلارنىڭ ئاپتونوم ئورگانلىرى شۇ جايدىكى مىللەتلەرنىڭ ئۆز تىل - يېزىقىنى ئىشلىتىش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇش ئەركىنلىكىگە كاپالەتلىك قىلىدۇ» دەپ بەلگىلەنگەن. بۇ بەلگىلىمىلەر ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ ئەمەلىي ئېھتىياجى ۋە ئارزۇسىنى تولۇق ئەكس ئەتتۈرۈپ بەردى. پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ ئاپتونومىيىلىك ھوقۇقىغا ۋە مىللەتلەرنىڭ باراۋەرلىكىگە ھۆرمەت قىلىش روھىنى تولۇق گەۋدىلەندۈرۈپ بەردى. بۇنىڭ بىلەن ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ ئۆز تىل - يېزىقىدا ئېلىپ بارىدىغان پەن - تېخنىكا، مەدەنىيەت، مائارىپ، ئەدەبىيات - سەنئەت، ئاخبارات، نەشرىيات، تېبابەتچىلىك ئىشلىرى تېز تەرەققىي قىلدى. ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ھەرقايسى مىللەتلەر ئۆز تىل - يېزىقى بىلەن پەن - مەدەنىيەت بىلىملىرىنى ئۆگىنىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىندى. ئالىي ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلەردە «ئىككى تىللىق ئوقۇتۇش» يولغا قويۇلدى. بۇنىڭ بىلەن ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرى، ئاممىسى ئۆز مىللىتىنىڭ تىل - يېزىقىنى ياخشى ئىگىلەش، قوللىنىش، تەرەققىي قىلدۇرۇش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىندى. «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مىللىي تېررىتورىيىلىك ئاپتونومىيە قانۇنى»دا يەنە «مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايلارنىڭ ئاپتونومىيە ئورگانلىرى ھەر مىللەت كادىرلىرىغا بىر - بىرىنىڭ تىل - يېزىقىنى ئۆگىنىش ھەققىدە تەربىيە ۋە ئىلھام بېرىدۇ. خەنزۇ كادىرلار شۇ جايدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ تىل - يېزىقىنى ئۆگىنىشى كېرەك. ئازسانلىق مىللەت كادىرلىرى ئۆز مىللىتىنىڭ تىل - يېزىقىنى ئۆگىنىش ۋە ئىشلىتىش بىلەن بىللە، مەملىكەت بويىچە قوللىنىلىدىغان ئورتاق تىلنى ئۆگىنىش كېرەك» دەپ بەلگىلەنگەن. بۇلار دۆلىتىمىزدىكى

دۆلىتىمىزدە ھازىر خەنزۇ تىل - يېزىقىدا نەشر قىلىنىدىغان ژۇرناللارنىڭ تۈرى ۋە سانى مىللىي تىل - يېزىقلاردا نەشر قىلىنىدىغانلىرىنىڭ نەچچە ئون ھەسسىسىگە توغرا كېلىدۇ ھەتتا ئۇنىڭدىنمۇ كۆپ بولۇشى مۇمكىن. 1994 - يىلىنىڭ «جۇڭگو نەشرىياتچىلىق يىلنامىسى»گە قارىغاندا، 1993 - يىلى مەملىكەت بويىچە 542 نەشرىيات 96 مىڭ 761 خىل كىتاب نەشر قىلغان، بۇ 19 ئاز سانلىق مىللەت يېزىقىدا نەشر قىلىنغان 3500 خىل كىتابنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. 1993- يىلى مەملىكەت بويىچە 1788 خىل گېزىت نەشر قىلىنغان، بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەتلەر يېزىقىدا نەشر قىلىنغان گېزىت 87 خىل. شۇ يىلى مەملىكەت بويىچە 7011 خىل ژۇرنال نەشر قىلىنغان، بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت يېزىقىدىكىلەر 173 خىل. بۇ سانلىق مەلۇماتلاردىن كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى، ئۆز خىزمىتىمىزنىڭ ھۆددىسىدىن ياخشى چىقىش، ئۇچۇرلارنى، پەن - تېخنىكا بىلىملىرىنى تېز ئىگىلەش ئۈچۈن خەنزۇ تىل - يېزىقىنى ياخشى ئۆگىنىپ ۋە ئىگىلەپ، پەن - مەدەنىيەت ساپايىمىزنى تېز ئۆستۈرۈپ، نەزەر دائىرىمىزنى كېڭەيتىپ، ئىقتىدارىمىزنى ئاشۇرۇشىمىز لازىم.

3) ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىشنىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا بىر تەرەپ قىلىش لازىم. ھەر مىللەت كادىرلىرى، ئاممىسى ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگەنسە، ھېسسىيات جەھەتتە ئاسان يېقىنلىشىدۇ، «ئۇقۇشماسلىق»لارنى تۈگىتىپ، مۇناسىۋەتنى راۋانلاشتۇرۇشقا ئاسان بولىدۇ. يىراق كەلگۈسىدىن قارىغاندا، شىنجاڭنىڭ سىياسىي جەھەتتە ئۇزاققىچە تىنچ بولۇش بىلەن ئىقتىسادىي جەھەتتە تەرەققىي قىلىشنى ھەقىقىي ئىشقا ئاشۇرۇشتا ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىش چىڭ تۇتۇلمىسا بولمايدۇ. تىل جەھەتتە ماسلىشالماسلىق كىچىك ئىش ئەمەس. ئاساسىي قاتلاملاردا بۇ مەسىلىنىڭ مۇھىملىقى ۋە تەخىرسىزلىكى تېخىمۇ روشەن ئىپادىلىنىدۇ. پارتىيە، ھۆكۈمەت ۋە دەۋر ھەر دەرىجىلىك كادىرلاردىن ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىشنىڭ

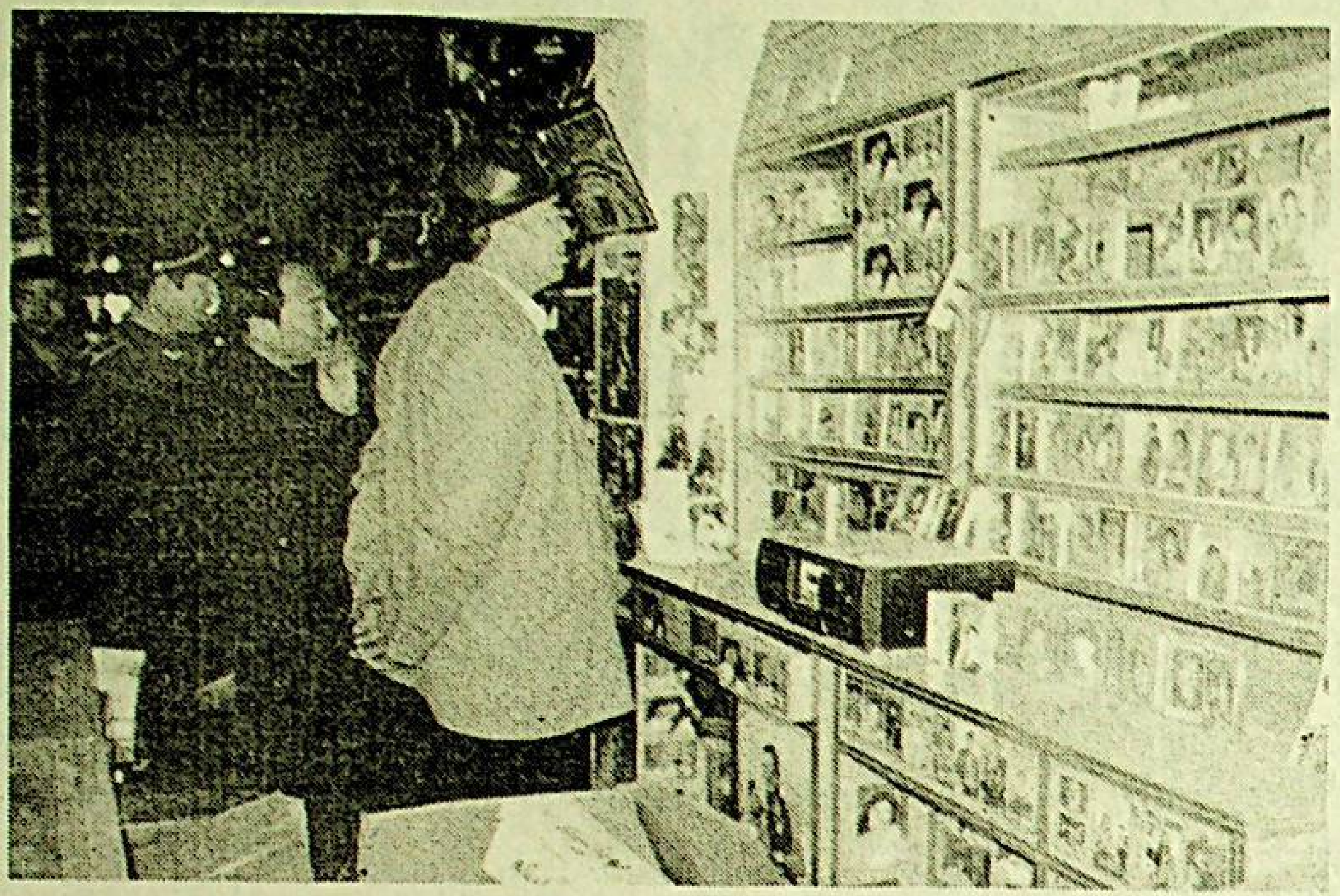

مارالبېشى ناھىيىسى مەدەنىيەت بازارلىرىنى باشقۇرۇش خىزمىتىنى كۈچەيتىش ئۈچۈن، يېقىندا مەدەنىيەت بازارلىرىنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈپ، كارتوچكا چاپلانمىغان سىنئالغۇ لېنتىسىدىن 463 دانە، قانۇنسىز نەشر بۇيۇملىرىدىن 305 پارچە، ئۈنئالغۇ لېنتىسىدىن 41 دانىنى بىر تەرەپ قىلدى.

سۈرەتتە: ناھىيىلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى يەن فىنشىن، ھاكىم مەتىمىن توختىلار تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسىدىكىلەر بىلەن بىرگە ئۈنئالغۇ لېنتىسى دۇكىنىنى تەكشۈرمەكتە.

ئەنۋەر خىزمەت فوتوسى

قەشقەر شەھەرلىك تۇرۇبا سۈيى شىركىتى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، كارخانىنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى ئاشۇردى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋېلىجان مەتىمىن** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر شەھەرلىك تۇرۇبا سۈيى شىركىتى بىر قولدا ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ مەدەنىيەت، ئەخلاق قۇرۇلۇشىنى، يەنە بىر قولدا كارخانىنى قېلىپلاشتۇرۇپ باشقۇرۇشنى چىڭ تۇتۇپ، ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى.

قەشقەر شەھەرلىك تۇرۇبا سۈيى شىركىتى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى ھەقىقىي كۈچەيتىش ئۈچۈن، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزملىق تەربىيىسىنى بوشاشتۇرماي چىڭ تۇتتى. قەرەللىك ھالدا قانۇن بىلىملىرى مۇسابىقىسى، كاراOK دا ناخشا ئېيتىش مۇسابىقىسى، رادىئو گىمناستىكىسى مۇسابىقىسىقاتارلىق ئاممىۋى خاراكتېرلىك مەدەنىيەت، تەنتەربىيە

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىنى مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى خىزمىتىدىكى مۇھىم مەزمۇنلارنىڭ بىرى سۈپىتىدە چىڭ تۇتتى. ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش تەربىيىسى ئېلىپ بېرىپ، شىركەتتىكى ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرى ئارىسىدا ئۆزئارا ئۆگىنىش، ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش كەيپىياتىنى شەكىللەندۈردى. بۇ شىركەت قەشقەر شەھىرى ۋە شەھەرلىك قۇرۇلۇش كومىتېتى سىستېمىسى بويىچە ئېلىپ بېرىلغان نۇتۇق سۆزلەش، زېھىن سىناش، رادىئو گىمناستىكىسى، ناخشا ئېيتىش قاتارلىق مۇسابىقىلەرگە ئاكتىپ قاتنىشىپ، كۆپ قېتىم بىرىنچىلىككە ئېرىشتى.

مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ كۈچەيتىلىشى كارخانىنىڭ تەرەققىياتىنى كۆرۈنەرلىك ئىلگىرى سۈردى. بۇ شىركەت

سانلىق مىللەت كادىرى، ئاممىسى ئۆز مىللىتىنىڭ تىل - يېزىقىنى بىلىش بىلەن بىللە، خەنزۇ تىل - يېزىقىنىمۇ ياخشى ئۆگىنىشى لازىم.

دۆلىتىمىزنىڭ خەلقئارادىكى سىياسىي، ئىقتىسادىي ئورنىنىڭ يۇقىرى كۆتۈرۈلۈشىگە، دۆلىتىمىز بىلەن ھەرقايسى ئەللەرنىڭ ئىقتىساد، مەدەنىيەت، پەن - تېخنىكا جەھەتتىكى مۇناسىۋىتىنىڭ كۈنسېرى تەرەققىي قىلىشىغا ئەگىشىپ، يەر شارى خاراكتېرلىك «خەنزۇ تىلى ئۆگىنىش قىزغىنلىقى» كۆتۈرۈلمەكتە. نۇرغۇن غەرب ئەللىرى «21 - ئەسىر جۇڭگونىڭ ئەسىرى بولۇپ قالىدۇ» دېيىشمەكتە. مۇناسىۋەتلىك ماتېرىياللارغا قارىغاندا، دۇنيا بويىچە 1000 دىن ئارتۇق مەكتەپتە خەنزۇ تىلى دەرسى ۋە خەنزۇ تىلى فاكۇلتېتلىرى تەسىس قىلىنغان. «دۇنيا كۈندىلىك گېزىتى»نىڭ بىر خەۋىرىگە قارىغاندا، ئامېرىكا 1994 - يىلدىن باشلاپ خەنزۇ تىلىنى ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ئالىي مەكتەپكە كىرىش ئىمتىھانىدىكى چەت ئەل تىلى دەرسلىرى قاتارىغا كىرگۈزگەن. يېڭى زېلاندىيىدە 1997 - يىلدىن باشلاپ ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەردە خەنزۇ تىلى دەرسى تەسىس قىلىنغان. ياپونىيىدە خەنزۇ تىلىنى بىلىدىغانلارنىڭ سانى ھەسسىلەپ كۆپەيگەن. كورېيىدىكى ئالىي مەكتەپلەر بىلەن چوڭ شىركەتلەر دۆلىتىمىزدىن 50 نەچچە خەنزۇ تىلى ئوقۇتقۇچىسى تەكلىپ قىلغان. كانادا ھۆكۈمىتىنىڭ 1991 - يىلدىكى ستاتىستىكىسىغا قارىغاندا، خەنزۇ تىلى ئىنگلىز تىلىنىڭ ئورنىغا

ئۆگىنىشنى تەشەببۇس قىلىش - بىر خىل قورالنى، بىر خىل ئىقتىدارنى، بىر خىل ئالماشتۇرۇش ۋاستىسىنى ئىگىلىۋېلىش مەسىلىسى بولۇپلا قالماي، بەلكى ھەر مىللەت كادىرلىرى، ئاممىسىنىڭ ساپاسىنى ئومۇميۈزلۈك ئۆستۈرۈشكە بىۋاستە مۇناسىۋەتلىك ئاساسىي قۇرۇلۇش مەسىلىسى. ھازىرقى زامان پەن - مەدەنىيەت بىلىملىرىنى تارقىتىش، ئومۇملاشتۇرۇش، پارتىيىنىڭ لۇشيەن، فاڭجېن - سىياسەتلىرىنى تەشۋىق قىلىش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداشتا مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. شۇڭا بىز ھەر مىللەت كادىرلىرى، ئاممىسى شىنجاڭنىڭ تەرەققىياتى ۋە مۇقىملىقىدىن ئىبارەت چوڭ ۋەزىيەتنى چىقىش قىلىپ، ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىشكە يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىپ، خەنزۇ تىل - يېزىقىنى تىرىشىپ ياخشى ئۆگىنىشىمىز لازىم.

2. خەنزۇ تىل - يېزىقىنى ئۆگىنىشتە تۆۋەندىكىدەك بىر قانچە مۇناسىۋەتنى توغرا بىر تەرەپ قىلىش لازىم

1) ئۆز مىللىتىنىڭ تىل - يېزىقىنى ئۆگىنىش بىلەن خەنزۇ تىل - يېزىقىنى ئۆگىنىشنىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا بىر تەرەپ قىلىش لازىم. دۆلىتىمىزنىڭ ئاساسىي قانۇنىدا «مىللەتلەرنىڭ ھەممىسى ئۆز تىل-

كېرەك» دەپ بەلگىلەنگەن. بۇلار دۆلىتىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىش، ئۆزئارا ئۆگىنىش ۋە ئورتاق كۈرەش قىلىش روھىنى گەۋدىلەندۈردى.

ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىشى مىللەتلەر ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتنى كۈچەيتىشتە، مىللەتلەرنىڭ ئورتاق گۈللىنىش ۋە راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. ھەر مىللەت كادىرلىرى سوتسىيالىستىك يېڭىچە مىللىي مۇناسىۋەتنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنىڭ باشلامچىلىرىدۇر، ئۇلار بىر - بىرىنىڭ تىل - يېزىقىنى ئۆگىنىش جەھەتتىمۇ باشلامچىلىق رول ئوينىشى كېرەك.

2) خەنزۇ تىل - يېزىقىنى ئۆگىنىش بىلەن ئۆزى شۇغۇللىنىۋاتقان خىزمەتنىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا بىر تەرەپ قىلىش لازىم. ھازىر دۆلىتىمىز جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇشتىن ئىبارەت يېڭى تارىخىي دەۋردە تۇرماقتا. تەرەققىيات بىزگە تېخىمۇ يېڭى، تېخىمۇ يۇقىرى تەلەپلەرنى قويماقتا. خىزمەت مۇھىتى بىزدىن يېڭى بىلىملەرنى، يېڭى ئۇچۇرلارنى، يېڭى تەجرىبىلەرنى ئۆگىنىشنى تەلەپ قىلماقتا. ھازىرقى ۋەزىيەتتە ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرى مىللىي تىل - يېزىققىلا تايىنىپ يۇقىرىقىدەك تەلەپلەرنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالمايدۇ.

كادىرلاردىن ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىشنىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا بىر تەرەپ قىلىپ، تېخىمۇ كۆپ «ئىككى تىللىق» كادىرلارنىڭ بارلىققا كېلىشىنى ئۈمىد قىلماقتا.

4) خىزمەت ئۈستىدە خەنزۇ تىل - يېزىقىنى ئۆگىنىش بىلەن مەكتەپتە خەنزۇ تىل - يېزىقىنى ئۆگىنىشنىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا بىر تەرەپ قىلىش لازىم. ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى ھەر مىللەت كادىرلىرىنى ئەمەلىيەت جەريانىدا خەنزۇ تىل - يېزىقىنى ئۆگىنىشكە تەشكىللىشى ۋە ھەيدەكچىلىك قىلىشى ھەمدە بۇ جەھەتتە ئۇلارنىڭ باشلامچىلىق رولىنى جارى قىلدۇرۇشى لازىم. ھەر دەرىجىلىك مەكتەپلەر پارتىيىنىڭ مائارىپ فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇپ، شىنجاڭنىڭ ئەھۋالىغا ۋە نۆۋەتتىكى تەرەققىيات ئېھتىياجىغا ئاساسەن، خەنزۇ تىل-يېزىقى ئوقۇتۇشىنى كۈچەيتىپ، دەرسلىك مەزمۇنى بىلەن ئوقۇتۇش ئۇسۇلى قاتارلىقلارنى ئىسلاھ قىلىپ، ئوقۇغۇچىلارنى مەكتەپتە ئوقۇش جەريانىدا «ئىككى تىللىق» قىلىپ تەربىيىلەپ چىقىشقا ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈشى لازىم. ھەر مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى تونۇشىنى ئۆستۈرۈپ، خەنزۇ تىل يېزىقىنى بېرىلىپ ئۆگىنىپ، كېيىنكى خىزمەت تەلىپىگە ياخشى ماسلىشىش ئۈچۈن ئوبدان ئاساس سېلىشى لازىم.

خاراكتېرلىك مەدەنىيەت، تەنتەربىيە پائالىيەتلىرىنى ئاكتىپ قانات يايدۇردى. قىرائەتخانا تەسىس قىلىپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ مەنىۋى تۇرمۇشىنى بېيىتتى. بۇ شىركەت مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇش بىلەن بىللە، ئۇنى كارخانىنى قېلىپلاشتۇرۇپ باشقۇرۇشتىكى تۈرلۈك تەدبىرلەر بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشكە ئەھمىيەت بەردى. ئىشچى - خىزمەتچىلەر بىلەن كەسىپتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش بويىچە مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاپ، ھەممە ئادەم كارخانا ئۈچۈن تۆھپە قوشىدىغان ياخشى ۋەزىيەتنى شەكىللەندۈردى.

كۆرۈنەرلىك ئىلگىرى سۈردى. بۇ شىركەت مۇلازىمەتلىك سۈپىتىنى مەركەز قىلغان ھالدا مۇكاپات تۈزۈمى، كادىرلار تۈزۈمىنى دادىل تەگشەپ، ۋەزىپىنى ئىش ھەققى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ خىزمەت ئۈنۈمىنى ئۆستۈردى. بۇنىڭ بىلەن بۇ شىركەت 1996 - يىلى 1 مىليون 500 مىڭ يۈەن پايدا يارىتىپ ۋىلايەت تەرىپىدىن «زىياننى تۈگىتىپ، پايدىنى ئاشۇرغان» كارخانىلار قاتارىدا تەقدىرلەندى. يېقىندا يەنە، ئاپتونوم رايونلۇق قۇرۇلۇش سىستېمىسى تەرىپىدىن «ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى ئون ياخشى ئورۇن»نىڭ بىرى بولۇپ تەقدىرلەندى.

لوپ ناھىيىسى پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ئىقتىسادىي خىزمەت بىلەن ئوخشاش ئورۇنغا قويۇپ، نوپۇسنىڭ تەبىئىي كۆپىيىشىنى تىزگىنلىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن تاشتۆمۈر** خەۋەر قىلىدۇ: لوپ ناھىيىسى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ئىقتىسادىي خىزمەت بىلەن ئوخشاش ئورۇنغا قويۇپ، نوپۇسنى پىلان ئىچىدە تىزگىنلەشتە ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

بۇ ناھىيە دۆلەتنىڭ پىلانلىق تۇغۇتتىن ئىبارەت توپ سىياسىتىنى ئىجرا قىلىش داۋامىدا، پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى «دېھقانلارنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش پىلانى»غا كىرگۈزۈپ، تېخنىكا جەھەتتىن يېتەكچىلىك قىلىش، مۇلازىمەتلىك دائىرىسىنى كېڭەيتىش ئارقىلىق نوپۇسنى تىزگىنلەش ئۈنۈمىنى ئۆستۈردى. پىلانلىق تۇغۇت تېخنىك خادىملىرى، دوختۇر، سېسترالارغا بولغان ئىدىيىۋى - سىياسىي تەربىيىنى ۋە باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى. خىزمەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى ئاساسىي قاتلاملارغا قارىتىپ، پىلانلىق تۇغۇت تەشۋىقاتىنى چىڭ تۇتتى. ئۆتكەن يىلنىڭ بېشىدىن بۇ يىل 3 - ئايغىچە دەم ئېلىش، بايرام، بازار كۈنلىرى كوچا، رەستىلەرگە تەشۋىقات، مۇلازىمەتلىك نۇقتىلىرىنى قۇرۇپ، 10 مىڭ ئادەم (قېتىم) گە مەسلىھەت بەردى، ھامىلدارلىقتىن ساقلىنىش دورا، سايمانلارنى تارقاتتى. تۇراقسىز ئائىلىلەرنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى. ئۇلار ناھىيە بويىچە 18 ئورۇندىكى خىش خۇمدانىدا ئىشلەۋاتقان 934 ئايالنى تەكشۈرۈپ، ئۇلارغا مەسلىھەت بەردى. شۇڭا ئۆتكەن يىل ناھىيىنىڭ پىلانلىق تۇغۇت نىسبىتى 95% كە يېتىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن 7.15% كۆپەيدى. كۆپ پەرزەنتلىك بولۇش نىسبىتى 4.5% بولۇپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن 6.9% تۆۋەنلىدى.

«سائادەت يولى»
مۇكاپاتلىق ماقالە

ئازاق يېزىسىدا پىلاندىن سىرت پەرزەنت كۆرۈش ئەھۋالى ئېغىر بولغانلىقتىن، يېزىلىق پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرىنىڭ مەسئۇلىيىتى سۈرۈشتە قىلىندى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئوبۇل** خەۋەر قىلىدۇ: ئاتۇش شەھىرىگە قاراشلىق ئازاق يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىگە يېتەرلىك ئەھمىيەت بەرمىگەنلىكتىن، بۇ يېزىنىڭ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتى ئۇدا ئىككى يىل ئۆلچەمگە يەتمەي، پىلاندىن سىرت پەرزەنت كۆرۈش ۋە كۆپ پەرزەنتلىك بولۇش مەسىلىسى ئېغىر ھالدا سادىر بولدى.

ئاتۇش شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، پىلانلىق تۇغۇت تەدبىرلىرىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئۈچۈن، يېقىندا چاقىرىلغان ئۈچ دەرىجىلىك كادىرلار يىغىنىدا، ئازاق يېزىلىق پارتكوم ۋە يېزىلىق ھۆكۈمەتنى ئومۇمىي ئۇقتۇرۇش ئارقىلىق تەنقىدلىدى ھەمدە يېزىنىڭ ئالاقىدار رەھبەرلىرىگە 200 يۈەندىن جەرىمانە قويدى. يېزىلىق پارتكومنىڭ پىلانلىق تۇغۇت خىزمىتىگە مەسئۇل مۇئاۋىن شۇجىسىنىڭ ۋەزىپىسىنى ئېلىپ تاشلىدى، يېزىلىق پىلانلىق تۇغۇت ئىشخانىسىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرىنىڭ كادىرلىق كۆرسەتكۈچىنى قايتۇرۇۋالدى.

قىسقا خەۋەرلەر

△ شىنجاڭ ئۇيغۇر تېبابەتچىلىكى ئالىي تېخنىكومى قاراقاش ناھىيىسى توخۇلا يېزىسىنىڭ بازار بويى كەنتىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش بويىچە ياردەم بېرىش نۇقتىسى قىلىپ، ئىككى تەجرىبىلىك كادىرنى نۇقتىدا ئىشلەشكە ئەۋەتتى ۋە كەنت پارتىيە تەشكىلىنى تەرتىپكە سېلىش، پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلارنى تەربىيىلەش، نامرات ئائىلىلەرنىڭ ئىشلەپچىقىرىش، تۇرمۇش ئەھۋالىنى ئىگىلەشكە ياردەم بەردى. بۇ مەكتەپ يەنە ئېغىر قىيىنچىلىقى بار ئائىلىلەرگە 20 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى ماددىي بۇيۇم تارقىتىپ بەردى.

ئابدۇقادىر ئابدۇۋايىت

△ مارالبېشى ناھىيىسىنىڭ چوڭقۇرچاق يېزىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، نامرات ئائىلىلەرنىڭ تۇرمۇشىنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇش ئۈچۈن، يېزا بويىچە 22 ئىدارە، جەمئىيەت، 21 ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ۋە ئىتتىپاق ئەزالىرى، بىر قىسىم ئالدىن بېيىغان دېھقان، چارۋىچىلار، 20 مىڭ 650 كىلوگرام بۇغداي، 30 مىڭ 975 كىلوگرام قوناق، 9760 يۈەن نەق پۇل، 15 مىڭ 440 يۈەن قىممىتىدە كىيىم - كېچەك، يوتقان-كۆرپە، 10 مىڭ يۈەن قىممىتىدە ئوتۇن - كۆمۈر قاتارلىق ماددىي بۇيۇملارنى 571 ئائىلىگە تارقىتىپ بەردى. يېزىلىق خەلق ھۆكۈمىتى يەنە نامرات ئائىلىلەرنىڭ 2065 مو يېرىنىڭ بارلىق چىقىملىرىنى كۆتۈرۈۋەتتى.

مەمەت كېرەم

△ قاغىلىق ناھىيىلىك سەھىيە ئىدارىسى بۇلتۇر 6 - ئايدىن باشلاپ، ناھىيە، يېزا داۋالاش ئورۇنلىرىنىڭ مالىيىسىنى ئومۇميۈزلۈك مۇپەتتىش قىلىپ، سەككىز كىشىگە چېتىشلىق 29 مىڭ يۈەن خىيانەت پۇلىنى ۋە ئومۇمنىڭ 20 مىڭ يۈەن پۇلىنى قەرز ئېلىپ قايتۇرماسلىق ئەھۋالىنى تەكشۈرۈپ، بارلىق ئىقتىسادىي زىياننى ئەسلىگە كەلتۈردى.

ئىدرىس قادىر

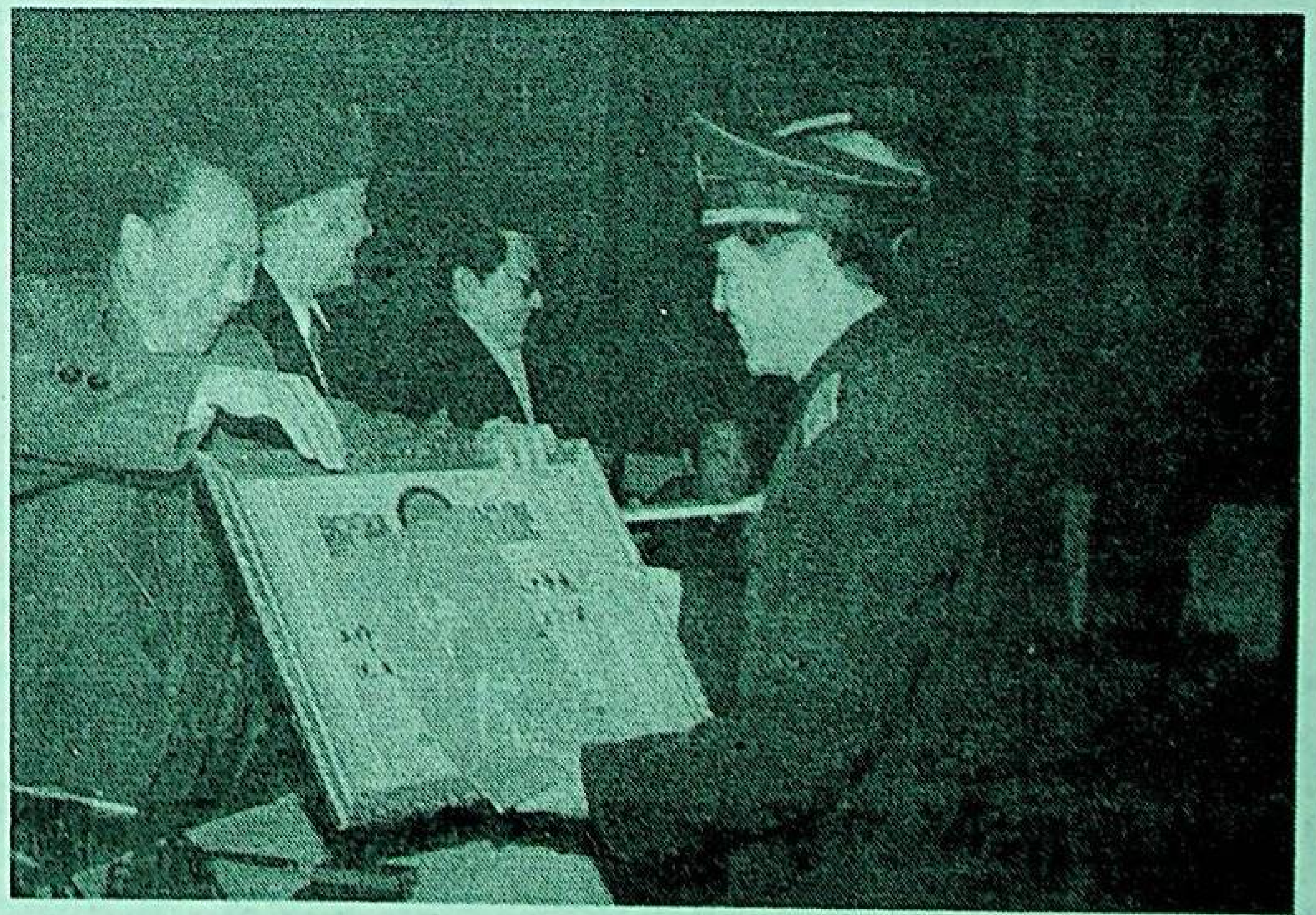

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ئوتتۇرا خەلق سوت مەھكىمىسى يېقىندا سوت خىزمىتىدە ئالاھىدە خىزمەت كۆرسەتكەن 14 ئىلغار شەخس، ئۈچ ئىلغار كوللېكتىپنى مۇكاپاتلىدى.
سۈرەتتە: مۇكاپاتلاش يىغىنىدىن كۆرۈنۈش.

مامۇت بارات فوتوسى

جۇڭگو ئاخباراتچىلار جەمئىيىتى، جۇڭگو نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش فوندى جەمئىيىتى بىرلىشىپ سۆھبەت يىغىنى ئاچتى

ئاخبارات ساھەسىدىكىلەر نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىگە تېخىمۇ زور تۆھپە قوشۇشقا بەل باغلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ تېلېگراممىسى. جۇڭگو ئاخباراتچىلار جەمئىيىتى، جۇڭگو نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش فوندى جەمئىيىتى يېقىندا بېيجىڭدا نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش سۆھبەت يىغىنى ئاچتى. ئاخبارات ساھەسىدىكى ئەربابلار ھەققىي ھەرىكەتكە كېلىپ، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇشقا يەنىمۇ كۆڭۈل بۆلۈپ، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش ئىشىنى تەشۋىق قىلىپ، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇشقا قاتنىشىپ، مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىدا نامرات ئاھالىنىڭ قورسىقى توق، كىيىمى پۈتۈن بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن تېخىمۇ زور تۆھپە قوشىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

يىغىندا جۇڭگو ئاخباراتچىلار جەمئىيىتى پۈتۈن مەملىكەتنىڭ ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرگە تەشەببۇسنامە چىقىرىپ، جايلاردىكى ئاخباراتچىلار جەمئىيەتلىرى، كەسپىي مۇخبىرلار جەمئىيەتلىرى، ئاخبارات ئورۇنلىرى ۋە ئاخبارات خادىملىرىنىڭ نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشنىڭ مۇھىم ئەھمىيىتىنى تولۇق تونۇپ، ئەمەلىيەتنى ئاساس قىلىپ، ھەر خىل مەزمۇن، ھەر خىل شەكىلدىكى نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشنى ئۈمىد قىلدى.

يىغىندا مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، جۇڭگو نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش فوندى جەمئىيىتىنىڭ باشلىقى ياڭ رۇدەي سۆز قىلىپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئاخبارات ساھەسىدىكىلەر نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشتىكى ئالاھىدە مۇھىم كۈچ. ئۇ جەمئىيەتنىڭ ھەرقايسى ساھەسىدىكىلەرنى نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇشقا قاتنىشىشقا تەشۋىقات - خەۋەر قىلىش ئارقىلىق كەڭ كۆلەمدە سەپەرۋەر قىلىش، نامرات رايونلاردىكى خەلقنىڭ جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىغانلىقىغا دائىر جانلىق ئىش - پائالىيەتلىرىنى تولۇق ئەكس ئەتتۈرۈش، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتى جەھەتتىكى ئىلغار تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەش، ئالماشتۇرۇش ئارقىلىق نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنىڭ ئۈزلۈكسىز راۋاجلىنىشىغا تۈرتكە بولالايدۇ. ئۇ پۈتۈن مەملىكەتتىكى ئاخبارات خادىملىرىنىڭ جۇڭگو ئاخباراتچىلار جەمئىيىتىنىڭ تەشەببۇسىغا ئاۋاز قوشۇپ، يەنىمۇ ھەرىكەتكە كېلىپ، نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش پائالىيىتىگە پائال ئاتلىنىپ، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش بويىچە ئىستىھكامغا ھۇجۇم قىلىش جېڭىنى ياخشى قىلىش ئۈچۈن تۆھپە قوشۇشىنى ئۈمىد قىلدى.

يىغىندا جۇڭگو ئاخباراتچىلار جەمئىيىتىنىڭ رەئىسى شاۋخۇازې سۆز قىلىپ، ئاخبارات ئورۇنلىرىنىڭ نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش پائالىيىتىنى چوڭ ئىش سۈپىتىدە تۇتۇپ، ئىدىيە جەھەتتىن ياخشى سەپەرۋەر قىلىش ئاساسىدا ئۆز ئورنىنىڭ ئەمەلىيىتىنى ئاساس قىلىپ، نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇشنىڭ كونكرېت پىلانىنى ئوتتۇرىغا قويۇشىنى ئۈمىد قىلدى.

جۇڭخۇا مەملىكەتلىك ئاخباراتچىلار جەمئىيىتىنىڭ پۈتۈن مەملىكەتنىڭ ئاخبارات ساھەسىدە نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش توغرىسىدىكى تەشەببۇسنامىسى

يېقىنقى بىرنەچچە يىلدىن بۇيان، پۈتۈن مەملىكەتنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىكى ئاخبارات ئورۇنلىرى ۋە ئاخبارات خادىملىرى پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ چاقىرىقىغا ئاۋاز قوشۇپ، ھەر خىل شەكىلدىكى نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇرۇپ، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ۋە ئاخباراتچىلار قوشۇنىنى يېتىشتۈرۈش، چېنىقتۇرۇش، تەشۋىقات خەۋەرلىرىنىڭ مەزمۇنلىرىنى بېيىتىش قاتارلىق جەھەتلەردە كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. جۇڭخۇا مەملىكەتلىك ئاخباراتچىلار جەمئىيىتى جايلاردىكى بەزى ئاخبارات ئورۇنلىرىنىڭ تەجرىبىلىرىنى ئەستايىدىل يەكۈنلەپ، پۈتۈن مەملىكەتنىڭ ئاخبارات ساھەسىدە نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش پائالىيىتىنى كەڭ، چوڭقۇر قانات يايدۇرۇش توغرىسىدا تەشەببۇسنامە چىقاردى.

بىرىنچى، نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشنىڭ مۇھىم ئەھمىيىتىنى تولۇق تونۇش كېرەك. نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش - ئاخبارات خادىملىرىنىڭ خەلق ئۈچۈن، سوتسىيالىزم ئۈچۈن، پۈتۈن پارتىيە، پۈتۈن مەملىكەت خىزمىتىدىن ئىبارەت ئومۇميىلىق ئۈچۈن خىزمەت قىلىشتىكى ئەمەلىي ھەرىكەت، ئاخباراتچىلار قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، ئاخبارات خادىملىرىنىڭ ئىدىيە، سىياسىي ساپاسى ۋە كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈشتىكى مۇھىم تەدبىر. نامرات رايونلارغا بېرىپ تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىش ۋە مۇخبىرلىق قىلىش ئاخبارات خادىملىرىنىڭ ئاممىا بىلەن ئالاقە باغلىشىغا، دۆلەت ئەھۋالىنى ئىگىلىشىگە، ئېڭىنى ئۆستۈرۈشىگە، ئىستىلىنى ياخشىلىشىغا پايدىلىق. شۇڭا ئاخبارات خادىملىرى نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش پائالىيىتىگە ئاڭلىق ھالدا پائال قاتنىشىشى كېرەك.

ئىككىنچى، نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇشقا دائىر كونكرېت تەدبىرلەرنى تۈزۈپ چىقىش ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈش كېرەك. مەسىلەن:

(1) مۇخبىرلارنى ئۆز ناھىيىسى (شەھەر)، ئۆز شەھىرى (ۋىلايەت)، ئۆز ئۆلكىسى ياكى باشقا نامرات رايونلار، ئەڭ جاپالىق جايلارغا بېرىپ چوڭقۇر مۇخبىرلىق قىلىشقا، تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىشقا مۇددەت، تۈركۈمگە بۆلۈپ ئۇيۇشتۇرۇش؛

(2) نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش تەشۋىقاتىنىڭ سالمىقىنى ئاشۇرۇش، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش بويىچە مەخسۇس ستون ئېچىش، مەخسۇس بەت چىقىرىش ۋە مەخسۇس تېمىدىكى پروگراممىلارنى ئۇيۇشتۇرۇش، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش بويىچە ئىستىھكامغا ھۇجۇم قىلىش جېڭىنى ياخشى قىلىشنىڭ مۇھىم ئەھمىيىتىنى تەشۋىق قىلىش، نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشكە دائىر ئىلغار تىپ ۋە ئىلغار تەجرىبىلەرنى تەشۋىق قىلىش، نامرات رايونلاردىكى كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ ئىگىلىك يارىتىش، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ بېيىشتىكى ئىلغار ئىش - پائالىيەتلىرىنى تەشۋىق قىلىش، مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى ھەرقايسى ساھەدىكىلەرنىڭ جۇڭگو نامراتلارغا يار - يۆلەك بولۇش فوندى جەمئىيىتىگە پۇل ئىئانە قىلغانلىقىغا دائىر ئىشلارنى تەشۋىق قىلىش؛

(3) ئاخبارات خادىملىرىنى مۇددەت، تۈركۈمگە بۆلۈپ نامرات رايونلارغا ۋەزىپە بىلەن ياكى قوشۇمچە ۋەزىپە بىلەن بىر مەزگىل چېنىقىش (ئاز بولغاندا بىر - ئىككى ئاي، كۆپ بولغاندا يېرىم يىل، بىر يىل)قا ئەۋەتىپ، ئۇ جايلارنىڭ باسقۇچ خاراكتېرلىك نامراتلىقتىن قۇتۇلۇشى ئۈچۈن ھەققىي خىزمەت ئىشلەش.

(4) نامرات رايونلار ئۈچۈن كۆپلەپ ئەمەلىي ئىش قىلىپ بېرىش، مەسىلەن: نامرات رايونلارغا گېزىت ھەدىيە قىلىش، «ئۈمىد باشلانغۇچ مەكتىپى»، كۇتۇپخانا قۇرۇپ بېرىش، گېزىت ئوقۇش تاختىسى ياساپ بېرىش، تەربىيىلەش كۇرسلىرىنى ئېچىپ بېرىش، ئۇ يەرلەرنىڭ بايلىقىنى ئېچىش ئۈچۈن ئۇچۇر تور كىرگۈزۈپ بېرىش، ئۇچۇر بىلەن تەمىنلەش قاتارلىقلار؛

(5) مەركەز ۋە ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلەردىكى شەرت - شارائىتى بىر قەدەر ياخشى بولغان ئاخبارات ئورۇنلىرى نامرات رايونلاردىكى ئاخبارات ئورۇنلىرى بىلەن تەشەببۇسكار ھالدا دوست بولۇپ، ياردەم بېرىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش.

جايلار نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش جەريانىدا، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش ئىستىلىدا چىڭ تۇرۇشى، نامرات رايونلارنىڭ سېلىقىنى ئېغىرلاشتۇۋەتمەسلىكى كېرەك.

ئۈچىنچى، نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇشنىڭ تەجرىبىلىرىنى يەكۈنلەش ۋە ئالماشتۇرۇش كېرەك. جايلاردىكى ئاخباراتچىلار جەمئىيەتلىرى، كەسپىي مۇخبىرلار جەمئىيەتلىرى ئاخبارات ئورۇنلىرىنىڭ نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش خىزمىتىنىڭ ئەھۋالىنى دائىم يەكۈنلەپ تەكشۈرۈپ تۇرۇشى؛ نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش پائالىيىتىدە ئىپادىسى، نەتىجىسى كۆرۈنەرلىك بولغان ئورۇن ۋە ئاخبارات خادىملىرىنى تەقدىرلىشى، ئۇلارنى ئۆزلىرىنىڭ ھاسىل قىلغان نەتىجىلىرى ۋە تەسىراتلىرىنى دوكلات قىلىشقا ئۇيۇشتۇرۇشى، ئۇلارنىڭ تەجرىبىلىرىنى كېڭەيتىشنى ئۈمىد قىلىمىز. نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش پائالىيىتىنىڭ چوڭقۇر، ئۇزاقىچە قانات يايدۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، جۇڭخۇا مەملىكەتلىك ئاخباراتچىلار جەمئىيىتى 1997 - يىلىنىڭ 4 - پەسلىدە مەملىكەتلىك نامراتلارغا ئاخبارات ئارقىلىق يار - يۆلەك بولۇش تەجرىبىلىرىنى ئالماشتۇرۇش يىغىنى ئاچىدۇ.

جۇڭخۇا مەملىكەتلىك ئاخباراتچىلار جەمئىيىتى
1997 - يىل 4 - ئاينىڭ 9 - كۈنى
شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ تېلېگراممىسى

قىزىلسۇ ئوبلاستلىق تەمىنات - سودا كوپېراتىپى ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، كوپېراتىپ قارىمىقىدىكى شىركەتلەرنىڭ زىيىنىنى ئازايتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئالىيە ئاتاۋۇللا خەۋەر قىلىدۇ: قىزىلسۇ ئوبلاستلىق تەمىنات - سودا كوپېراتىپى ئۆز سىستېمىسى بويىچە ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئىچكى ماھارىتىنى يېتىلدۈرۈش، ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش، شىركەتلەرنىڭ زىيىنىنى ئازايتىشتا كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى.

بەنزىلىرىنى تەرتىپكە سالدى، كوپېراتىپ قارىمىقىدىكى كوللېكتىپ ئىگىدارلىقىدىكى كارخانىلارنىڭ كارخانا باشقۇرۇش تۈزۈمىنى ئىسلاھ قىلدى، تاۋار ئوبوروتىدىكى تاۋار كىرگۈزۈش ۋە سېتىش ھالقىلىرىنى چىڭ تۇتۇپ، تاۋار كىرگۈزۈشنى بازارنىڭ تەلىپىگە ئۇيغۇنلاشتۇردى. بۇنىڭ بىلەن ئۆتكەن يىلى زىيان ئازىيىپ، تەمىنات - سودا كوپېراتىپى سىستېمىسى بويىچە يۇقىرىغا تاپشۇرۇلغان باج 2 مىليون 670 مىڭ يۈەندىن ئېشىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن % 56.9 كۆپەيدى.

چىرا ناھىيىلىك تەمىنات - سودا بىرلەشمە كوپېراتىپى يېزا ئىگىلىكى ئۈچۈن ياخشى مۇلازىمەتلىق قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئىبراھىم ئوبۇلھەسەن خەۋەر قىلىدۇ: چىرا ناھىيىلىك تەمىنات - سودا بىرلەشمە كوپېراتىپى يېزىلارنى ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرى بىلەن ۋاقتىدا تەمىنلەپ، ناھىيىنىڭ ئېھتىيازلىق تېرىلغۇ

ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرىگە بولغان ئېھتىياجىنى ئىگىلىدى ھەم مەبلەغنى بالدۇر ئەمەلىيلەشتۈردى، ئۈرۈمچى، كورلا قاتارلىق جايلاردىن ئىشلەپچىقىرىش ۋاستىلىرىنى يۆتكەپ، دېھقانلارنى 3492 توننا خىمىيۋى

نەتىجىگە ئېرىشتى.

بۇ تەمىنات - سودا كوپېراتىپى ھەر دەرىجىلىك تەمىنات - سودا كوپېراتىپلىرىنىڭ يېزا ئىگىلىكىگە مۇلازىمەت قىلىش ئىقتىدارىنى كۈچەيتىش بىلەن بىللە، رەھبەرلىك

تەمىنلەپ، ناھىيىنىڭ ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئىشلىرى ئۈچۈن ياخشى مۇلازىمەت قىلدى.

بۇ كوپېراتىپ ئىلگىرىكى تەجرىبە - ساۋاقلارنى يەكۈنلەپ، ئەتىيازلىق تېرىلغۇدىن ئىلگىرى يېزا - بازارلارنىڭ بۇ يىلقى

يۆتكەپ، دېھقانلارنى 3492 توننا خىمىيىۋى ئوغۇت، 318 توننا سۇلياۋ يوپۇق، 45 تراكتور، 18 چاتما سايمان، 345 توننا كۆنجۈرە بىلەن تەمىنلىدى، ئۇرۇقچىلىق شىركىتىگە 560 توننا ئۇرۇقلۇق چىكىت يۆتكەپ بەردى. ئۇنىڭدىن باشقا، يۇرۇشلەشكەن پەن - تېخنىكا مۇلازىمەت مەركىزى ۋە تۆت ئورۇندا زىرائەت دوختۇرخانىسى قۇرۇپ، دېھقانلارغا ياخشى مۇلازىمەت قىلدى.

يېڭئاۋات يېزىلىق تەمىنات - سودا كوپېراتىپى ئەتىيازلىق تېرىلغۇغا جىددىي ئېھتىياجلىق ماددىي ئەشيالارنى ۋاقتىدا، تېز يۆتكىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز مۇھەممەتتۆمەر ئابىدىن خەۋەر قىلىدۇ: خوتەن ناھىيىسىنىڭ يېڭئاۋات يېزىلىق تەمىنات - سودا كوپېراتىپى مەۋقەنى يېزا ئىگىلىكىگە قويۇپ، ئەتىيازلىق تېرىلغۇغا جىددىي ئېھتىياجلىق خىمىيىۋى ئوغۇت، سۇلياۋ يوپۇق قاتارلىق ماددىي ئەشيالارنى ۋاقتىدا، تېز يۆتكەپ، يېزىنىڭ ئەتىيازلىق تېرىلغۇسىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

بۇ تەمىنات - سودا كوپېراتىپى دېھقانلارنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن مال كەلتۈرۈپ، باھادا ئادىل، جانلىق بولدى، پايدىنى ئۆتۈنۈپ بېرىش ئارقىلىق سېتىش يولىنى كېڭەيتتى، تىجارەت ۋاقىتلىرىنى كۆپەيتىپ، دېھقانلارغا قولايلىق يارىتىپ بەردى، ئىچكى قىسىمدا مۇكاپات بىلەن جازانى ئېنىق بېكىتىپ، ئىش ئۈنۈمى بىلەن سۇپەتنى بىرلەشتۈرۈپ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى، 3 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە دېھقانلارنى 300 توننا خىمىيىۋى ئوغۇت، 22 توننا سۇلياۋ يوپۇق بىلەن تەمىنلەپ، ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئۈچۈن ياخشى مۇلازىمەت قىلدى.

(بېشى 1 - بەتتە)

يېڭىنىڭ سانائەت ئىشلەپچىقىرىشى نورماللىشىپ، پاختا توقۇمىچىلىق كەسپى ئومۇميۈزلۈك ئەسلىگە كەلدى. يېڭىنىڭ سانائەت ئىشلەپچىقىرىشى 2 - ئايدا ئېشىشقا قاراپ يۈزلەندى.

دۆلەت ئىلكىدىكى كارخانىلار مۇقىم يۈكسەلدى. 1 - پەسىلدە دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ سانائەت قوشۇلما قىممىتى 5 مىليارد 139 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلىنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن 9.2% ئاشتى، كوللېكتىپ ئىلكىدىكى كارخانىلار ۋە باشقا ئىقتىسادىي تۈرلەرنىڭ قوشۇلما قىممىتى ئۆتكەن يىلىنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن 16.3%، 22% ئاشتى. ئاپتونوم رايون بويىچە يېزا ۋە يېزىدىن يۇقىرى سانائەتنىڭ يېڭىدىن كۆپەيگەن ئىشلەپچىقىرىش نورمىسى ئىچىدە دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىگىلىگەن نىسبىتى 94.6% كە يېتىپ، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ سانائەتتىكى ئاساسلىق ئورنى نامايان قىلىندى.

ئىشلەپچىقىرىش بىلەن سېتىشنىڭ جىپسىلاشتۇرۇلۇشى ياخشى بولدى. 3 - ئايدا مەھسۇلاتلارنىڭ سېتىلىش نىسبىتى 98.8% كە يەتتى. قەشقەر، خوتەن، قىزىلسۇ، ئىلى، قاراماي، قۇمۇل قاتارلىق ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلەردە مەھسۇلاتلارنىڭ سېتىلىش نىسبىتى ئاپتونوم رايوننىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسىدىن ئېشىپ كەتتى.

سانائەتنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمى كۆرۈنەرلىك ياخشىلاندى. 2 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە ئاپتونوم رايون بويىچە يېزا ۋە يېزىدىن يۇقىرى مۇستەقىل ھېسابات قىلىدىغان سانائەت كارخانىلىرىنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈم ئۇنىۋېرسال كۆرسەتكۈچى 63.89% كە يېتىپ، ئۆتكەن يىلىنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن 7.74 پويىنت يۇقىرى بولدى.

(بېشى 1 - بەتتە)

يەر تەۋرەشتىن مۇداپىئە كۆرۈپ، ئالدىنى ئېلىش تۈلچىمىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، بىخەتەرلىك خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، ئۇنى قانۇن - تۈزۈم ئىزىغا سېلىپ، يەر تەۋرەشتىن مۇداپىئە كۆرۈپ، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئازايتىشقا دائىر بىلىملەر توغرىسىدىكى تەشۋىقات - تەربىيىنى پائال قانات يايدۇرۇش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر، بولۇپمۇ نۇقتىلىق يەر تەۋرەيدىغان ۋە مۇداپىئە كۆرۈلىدىغان جايلاردىكى ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر يەر تەۋرەشتىن مۇداپىئە كۆرۈپ، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئازايتىشقا دائىر بىلىملەرنى تەشۋىق قىلىشنى ئۆز جايىنىڭ تەشۋىقات خىزمىتىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىپ، «ئاكتىپ، ئېھتىياتچان، ئىلمىي، ئۈنۈملۈك بولۇش» پرىنسىپىنى توغرا ئىگىلىشى كېرەك. يەر تەۋرەشنى كۆزىتىش ۋە ئالدىن مەلۇمات بېرىش سىستېمىسى قۇرۇلۇشىنى ۋە يەر تەۋرەش توغرىسىدىكى پەن تەتقىقات خىزمىتىنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، يەر تەۋرەشنى كۆزىتىش ۋە ئالدىن

مەلۇمات بېرىش سەۋىيىسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈشى كېرەك.

يىغىندا مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدى: بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، پەيزاۋات ناھىيىسىدە كۆپ قېتىم يەر تەۋرىدى، ئاپتونوم رايونلۇق يەر تەۋرەش ئىدارىسى قىسىنچىلىقنى يېڭىپ، كۆزىتىش ۋە ئالدىن مەلۇمات بېرىش خىزمىتىنى پائال،تەشەببۇسكارلىق بىلەن ئىشلىدى. مۇشۇ ئاينىڭ 6 - ۋە 11 - كۈنلىرى ئۇلار پەيزاۋاتتىكى يەر تەۋرەش ئەھۋالىدىن مۇۋەپپەقىيەتلىك ھالدا ئالدىن مەلۇمات بېرىپ، خادىملارنىڭ يارىلىنىش ۋە ئۆلۈشىنى ھەم مال - مۈلكىنىڭ زىيانغا ئۇچرىشىنى زور دەرىجىدە ئازايتتى. شۇ مۇناسىۋەت بىلەن ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئاپتونوم رايونلۇق يەر تەۋرەش ئىدارىسىنى ئومۇمىي ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ تەقدىرلەشنى ھەم 50 مىڭ يۈەن مۇكاپات بېرىشنى قارار قىلدى.

(بېشى 1 - بەتتە)

ياخشىلىنىۋاتقانلىقىنى ھېس قىلدى. ئاللاقاچان تارماقلاردىن ئېلىنغان 16 مىڭ نۇسخا سوئال - جاۋاب نەتىجىسىدىن قارىغاندا، 82.76% كىشى 1996-يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە ئىستىل تۈزەش خىزمىتىدە كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلىندى ياكى بىر قەدەر ياخشى ئۈنۈم ھاسىل قىلىندى، دەپ قارىغان.

رەھبەرىي كادىرلارنىڭ پاك - ئىنتىزامچان بولۇش ئاڭلىقلىقى ئۆستى. ئاپتونوم رايون بويىچە ھۆكۈمەت پۇلىغا يەپ - ئىچىپ، ئويناش شاملى قاتتىق توسۇلدى. «تاپشى چىققانلارنىڭ تاناۋىنى تارتىش» پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇلدى. 1996-يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە ھۆكۈمەت پۇلىغا يەپ - ئىچىپ، ئويناش دېلوسىدىن 183 ى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىندى، 72 كىشىگە پارتىيە ئىنتىزامى، مەمۇرىي ئىنتىزام چارىسى كۆرۈلدى. بۇنىڭ ئىچىدە ناھىيە، باشقارما دەرىجىلىكتىن يۇقىرى 16 كىشى بار. 106 مىڭ 700 يۈەن ھۆكۈمەت پۇلى سۈرۈشتۈرۈپ قايتۇرۇۋېلىنىپ، بۇ قىلمىشنىڭ قايتا تەكرارلىنىشىنىڭ ئۈنۈملۈك ئالدى ئېلىندى. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قوللىشى ئارقىسىدا، ئاپتونوم رايون بويىچە بىر تۈركۈم چوڭ، مۇھىم دېلولار تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىنىپ، بىر تۈركۈم خىيانەتچى، پارىخور، ھۆكۈمەت پۇلىنى ئىشلىتىۋالغان ئىقتىساد «مىتە»لىرى يوقىتىلدى.

كۆپچىلىك «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ ئىنتىزام چارىسى كۆرۈش نىزامى (سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلىدۇ)» نى ماددىمۇماددا ئۆگىنىش ۋە مۇزاكىرە قىلىش داۋامىدا بىردەك مۇنداق دەپ ھېسابلىدى:

چىركىنلىشكە قارشى تۇرۇشتا تەربىيە بىلەن تەكشۈرۈپ چارە كۆرۈشنى زىچ بىرلەشتۈرۈش، تۈزۈملەشتۈرۈش، قېلىپلاشتۇرۇش كېرەك. شۇنداق قىلغاندىلا، ئادەتتىكى ئەمۇللارنىمۇ، ماھىيەتلىك ئەمۇللارنىمۇ تۈزەشكە بولىدۇ. رەھبەرىي كادىرلار باشلامچىلىق بىلەن «نىزام»نى ياخشى ئۆگىنىشى كېرەك. ئۆز - ئۆزىنى تەربىيەلەشنى كۈچەيتىپ، رەھبەرىي كادىرلارنىڭ ئۆزىنى ئۆزى ئىدارە قىلىش ۋە ئۆزىنى ئۆزى تىزگىنلەش مېخانىزمىنى شەكىللەندۈرگەندىلا، كىچىك ئىشلارنى بىخ ھالىتىدىلا يوقاتقىلى، ئىدىيىۋى مۇداپىئە سېپىنى شەكىللەندۈرگىلى بولىدۇ. بۇلتۇر ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 450 مىڭ پارتىيىلىك كادىر مەملىكەت بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن پارتىيە ئىنتىزامى، مەمۇرىي ئىنتىزام نىزامى بىلىملىرى بەيگىسىگە قاتناشتى. نىزامنى ئۆگىنىش، پەرقلەرنى تېپىش ئارقىلىق پارتىيىنىڭ ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشى يەنىمۇ ئىلگىرى سۈرۈلدى. نۆۋەتتە بىزمۇ «نىزام» نى ئۆگەنگەنگە ئوخشاش «پارتىيە ئىنتىزامى چارىسى كۆرۈش نىزامى»نى تېخىمۇ ياخشى ئۆگىنىشىمىز، پارتىيىلىك كادىرلارنىڭ ئىنتىزامنى قارشى ۋە پاك - ئىنتىزامچان بولۇش ئاڭلىقلىقىنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈشىمىز كېرەك.

1997 - يىللىق سۇغۇرتا ۋەكالەتچىلىرىنىڭ سالاھىيەتكە ئىگە بولۇش ئىمتىھانى توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش

سۇغۇرتا ۋەكالەتچىسى بازارلىرىنىڭ تەرەققىيات ئېھتىياجىغا ئۇيغۇنلىشىش، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سۇغۇرتا ئىشلىرىنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، 1997-يىللىق سوغۇرتا ۋەكالەتچىسى سالاھىيىتى ئىمتىھانى ئېلىشنى قارار قىلدۇق. مۇناسىۋەتلىك ئىشلار تۆۋەندىكىچە:

1. ئىمتىھان بېرىشكە تىزىملىتىش شەرتى:

1) 18 ياشقا توشقان، تولۇق ئوتتۇرا مەدەنىيەت سەۋىيىسىگە ئىگە ياكى شۇنىڭغا تەڭ ئوقۇش تارىخىغا ئىگە بولغانلار؛

2) سۇغۇرتا كەسپىنى ۋەكالىتەن بېجىرگۈچى ئورۇننىڭ ئاساسلىق مەسئۇلى ۋە مەخسۇس ۋەكالىتەن بېجىرگۈچى خادىملىرى؛

3) 1996-يىللىق سۇغۇرتا ۋەكالەتچىسى ئىمتىھانىغا قاتنىشىپ ئىمتىھاندىن ئۆتەلمىگەنلەر؛

4) سۇغۇرتا كەسپىنى نازارەت قىلىپ باشقۇرۇش تارماقلىرى، سۇغۇرتا شىركىتى ۋە سۇغۇرتا كەسپىي جەمئىيەتلىرىنىڭ خىزمەتتىكى خادىملىرى ۋە دۆلەتنىڭ قانۇنىغا خىلاپلىق قىلىپ جازالانغانلار تىزىمغا ئالدۇرۇپ ئىمتىھانغا قاتنىشالمايدۇ؛

5) ئىمتىھان بېرىشكە تىزىملاتقان خادىملار جەزمەن تىزىمغا ئالدۇرۇش جەدۋىلىنى ئەينەن تولدۇرۇشى ھەم ئۆزىنىڭ يېقىندا يالاڭباش چۈشكەن ئىككى سۇڭلۇق رەسىمدىن ئۈچ پارچە تاپشۇرۇشى كېرەك.

2. تىزىمغا ئالدۇرۇش ئۇسۇلى:

1) جايلاردىكى سۇغۇرتا شىركەتلىرى ئۆز شىركىتىنىڭ بار سۇغۇرتا ۋەكالەتچى خادىملىرى (تىجارەت خادىملىرىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ)نى بىر تۇتاش تىزىملاشقا مەسئۇل بولىدۇ؛

2) جەمئىيەتتىن ئىمتىھان بېرىشكە قاتنىشىدىغان خادىملار سالاھىيەت كىنىشكىسى ۋە دىپلومىنى ئېلىپ، ئىختىيارىي بىلەن ئۆزى تۇرۇشلۇق جايلاردىكى سۇغۇرتا شىركىتىگە كېلىپ تىزىملاتسا بولىدۇ.

3. تىزىمغا ئالدۇرۇش ۋاقتى:

1997-يىل 4-ئاينىڭ 21-كۈنىدىن 1997-يىل 5-ئاينىڭ 21-كۈنىگىچە بولىدۇ.

4. تىزىمغا ئالدۇرۇش ئورنى:

جايلاردىكى سۇغۇرتا شىركەتلىرىنىڭ شۆبە، تارماق شىركەتلىرى ۋە تىجارەت بۆلۈملىرى.

5. تىزىمغا ئالدۇرۇش ھەققى ۋە ماتېرىيال ھەققى:

تىزىمغا ئالدۇرۇش ھەققى ۋە ئىمتىھان ئېلىش ھەققى 60 يۈەن. ئىمتىھان بەرگۈچىلەرگە يېتەكچىلىك قىلىش ماتېرىيالى ھەققى 40 يۈەن (ئۆتكەن يىلقى بىلەن ئوخشاش، جەمئىي ئۈچ قىسىم).

6. ئىمتىھان بەرگۈچىلەرگە يېتەكچىلىك قىلىش:

شىركەتلەر تىزىمغا ئالدۇرغان خادىملارنى ئىمتىھان بېرىشتىن بۇرۇن جەزمەن تەربىيىلىشى كېرەك؛ تىزىمغا ئالدۇرغان خادىملار سۇغۇرتا شىركىتى ئۇيۇشتۇرغان سۇغۇرتا ۋەكالەتچىسى سالاھىيەت ئىمتىھانى بېرىشتىن بۇرۇنقى تەربىيىلەش كۇرسلىرىغا ئىختىيارىي قاتناشسا بولىدۇ.

7. ئىمتىھان ئېلىش ۋاقتى:

1997-يىل 6-ئاينىڭ 29-كۈنى چۈشتىن بۇرۇن سائەت 10:00 دىن 12:30 غىچە (بېيجىڭ ۋاقتى). تەپسىلىي مەزمۇننى ئۆزىڭىز تىزىمغا ئالدۇرغان ئورۇنغا بېرىپ «ئىمتىھان ئېلىش ھەققىدىكى قىسقىچە نىزامنامە»نى ئېلىپ كۆرۈۋېلىڭ.

جۇڭگو خەلق بانكىسى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شۆبىسى

1997 - يىل 4 - ئاينىڭ 16 - كۈنى

☆

جەسەتنى تونۇۋېلىڭ

1997 - يىل 1 - ئاينىڭ 20 - كۈنى ئىدارىمىز ناتونۇش بىر ئەرنىڭ جەسىتىنى بايقىدى، تەخمىنەن 30 ياشلار ئەتراپىدا، بويى 1.68 مېتر ئەتراپىدا، مىللىتى ئېنىق ئەمەس، ئۆلگىنىگە ئاز دېگەندىمۇ بىر ھەپتە بولغان.

يېقىندا يوقالغان ئەرلەرنىڭ تۇغقانلىرى، دوستلىرىنىڭ ئىدارىمىزگە كېلىپ جەسەتنى تونۇۋېلىشىنى ئۈمىد قىلىمىز.

ئالاقىلىشىش تېلېفونى: 4871648 (0991)

ئالاقىلەشكۈچى: دالى نەن، يۈي شۈبىڭ

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ج خ ئىدارىسى

ئېلان

ئاپتونوم رايونلۇق جامائەت خەۋپسىزلىكى نازارىتىدىن بېرىلگەن 1611111 - نومۇرلۇق شەمشىقەمەر سادىق نامىدىكى پاسپورتنى يوقاتتىم. ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

شەندۇڭ يېزىلىرىدا باي كەنتلەر نامرات كەنتلەرنى قوشۇۋالدىغان يېڭى ۋەزىيەت بارلىققا كەلدى

باشقا يۇرتتىكى كىشىلەر شەندۇڭ يېزىلىرىغا كەلسە، كەنتلەرنى ئىزدەپ بېشى قېتىپ كېتىدۇ. بۇنىڭ سەۋەبى شۇكى، بۇ يەردىكى بىرمۇنچە كەنت گۇرۇھ شىركىتىگە ئۆزگەرتىلدى، بەزى كەنتلەر قوشۇۋېلىنغانلىقتىن يوقاپ كەتتى. تولۇق بولمىغان ستاتىستىكىغا قارىغاندا، ئالاقىدار تارماقلارنىڭ تەستىقى بىلەن يېقىنقى يىللاردىن بۇيان 200 دىن ئارتۇق كەنت قوشۇۋېتىلگەن.

شەندۇڭ يېزىلىرىدا كەنتلەرنىڭ قوشۇۋېتىلىشى شەھەردىكى كارخانىلارنى قوشۇۋېتىشنى ئۈلگە قىلغانلىقنىڭ نەتىجىسى. لۇڭكۇ شەھىرىنىڭ سۇڭجيا كەنتى ئىلگىرى نامرات تاغلىق كەنت ئىدى. ئۇلار كارخانا قۇرۇپ كەنتنى بېيىتىش يولىدا مېڭىپ، ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ توقۇمىچىلىق، ئاليۇمىن ماتېرىياللىرى، ياغاچچىلىق زاۋۇتى قۇردى. بۇلتۇر يىل ئاخىرىدا تۇراقلىق مۈلۈك قىممىتى 1 مىليارد 200 مىليون يۈەنگە، ئىشچى - خىزمەتچىسى 20 مىڭغا، يىللىق تىجارەت كىرىمى 1 مىليارد 600 مىليون يۈەنگە يەتكەن «نەنشەن» گۇرۇھىنى بارلىققا كەلتۈردى. سۇڭجيا كەنتى ئىشلەپچىقىرىش كۆلىمىنى بارغانسېرى كېڭەيتكەنلىكتىن، يېڭى يەر بايلىقى ۋە ئادەم كۈچى بايلىقىغا ئېھتىياجلىق بولۇپ قالدى. بۇ بايلىق ئەتراپتىكى بىر نەچچە كەنتتە بار ئىدى. 1994 - يىلى 10 - ئايدا بۇ كەنت جەنۇبىي تەرەپتىكى قوشنىسى چۈيما كەنتىگە كەنتنى قوشۇۋېتىش ئىشىنى مۇزاكىرە قىلغىلى ئادەم ئەۋەتتى. چۈيما كەنتىدىكى كادىرلار ۋە ئامما بۇنى قوللاپ ھىمايە قىلدى. شۇ يىلى سۇڭجيا كەنتى يەنە شىما كەنتىنى قوشۇۋالدى. ئىككىنچى يىلى يەنە شىمالدىكى ئارقا سۇڭجيا كەنتىنى قوشۇۋالدى. بۇنىڭ بىلەن كەنتنىڭ يېرى بىر كۋادرات كىلومېتىردىن ئون كۋادرات كىلومېتىرغا، ئاھالىسى 1100 دىن 3700 گە يەتتى. گۇرۇھنىڭ كۆلىمى تېز كېڭەيدى. توقۇمىچىلىق، ئاليۇمىن ماتېرىياللىرى ۋە ياغاچچىلىق زاۋۇتى 1996- يىلى مەملىكەت بويىچە 1 - دەرىجىلىك يېزا - بازار كارخانىسى بولۇپ باھالاندى.

ئۇلار قوشۇۋېلىنغان كەنتلەرنىڭ ئاھالىلىرىگە ئوخشاش مۇئامىلە قىلدى، ئۇلارغا بىر تۈتاش داچا شەكلىدە قەۋەتلىك ئۆي - جاي سېلىپ بەردى، ئۇلارنى كارخانىلارغا ئىشقا قوبۇل قىلدى. سۇڭجيا كەنتىگە كۆچۈپ بارغان دېھقانلار: «قوشۇۋېلىشتىن مۇشۇنداق زور ئۆزگىرىش ھاسىل بولىدىغانلىقىنى ئويلىمىغانىكەنمىز. ھازىر كەنتنىڭ نامى ئۆزگەردى، بىز كۆپ پۇل تاپىدىغان بولدۇق، تۇرمۇشىمىزمۇ ياخشى بولۇپ قالدى» دەيدۇ.

«جۇڭگو يېزا - بازار كارخانىلىرى گېزىتى»دىن

باج خادىملىرىغا قارىتىلغان 15 يول قويماسلىق

1. باج تاپشۇرغۇچىلارنىڭ زىيارىتىگە، ئۇلار تەكلىپ قىلغان تەبرىكلەش مۇراسىمىغا ۋە تەكشۈرۈش، ئېكسكۇرسىيە قاتارلىق پائالىيەتلەرگە قاتنىشىشقا يول قويۇلمايدۇ.

2. باج تاپشۇرغۇچىنىڭ سوۋغات پۇلى، سوۋغات بۇيۇمى ۋە قىممىتى بار ئاكسىيىلىرىنى قوبۇل قىلىشقا يول قويۇلمايدۇ.

3. ئۆزى تۆلەشكە تېگىشلىك خىراجەتلەرنى ئۆزىگە قاراشلىق ئورۇن ۋە كارخانا، كەسپىي ئورۇنغا ئاتىچوت قىلدۇرۇشقا يول قويۇلمايدۇ.

4. خىزمەت ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ باج تاپشۇرغۇچىدىن تاۋارلارنى باھاسىنى چۈشۈرۈپ سېتىۋېلىشقا ياكى نېسىگە ئېلىشقا يول قويۇلمايدۇ.

5. خىزمەت ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ باج تاپشۇرغۇچىدىن پۇل، نەرسە - كېرەك قەرز ئېلىشقا ۋە ئۇلارنىڭ مال- مۈلكىنى ھەقسىز ئىگىلىۋېلىشقا يول قويۇلمايدۇ.

6. شېرىنكانە، ۋاستىچىلىك ھەققى، تاپان ھەققى ئېلىشقا، باج تاپشۇرغۇچىنىڭ پاراۋانلىق تەمىناتىدىن بەھرىمەن بولۇشقا يول قويۇلمايدۇ.

7. ئۆزىنىڭ ۋە بالا - چاقىلىرىنىڭ توي- تۆكۈن، نەزىر - چىراغ ئىشلىرى ۋە خىزمىتى يۆتكىلىش، تۇغۇلغان كۈنىنى ئۆتكۈزۈش، يېڭى ئۆيگە كۆچۈش قاتارلىق پۇرسەتلەردىن پايدىلىنىپ ھەشەمەتچىلىك قىلىپ، بۇزۇپ - چېچىپ، ئىسراپچىلىق قىلىشقا ياكى پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ مال- مۈلۈك توپلىۋېلىشقا يول قويۇلمايدۇ.

8. بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ ۋە ھۆكۈمەت پۇلىنى قەرز ئېلىپ ئىشلىتىپ خۇسۇسىي ئۆي سېلىشقا، خىزمەت ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ كۆپ ئۆي ئىگىلىۋېلىشقا ۋە ھۆكۈمەت پۇلىغا ئۆي بېزەشكە يول قويۇلمايدۇ.

9. ھۆكۈمەت پۇلىنى قەرز ئېلىشقا ۋە قايتۇرۇشنى كېچىكتۈرۈشكە يول قويۇلمايدۇ.

10. ئائىلە تاۋابىئاتلىرى، ئۇرۇق - تۇغقانلىرى ۋە باشقىلارغا باج تاپشۇرۇشقا ئائىت ئىشلاردا يان بېسىشقا يول قويۇلمايدۇ.

11. بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلىپ پاي چېكى سودىسى قىلىشقا يول قويۇلمايدۇ.

12. تۆۋەن دەرىجىلىك ئورۇنلارنىڭ سوۋغات پۇلى، قىممىتى بار ئاكسىيىلىرىنى قوبۇل قىلىشقا، ئورۇنلار ھۆكۈمەت پۇلىغا بېجىرگەن ئىناۋەتلىك كارتوچكىنى ئۆزىنىڭ قىلىۋېلىشقا يول قويۇلمايدۇ.

13. ھۆكۈمەت پۇلى بىلەن ھەر خىل كۇلۇبلارغا ئەزا بولۇشقا، ھۆكۈمەت پۇلى بىلەن تىجارەت خاراكتېرلىك ناخشا زالى، تانسخانا، كېچىلىك بەزمىخانىلاردىكى يۇقىرى ئىستېماللىق كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىگە قاتنىشىشقا يول قويۇلمايدۇ.

14. سودىگەرچىلىك قىلىشقا، كارخانا قۇرۇشقا ۋە باج تاپشۇرغۇچى تەرەپكە پاي قوشۇپ پايدا بۆلۈشۈشكە يول قويۇلمايدۇ.

15. ھەر خىل ئىقتىسادىي گەۋدىلەردە قوشۇمچە ۋەزىپە (پەخرىي ۋەزىپىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ئۆتەشكە يول قويۇلمايدۇ. ئايرىم تەستىق بىلەن قوشۇمچە ۋەزىپە ئۆتىگەنلەرنىڭ ھەرقانداق ھەق ئېلىشقا يول قويۇلمايدۇ.

(«خەلق گېزىتى»دىن)

26 - نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت يىغىنىغا قاتنىشىشقا تەييارلىق قىلىۋاتقان جۇڭگو قارىغا ئېتىش مەشقى كوماندىسىنىڭ بىر قىسىم ئەزالىرى بېيجىڭغا يىغىلىپ مەشقنى كۈچەيتتى.

سۈرەتتە: جۇڭگو قارىغا ئېتىش مەشقى كوماندىسىنىڭ تاپانچا ئېتىش گۇرۇپپىسىنىڭ باش تىرېنېرى شۈي خەيفېڭ ۋە كوماندا ئەزاسى لى دۈيخۇڭ (سولدىن 2 - كىشى)، چېن فاڭ (ئوڭدىن 3 - كىشى) كومپيۇتېر ئارقىلىق مەشق نەتىجىسىنى تەھلىل قىلماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئۇنۋان قىممىتى تۆۋەنلەش خەۋپىگە دۇچ كەلدى

ئۇنۋان باھالاش ئەسلىدە ئەستايىدىل ئېلىپ بېرىلىدىغان ئىش ئىدى. لېكىن بىر مۇنچە ئورۇنلاردا يىلىغا قارايدىغان، مۇناسىۋەتنى ئاساس قىلىدىغان، پاراۋانلىق ۋە تەمىناتقا ئېرىشىدىغان ئىشقا ئايلىنىپ قالدى. بۇنىڭدىن ئون نەچچە يىل ئىلگىرى ئۇنۋان باھالاش، تەكلىپ قىلىپ ئىشلىتىش تۈزۈمى ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى. بۇ، جەمئىيەتنىڭ زىيالىيلارغا بەرگەن شان - شەرىپى شۇنداقلا ئۇلارنىڭ خىزمەت نەتىجىسى، سەۋىيىسىنى باھالاشتىكى ياخشى يول. ئۇنۋان باھالاش ئىشى دەسلەپ ئېلىپ بېرىلغاندا، بىر ئەۋلاد كىشىلەرنىڭ تارىخىي ستاژىغا، ئۆزى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىگە، تەلىپىگە قاراشنى ئاساسىي ئورۇنغا قويۇۋالماقتا.

80 - يىللارنىڭ باشلىرىدا يولغا قويۇلغان ئۇنۋان باھالاش تۈزۈمى ھازىرغىچە داۋاملاشتى. بۇ جەرياندا «بەش خىل ئالىي مەكتەپ» ئوقۇغۇچىلىرى ياردەمچى دەرىجىلىك ئۇنۋاندىن ئالىي دەرىجىلىك ئۇنۋانغا قاراپ يۈزلەندى. لېكىن ئالىي بىلىم يۇرتلىرىدا ئۇنۋان ئېلىپ كەلگەن يېڭى بىر ئەۋلاد زىيالىيلار ستاژى ياكى سان چەكلىمىسى تۈپەيلىدىن كەسپىي ئۇنۋان ئالالمايۋاتىدۇ.

ھازىرقى ئۇنۋانلارنىڭ ماددىي تەمىنات پەرقىنىڭ كىچىك بولۇشى، ئۇنۋانغا لايىق بولمىغانلارنىڭ كۆپىيىپ كېتىشىنى كىشىلەر مەسخىرە قىلماقتا.

«ياشلار گېزىتى» دىن

قىسقا خەۋەرلەر

مەملىكىتىمىز تاشقى پېرېۋوتتىن پايدىلىنىپ ئېلېكتر سانائىتىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرىدۇ

ئېلېكتر - ئېنېرگىيە مىنىستىرلىكىنىڭ باشلىقى شى داجېن: مەملىكىتىمىز چەت ئەل مەبلەغ سالغۇچىلىرىنىڭ ئېلىمىزگە كېلىپ بىرلىشىپ، ھەمكارلىشىپ، ئۆز ئالدىغا مەبلەغ سېلىپ ئېلېكتر كارخانىسى قۇرۇشنى قىزغىن قارشى ئالىدۇ ۋە مەبلەغ سالغۇچىلارنىڭ مەنپەئىتىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىدىغان تەدبىرلەرنى

«شەھەر باشلىقى خەت ساندۇقى» ئورنىتىلدى

جېڭجۇ شەھىرى شەھەر خەلقىنىڭ ھۆكۈمەتكە پايدىلىق پىكىر - تەكلىپلىرىنى قوبۇل قىلىش ئۈچۈن شەھەردە 20 دىن ئارتۇق شەھەر باشلىقى خەت ساندۇقى ئورنىتىپ، ھەر كۈنى ئەتىگەن ۋە كەچتە ئىككى قېتىم مەخسۇس ئادەم ئورۇنلاشتۇرۇپ خەت - چەكلەرنى يىغدى.

مۇئاۋىن شەھەر باشلىقى چېن يېچۇ بىزگە بۇ يىل پۇقرالاردىن كەلگەن 120 پارچىدىن ئارتۇق

دۆلەت ستاتىستىكا ئىدارىسى، دۆلەت پىلان كومىتېتى، دۆلەتلىك ئىقتىساد- سودا كومىتېتى، قۇرۇلۇش مىنىستىر- لىكى بىرلىكتە پىلاندىكى ئومۇمىي مەبلىغى 2 مىليوندىن ئاشىدىغان قۇرۇلۇش تۈرىدە ستاتىستىكا تىزىملاش رەسمىيىتىنى بېجىرمىگەنلەرنىڭ قۇرۇلۇش قىلىشى، ۋاقتىنچە كېچىكتۈ- رۈلىدىغانلىقى توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش چىقاردى.

شاڭخەيلىكلەر ھاللىق سەۋىيىگە قەدەم قويدى

شاڭخەي شەھەرلىك ئىقتىسادنى تەكشۈرۈش ئەترىتىنىڭ تەكشۈرۈشىگە

ئەنشەن شەھىرىدە 20 مىڭ كىشى ئەڭ تۆۋەن تۇرمۇش كاپالەت پۇلى ئالدى

يول. ئۇنىۋان باھالاش ئىشى دىسلېپ ئېلىپ بېرىلغاندا، بىر ئەۋلاد كىشىلەرنىڭ تارىخىي سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن سىستېمىلىق تەربىيە ئالالمىغانلىقىنى نەزەردە تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ ئوقۇش تارىخىغا كەڭرەك مۇئامىلە قىلىش سىياسىتى يولغا قويۇلۇپ، «ئالىي تېخنىكۇم» سەۋىيىسىگە ئىگە بولۇشى ئۆلچەم قىلىنغان. بۇ شۇ چاغدا «بەش خىل ئالىي مەكتەپ» ئوقۇش تارىخىغا ئىگە بولۇش قىزغىنلىقىنى قوزغىغانىدى.

نورمال ئەندىزىگە ئاساسلانغاندا، ئوقۇش تارىخى ئۇنىۋان باھالاشنىڭ ئەڭ مۇھىم ئالدىنقى شەرتى. خىزمەت ستاژى ئۇنىۋان بىلەن ئاساسىي جەھەتتىن مۇناسىۋەتسىز. مەلۇم سەۋىيىگە يەتكەندىلا، خىزمەت ستاژى مۇۋاپىق ئېتىبارغا ئېلىنىدۇ. دوكتورلۇق ئۇنىۋانى بار ئىككى كىشى پروفېسسورلۇق ئۇنىۋانى ئالماقچى بولسا، ئىلگىرى - كېيىن باھالىنىشى تۇرغان گەپ. لېكىن باشلانغۇچ مەكتەپنى پۈتتۈرگەن كىشى 30 – 40 يىل ئىشلىگەن بولسىمۇ پروفېسسورلۇق ئۇنىۋانى ئېلىشى مۇمكىن ئەمەس. كۆپ ساندىكى ئورۇنلاردا ئۇنىۋان باھالاشنى باشقۇرغۇچىلار ئۆزىنىڭ ئەھۋالى تايىنلىق بولغاچقا، ياردەمچى دەرىجىلىك ئۇنىۋان ئالماقچى بولغانلارنىڭ ئالىي تېخنىكۇمدىن يۇقىرى دىپلومى بولسىلا،

ئەنشەن شەھرىدە 20 مىڭ كىشى ئەڭ تۆۋەن تۇرمۇش كاپالەت پۇلى ئالدى

ئەنشەن شەھرىدە بۇلتۇر 4 - ئاينىڭ 1 - كۈنى شەھەر ئاھالىسىگە ئەڭ تۆۋەن تۇرمۇش كاپالەت پۇلى بېرىش تۈزۈمى يولغا قويۇلغاندىن بۇيان ھازىرغا قەدەر 2 مىليون 170 مىڭ يۈەن تۇرمۇش كاپالەت پۇلى تارقىتىلىپ، 20 مىڭ كىشى بۇ تەمىناتتىن بەھرىمەن قىلىندى.

1995 - يىلى 8 - ئايدىن باشلاپ ئەنشەن شەھرى شەھەر ئاھالىسىنىڭ ئەڭ تۆۋەن تۇرمۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش چېكى تۈزۈمىنى بەرپا قىلغان ۋە يولغا قويغانىدى. شەھەرلىك خەلق ئىشلىرى ئىدارىسى ئەمەلىيەتنى ئاساس قىلىپ، مۇۋاپىق بولۇش، ئېھتىياتچان بولۇش پرىنسىپى بويىچە ستاتىستىكا ئىدارىسى تەشكىللىگەن شەھەر تەكشۈرۈش ئەترىتى بىلەن بىرلىكتە شەھەر رايونىدىكى مەھەللىلەر، ئاھالىلەر كومىتېتلىرى، ئىستېمال سەۋىيىسى ۋە مال باھا پەرقى ئوخشاش بولمىغان ئائىلىلەر، بويىتاقلاردىن ئۈلگە ئېلىپ تەكشۈرۈپ، تەكرار دەلىللەپ، ھېسابلاپ ئەنشەن شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى دائىمىي كېڭىشىنىڭ مۇزاكىرىسىدىن ئۆتكۈزۈپ، شەھەردىكى ئاھالىلەرنىڭ ئەڭ تۆۋەن تۇرمۇش كاپالىتى ئۆلچىمىنى 140 يۈەن دەپ بېكىتكەنىدى.

«خەلق گېزىتى»دىن

دۆلىتىمىزدە ئىشلەنگەن ئاپتوموبىللارنىڭ بىر تۇتاش سالاھىيەت نومۇرى بولىدۇ

ماشىنىسازلىق مىنىستىرلىكى جۇڭگونىڭ ئۆز دۆلىتىدە ئىشلەنگەن ئاپتوموبىللارنى پەرقلەندۈرۈش ۋەكالەت نومۇرى بويىچە باشقۇرىدىغانلىقىنى جاكارلىدى. «ئاپتوموبىللارنى پەرقلەندۈرۈش ۋەكالەت نومۇرى (YIN)نى باشقۇرۇش چارىسى» 1 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن ئېتىبارەن يولغا قويۇلدى.

ئاپتوموبىل ياسىغان زاۋۇت خەلقئارا بەلگىلىمىگە ئاساسەن ھەربىر ئاپتوموبىلغا پەرقلەندۈرىدىغان سان بەلگىلەيدۇ. بۇ شۇ ئاپتوموبىلنىڭ سالاھىيەت نومۇرى بولىدۇ. ئۇ دۇنيادىكى ئاپتوموبىل ياساش زاۋۇتلىرىنىڭ پەرقلەندۈرۈش ۋەكالەت نومۇرى (WMI)، ئاپتوموبىل چۈشەندۈرۈش نومۇرى (VDS) ۋە ئاپتوموبىل كۆرسەتكۈچ نومۇرى (VIS) دىن ئىبارەت ئۈچ قىسمىدىن تەركىب تاپىدۇ، 17 سان ياكى ھەرپ ئارقىلىق ئىپادىلىنىدۇ. 30 يىل ئىچىدە خەلقئارادا پەرقلەندۈرۈش ۋەكالەت نومۇرى بىر - بىرىگە ئوخشايدىغان بىرمۇ ئاپتوموبىل بولماسلىقىغا كاپالەتلىك قىلىنىدۇ.

«ئاپتوموبىللارنى پەرقلەندۈرۈش ۋەكالەت نومۇرى بويىچە باشقۇرۇش چارىسى» 1997 - يىل 1 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن ئېتىبارەن يولغا قويۇلىدۇ. ئۆتكۈنچى دەۋرى 24 ئاي بولۇپ، 1999 - يىل 1 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن ئېتىبارەن دۆلىتىمىزدە يېڭىدىن ئىشلەنگەن بارلىق ئاپتوموبىللاردا چوقۇم پەرقلەندۈرۈش نومۇرى بولىدۇ.

«خەلق گېزىتى» دىن

چىڭخەي ئۆلكىسى توڭدې ناھىيىسى باشۈي يېزىسىنىڭ ۋەنكې كەنتى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىپ، يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇپ، ئوتلاق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، دېھقانچىلىق ۋە چارۋىچىلىقنى تېز تەرەققىي قىلدۇرۇپ، كوللېكتىپ ئىگىلىكنى راۋاجلاندۇرۇپ، نامرات ھالەتنى ئۆزگەرتىپ، ئاممىنىڭ تۇرمۇشىنى كۆرۈنەرلىك ياخشىلىدى.

سۈرەتتە: كەنتتىكى زاڭزۇ مۇخبىر داڭ ساڭجېي كەنت قۇرغان مەكتەپنى سىنئالغۇغا ئالماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

كارخانا قۇرۇلۇشىغا دائىر كىتابلارنىڭ بازىرى ئىتتىك بولماقتا

يېقىندىن بۇيان كىتاب يايمىلىرىدا كارخانا قۇرۇلۇشىغا دائىر كىتابلار كۆپىيىپ قالدى. كىتاب ساتقۇچىلار: بۇنداق كىتابلارنىڭ باھاسى يۇقىرى بولسىمۇ تېز سېتىلماقتا. ياش، مەلۇماتلىق خېرىدارلار بۇنداق كىتابلارغا قىزىقىدىغان بولۇپ قالدى، بەزىلەر بۇنداق كىتابلارنى ئالسىمۇ ۋاراقلاپ كۆرىدۇ. بىز ھەر قېتىم كىتاب كىرگۈزگەندە ھەر خىل كىتابلار ئىچىدە بۇنداق كىتابلار % 10 نى ئىگىلەپ، ئەڭ كۆپ كىرگۈزۈلىدىغان كىتاب بولۇپ قالدى، دېيىشتى.

نېمە ئۈچۈن كارخانا قۇرۇلۇشىغا دائىر كىتابلار شۇنچىۋالا بازار تاپىدۇ؟ ئالاقىدار زاتلار تەھلىل قىلىپ مۇنداق دېدى: ئون يىللىق ئىزدىنىش ئارقىلىق سودا ئىشلىرىغا دائىر كەسىپ شەكىللىنىپ، مەيلى ئەمەلىيەت ياكى نەزەرىيە جەھەتتە بولسۇن مەلۇم نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى. كارخانىلارمۇ جىددىي بازار رىقابىتى داۋامىدا تىجارەت تاكتىكىسىنى ئۆزگەرتىپ، بازار تېپىشقا تىرىشتى. ئېلانچىلارمۇ كارخانا ساھەسىگە قەدەم قويۇپ ئالاھىدە رولىنى جارى قىلدۇردى. بۇنىڭ بىلەن كارخانىچىلار ئۆلگە قىلغىدەك پىلان ۋە يېتەكچى قىلغىدەك نەزەرىيىگە موھتاج بولدى. شۇڭا كارخانا قۇرۇلۇشىغا دائىر كىتابلارنىڭ بازار تېپىشى ئەجەبلىنەرلىك ئىش ئەمەس.

«نۇر گېزىتى»دىن

سالغۇچىلارنىڭ مەنپەئىتىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىدىغان تەدبىرلەرنى قوللىنىدۇ، كەڭ كۆلەملىك خەلقئارا ھەمكارلىق ئارقىلىق ئېلېكتر سانائىتىدە پات ئارىدا غايەت زور ئۆزگىرىش ھاسىل قىلىنىدۇ، دېدى.

جېڭجۇدا كوچىلارغا 20 دىن ئارتۇق

كەلگەن 120 پارچىدىن ئارتۇق خەت - چەك تاپشۇرۇپ ئېلىندى ۋە ھەممىسى تەستىقلاپ بىر تەرەپ قىلىندى، دەپ تونۇشتۇردى.

رادىئو - تېلېۋىزىيە مىنىستىرلىكى ئېلان تەشۋىقاتى توغرىسىدا يېڭى بەلگىلىمە چىقاردى

رادىئو - تېلېۋىزىيە مىنىستىرلىكى يېقىندا رادىئو - تېلېۋىزىيە ئېلان تەشۋىقاتىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، پروگراممىلارنى ئۈزۈۋېتىپ خالىغانچە ئېلان بېرىشكە بولمايدۇ، تېلېۋىزور كۆرستىلىۋاتقاندا سۈرەت ئۈستىگە خەت چۈشۈرۈپ ئېلان بېرىشكە، سۈرەت كۆرستىلىۋاتقاندا رادىئونى ئۇلاپ ئاڭلىتىشقا، رادىئو ئىستانسىلىرى ۋە تېلېۋىزىيە ئىستانسىلىرى ئۆز ئىستانسىسىنىڭ ئېلانلىرىنى بېرىشكە بولمايدۇ، قەستەن خاتا خەت ياكى خاتا ئىبارىلەرنى ئىشلىتىشكە بولمايدۇ. ھەر كۈنى تېلېۋىزىيە پروگراممىلىرىدا ھاراق ئېلانلىرىنى سائەت 19 دىن 21 گىچە بولغان ئارىلىقتا ئىككىدىن ئاشۇرۇۋېتىشكە بولمايدۇ، دەپ كۆرسەتتى.

تۆت مىنىستىرلىك، كومىتېت مەبلەغ سېلىش جەھەتتىكى ستاتىستىكا خىزمىتىنى كۈچەيتىش توغرىسىدا ھۆججەت چۈشۈردى

تەكشۈرۈش ئەترىتىنىڭ تەكشۈرۈشىگە قارىغاندا، 1996 - يىلى شاڭخەي شەھەر ئاھالىسىنىڭ ئايلىق ئىستېمال پۇلى ھەر بىر كىشىگە 563.59 يۈەندىن توغرا كەلگەن، بۇنىڭ ئىچىدە داۋالاش-ساقلىقنى ساقلاش، قاتناش ۋە خەت-ئالاقە، كۆڭۈل ئېچىش، مەدەنىيەت-مائارىپ، تۇرلۇك ماللار، مۇلازىملىق تۈرلىرى چىقىمىنىڭ ئېشىشى ئوتتۇرىچە ئىستېمال چىقىمى سەۋىيىسىدىن يۇقىرى بولغان. بۇ ئالاھىدىلىك شاڭخەي خەلقىنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە قەدەم قويغانلىقىنى چۈشەندۈردى.

خۇبېيىن ئوتتۇرا سوت مەھكىمىسى ئوتتۇرا قاتلامدىكى كادىرلار ئىچىدە سەۋەنلىك ئۆتكۈزگەنلەرنى ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇش تۈزۈمىنى يولغا قويدى

بۇنىڭدا ئاساسلىقى، كادىر - ساقچىلار دېلو بېجىرگەندە ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلىپ، ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك بولمىغان، ئۇۋال، يالغان،خاتا ئەنزە پەيدا قىلغان، خەلق سوت مەھكىمىسى ۋە خەلق سوتچىلىرىنىڭ ئوبرازىغا ئېغىر داغ چۈشۈرگەنلەرنىڭ مەسئۇلىيىتى سۈرۈشتۈرۈلۈپلا قالماي،بەلكى شۇ كىشى تۇرۇشلۇق ئورۇندىكى مەسئۇل كىشىلەرمۇ جاۋابكارلىققا تارتىلىپ ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇلىدىغانلىقى بەلگىلەنگەن.

(«خەلق گېزىتى» دىن ئېلىندى

تامغىنى تۇردى قادىر نازىرى ئىشلىگەن

چياۋشى ياۋروپا ۋە ئاسىيادىكى تۆت دۆلەتكە قىلغان زىيارىتىنى ئاخىرلاشتۇرۇپ بېيجىڭغا قايتىپ كەلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 15 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ۋېيپۈەنجاڭى چياۋشى فرانسىيە، نورۋېگىيە، ئىتالىيە ۋە موڭغۇلىيەدىكى زىيارىتىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئاخىرلاشتۇرۇپ، بۈگۈن چۈشتىن كېيىن بېيجىڭغا قايتىپ كەلدى.

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ رەئىسى لى رۇيخۇەن، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن ۋېيپۈەنجاڭلىرى تيەن جيۈن، ۋاڭ خەنبىڭ، لى جېيچيۇڭ، ج ك پ مەركىزىي كومىتېت ئىشخانىسىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى خۇگۇاڭباۋ، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن باش كاتىپلىرى فىنڭ لەنمىڭ، يۈي يۈمىن، دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى جاڭ دېگۇاڭ، تاشقى ئىقتىساد - سودا مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى شى گۇاڭشىڭ، شۇنداقلا تۆت دۆلەتنىڭ جۇڭگودا تۇرۇشلۇق ئەلچىلىرى «خەلق» سارىيىغا كېلىپ، چياۋشى ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى كۈتۈۋالدى.

چياۋشى ۋېيپۈەنجاڭنىڭ ئاساسلىق ھەمراھلىرىمۇ شۇ ئايروپىلاندا قايتىپ كەلدى.

◇

ئامېرىكا پايتەختى ۋاشىنگتوندىكى شەھەر ئاھالىسى مۇشۇ ئاينىڭ 12- كۈنى نامايىش ئۆتكۈزۈپ، يىلدا بىر كېلىدىغان نورۇز گۈل بايرىمىنى تەبرىكلىدى.

سۈرەتتە: 70 تىن كۆپرەك جۇڭگولۇق، ئامېرىكىلىق ياشلاردىن تەركىب تاپقان ئەجدىھا ئويۇنى ئەترىتى ئاساسىي قانۇن كوچىسىدا ئويۇن كۆرسەتمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

◇

جۇڭگو - ماۋرىتىئۇس دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقانلىقىنىڭ 25 يىللىقى مۇناسىۋىتى بىلەن بېيجىڭدا كۈتۈۋېلىش يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 15- ئاپرېل تېلېگراممىسى. جۇڭگو خەلق تاشقى دوستلۇق جەمئىيىتى بۈگۈن بۇ يەردە كۈتۈۋېلىش يىغىنى ئۆتكۈزۈپ، جۇڭگو بىلەن ماۋرىتىئۇسنىڭ دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقانلىقىنىڭ 25 يىللىقىنى تەبرىكلىدى. بۇ يەردە زىيارەتتە بولۇۋاتقان ماۋرىتىئۇس زۇڭلىسى ناۋىن رامگولام كۈتۈۋېلىش يىغىنىغا قاتناشتى.

جۇڭگو- ئافرىقا دوستلۇق جەمئىيىتىنىڭ باشلىقى گۇڭ داخۇي كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇنداق دېدى: جۇڭگو بىلەن ماۋرىتىئۇس دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقان 25 يىلدىن بۇيان، ئىككى دۆلەت ھۆكۈمىتى، پارتىيىسى ۋە خەلقى ئوتتۇرىسىدىكى دوستلۇق مۇناسىۋەت كىشىنى مەمنۇن قىلارلىق دەرىجىدە راۋاجلاندى.

رامگولام زۇڭلى سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ماۋرىتىئۇس -جۇڭگو دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقاندىن بۇيان، ئىككى دۆلەتنىڭ ھەر ساھەدىكى دوستانە ھەمكارلىقى ئۈزلۈكسىز راۋاجلاندى. ماۋرىتىئۇس جۇڭگونىڭ بەرگەن خالىس ياردىمىگە رەھمەت ئېيتىدۇ. ئۇ ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنىڭ بۇنىڭدىن كېيىن تېخىمۇ زىچ، دوستانە ھەمكارلىقتا ئۆتۈشىنى ئۈمىد قىلدى.

ماۋزۇ خەۋەرلەر

● جياڭ زېمىن ماۋرىتىئۇس زۇڭلىسى رامگولام بىلەن كۆرۈشتى

● سۇخارتو جۇڭگو دۆلەت پەن - تېخنىكا كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى دىڭ ئەن بىلەن كۆرۈشتى

● يېلتسىن روسىيىلىكلەرنىڭ روسىيەدە ئىشلەنگەن تاۋارلارنى سېتىۋېلىشىنى مۇراجىئەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

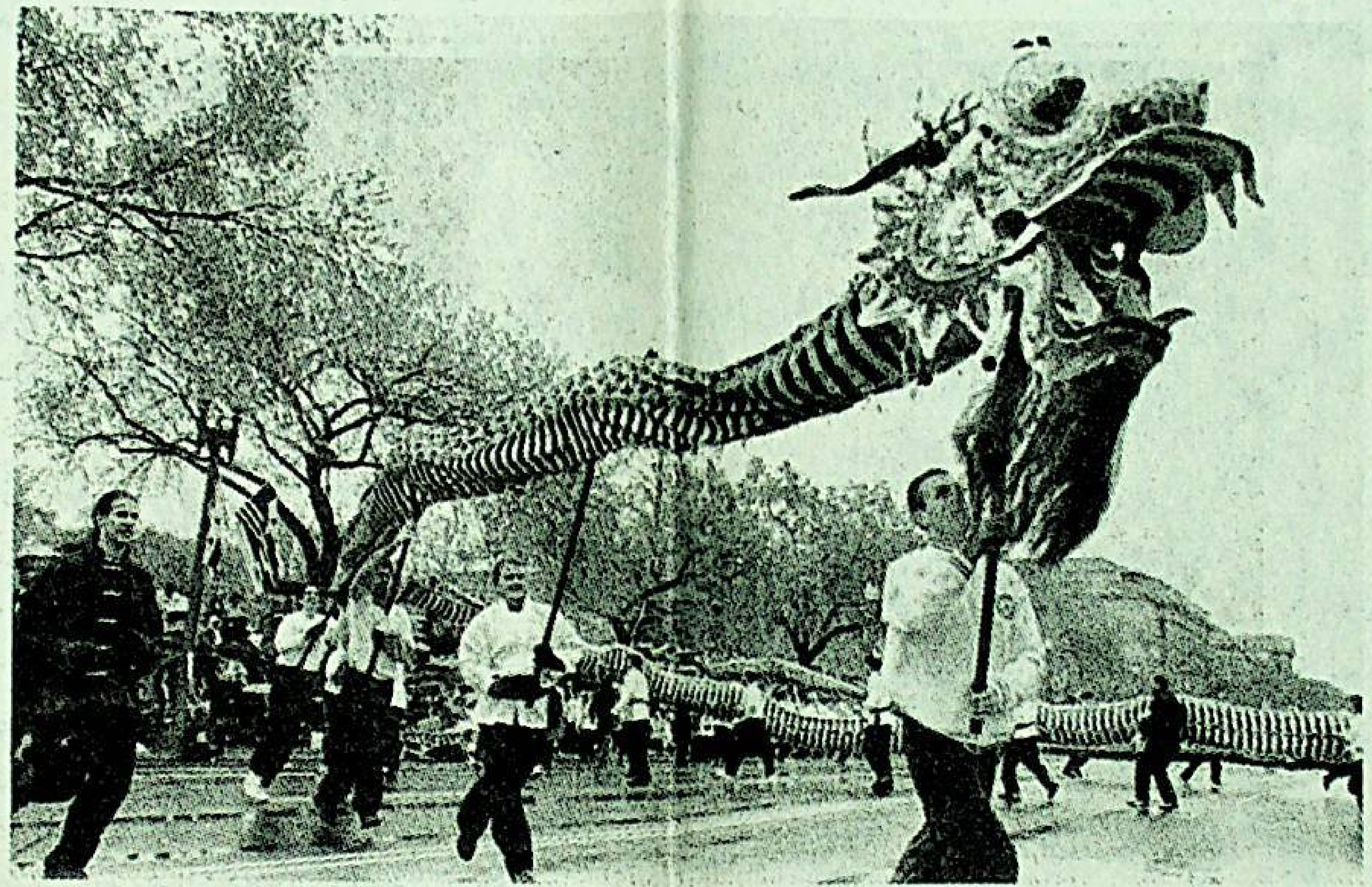

جۇڭگو دانىيىنىڭ باشلامچىلىق بىلەن جۇڭگوغا قارشى تەكلىپ لايىھىسىنى ئوتتۇرىغا قويغانلىقىغا ئىنكاس قايتۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 15- ئاپرېل تېلېگراممىسى. دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ باياناتچىسى شېن گوفاڭ بۈگۈن ئۆتكۈزۈلگەن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇنداق دەپ جاكارلىدى: جۇڭگو دانىيە بىلەن مۇھاكىمە قىلىۋاتقان مۇھىم زىيارەتنى كېچىكتۈرىدۇ، دانىيە بىلەن بولغان كىشىلىك ھوقۇقى ساھەسىدىكى ئالماشتۇرۇش ۋە ھەمكارلىشىشنى توختىتىدۇ.

شېن گوفاڭ مۇنداق دېدى: جۇڭگو جۇڭگو-دانىيە مۇناسىۋىتىگە ئەھمىيەت بېرىپ، جۇڭگو-دانىيە مۇناسىۋىتىنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن بوشاشماي تىرىشىپ كەلگەنىدى. لېكىن دانىيە تەرەپ ئىككى تەرەپنىڭ دوستانە مۇناسىۋىتى ۋە خەلقئارا مۇناسىۋەت مىزانىغا قارىماي، بۇ يىللىق ب د ت كىشىلىك ھوقۇقى مۇناسىۋىتىنىڭ ياخشى كەيپىياتىغا بۇزغۇنچىلىق قىلدى، ئىككى دۆلەت مۇناسىۋىتىنىڭ ئوڭۇشلۇق راۋاجلىنىشىغا كاشىلا پەيدا قىلدى.

ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگو تەرەپ بۇنىڭغا زۆرۈر ئىنكاس قايتۇرماي تۇرالمايدۇ. بۇ ئىنكاس ئۇ ئىككى تەرەپ مۇھاكىمە قىلىۋاتقان مۇھىم زىيارەتلەرنى كېچىكتۈرۈش، دانىيە بىلەن بولغان كىشىلىك ھوقۇق ساھەسىدىكى ئالماشتۇرۇش ۋە ھەمكارلىشىشنى توختىتىشنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

شېن گوفاڭ مۇنداق دېدى: دانىيە تەرەپ ئۆز ئالدىغا ھەرىكەت قىلىپ، جۇڭگو- دانىيە مۇناسىۋىتىنى زىيانغا ئۇچراتتى، بۇنى جۇڭگو تەرەپ كۆرۈشنى خالىمايتتى. «بىز كىشىلىك ھوقۇق مەسىلىسىدە دانىيە تەرەپنىڭ جۇڭگو

جۇڭگو ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ مەسلىھەتچىسى جۇڭگونىڭ بالىلار ھوقۇقىنى قوغداش مۇۋەپپەقىيىتى كۆرۈنەرلىك بولدى، دېدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جەنۋە، 14- ئاپرېل تېلېگراممىسى. ب د ت كىشىلىك ھوقۇقى كومىتېتىنىڭ 53- نۆۋەتلىك يىغىنىغا قاتناشقان جۇڭگو ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ مەسلىھەتچىسى لى فەن بۈگۈن بالىلار ھوقۇقى توغرىسىدىكى مۇھاكىمە تېمىسىنى مۇزاكىرە قىلغاندا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: جۇڭگو ھۆكۈمىتى بالىلار ھوقۇقىنى قوغداش جەھەتتە، بولۇپمۇ بالىلارنىڭ ئۆلۈش نىسبىتىنى تۆۋەنلىتىش، بالىلارنىڭ ئوزۇقلۇقى، سەھىيىسى، مائارىپى ئەھۋالىنى ياخشىلاش جەھەتتە كۆرۈنەرلىك مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشتى.

ئۇ مۇنداق دېدى: جۇڭگو بالىلارنى ئېلىپ قېچىپ كېتىش ۋە ئالداپ ئېلىپ قېچىپ كېتىش، بالىلارنى شەھۋانىي ئىشلارغا سېلىپ ئېكسپلاتاتسىيە قىلىش ۋە بالىلارغا جىنسىي جەھەتتىن دەخلى- تەرۇز يەتكۈزۈشنى ئېغىر جىنايەت، دەپ بەلگىلەپ كەلدى، شۇنداقلا بۇنداق قىلمىشلارغا قاتتىق جازا بەلگىلىدى. جۇڭگو ئەمەلىيەت داۋامىدا بۇنداق دېلولارنى تەكشۈرۈش، قاراپ چىقىشقا ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىپلا قالماستىن، ئالاقىدار قانۇنلارنى كەڭ تەشۋىق قىلىپ، بارلىق پۇقرالارنى بۇنداق جىنايى قىلمىشلارغا قارشى كۆرەش قىلىشقا سەپەرۋەر قىلدى. كۆچلۈك تەدبىر قوللانغانلىقتىن، بۇنداق جىنايەتلەر يىلدىن يىلغا ئازايدى، ئېلىپ كېتىلىپ سېتىۋېتىلگەن بىر مۇنچە بالىلار قۇتقۇزۇۋېلىندى.

لى فەن مۇنداق دېدى: بالا ئىشچىلارنى تۇتقۇزۇش جەھەتتە، جۇڭگونىڭ قانۇنىدا مۇنداق بەلگىلەندى: بالىلارنى ئىقتىسادىي جەھەتتىن ئېكسپلاتاتسىيە قىلىشقا يول قويۇلمايدۇ، ھەر قانداق تەشكىلات ياكى شەخس ئۇلارنى ئىشچىلىققا ئېلىپ ئىشلەتسە بولمايدۇ. 16 ياشقا توشقان، 18 ياشقا توشمىغانلارنى ئىش تۈرى، ئەمگەك ۋاقتى، ئەمگەك سىجىللىقى ۋە مۇھاپىزەت تەدبىرى قاتارلىق جەھەتلەردە دۆلەتنىڭ ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرى بويىچە ئېغىر، زەھەرلىك، زىيانلىق ئەمگەكلەرگە ياكى خەتەرلىك ئىشلارغا ئورۇنلاشتۇرۇشقا بولمايدۇ. يۇقىرىدىكى بەلگىلىمىگە خىلاپلىق قىلغان شەخس ياكى ئورۇنلارغا قارىتا، قانۇنلاردا ئېنىق جازالاش تەدبىرلىرى بەلگىلەندى.

پارىس قولتۇقى ئۇرۇشىدا زىيانكەشلىككە ئۇچرىغان مىسىرلىقلار تۆلەمگە ئېرىشىدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، قاھىرە، 13 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. تەخمىنەن 23 مىڭ مىسىرلىق 5 - ئاينىڭ 3 - كۈنىدىن باشلاپ ئومۇمىي سانى تەخمىنەن 823 مىليون دوللار بولغان پارىس قولتۇقى ئۇرۇشى تۆلەم پۇلىنىڭ تۇنجى قىسمىغا ئېرىشىدۇ.

مىسىر ئوتتۇرا شەرق ئاگېنتلىقىنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، تۇنجى قېتىملىق تۆلەم سوممىسى 58 مىليون 300 مىڭ دوللار ئىكەن. يەنى زىيانكەشلىككە ئۇچرىغان ھەر بىر كىشى 2500 دوللاردىن 8000 دوللارغىچە تۆلەم سوممىسىغا ئېرىشىدىكەن. پارىس قولتۇقى ئۇرۇشى توپەيلىدىن كۇۋەيت ياكى ئىراقتىن كېتىپ قالغان تەخمىنەن 30 مىڭ مىسىرلىق تۆلەم بېرىشنى ئىلتىماس قىلغان، لېكىن بۇلارنىڭ ئىچىدە 7000 كىشىنىڭ تۆلەم ئېلىش ئىلتىماسى رەت قىلىنغان.

پەلەستىن ئىسرائىلىيىنىڭ سۆھبەت ئۆتكۈزۈش توغرىسىدىكى تەكلىپىنى رەت قىلدى

خەلقئارا قىسقا خەۋەرلەر

△ ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ باش كاتىپى سەلىم مۇشۇ ئاينىڭ 7-كۈنى بۇ يەردە ئاگاھلاندۇرۇپ مۇنداق دېدى: ھازىر ئافرىقىنىڭ تاشقى قەرزى پۈتكۈل ئافرىقا چوڭ قۇرۇقلۇقى ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتىنىڭ يىغىندىسىغا تەڭلىشىپ قالدى. ھەر يىلى قايتۇرىدىغان قەرز سوممىسى ئېكسپورت كىرىمىنىڭ تۆتتىن بىر قىسمىدىن ئېشىپ كېتىۋاتىدۇ.

△ ئىراق ئاۋئاتسىيە شىركىتىنىڭ 104 نەپەر ئىراقلىق ھەج قىلغۇچى چۈشكەن ئايروپىلانى باغدادتىكى ھەربىي ئايرودرومدىن ئۇچۇپ، سەئۇدى ئەرەبىستانىنىڭ جىددە ئايرودرومىغا يېتىپ بېرىپ، تۇنجى قېتىم دۆلەت ھالقىپ ئۇچتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

قارىماي، بۇ يىلقى ب د ت كىشىلىك ھوقۇقى يىغىنىدا ئەسەبىيلەرچە باشلامچىلىق بىلەن جۇڭگوغا قارشى تەكلىپ قويۇش بىلەن شۇغۇللاندى، بارلىق كۈچى بىلەن تەرەپدار توپلىدى، جۇڭگو بىلەن قەستەن قارشىلىشىپ، جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشىغا ئارىلاشتى، جۇڭگو خەلقىنىڭ كۆڭلىگە ئازار بەردى، ئىككى دۆلەت ھوقۇق مەسىلىسىدە دانىيە تەرەپنىڭ جۇڭگو بىلەن قارشىلىشىش ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىپ، باراۋەر سۆزلىشىش ۋە ھەمكارلىشىش يولىغا قايتىپ كېلىشىنى ئۈمىد قىلىمىز، مۇشۇنداق قىلىشلا ئىككى دۆلەت ۋە ئىككى مەملىكەت خەلقىنىڭ تۈپ مەنپەئىتى ۋە كەلگۈسى مەنپەئىتىگە ئۇيغۇن».

ئانان ئىتالىيىدە تىنچلىق مۇكاپاتىغا ئېرىشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، رىم، 13 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. ب د ت باش كاتىپى ئانان بۈگۈن ئىتالىيىنىڭ سىتسىلىيە ئارىلىدىكى مېكسىنا ئۇنىۋېرسىتېتىدا 1996 - يىللىق «بۇنىنو دۇنيا تىنچلىق مۇكاپاتى»غا ئېرىشتى. ئانان مۇكاپات تارقىتىش مۇراسىمىدا مۇنداق دېدى: بۇ پۈتكۈل ب د ت تەشكىلاتى ۋە پۈتكۈل دۇنيادىكى تىنچلىق ئۈچۈن كۈرەش قىلغۇچىلارنى تەقدىرلىگەنلىك.

14- ئەسىردە ئۆتكەن ئىتالىيىلىك مەشھۇر نەققاش بۇنىنونىڭ ئىسمى بىلەن نام بېرىلگەن «بۇنىنو دۇنيا تىنچلىق مۇكاپاتى» 1973 - يىلى تەسىس قىلىنغان بولۇپ، بۇ يىل تارقىتىلغىنى 21 - قېتىملىق مۇكاپات.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، قاھىرە، 14 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. مىسىر دىپلوماتىيە مىنىستىرى مۇسا بۈگۈن بۇ يەردە مۇنداق دېدى: پەلەستىن ئىسرائىلىيىنىڭ سۆھبەت ئۆتكۈزۈش توغرىسىدىكى تەكلىپىنى قوبۇل قىلالمايدۇ، پەلەستىن سۆھبەتنى تەڭپۇڭ ئاساستا ئەسلىگە كەلتۈرۈشنى تەكىتلەيدۇ.

مۇسا مىسىر زۇڭتۇڭى مۇبارەك بۇ يەرگە زىيارەتكە كەلگەن پەلەستىن مىللىي ھوقۇقلۇق ئورگىنىنىڭ رەئىسى ئەرافات بىلەن سۆھبەتلەشكەندىن كېيىن ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرگە مۇنداق دېدى: ئەرافاتنىڭ مەيدانى ئېنىق، يەنى يېرۇسالېم ۋەزىيىتىنىڭ داۋاملىق يامانلىشىپ كېتىشىگە يول قويمايدۇ ۋە ئۇنىڭ ئورنىنى ئۆزگەرتىشكە قارشى تۇرىدۇ.

مۇسا مۇنداق دېدى: مۇبارەك دىپلوماتىيە جەھەتتە يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا ئارىغا چۈشۈش ئۈچۈن، سىياسىي مەسلىھەتچى باسنى پات ئارىدا ئامېرىكىغا زىيارەتكە ئەۋەتىدۇ.

ئۇ مۇنداق دېدى: مىسىرنىڭ دىپلوماتىيە تىرىشچانلىقى ئۈچ ئاساسىي نۇقتىنى چۆرىدەيدۇ: بىرىنچى، ئىسرائىلىيە شەرقىي يېرۇسالېم ياكى پەلەستىن زېمىنىدا يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇشنى توختىتىش؛ ئىككىنچى، پەلەستىن-ئىسرائىلىيە ئىمزالىغان ئالاقىدار كېلىشىملەرنى قاتتىق ئىجرا قىلىش: بولۇپمۇ ئىسرائىلىيە ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدا ئۆز قوشۇنلىرىنى ھەقىقىي تۈردە يېڭىباشتىن ئورۇنلاشتۇرۇش؛ ئۈچىنچى، پەلەستىن - ئىسرائىلىيە سۆھبىتىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش. مۇسا: ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق مۇساپىسىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشنى مەقسەت قىلغان ھەرقانداق تەكلىپ شەرقىي يېرۇسالېمدا يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇشنى توختىتىش مەزمۇنىنى ئۆز ئىچىگە ئېلىشى كېرەك، دەپ تەكىتلىدى.

روسىيە بىلەن بېلورۇسسىيىنىڭ بىر گەۋدىلىشىشى يېڭى باسقۇچقا كىردى

روسىيە زۇڭتۇڭى يېلتسىن بىلەن بېلورۇسسىيە زۇڭتۇڭى لوكاشېنكو 4-ئاينىڭ 2-كۈنى كرېمل سارىيىدا روسىيە بىلەن بېلورۇسسىيە ئورتاق گەۋدىسىنى روسىيە- بېلورۇسسىيە ئىتتىپاقىغا ئۆزگەرتىش شەرتنامىسىنى ئىمزالىدى، بۇ مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسى قۇرۇلغان بەش يىلدىن بۇيانقى ئىچكى مۇناسىۋەتتە يۈز بەرگەن باسقۇچ خاراكتېرلىك ئۆزگىرىشتىن دېرەك بېرىدۇ.

مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسى قۇرۇلغاندىن بۇيان ئىچكى قىسمىدا «مۇستەقىللىق» بىلەن «بىرلىشىش» ئوتتۇرىسىدا زىددىيەت مەۋجۇت بولۇپ كەلدى، لېكىن روسىيە بىلەن بېلورۇسسىيە ئارىسىدا«بىرلىشىش» باشتىن ئاياغ ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلىدى، بۇنى ئىككى دۆلەتنىڭ سىياسىي، ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي جەھەتتىكى ئامىللىرى بەلگىلىگەن. سىياسىي جەھەتتە بېلورۇسسىيە خەۋپسىزلىك تايانچىسى تاپماقچى. روسىيە بولسا بېلورۇسسىيە بىلەن بىرلىشىش ئارقىلىق ستراتېگىيىلىك مەنپەئەت بوشلۇقىنى كېڭەيتمەكچى، شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ شەرققە كېڭىيىشى پەيدا قىلغان پاسسىپ تەسىرنى ئازايتماقچى؛ روسىيىنىڭ بايلىقى مول، ئىقتىساد ئاساسى كۈچلۈك، بېلورۇسسىيىنىڭ بايلىقى كەمچىل، پىششىقلاپ ئىشلەش سانائىتىنى ئاساس قىلىدۇ، ئۇلار ئىقتىسادىنىڭ بىر-بىرىنى تولۇقلاش خاراكتېرىگە ئىگە بولغانلىقتىن، ئۇلارنىڭ ئىقتىسادىي جەھەتتە بىرگەۋدىگە ئايلىنىشى ئىككى تەرەپكە پايدىلىق؛ ئىجتىمائىي مەدەنىيەت جەھەتتە روسىيەمۇ، بېلورۇسسىيەمۇ ئوخشاشلا شەرقىي سلاۋيانىغا مەنسۇپ بولۇپ، تارىختا ئالاقىسى قويۇق بولغان.

مۇشۇنداق ئوبيېكتىپ ئامىللار بولغاچقا، ئىككى دۆلەت رەھبەرلىرىنىڭ تۈرتكىسىدە روسىيە بىلەن بېلورۇسسىيە يېقىنقى يىللاردىن بۇيان تېز بىرلىشىش يولىغا ماڭدى: 1992-يىلى 6-ئايدا ئىككى دۆلەت دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتتى؛ 1995-يىلى 1-ئايدا ئىككى دۆلەت تاموژنا ئىتتىپاقى كېلىشىمى ئىمزالىدى؛ شۇ يىلى 5-ئاينىڭ 26-كۈنى ئىككى دۆلەت چېگرىسىنى رەسمىي بىكار قىلدى؛ بۇلتۇر 4-ئاينىڭ 2-كۈنى ئىككى دۆلەت زۇڭتۇڭى روسىيە، بېلورۇسسىيە ئورتاق گەۋدىسى قۇرۇلغانلىقىنى جاكارلىدى؛ بىر يىلدىن كېيىن ئىككى دۆلەتنىڭ مۇناسىۋىتى ئورتاق گەۋدىدىن ئىتتىپاققا كۆتۈرۈلدى.

ئىككى دۆلەت ئىمزالىغان ئىتتىپاق شەرتنامىسىگە ئاساسەن روسىيە بىلەن بېلورۇسسىيە «خەلقىنىڭ ئارزۇسى» بويىچە، «ئىقتىساد ۋە ئىجتىمائىي تۇرمۇش ساھەلىرىدە ھەقىقىي ئۇنۇملۇك بىرلىشىش ئۈچۈن» ئىتتىپاق بولۇپ ئۇيۇشتى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ھەر ئىككى تەرەپ ئۆزلىرىنىڭ ئىگىلىك ھوقۇقى، مۇستەقىللىكى ۋە زېمىن پۈتۈنلۈكىنى ساقلاپ قالدۇ. ئىتتىپاقنىڭ ئاساسىي مەقسىتى روسىيە بىلەن بېلورۇسسىيىنىڭ سىياسىي، ئىقتىساد، ھەربىي ئىشلار، ئىجتىمائىي ئىشلار، ئىلىم-پەن، مەدەنىيەت ۋە باشقا ساھەلەردىكى ئومۇمىيۈزلۈك ھەمكارلىقىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، ئىككى دۆلەتنىڭ ئىجتىمائىي ئىقتىسادىنىڭ سىجىل تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئىككى دۆلەتنىڭ خەۋپسىزلىكىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش، پۈتكۈل ياۋروپانىڭ خەۋپسىزلىكى ۋە ھەمكارلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىن ئىبارەت.

ئىككى تەرەپ بىرلا ۋاقىتتا دەسلەپكى قەدەمدە ئىمزالىغان روسىيە - بېلورۇسسىيە ئىتتىپاقىنىڭ نىزامنامىسىدە بەلگىلەنگەن ئىتتىپاقنىڭ ئاساسىي ۋەزىپىسى مۇنۇلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ: ئىككى دۆلەتنىڭ قانۇن - تۈزۈمىنى ماسلاشتۇرۇپ، ئىتتىپاق قانۇن سىستېمىسىنى بەرپا قىلىش؛ ئىككى دۆلەت ئارا تاۋار، مۇلازىمەتلىك، كاپىتال، ئەمگەك كۈچلىرىنىڭ ئەركىن يۆتكىلىشىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش؛ بىرلىككە كەلگەن ئېنېرگىيە، قاتناش، خەۋەرلىشىش، پەن-تېخنىكا، ئۇچۇر سىستېمىسىنى بەرپا قىلىش؛ بىرلىككە كەلگەن تاموژنا سىياسىتى ۋە پۇل سىياسىتىنى يولغا قويۇپ، پەيدىنپەي پۇلنى بىرلىككە كەلتۈرۈشكە شەرت - شارائىت ھازىرلاش؛ خەۋپسىزلىك سىياسىتى ۋە تاشقى سىياسىي ئىقتىسادىي پائالىيەتلەرنى ماسلاشتۇرۇش ۋە باشقىلار. روسىيە- بېلورۇسسىيە ئىتتىپاقى نىزامنامىسىنىڭ لايىھىسى 5-ئاينىڭ 15-كۈنىدىن ئىلگىرى ئىككى دۆلەت پۇقرالىرىنىڭ مۇزاكىرىسىگە قويۇلىدۇ، ئاندىن ئىككى دۆلەت زۇڭتۇڭلىرى رەسمىي ئىمزا قويىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئالبانىيىنىڭ دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى ھەربىي قىسىملارنى ئىمكان قەدەر تېز قايتا تەشكىللەشنى تەكىتلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، تىرانا، 14- ئاپرېل تېلېگراممىسى. ئالبانىيىنىڭ دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى ئۆكائى بۈگۈن مۇنداق دېدى: دۆلەتنىڭ پۈتۈنلۈكىگە قۇدرەتلىك، چېنىققان قوشۇن ئارقىلىق كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدۇ. ھەربىي قىسىملارنى ئىمكان قەدەر تېز قايتا قۇرۇش ئالبانىيىنىڭ نۆۋەتتىكى مۇھىم ۋەزىپىلىرىنىڭ بىرى.

ئۆكائى بۇ سۆزنى گارنىزون قىسمىنى قايتا قۇرۇش مۇراسىمىدا قىلدى.

ئۇ مۇنداق دېدى: «بىز ئۆز دۆلىتىمىزنىڭ ئەنئەنىسىنى ساقلاپ قېلىش، شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى ۋە ھەمراھ دۆلەتلەر قىسىملىرىنىڭ تەجرىبىلىرىنى قوبۇل قىلىش ئاساسىدا مىللىي ئالاھىدىلىككە ئىگە قىسىم قۇرىمىز. بۇنىڭ ئۈچۈن ھۆكۈمەت ھەربىي قىسىملارنى قايتا قۇرۇش پىلانىنى ماقۇللىدى ھەم ھەربىي قىسىملارنىڭ خەلقپەرۋەرلىكى، مىللەتپەرۋەرلىكى ۋە ۋەتەنپەرۋەرلىكىنى تەكىتلىدى.

ئۆكائى تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: «ئالبانىيە دۆلىتى يەنىلا مەۋجۇت، بەلكى مەڭگۈ مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ ۋە ئۇنىڭ ئۈستىگە كۈندىن - كۈنگە قۇدرەت تاپىدۇ.»

سۈرەتتە: بىر قېيىق ئامېرىكىنىڭ مىننېسوتا شتاتىدىكى كەلكۈن بېسىپ كەتكەن يۇقىرى سۈرئەتلىك تاشيولدا لەيلەپ قالدى. 4 - ئاينىڭ 11 - كۈنى دەريا سۈيى تېشىپ كېتىپ، بۇ رايوندىكى نۇرغۇن تاشيول ئۈزۈلۈپ قالدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200. ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

(بۇ سان ئالتە بەت)　新疆日报　（维吾尔文）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65——0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
ئاپرېل
17
پەيشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق، بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا 11 ℃ - 25 ℃ بولىدۇ، ئۈچ بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

ۋاڭ لېچۈەن ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم مەركىزىي ئۆگىنىش گۇرۇپپىسىنىڭ ئۆگىنىشى ئاياغلاشقاندا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى:

رەھبەرلەر باشلامچىلىق بىلەن قانۇن ئۆگىنىشى، قانۇن بويىچە ئىش قىلىش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشى لازىم

ئۆز مۇخبىرىمىز جاڭ يۈ خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن 4 - ئاينىڭ 16 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم مەركىزىي ئۆگىنىش گۇرۇپپىسىنىڭ ئۆگىنىشى ئاياغلاشقاندا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ھەر دەرىجىلىك پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلار، بولۇپمۇ ئوتتۇرا، يۇقىرى دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار «مىزان»، «نىزام»، «جىنايى ئىشلار قانۇنى»نى باشلامچىلىق بىلەن ياخشى ئۆگىنىپلا قالماستىن، باشلامچىلىق بىلەن ئىزچىل ئىجرا قىلىشى، دەرىجىمۇ دەرىجە يېتەكلەپ، پارتىيە ئىنتىزامى نىزامى ۋە قانۇن، قائىدە - نىزاملار ئارقىلىق ھەرىكەتنى ئاڭلىق قېلىپلاشتۇرۇشى لازىم.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم مەركىزىي ئۆگىنىش گۇرۇپپىسى 4 - ئاينىڭ 14 - كۈنىدىن 16-كۈنىگىچە ئىككى يېرىم كۈندە زېھنىي كۈچىنى مەركەزلەشتۈرۈپ «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ ئىنتىزام چارىسى كۆرۈش نىزامى (سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلىدۇ)»، «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى رەھبىرىي كادىرلىرىنىڭ پاك - دىيانەتلىك بولۇشى توغرىسىدا بىر قانچە مىزان (سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلىدۇ)» قاتارلىق پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر نىزاملار ۋە يېڭىدىن تۈزىتىش كىرگۈزۈپ تۈزۈپ چىقىلغان «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ جىنايى ئىشلار قانۇنى»نى ئەستايىدىل، ئومۇمىيۈزلۈك، سىستېمىلىق ئۆگەندى، ج ك پ مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، قانۇن - نىزام ئىشخانىسىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى چۆي ۋەنشياڭنىڭ مەخسۇس تېمىدا بەرگەن كونسۇلتاتسىيە دوكلاتىنى ئاڭلىدى.

كۆپچىلىك ئۆگىنىش ۋە مۇزاكىرىدە باپمۇ باب، جۈملىمۇ جۈملە مۇھاكىمە ئېلىپ باردى ھەم قىزغىن مۇزاكىرە قىلدى. كۆپچىلىك بىردەك مۇنداق ھېسابلىدى: مەركەز تارقاتقان «نىزام»، «مىزان» قاتارلىق پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر قائىدە- نىزاملار پارتىيىمىزنىڭ يېڭى ۋەزىيەتتە پارتىيە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش ۋە چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشتىكى مۇھىم تەدبىرى. ئۇ پارتىيە ئىچىدە ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلىش دېلولىرىنى بىر تەرەپ قىلىشنىڭ تۈپ ئاساسى، پارتىيىنىڭ ئىنتىزامىغا دائىر بىر قەدەر سىستېمىلىق، مۇكەممەل بەلگىلىمە، ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋە پارتىيە ئەزالىرى رىئايە قىلىشقا تېگىشلىك ھەرىكەت قېلىپى، پارتىيە ئىنتىزامىغا خىلاپلىق قىلىش ھەرىكىتىگە قارشى كۈرەش قىلىشتىكى كۈچلۈك قورال. مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى يېڭىدىن تۈزىتىش كىرگۈزۈپ تۈزۈپ چىققان «جىنايى ئىشلار قانۇنى» سوتسىيالىستىك قانۇنچىلىقنى ساغلاملاشتۇرۇپ، دۆلەتنى قانۇن بويىچە ئىدارە [illegible]

ئاپتونوم رايونلۇق ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى، مەمۇرىي تەپتىش نازارىتى پارتىيە ئىستىلى، ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك بولۇش تەربىيىسى خىزمىتىنى ئورۇنلاشتۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز لى يۈەن خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى، مەمۇرىي تەپتىش نازارىتى يېقىندا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ بۇ يىلقى پارتىيە ئىستىلى، ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك بولۇش تەربىيىسى خىزمىتىنى ئورۇنلاشتۇرۇپ، ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەردىن ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، تەربىيە پائالىيىتىنى ئاكتىپ، تەشەببۇسكارلىق بىلەن نىشانلىق ھالدا قانات يايدۇرۇپ، پارتىيىلىك كادىرلارنىڭ، بولۇپمۇ ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ ئىدىيە جەھەتتىكى مۇداپىئە لىنىيىسىنى مۇستەھكەملەپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنىڭ چوڭقۇر قانات يايدۇرۇلۇشى ئۈچۈن ياخشى ئىدىيىۋى ئاساس يارىتىپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى.

بۇ يىل ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پارتىيە ئىستىلى ۋە ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك بولۇش تەربىيىسىدە جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ۋە پارتىيىنىڭ 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى يېتەكچى قىلىپ، پارتىيىنىڭ سىياسىي ئىنتىزامىغا قاتتىق ئەمەل قىلىش تەربىيىسى، پارتىيە ئىنتىزامى ، مەمۇرىي ئىنتىزامغا دائىر قائىدە - نىزام تەربىيىسى، جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش، تىرىشچان، ئىقتىساد چىل بولۇش ئېسىل ئەنئەنىسى ۋە ئىستىلىنى جارى قىلدۇرۇش تەربىيىسى ھەم كەسىپ ئەخلاقى تەربىيىسىنى نۇقتىلىق ياخشى تۇتۇش كېرەك. پارتىيە ئىستىلى، ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك بولۇش تەربىيىسىنى چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇشقا دائىر ئۈچ تۈرلۈك خىزمەتنى زىچ چۆرىدىگەن ھالدا ئېلىپ بېرىش كېرەك.

رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پاك - دىيانەتلىك، ئىنتىزامچان بولۇشنى چۆرىدىگەن ھالدا سىياسىي ئىنتىزام، «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ ئىنتىزام چارىسى كۆرۈش نىزامى»«سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلىدۇ، «ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك بولۇش نىزامى»ھەم ئالاقىدار بەلگىلىمىلەرنى ئۆگىنىش تەربىيىسىنى ياخشى تۇتۇش كېرەك. دېلولارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشنى چۆرىدەپ، نىزام، قائىدە ۋە ئىنتىزامغا قاتتىق رىئايە قىلىش تەربىيىسىنى ياخشى تۇتۇش كېرەك. ئالدىنقى باسقۇچتا دېلولارنى تەكشۈرۈش خىزمىتى ئۈچۈن ياخشى جامائەت پىكرى مۇھىتى يارىتىش، ئوتتۇرا مەزگىلدە تەكشۈرۈلۈۋاتقان دېلولارغا بىرلەشتۈرۈپ، پارتىيىنىڭ فاڭجېن - سىياسەتلىرىنى ۋە پارتىيە ئىنتىزامى، مەمۇرىي ئىنتىزامغا دائىر قائىدە - نىزاملارنى تەشۋىق قىلىش، كېيىنكى باسقۇچتا دېلولارنى ئەستايىدىل تەھلىل قىلىپ، سەلبىي تىپلار ئارقىلىق پارتىيىلىك كادىرلارنى تەربىيىلەش كېرەك.

تارماق ۋە ساھەلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىشنى چۆرىدەپ، پارتىيىنىڭ دىن تەربىيىسى، كەسىپ ئەخلاقى تەربىيىسىنى نىشانلىق قانات يايدۇرۇپ، كەسىپ ئەخلاقى قائىدىلىرىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، كەسىپ ئەخلاقى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش كېرەك.

كۆپ خىل شەكىلدىكى تەربىيە پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇرۇش داۋامىدا، ئىجابىي تىپلارنى تەشۋىق قىلىشنى گەۋدىلىك ياخشى تۇتۇش كېرەك.

پارتىيە ئىستىلى، ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك بولۇش تەربىيىسى ۋەزىپىسىنىڭ ئەمەلىيلىشىشكە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونلۇق ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى، مەمۇرىي تەپتىش نازارىتى جايلار، ئورۇنلاردىن رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، ئىنتىزام تەكشۈرۈش، مەمۇرىي تەپتىش تەربىيىسى ئورگانلىرىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ كۈچىنى تولۇقلاشنى، رەھبەرلىك باشلامچى بولۇشنى، مەسئۇل بولۇشقا مەخسۇس ئادەم قويۇشنى تەلەپ قىلدى.

مۇستەھكەم تۈۋرۈك

شىنخۇا ئاگېنتلىقى مۇخبىرلىرى لىۇتۇگچى، جاڭ شەنگو

پەيزاۋات ناھىيىسىدىكى كومپارتىيە ئەزالىرى، ھەر دەرىجىلىك كادىرلار ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشنىڭ 1 - سېپىگە بېرىپ ئاممىنى قۇتقۇزۇپ، ئۇلارغا ئىشەنچ، جاسارەت ۋە ئۈمىد بەخش ئەتتى.

4 - ئاينىڭ 11 - كۈنى يەر تەۋرەپ ئۈچ سائەتتىن كېيىن بىز يەر تەۋرەش ئاپىتى ئەڭ ئېغىر بولغان جامباز يېزىسىغا كېلىپ، يارىلانغانلارنى قۇتقۇزۇشقا تەشكىللەۋاتقان يېزىلىق پارتكوم شۇجىسى ۋاڭ چىشېڭنى كۆردۇق. ئۇ بىر نەچچە كەنتتە چېپىپ يۈرۈپ چىلىق - چىلىق تەرگە چۆمۈلۈپ كەتكەنىدى. ئۇنىڭ چاڭ - توپا قونۇپ كەتكەن يۈزىدە تەر ئىزلىرى قالغانىدى. يېرىم كۈندىن بۇيان ھېچنەرسە يېمىگەن ۋاڭ چىشېڭ بىزگە ئاپەت ئەھۋالى توغرىسىدا سۆزلەپ بېرىۋېتىپ بىر توغرام قېتىپ قالغانناننى ئاغزىغا سالدى. بىر ئايدىن كۆپرەك ۋاقىتتىن بۇيان ئەتىيازلىق تېرىلغۇ بەك جىددىي بولدى، يەرمۇ توختىماي تەۋرەپ تۇردى، ۋاڭ چىشېڭ بىر ھەپتىدىن بۇيان ئۆيىگە قايتمىدى. بۈگۈن يەر تەۋرىگەندىن كېيىنمۇ 17 كىلومېتىر يىراقلىقتىكى خوتۇنى ئۇنىڭغا ئون نەچچە قېتىم تېلېفون بېرىپ ئۆيىنىڭ تاملىرىغا دەز كەتكەنلىكىنى، دەرھال ئۆيگە قايتىپ كېلىشنى ئېيتقان بولسىمۇ، ئۇ يېزىدا ئاپەت شۇنچە ئېغىر تۇرسا ئۆيگە قايتىشقا نەدە ۋاقىت بولسۇن، دېدى.

قوشاۋات يېزىسىنىڭ لەمپە كەنتىدە 4-

پەيزاۋات ناھىيىسىدە يەنە 6.3 بال يەر تەۋرىدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز مەھتىمىن ئوبۇل خەۋەر قىلىدۇ: پەيزاۋات ناھىيىسىدە مۇشۇ ئاينىڭ 16- كۈنى ئۈرۈمچى ۋاقتى سائەت ئۈلدىن 19 مىنۇت سەككىز سېكۇنت ئۆتكەندە.

ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى ھەر دەرىجىلىك سىياسىي قانۇن تارماقلىرى ۋە مەھەللە ئىش باشقارمىلىرى خادىملىرى 4- ئاينىڭ 12- كۈنى كوچىلارغا چىقىپ، ھەر مىللەت ئاممىسىغا جەمئىيەت ئامانلىقىنى ئومۇملاشتۇرۇپ تۈزەش ۋە قانۇن بىلىملىرىدىن مەسلىھەت بېرىش، تەشۋىق قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى.

سۈرەتتە: ئۈرۈمچى شەھەرلىك ئوتتۇرا خەلق سوت مەھكىمىسىنىڭ خادىملىرى قانۇندىن مەسلىھەت بەرمەكتە.

ماھۇت بارات فوتوسى

ساغلاملاشتۇرۇپ، دۆلەتنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىشنى ئىلگىرى سۈرۈشتىكى مۇھىم تەدبىر. ئۇ سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ ساغلام تەرەققىياتىغا، پۇقرالارنىڭ قانۇنلۇق ھوقۇق-مەنپەئىتىگە كاپالەتلىك قىلىش، ھەر خىل جىنايى ئىشلار جىنايەتچىلىرىگە زەربە بېرىش ۋە ئۇلارنى جازالاش، جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداشتا ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينايدۇ.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

قوشئاۋات يېزىسىنىڭ لەمپە كەنتىدە 4-ئاينىڭ 11 - كۈنى يەر تەۋرەپ كەنتتىكى 100 نەچچە ئائىلىنىڭ ئۆيى پۈتۈنلەي ئۆرۈلۈپ چۈشتى، ئەينى ۋاقىتتا كېۋەزلىكتە ئوت ئوتاۋاتقان كەنت ياچېيكا شۇجىسى تۇرسۇن ياسىن قولىدىكى ئىشنى تاشلاپ، دەرھال كەنتكە قايتىپ، بەش پارتىيە ئەزاسى بىلەن بىللە يەر تەۋرەش ئاپىتىگە ئەڭ ئېغىر ئۇچرىغان

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

مۇشۇ ئاينىڭ 16- كۈنى ئۈرۈمچى ۋاقتى سائەت نۆلدىن 19 مىنۇت سەككىز سېكۇنت ئۆتكەندە يەنە 6.3 بال يەر تەۋرىدى. ناھىيە بازىرى، يېڭى مەھەللە، جامباز، قوشئاۋات، قىزىلبويى قاتارلىق يېزا - بازارلار ئېغىر زىيانغا ئۇچرىدى، ئادەم ئۆلۈش، يارىلىنىش ئەھۋالى كۆرۈلمىدى.

ئاپەت يۈز بەرگەندىن كېيىن، ناھىيىدىكىلەر جىددىي ھەرىكەتكە كېلىپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا ئاتلاندى. ناھىيە رەھبەرلىرى ئاپەتنىڭ زىيىنى ئېغىر يېزا - بازارلارغا بېرىپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا يېتەكچىلىك قىلدى. دۆلەت يەر تەۋرەش ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى تاڭ چۈەن، ئاپتونوم رايونلۇق يەر تەۋرەش ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى جاڭ يۈنفېڭ، قەشقەر ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمىسىنىڭ مۇئاۋىن ۋالىيسى مەمتىمىن ئوسمان ئاپەت يۈز بېرىپ ئىككى سائەتتىن كېيىن پەيزاۋات ناھىيىسىگە بېرىپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتىنى ئورۇنلاشتۇردى.

ئاپتونوم رايونىمىزدا 10 مىڭ توننىدىن ئارتۇق گۆش ئىشلەپ چىقىرالايدىغان ناھىيە (شەھەر) 17 گە يەتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز مۇھەممەت نىياز خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدا 10 مىڭ توننىدىن ئارتۇق گۆش ئىشلەپ چىقىرالايدىغان ناھىيە (شەھەر) 17گە يەتتى. بۇنىڭ بىلەن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چارۋىچىلىق ئىسلاھاتى ۋە چارۋا مەھسۇلاتلىرىنى تاۋارلاشتۇرۇش قەدىمى يەنىمۇ تېزلەتلىدى.

ئاپتونوم رايونلۇق چارۋىچىلىق نازارىتى 1995- يىللىق چارۋىچىلىق خىزمىتى يىغىنىدا، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 2000 - يىلغا بارغاندا گۆشنى 700 مىڭ تونىنغا يەتكۈزۈش كۆرەش نىشانىغا يېتىش ئۈچۈن، يىلىغا 6000 توننا گۆش ئىشلەپ چىقىرالايدىغان، ئۇت - چۆپ، يەم - بوغۇزى يېتەرلىك غۇلجا، سانجى، خوتەن، ئالتاي، بايىنغولىن قاتارلىق توققۇز ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەردىن بىر قىسىم ناھىيە (شەھەر) لەرنى چارۋا مەھسۇلاتلىرىنى تاۋارلاشتۇرۇش قەدىمىنى تېزلىتىش بويىچە ئۈلگە كۆرسىتىش نۇقتىسى قىلىپ بېكىتكەنىدى. شۇنىڭدىن كېيىن سىناق نۇقتىسى قىلىپ تاللانغان جايلاردىكى مۇناسىۋەتلىك تارماقلار بۇ خىزمەتنى چىڭ تۇتتى ۋە مەبلەغ، تېخنىكا جەھەتتىن قوللىدى، نەتىجىدە ھازىر ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە يىلىغا 10 مىڭ توننا گۆش ئىشلەپ چىقىرالايدىغان چوڭ ناھىيە (شەھەر) 17گە، 1000 توننا گۆش ئىشلەپ چىقىرالايدىغان يېزا 149غا، 100 توننا گۆش ئىشلەپ چىقىرالايدىغان كەنت 410غا، 10 توننا گۆش ئىشلەپ چىقىرالايدىغان ئائىلىلەر 8700دىن كۆپرەككە يەتتى.

چارۋا مەھسۇلاتلىرىنى تاۋارلاشتۇرۇشنى تېزلىتىشنىڭ ئۈنۈملۈك يولى

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنىڭ ئۈزلۈكسىز ئۆسۈشىگە ئەگىشىپ، چارۋا مەھسۇلاتلىرىغا، بولۇپمۇ گۆشكە بولغان ئېھتىياجى كۈندىن-كۈنگە ئاشماقتا. بۇنىڭغا مۇناسىپ ھالدا دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ چارۋىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش قىزغىنلىقىمۇ يۇقىرى بولماقتا. لېكىن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ چارۋىچىلىقىدا كۆلەم كىچىك، ئىگىلىك باشقۇرۇش تارقاق ۋە نىسبەتەن قالاق، چارۋامال نەسلىنى ياخشىلاش، ئىلمىي ئۇسۇلدا چارۋا مال بېقىش جەھەتلەردە بەزى مەسىلىلەر مەۋجۇت بولغانلىقتىن، چارۋا مال مەھسۇلات سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش، گۆش بىلەن بازارلارنى تەمىنلەشتە بەزى مەسىلىلەر كۆرۈلدى. ئاپتونوم رايون بۇ مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش ئۈچۈن نۇقتىلىق باقمىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىدىغان ناھىيە (شەھەر)لەرنى بېكىتتى. بۇ چارۋىچىلىق ئىسلاھاتىدا تاشلانغان يەنە بىر يېڭى قەدەم، چارۋا مەھسۇلاتلىرىنى تاۋارلاشتۇرۇشنى تېزلىتىشنىڭ ئۈنۈملۈك يولىدۇر. شۇڭا مۇناسىۋەتلىك تارماقلار باقمىچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىدىغان نۇقتىلىق ناھىيە (شەھەر)لەرنىڭ چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىغا بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىشى، ئۇنى تېخنىكا، مەبلەغ جەھەتتىن قوللىشى، بۇ ناھىيە (شەھەر)لەردىكى باقمىچىلىق ئىشلىرىغا كونكرېت يېتەكچىلىك قىلىشى، بۇ ئارقىلىق 10 مىڭ توننا گۆش ئىشلەپ چىقىرالايدىغان ناھىيە (شەھەر)، 1000 توننا گۆش ئىشلەپ چىقىرالايدىغان يېزا (بازار)، 100 توننا گۆش ئىشلەپ چىقىرالايدىغان كەنت، 10 توننا گۆش ئىشلەپ چىقىرالايدىغان كەسپىي باقمىچىلىق ئائىلىلىرىنىڭ تېخىمۇ كۆپلەپ مەيدانغا كېلىشىگە تۈرتكە بولۇشى لازىم.

بىشكەك بىلەن ئۈرۈمچى ئارىلىقىدا ئايروپىلان قاتنىدى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز جياڭ لىرۇڭ، جاڭ خەي خەۋەر قىلىدۇ: 4 - ئاينىڭ 15 - كۈنى بېيجىڭ ۋاقتى سائەت 16دىن 25 مىنۇت ئۆتكەندە، قىرغىزىستاننىڭ پايتەختى بىشكەكتىن ئۇچقان 8 / 517 KGA ناملىق نۆۋەتچى ئايروپىلان بىر سائەت 30 مىنۇت ئۇچقاندىن كېيىن ئۈرۈمچى خەلقئارا ئايرودرومىغا قوندى. بۇ قىرغىزىستان بىلەن شىنجاڭ ئارىلىقىدا ئېچىلغان ھاۋا قاتنىشى لىنىيىسىدە قاتناش باشلانغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ.

قىرغىزىستان دۆلەتلىك ئاۋىئاتسىيە شىركىتىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭسەيى، تۇنجى نۆۋەتچى ئايروپىلان ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ باشلىقى كىرازكىۋا تۇنجى نۆۋەتچى ئايروپىلاننىڭ ئۇچقانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆتكۈزۈلگەن مۇراسىمدا مۇنداق دېدى: «بۈگۈن دۆلىتىمىزنىڭ جۇڭگونىڭ شىنجاڭ بىلەن ھاۋا قاتنىشىنى يولغا قويۇش يولىدىكى كۆپ يىللاردىن بۇيانقى ئارزۇسى ئەمەلگە ئاشتى. نۆۋەتچى ئايروپىلان ھەپتىدە ئىككى قېتىم قاتنايدۇ. بۇ ھاۋا يولىنىڭ ئېچىلغانلىقى ئىككى دۆلەت ھۆكۈمەتلىرى ۋە خەلقلىرىنىڭ دوستلۇقىنى يەنىمۇ ئىلگىرى سۈرۈش، ئىككى دۆلەتنىڭ ئىقتىسادىنى گۈللەندۈرۈش ئۈچۈن ھاۋا بوشلۇقى كۆۋرۈكى سېلىپ بەردى.

قىرغىزىستاننىڭ جۇڭگودا تۇرۇشلۇق باش ئەلچىسى سارالنوۋ، ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى سۇلايمان ھەم ئاپتونوم رايونلۇق تاشقى ئىشلار ئىشخانىسى، شىنجاڭ خەلق ئاۋىئاتسىيە ئىدارىسىنىڭ ئالاقىدار رەھبەرلىرى ئايرودرومغا چىقىپ، قىرغىزىستاننىڭ تۇنجى قېتىملىق نۆۋەتچى ئايروپىلان ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ ئەزالىرىنى كۈتۈۋالدى.

مۇشتىرىلار سەمىگە:

گېزىتىمىز قۇربان ھېيت مۇناسىۋىتى بىلەن 19- ئاپرېل بىر كۈن توختايدۇ، خەۋەردار بولۇپ قالغايسىزلەر.

تەھرىردىن

ئۈرۈمچى شەھىرى سايباغ رايونلۇق يەرلىك باج ئىدارىسىنىڭ غەربىي شىمال يولى باج پونكىتى باج تەشۋىقاتى ۋە باجدىن مەسلىھەت بېرىش مۇلازىمىتىنى كۈچەيتىپ، دۆلەت بېجىنىڭ ئوڭۇشلۇق يىغىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى. بۇ ئىدارە 1- پەسىلدە 3 مىليون 256 مىڭ يۈەن باج يىغىپ، 1- پەسىللىك باج يىغىش ۋەزىپىسىنى ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

سۈرەتتە: باج خادىملىرى باج تاپشۇرغۇچىلارغا رەسمىيەت بېجىرىپ بەرمەكتە.

ئەكرەم مۇھەممەت، خەن جىڭ فوتوسى

پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر قائىدە- نىزاملارنى ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇرۇش - نۆۋەتتىكى جىددىي ۋەزىپە

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان ئوبزورچىمىز

باھار شاملى يەر-جاھاننى ئىللىتتى، تەڭرىتېغىنىڭ جەنۇبىي ۋە شىمالىي جانلىنىپ كەتتى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى ئېلان قىلىپ يولغا قويغان «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ ئىنتىزام چارىسى كۆرۈش نىزامى (سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلىدۇ)» قاتارلىق پارتىيىنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا دائىر تۆت قائىدە-نىزام خۇددى باھار شاملىغا ئوخشاش چېگرا رايوندىكى ھەر مىللەت پارتىيە ئەزالىرى ۋە ئاممىنى سۆيۈندۈردى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم مەركىزىي ئۆگىنىش گۇرۇپپىسى «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ ئىنتىزام چارىسى كۆرۈش نىزامى (سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلىدۇ)»، «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى رەھبىرىي كادىرلىرىنىڭ پاك-دىيانەتلىك بولۇشى توغرىسىدا بىر قانچە مىزان» (سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلىدۇ)، «رەھبىرىي كادىرلارنىڭ چوڭ-چوڭ ئىشلىرىنى دوكلات قىلىپ تۇرۇشىغا دائىر بەلگىلىمە»، «مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ پارتىيە ئىچىدە نازارەت قىلىشقا دائىر بەش تۈرلۈك تۈزۈمنى تەكىتلەش ۋە ئورنىتىش توغرىسىدىكى يولغا قويۇش چارىسى» قاتارلىق پارتىيىنىڭ ئىچكى قائىدە- نىزام ۋە تۈزۈملىرىنى ئىككى يېرىم كۈن ئۆگەندى، يەنە تۈزىتىش كىرگۈزۈلگەن «جىنايى ئىشلار قانۇنى»نى ئۆگەندى. بۇ ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشتىكى ئىرادىسى ۋە پوزىتسىيىسىنى كۆرسەتتى، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتكوملار ۋە ھۆكۈمەتلەرنىڭ مەركەزنىڭ يوليورۇقىنى ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈشىدە ناھايىتى ياخشى ئۈلگە تىكلەپ بەردى.

«جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ ئىنتىزام چارىسى كۆرۈش نىزامى (سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلىدۇ)» قاتارلىق پارتىيىنىڭ تۆت ئىچكى قائىدە-نىزامىنىڭ ئېلان قىلىنىپ يولغا قويۇلۇشى يېڭى تارىخىي شارائىتتا پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشتىكى مۇھىم تەدبىر. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەممە جايلار يېقىنقى يىللاردىن بۇيان يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ «ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇش» ۋە «كادىرلار، كومپارتىيە ئەزالىرى ئۈچۈن ئېيتقاندا، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى چوڭ ئىش سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇش كېرەك» دېگەن تەلىملىرىگە ئەمەل قىلىپ، چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش، پاكلىقنى تەشەببۇس قىلىش سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشىدا يېڭى ئىلگىرىلەشلەرگە ئېرىشتى. لېكىن نۆۋەتتە چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنىڭ ۋەزىيىتى يەنىلا جىددىي، پارتىيە ئىستىلىنى ئۆزگەرتىش ۋەزىپە يەنىلا ئېغىر. بەزى ياسىپ چىرىكلىشىش ئەھۋاللىرى

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئاقسۇ ۋىلايىتى مۆلدۈردىن سۈنئىي ئۇسۇلدا مۇداپىئە كۆرۈش خىزمىتىدە كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **غەيرەت ئۆمەر** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ ۋىلايىتى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ھاۋا رايىغا سۈنئىي ئۇسۇلدا تەسىر كۆرسىتىش ئارقىلىق مۆلدۈر ئاپىتىدىن مۇداپىئە كۆرۈش خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، كۆرۈنەرلىك ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى. ھازىر ۋىلايەت بويىچە توققۇز ناھىيە (شەھەر)نىڭ سەككىزىدە سۈنئىي ئۇسۇلدا مۆلدۈردىن مۇداپىئە كۆرۈش ئەترىتى، ئۈچىدە رادار پونكىتى قۇرۇلدى. بۇ خىزمەت بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان كەسپىي خادىم 534 كە، مەشغۇلاتتا ئىشلىتىلىۋاتقان زەمبىرەك 121 گە، خەۋەرلىشىش ئاپپاراتى 127 گە يېتىپ، قوماندانلىق قىلىش، ئالاقىلىشىش، مەشغۇلات ئېلىپ بېرىش تەرتىپى خېلى مۇكەممەل بولغان ھاۋا رايىغا سۈنئىي ئۇسۇلدا تەسىر كۆرسىتىش سىستېمىسى شەكىللەندى.

ئاقسۇ ۋىلايىتى ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە مۆلدۈرلۈك ھاۋارايى ھادىسىسى ئەڭ كۆپ كۆرۈلىدىغان، مۆلدۈر ئاپىتىنىڭ زىيىنىغا بىر قەدەر ئېغىر ئۇچرايدىغان ئورۇنلارنىڭ بىرى. شۇڭا يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە ھاۋا رايىغا سۈنئىي ئۇسۇلدا تەسىر كۆرسىتىش ئارقىلىق مۆلدۈردىن مۇداپىئە كۆرۈش خىزمىتىنى پۈتۈن ۋىلايەتنىڭ يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىنى ساغلام تەرەققىي قىلدۇرۇش، دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ تەبىئىي ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈشتىكى مۇھىم تەدبىرلەرنىڭ بىرى قاتارىدا چىڭ تۇتتى. ۋىلايەتتە مەخسۇس ھاۋارايىغا سۈنئىي ئۇسۇلدا تەسىر كۆرسىتىش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى، ئۇنىڭ قارمىقىدا ئىشخانا تەسىس قىلىپ، بۇ خىزمەتنى مەبلەغ، ئۈسكۈنە، تېخنىكا، كەسپىي خادىم جەھەتلەردە زور كۈچ بىلەن قوللىدى. مۆلدۈردىن مۇداپىئە كۆرۈش ئەترەتلىرىنىڭ قوشۇن قۇرۇلۇشى، مەشغۇلات ئېلىپ بېرىش ئىقتىدارىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈپ، مۆلدۈر ئاپىتى كەلتۈرىدىغان زىياننى يىلدىن يىلغا ئازايتتى. بولتۇر ۋىلايەت بويىچە كۈچلۈك بولغان مۆلدۈرلۈك ھاۋارايى ھادىسىسى 22 قېتىم يۈز بېرىپ، 1995 - يىلدىكىدىن ئالتە قېتىم كۆپەيگەن بولسىمۇ، كۆزىتىش، مەلۇمات بېرىش، قوماندانلىق قىلىش، مەشغۇلات ئېلىپ بېرىش سەۋىيىسى يۇقىرى كۆتۈرۈلگەچكە، 1995 - يىلىغا قارىغاندا ئىشلىتىلگەن زەمبىرەك توپ ئوقى 6898 پاي، مۆلدۈر ئاپىتىگە ئۇچرىغان زىرائەت كۆلىمى 138 مىڭ مو ئاز بولدى.

ئاقسۇ ۋىلايىتى يۇقىرىقى نەتىجىلەرنى ئۈزلۈكسىز مۇستەھكەملەش ئاساسىدا، بۇ يىلقى سۈنئىي ئۇسۇلدا مۆلدۈردىن مۇداپىئە كۆرۈش خىزمىتىنى تېخىمۇ ياخشى ئىشلەپ، ئاشلىق، پاختىدىن مول ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن تىرىشماقتا.

قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىسىدە ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىدا زور ئىلگىرىلەش بولدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مۇھەممەتئىمىن ئوبۇل** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىسى بىر تۇتاش پىلانلاش، بىرتۇتاش قۇرۇلۇش ئېلىپ بېرىشنى چىڭ تۇتۇش بىلەن بىللە، ۋەزىپە، مەسئۇلىيەت ۋە مەبلەغنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشكە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىپ، ھازىرغىچە ناھىيە بويىچە ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشى ۋەزىپىسىنىڭ % 70 نى ئورۇنداپ بولدى.

بۇ ناھىيىدە ئىچىدىغان سۇ ئېغىر دەرىجىدە بولغانلىغان ئىدى. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ يېزا - قىشلاقلاردىكى ئىچىدىغان سۇ شارائىتىنى ئۈچ يىل ئىچىدە ياخشىلاپ بولۇش تەلىپىگە ئاساسەن، بۇ ناھىيە ۋە يېزىلاردا ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش قۇرۇلۇشىغا رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇلۇپ، ئاساسلىق رەھبەرلەرنى بۇ گۇرۇپپىغا مەسئۇل قىلدى. ناھىيەدىكى ئالتە يۇرۇش رەھبەرلىك بەنزىسى كۆپ قېتىم بىرلىكتە مەخسۇس يىغىن ئېچىپ، قۇرۇلۇش پىلانى، ۋەزىپىسنى ۋاقتىدا ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش قۇرۇلۇشىغا بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتتى. ناھىيىلىك پىلان كومىتېتى، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى، سۇ ئىدارىسى ۋە مەمۇرىي تەپتىش، شەھەر قۇرۇلۇشى، سەھىيە، مۇيەتتىش، مالىيە قاتارلىق ئورۇنلاردىن تەركىب تاپقان قۇرۇلۇشقا خېرىدار چاقىرىشقا رەھبەرلىك قىلىش گورۇپپىسى قۇرۇلۇپ، قۇرۇلۇشقا خېرىدار چاقىرىش، پۈتكەن قۇرۇلۇشنى باھالاپ ئۆتكۈزۈۋېلىش قېلىپلاشتۇرۇلدى. سۇ ئىدارىسى خادىملارنىڭ ئۈچتىن بىر قىسمىنى ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش بويىچە تۇرۇبا يولى قۇرۇلۇشىغا ئاجرىتىپ، قۇرۇلۇش سۈپىتىگە بولغان نازارەتچىلىكنى كۈچەيتتى. ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىغا مەخسۇس ھېساب ئېچىپ، مەخسۇس مەبلەغنى مەخسۇس ئىشقا ئىشلىتىشكە كاپالەتلىك قىلىپ، مەبلەغدىن پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈردى. قۇرۇلۇش ۋەزىپىسى ۋە مەسئۇلىيەت قاتلاممۇ قاتلام ئەمەلىيلەشتۈرۈلۈپ، قۇرۇلۇش سۈرئىتى تېزلىتىلدى. تۈرلۈك خىزمەتلەر ياخشى ئىشلەنگەچكە، ئالدىنقى ئىككى يىلدا ناھىيە بويىچە 20 قۇدۇق قېزىلدى، 15 ئورۇندا سۇ مۇنارى، يەتتە ئورۇندا سۇ كۆلچىكى، 19 ئورۇندا پاكىز سۇ بىلەن تەمىنلەش قۇرۇلمىسى ياسالدى، 527 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا غول لىنىيىلىك تۇرۇبا ياتقۇزۇلۇپ، 21 رايوندا پاكىز سۇ بىلەن تەمىنلەش ئىشقا ئاشۇرۇلدى. بۇنىڭ بىلەن 5000 ئائىلىگە تۇرۇبا ئەكىرىلىپ، 35 مىڭ ئاھالە، 53 مىڭ چارۋا پاكىزە سۇ ئىچىش شارائىتىغا ئىگە بولدى. يېقىندا ۋىلايەت بويىچە ئېلىپ بېرىلغان ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىنى سېلىشتۇرۇپ باھالاشتا، بۇ ناھىيە ۋىلايەت بويىچە 1 - لىككە ئېرىشتى.

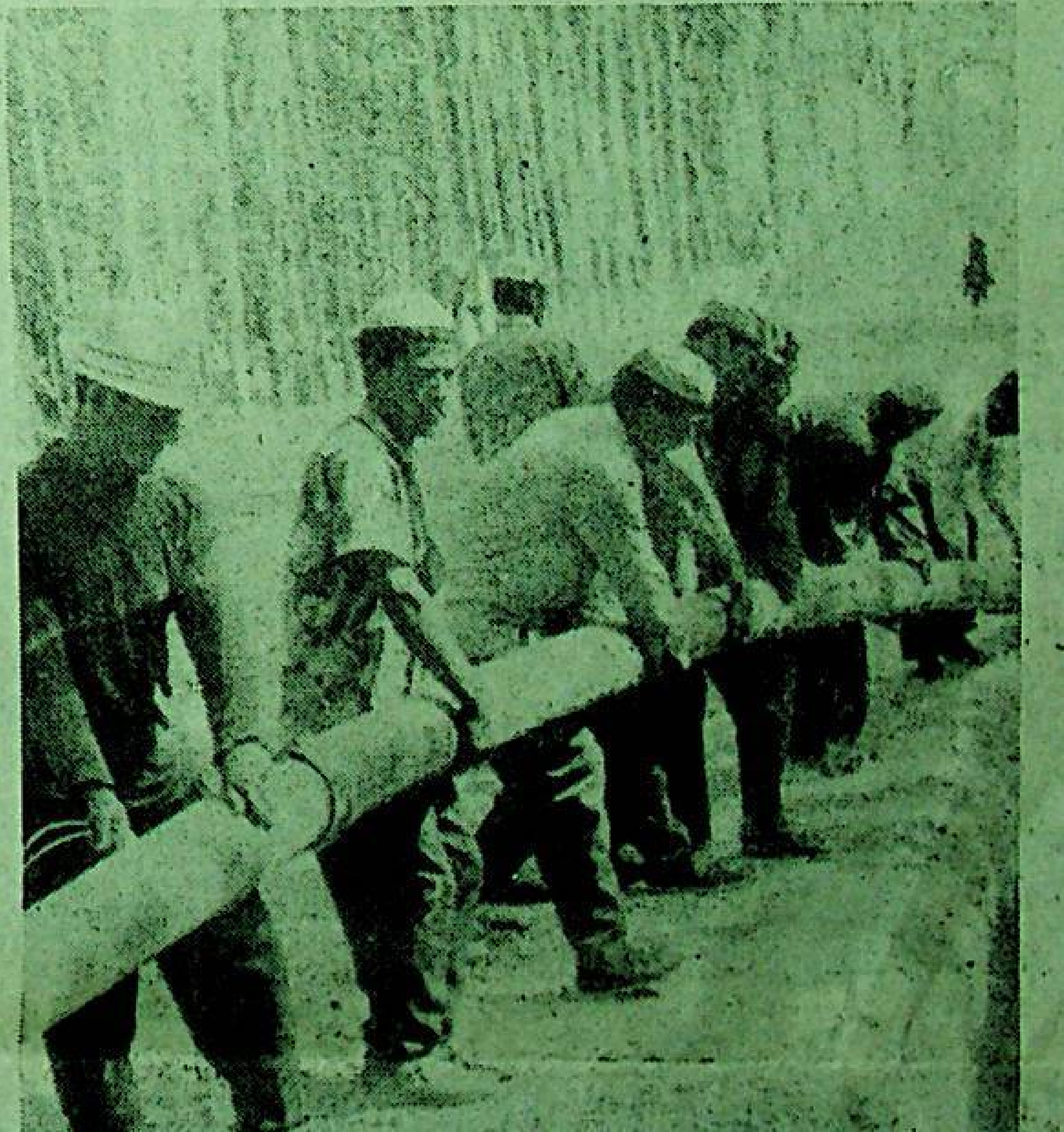

* *

لوپ ناھىيىسىدە ئۆتكەن يىلدىن ھازىرغىچە 5 مىليون 600 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ، 50 مىڭدىن ئارتۇق دېھقان، چارۋىچى، 70 مىڭ چارۋا مالنىڭ

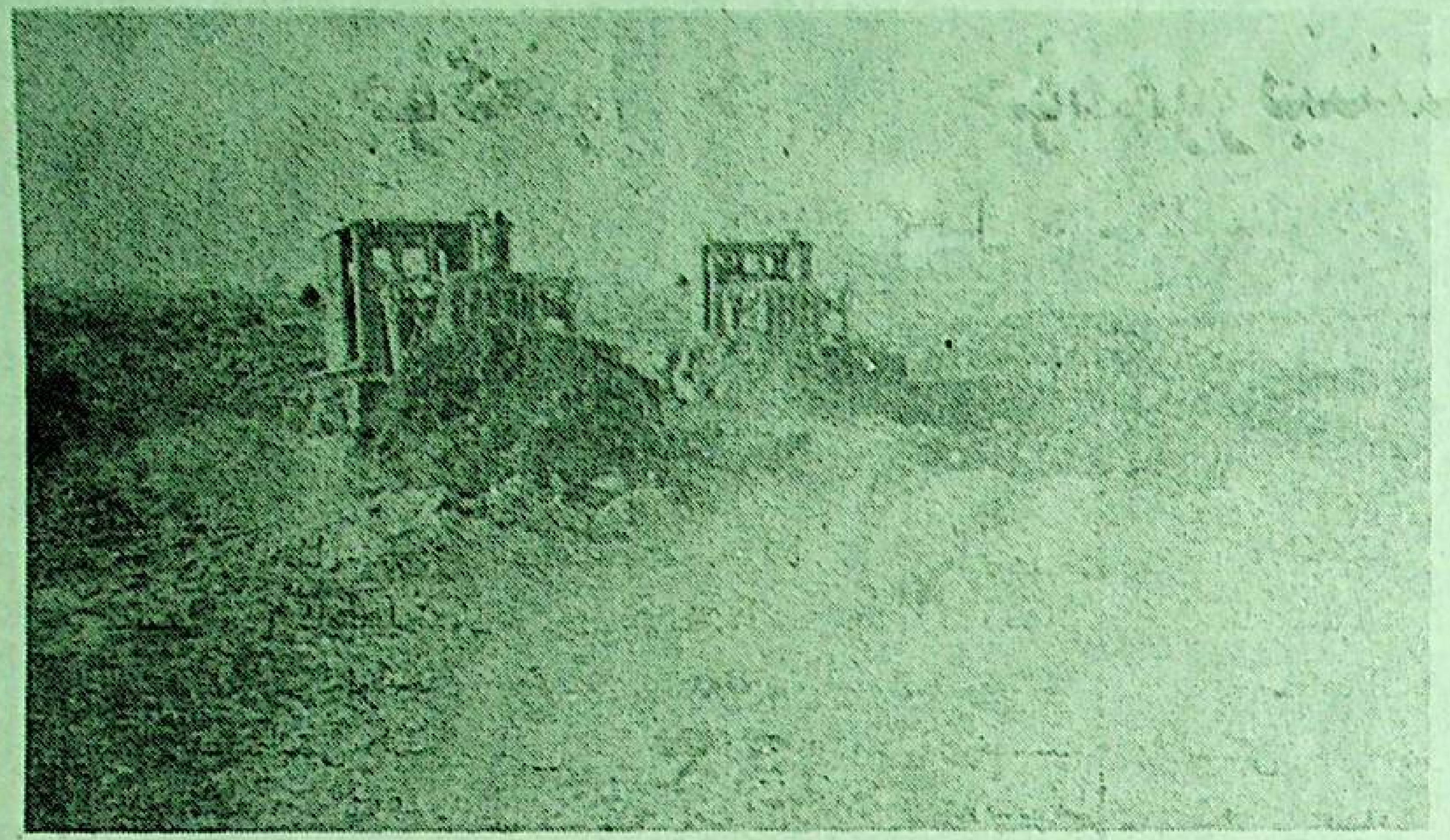

شايار ناھىيىسىنىڭ تارىم يېزىسى يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان پاختا ئىشلەپچىقىرىشنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن، كىم مەبلەغ سالسا، شۇ پايدىلىنىش سىياسىتىنى قوللىنىپ، كەڭ پاختىكارلار ئارىسىدا «بوز يەر ئېچىش قىزغىنلىقى»نى شەكىللەندۈرۈپ، تېرىلغۇ كۆلىمىنى كېڭەيتتى. 1990 - يىلدىن بۇيانقى ئالتە يىل ئىچىدە يېزا بويىچە دۆلەتنىڭ ياردىمىگە تايانماي ئېچىلغان بوز يەر 30 مىڭ مودىن ئېشىپ كەتتى.

سۈرەتتە: بوز يەر ئېچىش مەيدانىدىن كۆرۈنۈش.

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئىبراھىم** فوتوسى

ئاقتاش تەرەققىيات رايونى ئىقتىسادىي ئۈنۈم بېرىشكە باشلىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **سىدىق تۇردى** خەۋەر قىلىدۇ: قاغىلىق ناھىيىسىدە ناھىيىنىڭ شەرقىي شىمالىدا تەكلىماكاننىڭ بىر بۆرجىكى ھېسابلىنىپ كەلگەن ئاقتاش دېگەن بىر چۆللۈك بار، چەكسىز كەتكەن بۇ چۆللۈك يىلسېرى كېڭىيىپ، ناھىيىنىڭ تېرىلغۇ يەرلىرىنىڭ قۇملىشىپ كېتىشىگە سەۋەب بولۇپ كەلگەندى. ناھىيە رەھبەرلىكى 1991 - يىلى بۇ يەردە قۇمدىن مۇداپىئە كۆرۈش - تىزگىنلەش قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىشنى قارار قىلدى ۋە ئاقتاش تەرەققىيات رايونى قۇرۇپ، 52 مىڭ مو بوز يەر ئېچىشنى قارار قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، يەرنى كىم ئاچسا، شۇ پايدىلىنىش، بەش يىلدىن 20 يىلغىچە قەرزنى قايتۇرۇش، دۇنيا بانكىسى تۈر ئىشخانىسى ھەر مو يەر ئۈچۈن 100 يۈەندىن بىنەم ئېچىش پۇلى، 80 يۈەندىن يۇرۇشلەشتۈرۈش پۇلى بېرىش، قەرزنى ئىش باشلانغاندىن تارتىپ 15 يىلغىچە قايتۇرۇش، قەرز پۇلنىڭ ئۆسۈمىنى دۆلەت ئۈستىگە ئېلىش، ئۈچ يىلغىچە دېھقانچىلىق بېجى ئالماسلىق؛ سۇ قۇرۇلۇشى، يول، كۆۋرۈك قۇرۇلۇشى، توك قاتارلىق ئەسلىھەلەر قۇرۇلۇشىنى ناھىيە ئۈستىگە ئېلىش قاتارلىق ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى يولغا قويدى. بىر قىسىم ئورۇن ۋە شەخسلەر بىلەن سۇ، تۇپراقنى ئېچىش توختامى تۈزۈلدى. ناھىيە بويىچە 2500 ئەمگەك كۈچى، 80 تراكتور ئىشقا كىرىشتۈرۈلۈپ، قۇمدىن مۇداپىئە كۆرۈش - تىزگىنلەش جېڭى باشلىنىپ كەتتى، 1991 - يىلدىن بۇ يىل 2 - ئاينىڭ باشلىرىغىچە ئاقتاشتا 9500 مو بوز يەر ئېچىلدى، بەش كۆز ماشىنىلاشقان قۇدۇق قېزىلدى، 400 مىڭ تۈپ كۆچەت تىكىلدى، 79 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا چوڭ، تارماق يول ياسالدى، 28 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا يۇقىرى بېسىملىق توك سىمى تارتىلدى، 23 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ ياسالدى. بۇ تەرەققىيات رايونىغا ھازىرغىچە 6 مىليون 890 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىندى، بولتۇر 4900 مو يەرگە تېرىلغان كېۋەز، ئاشلىق زىرائىتى ۋە قوغۇن - تاۋۇز مەھسۇلاتلىرىدىن ئىقتىسادىي ئۈنۈم يارىتىلدى.

خوتەن ناھىيىسىدە 64 مىڭ مودىن كۆپرەك بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈلدى، 65 مىڭ مو تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىز ئۆزگەرتىلدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم مەتنىياز** خەۋەر قىلىدۇ: خوتەن ناھىيىسىدە يېقىنقى بەش يىل ئىچىدە 64 مىڭ 298 مو بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈلدى، 65 مىڭ مو تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىز ئۆزگەرتىلدى.

بۇ ناھىيە ئۆز يېرىنىڭ يەر ئاز، نوپۇس كۆپ بولۇشتەك ئالاھىدىلىكىنى چىقىش قىلىپ، يېقىنقى بەش يىل ئىچىدە ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى ۋە دېھقانلارنى بوز يەر ئېچىپ، تېرىلغۇ كۆلىمىنى كېڭەيتىشكە سەپەرۋەر قىلدى، ئىش تېپىپ بېرىش يولى ئارقىلىق ياردەم بېرىش مەبلىغى، سۇ، تۇپراق بايلىقىنى ئېچىش مەبلىغى، يېزا ئىگىلىك تەرەققىيات مەبلىغى قاتارلىقلاردىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىپ، 2 مىليون 326 مىڭ يۈەن مەبلەغ، 1 مىليون 200 مىڭ ئىش كۈنى سەرپ قىلىپ، ناھىيە بويىچە 16 ئورۇندا 64 مىڭ 298 مو بوز يەر ئېچىلدى، 65 مىڭ مو تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىز ئۆزگەرتىلدى، بولتۇر يېڭىدىن ئېچىلغان بىر قىسىم يەرلەرگە 360 مىڭ

زىرە يۆتكەپ سېتىپ، بەش يىلدا 50 مىڭ يۈەن ساپ پايدا ئالدى.

ئابدۇراخمان نۇرمۇھەممەت

△ خوتەن ناھىيە بېگىئاۋات يېزا ئۇيال

ئېتىز ئۆزگەرتىلدى، بۇلتۇر يېڭىدىن ئېچىلغان بىر قىسىم يەرلەرگە 360 مىڭ تۈپ كۆچەت تىكىلىپ ۋە ئاشلىق، كېۋەز، ياغلىق دان زىرائەتلىرى تېرىلىپ ياخشى ئۈنۈم ھاسىل قىلىندى. بۇلتۇر قىش ۋە بۇ يىل ئەتىياز يەنە ناھىيە بويىچە 200 مىڭ ئەمگەك كۈچى تەشكىللىنىپ، 138 كىلومېتىر ئۆزۈنلۇقتا ئېرىق - ئۆستەڭ ياساپ يۇرۇشلەشتۈرۈلدى. 10 مىڭ مو تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىز ئۆزگەرتىلدى. 1800 يەرنى سالالاشتۇردى، 12 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ چاپتى، يېڭىدىن ئېچىلغان 700 مو يەرنى سالالاشتۇرۇپ ۋە قىر - قاتلىرىنى ياساپ، ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ۋە كۆچەت تىكىش ئۈچۈن تەييارلاپ قويدى.

ئابدۇراخمان نۇرمۇھەممەت

△ خوتەن ناھىيە يېڭىئاۋات يېزا ئۇيال ئېرىق كەنتى 1 - مەھەللىسىدىكى دېھقان ئەخمەت ئىمىن 1993 - يىلدىن ھازىرغىچە سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ بالدۇر پىشار چىلگە قوناق تېرىپ ھەم كۆكتاتچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىپ، 20 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك كىرىم قىلدى.

مۇھەممەت ئۆمەر ئابدىن

△ گۇما ناھىيىسىنىڭ زاڭگۇي يېزىسىدا بۇلتۇر ئىشلەپ چىقىرىلغان ئومۇمىي ئاشلىق 7 مىليون 11 مىڭ 874 كىلوگىرامغا يېتىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن % 7 ئاشتى، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ئاشلىق 625 كىلوگىرامغا يېتىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن 48 كىلوگرام ئاشتى.

مىرەخمەت سەيدەخمەت

△ گۈچۈڭ ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى 3 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئىشلىرىغا 20 مىليون يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ ئاجراتتى.

گۈلنۇر مەخمۇت

△ بۇلتۇر چىرا ناھىيىلىك خەلق بانكىسى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇشنى ھۆددىگە ئالغان چاقار يېزىسىنىڭ ھاساكەنتىگە 37 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، 5.5 كىلوۋاتلىق سۇ ئېلېكتىر ئىستانسىسى قۇرۇپ، يېقىندا بۇ كەنتتىكى دېھقان، چارۋىچىلارنى قارا چىراغدىن قۇتۇلدۇردى.

ئابدۇقادىر خېلىل

△ يەكەن ناھىيە خاڭدى بازار تۆۋەن موغال كەنتىنىڭ 2 - مەھەللىسىدىكى دېھقان قۇددۇس توختى

لوپ ناھىيىسىدە ئۆتكەن يىلدىن ھازىرغىچە 5 مىليون 600 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ، 50 مىڭدىن ئارتۇق دېھقان، چارۋىچى، 70 مىڭ چارۋا مالنىڭ ئىچىدىغان سۈيى ھەل قىلىندى.

سۈرەتتە: بۇيا يېزىسىنىڭ چالمى كەنتىدىكى دېھقانلار تۇرۇبا ياتقۇزماقتا.

مۇختەر توختى فوتوسى

قۇمۇل شەھىرىنىڭ قوشۇمچە يېمەكلىكلەر قۇرۇلۇشىدا تېز يۈكسىلىش بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **قىيۇم باياخۇن** خەۋەر قىلىدۇ: قۇمۇل شەھىرى قوشۇمچە يېمەكلىكلەر قۇرۇلۇشىغا ئەھمىيەت بېرىپ، ئۇنى يېزا ئىگىلىكنىڭ كەسىپ قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش، يېزا ئىقتىسادىنى گۈللەندۈرۈش ۋە دېھقانلارنى ھاللىق سەۋىيىگە يەتكۈزۈشتىكى مۇھىم تەدبىر سۈپىتىدە چىڭ تۇتقانلىقتىن، شەھەرنىڭ قوشۇمچە يېمەكلىكلەر قۇرۇلۇشىدا تېز يۈكسىلىش بولدى.

ئۆتكەن يىلى قۇمۇل شەھىرى قوشۇمچە يېمەكلىكلەر ئىشلەپچىقىرىشى بويىچە قاتلاممۇ قاتلام نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەتنامىسى ئىمزالاپ، ۋەزىپىنى يېزا، كەنت، مەھەللىلەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈردى؛ «بازارغا يۈزلىنىش، ئۈنۈملۈك تىجارەت قىلىش، ئىلمىي باشقۇرۇش، ئوبوروتنى جانلاندۇرۇش، ئۈنۈمنى گەۋدىلەندۈرۈش، شەھەرنى تاۋاتلاشتۇرۇش ۋە خەلقنى بېيىتىش»تىن ئىبارەت يېتەكچى ئىدىيە بويىچە ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى مەركەز قىلىپ، سېلىنما سالمىقىنى زورايتىش قاتارلىق تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، قوشۇمچە يېمەكلىكلەر قۇرۇلۇشىغا بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتتى. پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى ئومۇمىيۈزلۈك تۇتۇش، ئاساسلىق باشقۇرغۇچى رەھبەرلەر بىۋاستە تۇتۇش، ئالاقىدار رەھبەرلەر ھەمكارلىشىپ تۇتۇش، تارماقلار ماسلىشىپ تۇتۇشنى ئىشقا ئاشۇردى؛ بىر قاتار ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى تۈزۈپ، دېھقان، چارۋىچىلارنى پارنىكتا كۆكتات ئۆستۈرۈش، باقمىچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا ئىلھاملاندۇرۇپ، ئۇلارغا توك، سۇ، پارنىك ياساش ماتېرىياللىرى قاتارلىقلاردا ئېتىبار بەردى ياكى ئۇلارنى ھەقسىز تەمىنلىدى، مەجبۇرىي ئىش كۈنىنى كەچۈرۈم قىلدى، قورۇ - قوتان، يەم - خەشەك يەرلىرىنى ئالدىن ئاجرىتىپ بەردى، بەزى يېزىلار يەردىن پايدىلىنىش ھەققى ۋە بىر قىسىم باجنى كەچۈرۈم قىلدى. يېزا ئىگىلىك بانكىسى مەبلەغ ئىنتايىن جىددىي بولغان ئەھۋالدىمۇ قوشۇمچە يېمەكلىكلەر قۇرۇلۇشىغا 10 مىليون يۈەن مەخسۇس قەرز پۇل تارقاتتى. نەتىجىدە 1996 - يىلى قۇمۇل شەھىرىنىڭ كۆكتات تېرىلغۇ كۆلىمى 18 مىڭ 283 موغا، ئومۇمىي مەھسۇلاتى 51 مىڭ 192 توننىغا، قۇياش نۇرلۇق پارنىك كۆلىمى 3248 موغا، مەھسۇلاتى 16 مىڭ 250 توننىغا، سۇلياۋ لاپاسلىق كۆكتاتلىق كۆلىمى 857 موغا، مەھسۇلاتى 4370 توننىغا يەتتى؛ 4900 كالا، 85 مىڭ بورداق قوي بازارغا سېلىندى، 205 مىڭ توخۇ، 457 مىڭ گۆش توخۇسى بېقىلدى، بازارنى قوشۇمچە يېمەكلىكلەر بىلەن تەمىنلەش يېتەرلىك بولۇپ، باھا كۆرۈنەرلىك تۆۋەنلىدى، تەمىنلەش بىلەن ئېھتىياج ئوتتۇرىسىدىكى زىددىيەت تەدرىجىي پەسىيىپ، بازارلار ئاۋاتلاشتى.

بوزلۇقنى بوستان قىلغان ياش

يەكەن ناھىيە خاڭدى بازار ماچاڭ كەنتىنىڭ 1-مەھەللىسىدىكى 24 ياشلىق ئابلىكىم مۇھەممەت 1983-يىلى ھۆددىگە ئالغان 32 مو تېرىلغۇ يېرىگە مېۋىلىك باغ بىنا قىلغانىدى. ئۇ 1986-يىلدىن 1992-يىلغىچە بولغان يەتتە يىلدا باغدىكى ئالما، ئاموت، شاپتۇل قاتارلىق مېۋىلەردىن 56 مىڭ 500 يۈەن كىرىم قىلدى. ئۇ 1992-يىلى كۈزدە 9800 يۈەن مەبلەغ سېلىپ، مەھەللىسىدىن ئۈچ كىلومېتىر يىراقلىقتىكى بوزلۇقتىن 54 مو بوز يەر ئېچىپ، باغ بىنا قىلدى. باغنىڭ ئەتراپىغا تېرەك، جىگدە كۆچىتى تىكتى. ئۇ ئايالىنى باشلاپ، باغلارنى تېخنىكا تەلىپى بويىچە باشقۇرۇپ، پەرۋىشنى كۈچەيتتى. نەتىجىدە، ئۇلار 1996-يىلى 32 مو مېۋىلىك باغدىن 100 مىڭ 105 يۈەن كىرىم قىلدى. باغنىڭ ئەتراپىدىكى ماتېرىياللىق ئورمان 10 مىڭ 100 تۈپكە يەتتى. قالغان 54 مو باغ بۇلتۇر يازدىن باشلاپ مېۋىگە كىردى.

ئابدۇراخمان نۇرمۇھەممەت

ياتۇر يېزىسى ئۆچكە نەسلىنى ياخشىلاشقا ئەھمىيەت بەرمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ياقۇپ مۇسا** خەۋەر قىلىدۇ: باي ناھىيىسىنىڭ ياتۇر يېزىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ئۆچكە نەسلىنى ياخشىلاشقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، كۆرۈنەرلىك ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ئۆچكىچىلىكنى راۋاجلاندۇرۇش ستراتېگىيىسىدە چىڭ تۇرۇپ، ئۆچكە نەسلىنى ياخشىلاشنى يېزا ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇشتىكى مۇھىم كەسىپ قاتارىدا چىڭ تۇتتى. 78 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، 350 كۋادرات مېتىر خىش قۇرۇلمىلىق نەسىللەندۈرۈش پونكىتى سالدى، سۇلياۋ يوپۇقلۇق قوتان ياسىدى، سۈنئىي ئۇرۇقلاندۇرۇش ئارقىلىق ھەر خىل رەڭدىكى ئۆچكىلەردىن ئاق رەڭلىك، كۆپ تۇغىدىغان نەسىللىك ئۆچكە پادىسىنى يېتىشتۈردى، نەتىجىدە يېزا بويىچە ئومۇمىي ئۆچكە 11 مىڭ 500 تۇياققا يېتىپ، 1990 - يىلدىكىگە قارىغاندا ئىككى ھەسسە ئاشتى، تىۋىت ئومۇمىي مىقدارى 3450 كىلوگىرامغا يەتتى. ئۆچكىچىلىكتىن قىلىنغان كىرىم 1 مىليون 811 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 1990 - يىلدىكىدىن 1 مىليون 181 مىڭ يۈەن ئاشتى.

بۇ فېرما ئوتلاق قۇرۇلۇشىنىڭ پايدىسىنى كۆرۈشكە باشلىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىز ئوسمان** خەۋەر قىلىدۇ: خوشۇت ناھىيىسىنىڭ بورتو 1 - شۆبە چارۋىچىلىق فېرمىسى 1993 - يىلدىن بۇيان، ئۆز ئورنىنىڭ تەبىئىي ئەۋزەللىكىگە ئاساسەن، ئوتلاق قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، بىر تۇتاش باشقۇرۇپ پايدىلىنىش تەدبىرىنى يولغا قويدى، ئوت - چۆپ، قومۇش ۋە چىغ ئۆستۈرۈش دائىرىلىرىگە ئايرىپ باشقۇردى، سۇ باشلاش قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىپ، ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلىدى. دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر بىر ئازدىن چىقىرىش يولى بىلەن ئۈچ يىل جەريانىدا ئوتلاقچىلىق قۇرۇلۇشىغا جەمئىي 4 مىليون 649 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىندى. بۇلتۇر يىل ئاخىرىغىچە بۇ فېرمىنىڭ چارۋىچىلىق قوشۇمچە كەسىپ ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 2 مىليون 850 مىڭ يۈەنگە، پايدىسى 600 مىڭ يۈەنگە، چارۋىچىلارنىڭ ئوتتۇرىچە كىرىمى 1860 يۈەنگە يېتىپ، 1993 - يىلدىكىدىن ئايرىم - ئايرىم ھالدا 2 مىليون 250 مىڭ يۈەن، 530 مىڭ يۈەن ۋە 960 يۈەن كۆپەيدى، چارۋا مال ھەر يىلى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 1000 تۇياقتىن ئېشىپ، ھازىر 6800 تۇياققا يەتتى.

ئۇنيار يېزىسىدا شاخ - شۇمبا بىلەن كالا بېقىش تۈرى يولغا قويۇلغاندىن بۇيان...

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋېلى ئەخمىدى** خەۋەر قىلىدۇ: غۇلجا ناھىيىسىنىڭ ئۇنيار يېزىسىدا شاخ - شۇمبا بىلەن كالا بېقىش تۈرى يولغا قويۇلغان ئۈچ يىلدىن بۇيان، دۆلەتنىڭ ماددىي جەھەتتىن مەدەت بېرىشى، دېھقانلارنىڭ سېلىنمىنى ئايىماي سېلىشى بىلەن زور ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي ئۈنۈم يارىتىلدى.

بۇ يېزىنىڭ تەبىئىي شارائىتى شاخ - شۇمبا بىلەن چارۋىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشقا باب كېلەتتى. شۇڭا ناھىيە 1994 - يىلى بۇ يېزىنى شاخ - شۇمبا بىلەن كالا بېقىش تۈرىنى يولغا قويۇش نۇقتىسى قىلىپ بېكىتتى. شۇنىڭدىن بېرى دۆلەت مۇشۇ تۈر ئۈچۈنلا 770 مىڭ يۈەن تۆۋەن ئۆسۈملۈك قەرز پۇل تارقىتىپ، ماددىي جەھەتتىن كۈچلۈك قوللىدى، يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى دېھقانلارنى كالا بېقىش تۈرىگە قارىتا سېلىنمىنى كۆپەيتىش، ئىلمىي ئۇسۇلدا مال بېقىش ۋە شاخ - شۇمبىلاردىن مىكرو ئورگانىزملىق يەم - خەشەك تەييارلاشقا يېتەكلىدى. يېزا، كەنت، مەھەللىلەردە شاخ - شۇمبا بىلەن كالا بېقىش تۈرىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىلىرى قۇرۇلدى، قەرەللىك تەكشۈرۈش - سېلىشتۇرۇش ئارقىلىق، ئارتۇقچىلىقلار كېڭەيتىلدى، يېتەرسىزلىكلەر ۋاقتىدا تۈزىتىلدى. يەتتە ئورۇندا مال دوختۇرلۇق پونكىتى قۇرۇلدى. تېخنىك خادىملار كەنت، مەھەللىلەرگە، باقمىچىلىق كەسپىي ئائىلىلەرگە بېرىپ، دېھقانلارنىڭ شاخ - شۇمبا بىلەن كالا بېقىش تۈرىگە قاتنىشىش، مەبلەغ سېلىش قىزغىنلىقىنى ئاشۇرۇش بىلەن بىللە، نەسىللىك سېغىن كالا سېتىۋېلىش، ئۆلچەملىك ئېغىل - قوتان ياساش، شاخ - شۇمبىلاردىن يەم - خەشەك تەييارلاش، چارۋا مال بورداش، نەسىل ياخشىلاش تېخنىكىسى بويىچە 12 قېتىم قىسقا مۇددەتلىك كۇرس ئېچىپ، 2244 ئادەم (قېتىم) تەربىيىلىدى. كەسپىي ئائىلىلەر ۋە كەنت، مەھەللىلەر 320 مىڭ يۈەنگە يېقىن مەبلەغ سېلىپ، 252 شاخ - شۇمبا توغراش ماشىنىسى سېتىۋالدى، بۇنىڭ بىلەن زىرائەت قالدۇقلىرىدىن يەم - خەشەك تەييارلاپ پايدىلىنىش نىسبىتى ئىلگىرىكى % 45 تىن ھازىر % 85 كە يەتتى، يېزا بويىچە شاخ - شۇمبا بىلەن كالا بېقىش تۈرىگە قاتناشقان ئۆلكىلىك كەنت بەشكە، باقمىچىلىق ئائىلىسى 212 گە، 30 تۇياقتىن ئارتۇق كالا باقىدىغان ئائىلە 177 گە، 50 تۇياقتىن ئارتۇق كالا باقىدىغان ئائىلە 27 گە، 100 تۇياقتىن ئارتۇق كالا باقىدىغان ئائىلە سەككىزگە يېتىپ، ئۇلار بوردىغان كالىنىڭ ئومۇمىي سانى 8080 تۇياققا يەتتى. گۆش 1094 توننىغا، سۈت 6936 توننىغا يېتىپ، بۇلاردىن قىلىنغان ئومۇمىي كىرىم 18 مىليون 288 مىڭ 800 يۈەنگە، ساپ كىرىم 7 مىليون 157 مىڭ 162 يۈەنگە يېتىپ، ھەر بىر يىلغا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 2 مىليون 385 مىڭ 667 يۈەندىن توغرا كەلدى.

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ياشانغانلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى كاپالەتلەندۈرۈش قانۇنى

(1996 - يىل 8 - ئاينىڭ 29 - كۈنى مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 21 - يىغىنىدا ماقۇللانغان)

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى رەئىسىنىڭ پەرمانى

73 - نومۇرلۇق

«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ياشانغانلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى كاپالەتلەندۈرۈش قانۇنى»1996 - يىل 8 - ئاينىڭ 29- كۈنى جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 21 - يىغىنىدا ماقۇللىنىپ ئېلان قىلىندى، 1996 - يىل 10 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن باشلاپ يولغا قويۇلسۇن.

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ رەئىسى **جياڭ زېمىن**

1996 - يىل 8 - ئاينىڭ 29 - كۈنى

مۇندەرىجە

بىرىنچى باب ئومۇمىي پرىنسىپ

ئىككىنچى باب ئائىلىدە بېقىش ۋە يار - يۆلەك بولۇش

ئۈچىنچى باب ئىجتىمائىي كاپالەت

تۆتىنچى باب ئىجتىمائىي تەرەققىياتقا قاتنىشىش

بەشىنچى باب قانۇن جاۋابكارلىقى

ئالتىنچى باب قوشۇمچە پرىنسىپ

بىرىنچى باب ئومۇمىي پرىنسىپ

1 - ماددا بۇ قانۇن ياشانغانلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى كاپالەتلەندۈرۈش، ياشانغانلار ئىشلىرىنى راۋاجلاندۇرۇش، جۇڭخۇا مىللىتىنىڭ ياشانغانلارنى ھۆرمەتلەش ۋە بېقىش گۈزەل ئەخلاقىنى جارى قىلدۇرۇش مەقسىتىدە تۈزۈپ چىقىلدى.

2 - ماددا بۇ قانۇندا ئېيتىلغان ياشانغانلار 60 ياشتىن ئاشقان پۇقرالارنى كۆرسىتىدۇ.

3 - ماددا دۆلەت ۋە جەمئىيەت تەدبىر قوللىنىپ، ياشانغانلارنىڭ ئىجتىمائىي كاپالەت تۈزۈمىنى مۇكەممەللەشتۈرىدۇ، ياشانغانلارنىڭ تۇرمۇش، سالامەتلىك شارائىتى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتقا قاتنىشىش شارائىتىنى تەدرىجىي ياخشىلايدۇ، ياشانغاندا بېقىلىش، داۋالىنىش، رولىنى جارى قىلدۇرۇش، ئۆگىنىش، كۆڭۈللۈك ئۆتۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىدۇ.

4 - ماددا دۆلەت ياشانغانلارنىڭ قانۇن بويىچە بەھرىمەن بولىدىغان ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغدايدۇ.

ياشانغانلار دۆلەت ۋە جەمئىيەتتىن ماددىي ياردەمگە ئېرىشىش ھوقۇقى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات نەتىجىسىدىن بەھرىمەن بولۇش ھوقۇقىغا ئىگە.

ياشانغانلارنى كەمسىتىش، ھاقارەتلەش، خورلاش ياكى تاشلىۋېتىش مەنئى قىلىنىدۇ.

5 - ماددا ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى ياشانغانلار ...

كىشىنىڭ ئالاھىدە ئېھتىياجىغا ئېتىبار بېرىشى كېرەك.

باققۇچى ياشانغان كىشىنىڭ پەرزەنتى شۇنىڭدەك قانۇن بويىچە بېقىش مەجبۇرىيىتى بار باشقا كىشىنى كۆرسىتىدۇ.

باققۇچىنىڭ جۆرىسى باققۇچىنىڭ بېقىش مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلىشىغا ھەمكارلىشىشى كېرەك.

12 - ماددا باققۇچى ياشانغان كىشى كېسەل بولۇپ قالسا داۋالىنىش خىراجىتى بېرىشى ۋە قارىشى كېرەك.

13 - ماددا باققۇچى ياشانغان كىشىنى مۇۋاپىق ئۆيگە ئورۇنلاشتۇرۇشى لازىم،ياشانغان كىشىنى شارائىتى ناچار ئۆيدە ئولتۇرۇشقا مەجبۇرلاشقا يول قويۇلمايدۇ.

ياشانغان كىشىنىڭ ئۆز ئۆيى ياكى ئىجارىگە ئېلىپ ئولتۇرغان ئۆيىنى پەرزەنتلىرى ياكى باشقا ئۇرۇق - تۇغقانلىرىنىڭ ئىگىلىۋېلىشىغا، مۈلۈك ھوقۇقى مۇناسىۋىتى ياكى ئىجارە مۇناسىۋىتىنى ئۆز مەيلىچە ئۆزگەرتىۋېتىشىگە يول قويۇلمايدۇ.

باققۇچىنىڭ ياشانغان كىشىنىڭ ئۆز ئۆيىنى رېمونت قىلىپ بېرىش مەجبۇرىيىتى بار.

14 - ماددا باققۇچىنىڭ ياشانغان كىشىنىڭ ھۆددىگە ئالغان يېرىنى تېرىپ بېرىش، دەل - دەرەخلىرى ۋە چارۋا - ماللىرىغا قاراش مەجبۇرىيىتى بار، تاپاۋىتى ياشانغان كىشىگە تەئەللۇق بولىدۇ.

15 - ماددا باققۇچىنىڭ ۋارىسلىق ھوقۇقىدىن ۋاز كېچىپ ۋە باشقا سەۋەب كۆرسىتىپ بېقىش مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلماسلىقىغا يول قويۇلمايدۇ.

باققۇچى بېقىش مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلمىسا، ياشانغان كىشى ئۇنىڭدىن بېقىش خىراجىتى تەلەپ قىلىشقا ھوقۇقلۇق.

باققۇچىنىڭ ياشانغان كىشىدىن مادارى يەتمەيدىغان ئەمگەكنى قىلىشنى تەلەپ قىلىشىغا يول قويۇلمايدۇ.

16 - ماددا ياشانغان كىشى بىلەن جۆرىسىنىڭ ئۆز ئارا يار- يۆلەك بولۇش مەجبۇرىيىتى بار.

ئاكا - ئاچىسى بېقىپ چوڭ قىلغان ئۇكا - سىڭىللاردىن قۇربى يېتىدىغانلىرىنىڭ ياشانغان، باققۇچىسى يوق ئاكا - ئاچىسىنى بېقىش مەجبۇرىيىتى بار.

17 - ماددا باققۇچىلار بېقىش مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلىش ھەققىدە كېلىشىم ھاسىل قىلسا ھەمدە ياشانغان كىشىنىڭ ماقۇللۇقىنى ئالسا بولىدۇ.

شەھەر ئاھالە كومىتېتى، كەنت ئاھالە كومىتېتى ياكى باققۇچى تۇرۇشلۇق تەشكىلات كېلىشىمنىڭ ئىجرا قىلىنىشىنى نازارەت قىلىدۇ.

18 - ماددا ياشانغانلارنىڭ نىكاھ ئەركىنلىكى قانۇن تەرىپىدىن قوغدىلىدۇ، پەرزەنتلىرى ياكى باشقا ئۇرۇق - تۇغقانلىرىنىڭ ياشانغان ...

كاپالەتلەندۈرىدۇ.

ئالاقىدار تارماقلار داۋالىنىش سۇغۇرتىسى چارىسىنى تۈزۈپ، ياشانغانلارغا ئېتىبار بېرىشى كېرەك.

ياشانغانلارنىڭ قانۇن بويىچە بەھرىمەن بولىدىغان داۋالىنىش تەمىناتى كاپالەتلەندۈرۈلۈشى شەرت.

26 - ماددا ياشانغانلار كېسەل بولۇپ قالغاندا، ئۆزى ۋە باققۇچىسىنىڭ داۋالىنىش خىراجىتىنى تۆلەشكە ھەقىقەتەن قۇربى يەتمىسە، شۇ جايدىكى خەلق ھۆكۈمىتى ئەھۋالغا قاراپ، مۇۋاپىق ياردەم بەرسە ھەمدە ئىجتىمائىي قۇتقۇزۇشنى تەشەببۇس قىلسا بولىدۇ.

27 - ماددا داۋالاش ئاپپاراتلىرى ياشانغانلارنىڭ كېسەل كۆرسىتىشىگە قولايلىق يارىتىپ بېرىشى، 70 ياشتىن ئاشقانلار كېسەل كۆرسەتسە ئالدىن كۆرۈشى كېرەك. شارائىتى بار جايلار ياشانغانلار ئۈچۈن ئائىلە كېسەل كارىۋىتى تەسىس قىلىپ، سەييارە داۋالاش قاتارلىق مۇلازىمەتلىقنى قانات يايدۇرسا بولىدۇ.

ياشانغانلارنىڭ كېسەللىنى خالىس كۆرۈش تەشەببۇس قىلىنىدۇ.

28 - ماددا دۆلەت تەدبىر قوللىنىپ، ياشانغانلار تىبابىتى تەتقىقاتى ۋە ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيىلەپ يېتىشتۈرۈشنى كۈچەيتىدۇ، ياشانغانلار كېسەللىكىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - داۋالاش ۋە پەن تەتقىقات سەۋىيىسىنى ئۆستۈرىدۇ.

تۈرلۈك شەكىلدىكى سالامەتلىك تەربىيىسى قانات يايدۇرۇلۇپ،ياشانغانلار سالامەتلىكىنى ئاسراش ساۋاتلىرى ئومۇملاشتۇرۇلىدۇ، ياشانغانلارنىڭ ئۆز سالامەتلىكىنى ئاسراش ئېڭى كۈچەيتىلىدۇ.

29 - ماددا ياشانغانلار تۇرۇشلۇق تەشكىل ئۆي تەقسىم قىلغان، تەڭشىگەن ياكى ساتقاندائەمەلىي ئەھۋال ۋە ئالاقىدار ئۆلچەمگە ئاساسەن ياشانغانلارنىڭ ئېھتىياجىغا ئېتىبار بېرىشى كېرەك.

30 - ماددا شەھەر - بازارلاردىكى جامائەت ئەسلىھەلىرى، ئاھالە رايونى ۋە ئولتۇراق جاينى يېڭىدىن قۇرغان ياكى ئۆزگەرتكەندە،ياشانغانلارنىڭ ئالاھىدە ئېھتىياجىنى نەزەرگە ئېلىش، ياشانغانلارنىڭ تۇرمۇشى ۋە پائالىيىتىگە مۇۋاپىق كېلىدىغان يۈرۈشلۈك ئەسلىھەلەرنى قۇرۇش كېرەك.

31 - ماددا ياشانغانلار داۋاملىق تەربىيە ئېلىش ھوقۇقىغا ئىگە.

دۆلەت ياشانغانلار مائارىپىنى راۋاجلاندۇرۇپ،جەمئىيەتنىڭ تۈرلۈك ياشانغانلار مەكتەپلىرىنى ياخشى ئېچىشىغا ئىلھام بېرىدۇ.

ـــ ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى ياشانغانلار مائارىپىغا بولغان ...

ۋە ئۇنى قەدىرلىشى، ئۇلارنىڭ ئېسىل پەزىلىتىگە ھۆرمەت قىلىشى، ياشانغانلارنىڭ ئارتۇقچىلىقى ۋە رولىنى جارى قىلدۇرۇشى كېرەك.

41 - ماددا دۆلەت ياشانغانلارنىڭ سوتسىيالىستىك ماددىي مەدەنىيەت ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا قاتنىشىشقا شارائىت يارىتىپ بېرىشى كېرەك. جەمئىيەتنىڭ ئېھتىياجى ۋە ئىمكانىيەتكە قاراپ، ياشانغانلارنىڭ ئىختىيار قىلىش ۋە مادارىغا قاراپ ئىش قىلىش ئاساسىدا تۆۋەندىكى پائالىيەتلەر بىلەن شۇغۇللىنىشىغا ئىلھام بېرىدۇ.

(1) ياشلار - ئۆسمۈرلەر ۋە بالىلارغا سوتسىيالىزم، ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزم تەربىيىسى ۋە جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش تەربىيىسى قاتارلىق ئېسىل ئەنئەنە تەربىيىسى بېرىش؛

(2) مەدەنىيەت ۋە پەن - تېخنىكا بىلىملىرىنى ئۆگىتىش؛

(3) مەسلىھەت مۇلازىمىتى قىلىش؛

(4) پەن - تېخنىكا يارىتىش ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىشقا قانۇن بويىچە قاتنىشىش؛

(5) قانۇن بويىچە تىجارەت ۋە ئىشلەپچىقىرىش پائالىيىتى بىلەن شۇغۇللىنىش؛

(6) جامائەت پاراۋانلىق ئىشلىرىنى يولغا قويۇش؛

(7) جەمئىيەت ئامانلىقىنى قوغداشقا قاتنىشىش، ئەل ئىچى ماجىرالىرىنى مۇرەسسە قىلىشقا ھەمكارلىشىش؛

(8) باشقا ئىجتىمائىي پائالىيەتلەرگە قاتنىشىش.

42 - ماددا ياشانغانلارنىڭ قانۇنلۇق ئەمگەك كىرىمى قانۇن تەرىپىدىن قوغدىلىدۇ.

بەشىنچى باب قانۇن جاۋابكارلىقى

43 - ماددا ياشانغانلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتى دەخلى - تەرۇزغە ئۇچرىسا، دەخلى - تەرۇزغە ئۇچرىغۇچى ياكى ئۇنىڭ ۋەكالەتچىسى ئالاقىدار تارماقنىڭ بىر تەرەپ قىلىشىنى تەلەپ قىلىشقا ياكى قانۇن بويىچە خەلق سوت مەھكىمىسىگە دەۋا قىلىشقا ھوقۇقلۇق.

خەلق سوت مەھكىمىسى ۋە ئالاقىدار تارماقلار ياشانغانلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتى دەخلى - تەرۇزغە ئۇچراش ھەققىدىكى ئەرز، شىكايەت ۋە پاش قىلىشنى قانۇن بويىچە ۋاقتىدا قوبۇل قىلىشى لازىم، بىر - بىرىگە ئىتتىرىشكە، ئارقىغا سوزۇشقا يول قويۇلمايدۇ.

44 - ماددا ياشانغانلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلمىغان تارماقتا ياكى تەشكىلگە ئۇنىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك مەسئۇل تارمىقى تەنقىد - تەربىيە بېرىدۇ، تۈزەتكۈزىدۇ.

ياشانغانلارنى كەمسىتىش، ھاقارەتلەش، خورلاش ياكى تاشلىۋېتىش مەنئى قىلىنىدۇ.

5 - ماددا ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى ياشانغانلار ئىشلىرىنى خەلق ئىگىلىكى تەرەققىياتى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات پىلانىغا كىرگۈزۈپ، ياشانغانلار ئىشلىرى سېلىنمىسىنى تەدرىجىي كۆپەيتىپ، جەمئىيەتتىكى ھەرقايسى ساھەنى مەبلەغ سېلىشقا ئىلھاملاندۇرۇپ، ياشانغانلار ئىشلىرىنى ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات بىلەن ماس ھالدا راۋاجلاندۇرۇش كېرەك.

گوۋۇيۈەن ۋە ئۆلكىلىك، ئاپتونوم رايونلۇق، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى تەشكىلىي تەدبىر قوللىنىپ، ئالاقىدار تارماقلارنى ياشانغانلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى كاپالەتلەندۈرۈش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشكە ماسلاشتۇرىدۇ، كونكرېت ئاپپاراتنى گوۋۇيۈەن ۋە ئۆلكىلىك،ئاپتونوم رايونلۇق، بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى بەلگىلەيدۇ.

6 - ماددا ياشانغانلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى كاپالەتلەندۈرۈش پۈتكۈل جەمئىيەتنىڭ ئورتاق مەسئۇلىيىتى.

دۆلەت ئورگانلىرى، ئىجتىمائىي تەشكىلاتلار، كارخانىلار ۋە كەسپىي تەشكىلاتلار ئۆز مەسئۇلىيىتى بويىچە ياشانغانلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى كاپالەتلەندۈرۈش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىشى كېرەك.

شەھەر ئاھالە كومىتېتلىرى، كەنت ئاھالە كومىتېتلىرى ۋە قانۇن بويىچە قۇرۇلغان ياشانغانلار تەشكىلاتلىرى ياشانغانلارنىڭ تەلىپىنى ئىنكاس قىلىشى، قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغدىشى ۋە ئۇلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىشى كېرەك.

7 - ماددا پۈتكۈل جەمئىيەتتە ياشانغانلارنى ھۆرمەتلەش، ياشانغانلارنى بېقىش تەشۋىق - تەربىيە پائالىيىتىنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ، ياشانغانلارغا ھۆرمەت قىلىدىغان، كۆڭۈل بۆلىدىغان ۋە ياردەم بېرىدىغان ئىجتىمائىي پەزىلەتنى يېتىلدۈرۈش كېرەك.

ياشلار - ئۆسمۈرلەر تەشكىلاتلىرى، مەكتەپلەر ۋە بالىلار باغچىلىرى ياشلار- ئۆسمۈرلەر ۋە بالىلارغا ياشانغانلارنى ھۆرمەتلەش، بېقىش توغرىسىدا ئەخلاق تەربىيىسى ۋە ياشانغانلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش توغرىسىدا قانۇنچىلىق تەربىيىسى بېرىشى كېرەك.

ياشانغانلار ئۈچۈن خالىس خىزمەت قىلىش تەشەببۇس قىلىنىدۇ.

8 - ماددا ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى ياشانغانلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش ۋە ياشانغانلارنى ھۆرمەتلەش، بېقىش جەھەتتە نەتىجىسى كۆرۈنەرلىك بولغان تەشكىلات،ئائىلە ياكى شەخسلەرنى تەقدىرلەيدۇ،ياكى مۇكاپاتلايدۇ.

9 - ماددا ياشانغانلار قانۇن - ئىنتىزامغا رىئايە قىلىشى، قانۇندا بەلگىلەنگەن مەجبۇرىيەتلەرنى ئادا قىلىشى كېرەك.

ئىككىنچى باب ئائىلىدە بېقىش ۋە يار - يۆلەك بولۇش

10 - ماددا ياشانغانلار بېقىلىشتا ئاساسلىقى ئائىلىگە تايىنىدۇ. ئائىلە ئەزالىرى ياشانغانلارغا غەمخورلۇق قىلىشى ۋە ئۇلارنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىشى كېرەك.

11 - ماددا باققۇچى ياشانغانلارنى ئىقتىسادىي جەھەتتىن تەمىنلەش، تۇرمۇش جەھەتتە ھالىدىن خەۋەر ئېلىش ۋە روھىي جەھەتتە تەسەللى بېرىش مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلىشى، ياشانغان

18 - ماددا ياشانغانلارنىڭ نىكاھ ئەركىنلىكى قانۇن تەرىپىدىن قوغدىلىدۇ، پەرزەنتلىرى ياكى باشقا ئۇرۇق - تۇغقانلىرىنىڭ ياشانغان كىشىنىڭ نىكاھتىن ئاجرىشىشى، قايتا نىكاھلىنىشى ۋە نىكاھلانغاندىن كېيىن تۇرمۇشىغا ئارىلىشىۋېلىشىغا يول قويۇلمايدۇ.

باققۇچىنىڭ بېقىش مەجبۇرىيىتى ياشانغان كىشىنىڭ نىكاھ مۇناسىۋىتى ئۆزگىرىشى-تۈپەيلىدىن تۈگەپ كەتمەيدۇ.

19 - ماددا ياشانغانلار ئۆز مال - مۈلكىنى قانۇن بويىچە بىر تەرەپ قىلىشتا ھوقۇقلۇق، پەرزەنتلىرى ياكى ئۇرۇق - تۇغقانلىرىنىڭ ئارىلىشىۋېلىشىغا، ياشانغان كىشىنىڭ پۇل - ماللىرىنى مەجبۇرىي ئېلىۋېلىشىغا يول قويۇلمايدۇ.

ياشانغانلار قانۇن بويىچە ئاتا - ئانىسى،جۈرىسى، پەرزەنتى ياكى باشقا ئۇرۇق - تۇغقانلىرىنىڭ مىراسىغا ۋارىسلىق قىلىشتا، ھەدىيىنى قوبۇل قىلىشتا ھوقۇقلۇق.

ئۈچىنچى باب ئىجتىمائىي كاپالەت

20 - ماددا دۆلەت ياشانغانلار كۈتۈنۈش سۇغۇرتىسى تۈزۈمىنى ئورنىتىدۇ، ياشانغانلارنىڭ ئاساسىي تۇرمۇشىنى كاپالەتلەندۈرىدۇ.

21 - ماددا ياشانغانلارنىڭ قانۇن بويىچە بەھرىمەن بولىدىغان ياشانغانلار كۈتۈنۈش پۇلى ۋە باشقا تەمىناتلىرى كاپالەتكە ئىگە بولۇشى كېرەك. ئالاقىدار تەشكىلاتلار ياشانغانلار كۈتۈنۈش پۇلىنى تولۇق بېرىشى شەرت،سەۋەبسىز ئارقىغا سوزۇشقا، ئىشلىتىۋېلىشقا يول قويۇلمايدۇ.

دۆلەت ئىقتىسادىنىڭ راۋاجلىنىشى، خەلقنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنىڭ ئۆسۈشى ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەر مائاشىنىڭ ئېشىشىغا ئاساسەن ياشانغانلار كۈتۈنۈش پۇلىنى كۆپەيتىپ بېرىدۇ.

22 - ماددا يېزىلار ئەھۋالىغا قاراپ ياشانغانلار كۈتۈنۈش سۇغۇرتىسى تۈزۈمىنى ئورنىتىشتىن باشقا، شارائىتى بارلىرى يەنە كوللېكتىپ ئىگىدارلىقىدىكى ھۆددىگە بېرىلمىگەن بىر قىسىم يەر، تاغ ئورمىنى، سۇ يۈزى، سايلىق قاتارلىقلارنى ياشانغانلارنى بېقىش بازىسى قىلىپ، ئۇنىڭدىن كىرگەن كىرىم بىلەن ياشانغانلارنى باقسا بولىدۇ.

23 - ماددا شەھەرلەردىكى ياشانغان، ئەمگەك ئىقتىدارىدىن قالغان، تۇرمۇش مەنبەسى بولمىغان، باققۇچىسى ۋە يار - يۆلەك بولغۇچىسى بولمىغانلارغا ياكى ئۇلارنىڭ باققۇچىسى ۋە يار - يۆلەك بولغۇچىسىنىڭ ھەقىقەتەن بېقىش ئىقتىدارى ياكى يار - يۆلەك بولۇش ئىقتىدارى بولمىغانلىرىغا شۇ جايدىكى خەلق ھۆكۈمىتى قۇتقۇزۇش بېرىدۇ.

يېزىلاردىكى ياشانغان، ئەمگەك ئىقتىدارىدىن قالغان، تۇرمۇش مەنبەسى بولمىغان،باققۇچىسى ۋە يار - يۆلەك بولغۇچىسى بولمىغانلارغا ياكى باققۇچى ۋە يار - يۆلەك بولغۇچىلاردىن ھەقىقەتەن بېقىش ئىقتىدارى ياكى يار- يۆلەك بولۇش ئىقتىدارى بولمىغانلىرىغا يېزا كوللېكتىپ ئىقتىسادىي تەشكىلاتلىرى يېمەك - ئىچمەك، كىيىم - كېچەك، يېتىپ- قوپۇش، داۋالىنىش، دەپنە قىلىشتەك بەشتە كاپالەتلىك قىلىشنى ئۈستىگە ئالىدۇ، يېزىلىق، مىللىي يېزىلىق، بازارلىق خەلق ھۆكۈمەتلىرى تەشكىللەپ يولغا قويىدۇ.

24 - ماددا پۇقرالار ياكى تەشكىلاتلارنىڭ ياشانغانلار بىلەن يار- يۆلەك بولۇش كېلىشىمى تۈزۈشى ياكى باشقا ياردەم بېرىش كېلىشىمى تۈزۈشىگە ئىلھام بېرىلىدۇ.

25 - ماددا دۆلەت كۆپ خىل شەكىلدىكى داۋالىنىش سۇغۇرتىسى تۈزۈمىنى ئورنىتىپ، ياشانغانلارنىڭ ئاساسىي داۋالىنىش ئېھتىياجىنى

بېرىدۇ.

ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى ياشانغانلار ماتارىپىغا بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، ئۇنى بىر تۇتاش پىلانلىشى كېرەك.

32 - ماددا دۆلەت ۋە جەمئىيەت تەدبىر قوللىنىپ، ياشانغانلارغا مۇۋاپىق ئاممىۋى مەدەنىيەت، تەنتەربىيە، كۆڭۈل ئېچىش پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇرۇپ، ياشانغانلارنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت تۇرمۇشىنى بېيىتىشى كېرەك.

33 - ماددا دۆلەت ئىجتىمائىي تەشكىلات ياكى شەخسلەرنىڭ ياشانغانلار پاراۋانلىق ساناتورىيىسى، ياشانغانلار ساناتورىيىسى، ياشانغانلار ياتىقى، ياشانغانلارنىڭ داۋالىنىش - ساقىيىش مەركىزى ۋە ياشانغانلار مەدەنىيەت - تەنتەربىيە پائالىيىتى سورۇنى قاتارلىقلارنى قۇرۇشىغا مەدەت بېرىدۇ ۋە يار - يۆلەك بولىدۇ.

يەرلىك ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى شۇ جاينىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىيات سەۋىيىسىگە ئاساسەن، ياشانغانلار پاراۋانلىق ئىشلىرى سېلىنمىسىنى پەيدىنپەي كۆپەيتىشى، ياشانغانلار پاراۋانلىق ئەسلىھەلىرىنى قۇرۇشى كېرەك.

34 - ماددا ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى كارخانىلارنى ياشانغانلار تۇرمۇشىغا ئېھتىياجلىق بۇيۇملارنى يارىتىش، ئىشلەپچىقىرىش، تىجارەت قىلىش ئارقىلىق ياشانغانلارنىڭ ئېھتىياجىغا لايىقلىشىشقا يېتەكلەيدۇ.

35 - ماددا مەھەللىۋى مۇلازىمەتنى قانات يايدۇرۇپ، ياشانغانلارغا ئېھتىياجلىق تۇرمۇش مۇلازىمىتى، مەدەنىيەت - تەنتەربىيە پائالىيىتى، كېسەلگە قاراش ۋە ئۇنى ساقايتىش قاتارلىق مۇلازىمەت ئەسلىھەلىرى ۋە تورلىرىنى تەدرىجىي قۇرۇش لازىم.

قوشنىلار ئارا ياردەملىشىش ئەنئەنىسىنى جارى قىلدۇرۇش، قوشنىلار ئارا قىيىنچىلىقى بار ياشانغانلارغا كۆڭۈل بۆلۈش، ياردەم بېرىشنى تەشەببۇس قىلىش لازىم.

جەمئىيەتتىكى پىدائىيلارنىڭ ياشانغانلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىشىغا ئىلھام ۋە مەدەت بېرىلىدۇ.

36 - ماددا يەرلىك ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى شۇ جاينىڭ شارائىتىغا قاراپ، ئېكسكۇرسىيە قىلىش، ساياھەت قىلىش، ئاممىۋى قاتناش ۋاسىتىلىرىگە ئولتۇرۇش قاتارلىق جەھەتلەردە ياشانغانلارغا ئوبدان مۇئامىلە قىلىشى ۋە ئېتىبار بېرىشى كېرەك.

37 - ماددا يېزىلاردىكى ياشانغانلار مەجبۇرىيەت ئەمگىكى ۋە جۇغلانما ئەمگەكنى ئۈستىگە ئالمايدۇ.

38 - ماددا رادىئو، كىنو، تېلېۋىزىيە، گېزىت - ژۇرناللار ياشانغانلارنىڭ تۇرمۇشىنى ئەكس ئەتتۈرۈش، ياشانغانلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش تەشۋىقاتىنى قانات يايدۇرۇشى، ياشانغانلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىشى كېرەك.

39 - ماددا ياشانغانلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتى دەخلى- تەرۇزگە ئۇچراپ دەۋا قىلغاندا، دەۋا ھەققىنى تاپشۇرۇشتا ھەقىقەتەن قىيىنچىلىقى بولسا، تاپشۇرۇش كېچىكتۈرۈلسە، كېمەيتىلسە ياكى كەچۈرۈم قىلىنسا بولىدۇ، ئادۋوكاتنىڭ ياردىمىگە موھتاج بولۇپ،ئادۋوكاتلىق ھەققىنى تۆلەشكە قۇربى يەتمىسە، قانۇن ياردىمىگە ئېرىشسە بولىدۇ.

تۆتىنچى باب ئىجتىمائىي تەرەققىياتقا قاتنىشىش

40 - ماددا دۆلەت ۋە جەمئىيەت ياشانغانلارنىڭ بىلىمى، ماھارىتى ۋە ئىنقىلاب، قۇرۇلۇش تەجرىبىسىگە ئەھمىيەت بېرىشى

ئۇنىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك مەسئۇل ئارقىسى تەنقىد - تەربىيە بېرىدۇ، تۈزىتىپ تۈزەتكۈزىدۇ.

دۆلەت خادىملىرىدىن قانۇنغا خىلاپلىق قىلىپ، مەسئۇلىيەتسىزلىك قىلىپ، ياشانغانلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى زىيانغا ئۇچراتقانلارنى ئۇلار تۇرۇشلۇق تەشكىل ياكى يۇقىرى دەرىجىلىك ئورگان تۈزەتكۈزىدۇ ياكى ئۇلارغا مەمۇرىي چارە كۆرىدۇ، جىنايەت شەكىللەندۈرگەنلىرىنىڭ جىنايى جاۋابكارلىقى قانۇن بويىچە سۈرۈشتۈرۈلىدۇ.

45- ماددا ياشانغانلار ئائىلىسىدىكىلەر بىلەن بېقىش، يار- يۆلەك بولۇش ياكى ئولتۇراق ئۆي، مال - مۈلۈك توغرىلىق ماجىرالىشىپ قالسا، ئائىلىسىدىكىلەر تۇرۇشلۇق تەشكىل ياكى شەھەر ئاھالە كومىتېتى ۋە كەنت ئاھالە كومىتېتىنىڭ مۇرەسسە قىلىشىنى تەلەپ قىلسا بولىدۇ، خەلق سوت مەھكىمىسىگە بىۋاسىتە دەۋا قىلىسىمۇ بولىدۇ.

ئالدىنقى تارماقتىكى ماجىرانى مۇرەسسە قىلغاندا، ئائىلىسىدىكىلەردىن خاتالىقى بارلىرىغا تەنقىد- تەربىيە بېرىلىدۇ، تۈزىتىشكە بۇيرۇلىدۇ.

خەلق سوت مەھكىمىسى ياشانغانلارنىڭ بېقىش خىراجىتى ياكى يار - يۆلەك بولۇش خىراجىتىنى ئېلىپ بېرىش ھەققىدىكى ئىلتىماسىنى قانۇن بويىچە كېسىم قىلىپ ئالدىن ئىجرا قىلسا بولىدۇ.

46 - ماددا ياشانغانلارغا زورلۇق ئىشلەتكەن ياكى باشقا ئۇسۇللار بىلەن ئاشكارا ھاقارەت قىلغان، پاكىت ئويدۇرۇپ، تۆھمەت چاپلىغان ياكى ياشانغانلارنى خورلىغانلاردىن قىلمىشى يېنىكرەكلىرىگە ئامانلىق ساقلاش ئىشلىرى بويىچە باشقۇرۇش ۋە جازالاش نىزامىدىكى ئالاقىدار بەلگىلىمىلەر بويىچە جازا بېرىلىدۇ،جىنايەت شەكىللەندۈرگەنلىرىنىڭ جىنايى جاۋابكارلىقى قانۇن بويىچە سۈرۈشتۈرۈلىدۇ.

47 - ماددا ياشانغانلارنىڭ نىكاھ ئەركىنلىكىگە زورلۇق بىلەن ئارىلىشىۋالغان ياكى ياشانغانلارنى بېقىش ۋە ئۇلارغا يار- يۆلەك بولۇش مەجبۇرىيىتى بار تۇرۇقلۇق بېقىش، يار - يۆلەك بولۇشنى رەت قىلغانلاردىن قىلمىشى ئېغىر بولۇپ جىنايەت شەكىللەندۈرگەنلىرىنىڭ جىنايى جاۋابكارلىقى قانۇن بويىچە سۈرۈشتۈرۈلىدۇ.

48 - ماددا ئائىلىسىدىكىلەردىن ياشانغانلارنىڭ پۇل - ماللىرىنى ئوغرىلاش، ئالداپ ئېلىۋېلىش، تارتىۋېلىش، قاقتى - سوقتى قىلىش، قەستەن ۋەيران قىلىش قىلمىشى يېنىكرەكلىرىگە ئامانلىق ساقلاش ئىشلىرى بويىچە باشقۇرۇش ۋەجازالاش نىزامىدىكى ئالاقىدار بەلگىلىمىلەرگە بىنائەن جازا بېرىلىدۇ؛ جىنايەت شەكىللەندۈرگەنلىرىنىڭ جىنايى جاۋابكارلىقى قانۇن بويىچە سۈرۈشتۈرۈلىدۇ.

ئالتىنچى باب قوشۇمچە پرىنسىپ

49 - مادا مىللىي ئاپتونومىيىلىك جايدىكى خەلق قۇرۇلتىيى مۇشۇ قانۇندىكى پرىنسىپلارغا ئاساسەن، شۇ جايدىكى مىللەتلەرنىڭ ئۆرپ - ئادەتلىرىدىكى كونكرېت ئەھۋاللارغا بىرلەشتۈرۈپ، قانۇندا بەلگىلەنگەن تەرتىپ بويىچە جانلىق ياكى قوشۇمچە بەلگىلىمە تۈزۈپ چىقسا بولىدۇ.

50 - ماددا بۇ قانۇن 1996 - يىل 10 - ئاينىڭ 1- كۈنىدىن باشلاپ يولغا قويۇلىدۇ.

ئاۋمېننىڭ نىگىزلىك قانۇنى ئېلان قىلىنغانلىقىنىڭ تۆت يىللىقى ۋە جۇڭگو - پورتۇگالىيە قوشما باياناتى ئىمزالانغانلىقىنىڭ ئون يىللىقىنى خاتىرىلەش مۇناسىۋىتى بىلەن سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 14 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. ئاۋمېننىڭ نىگىزلىك قانۇنى ئېلان قىلىنغانلىقىنىڭ تۆت يىللىقى ۋە جۇڭگو- پورتۇگالىيە قوشما باياناتى ئىمزالانغانلىقىنىڭ ئون يىللىقىنى خاتىرىلەش سۆھبەت يىغىنى بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن «خەلق» سارىيىدا ئۆتكۈزۈلدى. ئىچكى جايلار ۋە ئاۋمېندىن كەلگەن يىغىن قاتناشچىلىرى سۆزلىرىدە مۇنۇلارنى بىلدۈردى: قوشما بايانات ۋە نىگىزلىك قانۇندا ئاۋمېننىڭ پارلاق ئىستىقبالىغا كاپالەتلىك قىلىنغان. ئۆتكۈنچى مەزگىلدىكى ئون يىلدا ئاۋمېننىڭ جەمئىيىتى مۇقىم بولدى، ئىقتىسادى داۋاملىق راۋاجلاندى، كىشىلەرنىڭ ئاۋمېننىڭ ئىستىقبالىغا بولغان ئىشەنچىسى زور دەرىجىدە ئاشتى.

سۆھبەت يىغىنىغا لى جېيچۇڭ، چيەن ۋېيچياڭ، ۋەن گوچۈەن، لۇ پىڭ، ۋاڭ يىڭفەن، ۋاڭ چىرېن ھەم ئاۋمېندىكى ئۇقۇمۇشلۇق ئەربابلاردىن ماۋەنچى، خې خوخۋا، خې خوڭشېن، ۋۇفۇ، سۇي دېچى قاتارلىقلار قاتناشتى.

گوۋۇيۈەن شياڭگاڭ - ئاۋمېن ئىشلىرى ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى لۇ پىڭ سۆزىدە مۇنداق دېدى: 1988 - يىل 1 - ئاينىڭ 15 - كۈنى جۇڭگو - پورتۇگالىيە قوشما باياناتى كۈچكە ئىگە بولغان كۈندىن باشلاپ، ئاۋمېن ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشنىڭ ئۆتكۈنچى دەۋرىگە كىردى. ئون يىلدىن بۇيان، جۇڭگو - پورتۇگالىيىنىڭ دوستانە مۇناسىۋىتى ئۈزلۈكسىز راۋاجلاندى. ئىككى دۆلەتنىڭ ئاۋمېن مەسىلىسىدىكى ھەمكارلىقى كۈچەيدى. ئاۋمېننىڭ جەمئىيىتى مۇقىم بولدى، ئىقتىسادى داۋاملىق راۋاجلاندى، ئۆتكۈنچى دەۋردىكى تۈرلۈك خىزمەتلەر تەرتىپلىك ئېلىپ بېرىلدى. كىشىلەرنىڭ ئاۋمېننىڭ ئىستىقبالىغا بولغان ئىشەنچىسى زور دەرىجىدە ئاشتى. لۇ پىڭ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: قوشما بايانات بىلەن نىگىزلىك قانۇنىنىڭ يادروسى شۇكى، ئاۋمېن جۇڭگونىڭ بىر ئالاھىدە مەمۇرىي رايونى بولۇش سۈپىتى بىلەن «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش»، «ئاۋمېنلىقلار ئاۋمېننى ئىدارە قىلىش» يۇقىرى ئاپتونومىيىسىنى يولغا قويىدى. كىشىلەرنىڭ ئاۋمېننىڭ ئىستىقبالىغا نىسبەتەن ئىشەنچ تۇرغۇزۇشى «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» قا بولغان ئىشەنچىسىدىن ئىبارەت. لۇ پىڭ مۇنداق دېدى: ھازىر ئاۋمېننىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشىگە يەنە ئىككى يېرىم يىل ۋاقىت قالدى. بۇنىڭدىن كېيىنكى خىزمەتلەر، ئاساسلىقى، تۆۋەندىكى بىر نەچچە جەھەتتە ئېلىپ بېرىلىدۇ:

1. ئاۋمېننىڭ نىگىزلىك قانۇنىنى داۋاملىق چوڭقۇر ئۆگىنىش ۋە تەشۋىق قىلىش.

2. ئاۋمېن ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىغا تەييارلىق كۆرۈش كومىتېتى قۇرۇش.

3. ئاخىرقى ئۆتكۈنچى دەۋردىكى ئىشلارغا كۆڭۈل بۆلۈش ھەم ئۇنىڭغا قاتنىشىش.

4. ئىقتىسادنى مۇقىملاشتۇرۇش ۋە راۋاجلاندۇرۇش.

مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، ئاۋمېن جۇڭخۇا باش سودىگەرلەر جەمئىيىتىنىڭ باشلىقى ماۋەنچى سۆزىدە مۇنۇلارنى بىلدۈردى: ئاۋمېننىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىشى - ئاۋمېنلىق قېرىنداشلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بارلىق جۇڭگو خەلقىنىڭ ئۇزاقتىن بۇيان تەشنا بولۇپ كېلىۋاتقان ئورتاق ئارزۇسى. مەسىلىنى تىنچلىق سۆھبىتى ئۇسۇلى ۋە «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» تەسەۋۋۇرى ئارقىلىق ھەل قىلىش دۆلىتىمىزنىڭ كۈندىن-كۈنگە قۇدرەت تېپىۋاتقانلىقىنى، خەلقئارادا ئۆزىنىڭ تېگىشلىك ئورنىغا ئىگە بولغانلىقىنى، شۇنىڭ بىلەن بىللە تارىخ ۋە رېئاللىققا تولۇق ئېتىبار بېرىلگەنلىكىنى، ئۇنىڭ ۋەتەننى بىرلىككە كەلتۈرۈش ۋە جۇڭخۇانى گۈللەندۈرۈشتىن ئىبارەت ئۇلۇغۋار ئىشقا پايدىلىق ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى ئاۋمېن شۆبىسىنىڭ باشلىقى ۋاڭ چىرېن سۆزىدە مۇنۇلارنى بىلدۈردى: قوشما باياناتنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، نىگىزلىك قانۇن بىلەن جىپسىلاشتۇرۇلغان پرىنسىپلار بويىچە ئىش كۆرۈش ئاۋمېننىڭ سىلىق ئۆتۈشىنى ئىشقا ئاشۇرۇشنىڭ توپ كاپالىتى.

زۇ جياخۇا مەملىكەتلىك خىمىيە سانائىتى قۇرۇلۇشى خىزمىتى يىغىنىدا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: خىمىيە سانائىتى قۇرۇلۇشىنى ئىسلاھات روھى ئارقىلىق ئېلىپ بېرىش لازىم

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى، گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى زۇجياخۇا يېقىندا ئۆتكۈزۈلگەن مەملىكەتلىك خىمىيە سانائىتى قۇرۇلۇشى خىزمىتى يىغىنىدا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: خىمىيە سانائىتى قۇرۇلۇشىنى ئىسلاھات روھى بىلەن ئېلىپ بېرىپ، تېخىمۇ ساغلام راۋاجلىنىش ئىزىغا سېلىش ئۈچۈن، 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە خىمىيە سانائىتى قۇرۇلۇشى دۆلەت قۇرۇلۇشىنىڭ يېڭى ۋەزىيىتىگە ۋە يېڭى ئۆزگىرىشكە ئىدىيە، ئۇسۇل، تۈزۈم قاتارلىق جەھەتلەردىن تېز يېتىشىۋېلىشى كېرەك.

زۇ جياخۇا يىغىندا دۆلەتنىڭ ئاساسىي قۇرۇلۇش ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىيات ئەھۋالىنى تونۇشتۇردى. ئۇ مۇنداق دېدى: ئاساسىي قۇرۇلۇش - خەلق ئىگىلىكىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى بولۇپ، خەلق ئىگىلىكى تەرەققىياتىنىڭ جەريانىغا بىۋاسىتە تەسىر كۆرسىتىدۇ. ئۇ خىمىيە سانائىتىنىڭ 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى قۇرۇلۇش خىزمىتىنىڭ نەتىجىلىرىنى ۋە تەجرىبىلىرىنى مۇئەييەنلەشتۈردى. ئۇ مۇنداق دېدى: ئېلىمىز يېزا ئىگىلىكىنىڭ بىر قەدەر تېز راۋاجلانغانلىقىدىكى مۇھىم بىر سەۋەب شۇكى، خىمىيە سانائىتى يېزا ئىگىلىكىنى خىمىيىۋى ئوغۇت ۋە دېھقانچىلىق دورىلىرى قاتارلىق مەھسۇلاتلار بىلەن تەمىنلىدى. بۇنىڭدىن باشقا يەنە خىمىيە سانائىتى باشقا جەھەتلەردە مەسىلەن: ئېتىلىن ئىشلەپچىقىرىش قاتارلىقلاردا زور نەتىجىگە ئېرىشتى.

زۇجياخۇا 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى خىمىيە سانائىتى قۇرۇلۇشى توغرىسىدا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئىسلاھات روھى ئارقىلىق قۇرۇلۇش ۋەزىپىسىنى ئورۇنداپ، 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە خىمىيە سانائىتى قۇرۇلۇشىنى تېخىمۇ ساغلام ئىزغا سېلىپ، تېخىمۇ زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن ، دۆلەتنىڭ قۇرۇلۇشىنىڭ يېڭى ۋەزىيىتىگە ۋە يېڭى ئۆزگىرىشكە ئىدىيە، ئۇسۇل، تۈزۈم قاتارلىق جەھەتلەردىن تېز ئويغۇنلىشىش كېرەك. ئۇقۇشىمىزچە، 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ئېلىمىزدە زور بىر تۈركۈم خىمىيىۋى ئوغۇت ئىشلەپچىقىرىش تۈرلىرى قۇرۇلغان ۋە ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلگەن، يېڭىدىن كۆپەيتىلگەن بىرىكمە ئاممىياك ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى 6 مىليون 640 مىڭ تونىنىغا يېتىپ، 7 -بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكىدىن %26.2 ئاشقان؛ يېڭىدىن كۆپەيتىلگەن خىمىيىۋى ئوغۇت ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى 7 مىليون 140 مىڭ تونىنىغا يېتىپ، 7 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكىدىن %30.8 ئاشقان. يېزا ئىگىلىكىدە ئاشلىق ھوسۇلىنى 44 مىليارد 100 مىليون كىلوگرام ئاشۇرۇش ئېھتىياجىغا كاپالەتلىك قىلىنغان ۋە ياخشى ئىجتىمائىي ئۈنۈم ھاسىل قىلىنغان.

ۋۇ گۇەنجېڭ شەندۇڭ ئۆلكىلىك پارتكومنىڭ شۇجىلىقىغا، شۈي خۇيگو جياڭشى ئۆلكىلىك پارتكومنىڭ شۇجىلىقىغا تەيىنلەندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ تېلېگراممىسى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى يېقىندا يولداش ۋۇگۇەنجېڭنى شەندۇڭ ئۆلكىلىك پارتكومنىڭ ئەزالىقىغا، دائىمىي كومىتېت ئەزالىقىغا، شۇجىلىقىغا تەيىنلەشنى، جياڭشى ئۆلكىلىك پارتكومنىڭ شۇجىسلىق، دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسلىق ۋە ئەزاسلىق ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇشنى؛ يولداش شۈي خۇيگونى جياڭشى ئۆلكىلىك پارتكومنىڭ شۇجىلىقىغا تەيىنلەشنى؛ يولداش جاۋجىخاۋنى شەندۇڭ ئۆلكىلىك پارتكومنىڭ شۇجىسلىق، دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسلىق ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇشنى قارار قىلدى.

پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر قائىدە- نىزاملارنى ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇرۇش - نۆۋەتتىكى جىددىي ۋەزىپە

(بېشى 1 - بەتتە)

تۈزىتىلگەن بولسىمۇ، يەنە قايتىدىن باش كۆتۈرۈپ قالدى، بەزىلىرى يامراپ كېتىۋاتىدۇ. بەزى جايلار ۋە تارماقلاردا ئىنتىزامنى ئىجرا قىلىشتا قاتتىق بولماسلىق، تەكشۈرۈپ چارە كۆرۈشتە كۈچلۈك بولماسلىق ئەھۋاللىرى ئوخشاش بولمىغان دەرىجىدە مەۋجۇت. شۇڭا بىز «مىزان» قاتارلىق پارتىيىنىڭ تۆت ئىچكى قائىدە - نىزامىنى قورال قىلىپ، چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، رەھبىرىي كادىرلار پاك - دىيانەتلىك بولۇش، قانۇن- ئىنتىزامغا خىلاپ دېلولارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش، تارماق ۋە كەسىپ ناتوغرا ئىستىلىنى تۈزەش خىزمەتلىرىنى ياخشى ئىشلەپ، بۇ يىلقى چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىدە يېڭى غەلىبىنى قولغا كەلتۈرۈشىمىز لازىم.

نۆۋەتتە چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش جەھەتتىكى مۇھىم ۋەزىپە - «نىزام» قاتارلىق پارتىيىنىڭ تۆت ئىچكى قائىدە- نىزامىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، ئىزچىللاشتۇرۇپ، پارتىيە ئىنتىزامىنى يەنىمۇ چىڭىتىپ، پارتىيىنى قاتتىق باشقۇرۇپ، پارتىيە بىلەن خەلق ئاممىسىنىڭ ئالاقىسىنى قويۇقلاشتۇرۇپ، شىنجاڭنىڭ ئىجتىمائىي، سىياسىي مۇقىملىقىنى ۋە ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىن ئىبارەت.

1. ئىدىيىۋى تونۇشنى ئۆستۈرۈپ، پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر قائىدە - نىزام تەربىيىسىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش كېرەك. بەلگىلەنگەن. ئۇ پارتىيە ھەرىكىتىنىڭ قانۇنلۇق خاراكتېرىنىڭ ئىنكاسى بولۇپ، ئوبيېكتىپلىققا ئىگە. مەسىلەن: پارتىيە ئىنتىزامىدا كومپارتىيە ئەزالىرى ھوقۇقىغا تايىنىپ ئۆز كۆمۈچىگە چوغ تارتسا بولمايدۇ. چوغ تارتسا، يېنىكلىرىگە تەنقىدىي تەربىيە بېرىلىدۇ، ئېغىرلىرىغا ئىنتىزام چارىسى كۆرۈلىدۇ، دەپ بەلگىلەنگەن. بۇنى پارتىيىنىڭ ئىشچىلار سىنىپىنىڭ ئىلغار ئەترىتى ئىكەنلىك خاراكتېرى ۋە جان-دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىشتەك مەقسىتى قاتارلىق تەلەپلەر بەلگىلىگەن. شۇڭا كىمكى ھەقىقىي كومپارتىيە ئەزاسى بولىمەن دەيدىكەن، چوقۇم پارتىيىنىڭ ئىنتىزامىغا بويسۇنۇشى ۋە رىئايە قىلىشى كېرەك. «مىزان» قاتارلىق پارتىيىنىڭ تۆت ئىچكى قائىدە-نىزامىنىڭ تۈزۈلۈشى ۋە يولغا قويۇلۇشى مۇشۇ ماھىيەتنى تولۇق

پارتىيىنى قاتتىق باشقۇرۇش مەقسىتىگە يەتكىلى بولىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىللە، يەنە پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر قائىدە - نىزاملارنىڭ رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پاك - دىيانەتلىك بولۇشى ۋە تارماق، ساھەلەرنىڭ ناتوغرا ئىستىلىنى تۈزەش قاتارلىق جەھەتلەردىكى رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلاشتۇرۇش لازىم.

4. رەھبىرىي كادىرلار ئۆزى ئۈلگە بولۇپ پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر قائىدە - نىزاملارنى ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇرۇشتا نەمۇنە، باشلامچى بولۇشى لازىم. پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ «نىزام» قاتارلىق پارتىيىنىڭ ئىچكى قائىدە - نىزاملىرىنى ئېلان قىلىپ يولغا قويۇشتىن مەقسىتى بارلىق پارتىيە ئەزالىرى، ھەممىدىن ئاۋۋال پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ ھەرىكىتىنى تۈزۈم

نېگىزلىك قانۇننىڭ يادروسى شۇكى، ئاۋېن ... شىنخۇا ئاگېنتلىقى ئاۋېن شۆبىسىنىڭ ... ئىشلەپ، بۇ يىلقى چىرىكلىشىشكە قارشى

رەھبەرلەر باشلامچىلىق بىلەن قانۇن ئۆگىنىشى، قانۇن بويىچە ئىش قىلىش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشى لازىم

(بېشى 1 - بەتتە)

ۋاڭ لېچۈەن خۇلاسە سۆزىدە مۇنداق دېدى: ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى تۈزۈپ چىققان «نىزام» ۋە مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى ماقۇللىغان «جىنايى ئىشلار قانۇنى» چەك - چېگرىنى بېكىتىش خاراكتېرى، تەتبىقلاش، ئىشلىتىش خاراكتېرى كۈچلۈك. ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەر، بولۇپمۇ ئوتتۇرا، يۇقىرى دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار ئۇنى باشلامچىلىق بىلەن ئۆگىنىپلا قالماستىن، دەرىجىمۇ دەرىجە يېتەكلەپ، نەمۇنىلىك ئىزچىل ئىجرا قىلىشى لازىم. ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇرۇش ئارقىلىق خىزمىتىمىزدە كۆرۈنەرلىك ئۆزگىرىش ھاسىل قىلىپ، پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر قائىدە - نىزاملارنى ۋە «جىنايى ئىشلار قانۇنى»نى ئۆگىنىش دولقۇنىنى قوزغىشىمىز لازىم.

ۋاڭ لېچۈەن مۇنداق دېدى: ھازىر بەزى پارتىيىلىك كادىرلىرىمىزنىڭ خىزمەت قىزغىنلىقى يۇقىرى، لېكىن دۆلەتنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىش، ئىنتىزام بويىچە ئىش كۆرۈش ئېڭى كۈچلۈك ئەمەس، بولۇپمۇ پارتىيە ئىنتىزامى، دۆلەت قانۇنىنى ئۆگىنىشى ۋە چۈشىنىشى يېتەرلىك ئەمەس. پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلار پارتىيىنىڭ ئىنتىزامىنى باشلامچىلىق بىلەن پىششىق ئىگىلەپ، دۆلەتنىڭ قانۇن - پەرمانلىرىنى پىششىق ئىگىلەپ، قانۇن بويىچە ئىش قىلىش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشى لازىم. ئۇ ھەر دەرىجىلىك پارتىيە مەكتەپلىرىدىن دەرھال لايىھە تۈزۈپ، يېزا - بازار ۋە ئۇنىڭدىن يۇقىرى دەرىجىلىك پارتىيىلىك كادىرلارنى «نىزام»، «جىنايى ئىشلار قانۇنى»نى ئۆگىنىشكە مۇددەت، تۈركۈملەپ بۆلۈپ ئويۇشتۇرۇپ، ئۇلارنى نۆۋەت بىلەن تەربىيەلەشنى تەلەپ قىلدى.

ۋاڭ لېچۈەن يەنە قانۇن - ئىنتىزام ئىجرا قىلىش تارماقلىرىدىن تېخىمۇ ئالدىدا مېڭىشنى، قانۇن - نىزامنىڭ روھىنى پىششىق ئۆزلەشتۈرۈپلا قالماستىن، ئۇنى توغرا، دەل جايىدا تەتبىقلاپ ئىشلىتىپ «قانۇن بولغانىكەن، جەزمەن ئۇنىڭغا تايىنىش، قانۇننى ئىجرا قىلىشتا جەزمەن قەتئىي بولۇش، قانۇنغا خىلاپلىق قىلغانلاردىن جەزمەن جاۋابكارلىقنى سۈرۈشتۈرۈش»نى ھەقىقىي ئورۇنداشنى تەلەپ قىلدى.

ۋاڭ لېچۈەن ئاخىرىدا ئاخبارات تارماقلىرىدىن تەشۋىقات سالمىقىنى ئاشۇرۇپ، تەشۋىقات پىلانىنى تۈزۈپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى پارتىيە ئەزالىرىنىڭ قانۇن-ئىنتىزامغا رىئايە قىلىش ئېڭىنىڭ ئومۇميۈزلۈك ئۆسۈشىگە تۈرتكە بولۇشنى تەلەپ قىلدى.

مۇستەھكەم تۈۋرۈك

(بېشى 1 - بەتتە)

دېھقانلارنىڭ ئۆيلىرىگە بېرىپ، چارۋا مال ۋە ئاشلىقلارنى كولاپ چىقىرىشقا ياردەملەشتى، ئۇلار كەچ كىرگەنگە قەدەر ئىشلىدى، لېكىن ئۇلارنىڭ ئۆيلىرىمۇ ئاپەتنىڭ زىيىنىغا ئۇچرىغانىدى. لەمپە كەنتىدىكى دېھقان ئەخمەت قادىر تەسىرلەنگەن ھالدا: «ئاچقۇچلۇق پەيتتە پارتىيىلىك كادىرلار يەنىلا ئالىيجاناب پەزىلىتىنى نامايان قىلدى! يەر تەۋرەپ يىرىم سائەتتىن كۆپرەك ۋاقىت ئۆتكەندە يېزىلىق پارتكومنىڭ شۇجىسى جۇ جۇڭزېن بىلەن يېزا باشلىقى ئىبراھىم قاسىم كەنتىمىزگە كېلىپ نەق مەيداندا قوماندانلىق قىلىپ، يارىلانغانلارنى قۇتقازدى. ئۇلار كېلىشى بىلەنلا يۇرتداشلارنىڭ كۆڭلى تىنچىدى» دېدى.

بىز جاباز يېزىسىنىڭ ئاياغاڭ كەنتىدە يېزىلىق ھۆكۈمەتنىڭ ئىش بېجىرگۈچىسى، كومپارتىيە ئەزاسى ئىبراھىم مۇھەممەتنىڭ بېشىدە كاپالەتلەندۈرۈلىدىغان بىر ئائىلىنىڭ خارابىلىق ئاستىدا قالغان قازان - قومۇشلىرىنى كولاپ چىقىرىۋاتقانلىقىنى كۆردۇق، ئۇنىڭ قىزى ئۇنىڭغا ئۆيگە قايتىپ كەپە ياساپ، ئۆيىنى كۆچۈرۈپ بېرىشنى ئېيتقان بولسىمۇ، ئۇ قىزىغا: «سەن بېرىپ ئاناڭغا دەپ قويغىن، كەپىنى ئاناڭ ئۆزى ياسىسۇن، مەن بۇ يەردىكى ئىشلار تۈگىگەندىن كېيىن بېرىپ ياردەملىشىمەن» دېدى.

4 - ئاينىڭ 11 - كۈنى يەر تەۋرىگەندىن كېيىن ناھىيىدىكى 23 رەھبەر دەرھال ئاپەت ئەڭ ئېغىر بولغان بىر نەچچە يېزىغا بېرىپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتىنى ئۇيۇشتۇردى ۋە نەق مەيداندا قوماندانلىق قىلدى. ناھىيىنىڭ يېزا، كەنتلىرىدىكى بارلىق رەھبەرلەرمۇ دەرھال ئۆزى تۇرۇۋاتقان يېزا، كەنتلەردە ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش ئىشلىرىغا كىرىشىپ كەتتى. پەيزاۋات ناھىيىسىنىڭ مۇئاۋىن ھاكىمى ئابدۇغېنى ئىنكەمبەردى ھاكىم بولغىنىغا ئۇن نەچچە كۈن بولغان بولسىمۇ، 4 - ئاينىڭ 6 - كۈنى ۋە 4 - ئاينىڭ 11 - كۈنىدىكى ئىككى قېتىملىق قاتتىق يەر تەۋرەشنى باشتىن كۆچۈردى. بىر نەچچە كۈندىن بۇيان ئاپتوموبىل ئۇنىڭ ئۆيى، ئاپتوموبىلنىڭ ئورۇندۇقلىرى ئۇنىڭ كارىۋىتى بولدى، ناھىيىلىك پارتكوم ئىشخانا بىناسىنىڭ ئالدىغا قويۇلغان بىر كىچىك ئۈستەل ۋە ئىككى تېلېفون ئۇ چىڭ تۇرىدىغان خىزمەت ئورنى بولدى. ھەر كۈنى ئۈچ - تۆت سائەت ئۇخلىدى، ئۇنى پۈتۈپ، كۆزلىرى قىزىرىپ كەتتى.

ئالتۇن ئوتتا تاۋلىنىدۇ. پەيزاۋات ناھىيىسىدىكى پارتىيىلىك كادىرلار ئۆزلىرىنىڭ ھەرىكىتى ئارقىلىق ھەر مىللەت خەلقىگە كومپارتىيە ئەزالىرى ۋە ھەر دەرىجىلىك كادىرلارنىڭ يەر تەۋرەش رايونىدىكى ھەقىقىي مۇستەھكەم تۈۋرۈك ئىكەنلىكىنى نامايان قىلدى.

(شىنخۇا ئاگېنتلىقى، پەيزاۋات، 15 - ئاپرېل تېلېگراممىسى)

ئېلان

ئىدرىس راخمان: سىز 1995 - يىلى 3 - ئايدا ئۆيدىن چىقىپ كېتىپ تاھازىرغىچە قايتىپ كەلمىگەنلىكىڭىز ئۈچۈن، ئايالىڭىز چىمەنگۈل داكى نىكاھتىن ئاجرىشىشنى تەلەپ قىلىپ، سوت مەھكىمىمىزگە ئەرز سۇندى. سىز گېزىتتە ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن 60 كۈن ئىچىدە مەھكىمىمىزگە ياكى ئۆزىڭىز تۇرۇشلۇق جايدىكى سوت مەھكىمىسىگە بېرىپ نىكاھ مۇناسىۋىتىڭىز توغرىسىدا ئۆز پىكرىڭىزنى بەرمىسىڭىز، قانۇن بويىچە سىرتىڭىزدىن ھۆكۈم ئارقىلىق بىر تەرەپ قىلىمىز.

قاراماي شەھىرى جەرەنبۇلاق رايونلۇق خەلق سوت مەھكىمىسى

1. ئىدىيىۋى تونۇشنى ئۆستۈرۈپ، پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر قائىدە - نىزام تەربىيىسىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش كېرەك. «نىزام» قاتارلىق پارتىيىنىڭ تۆت ئىچكى قائىدە - نىزامىنىڭ يولغا قويۇلۇشى پارتىيىمىزنىڭ قۇرۇلۇش تارىخىدىكى چوڭ ئىش. پارتىيىمىزنىڭ قۇرۇلۇشىدىكى «ئادەم ئىدارە قىلىش»تىن «قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىش»قا ئۆتۈشتىكى مۇھىم بۇرۇلۇش، پارتىيىمىزنىڭ قائىدە - نىزام، تۈزۈم قۇرۇلۇشى جەھەتتىكى زور نەتىجىسى. «نىزام» قاتارلىق ھۆججەتلەر ھەم ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلغان پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلارغا چارە كۆرۈشنىڭ ئاساسى، ھەم پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلارنىڭ ھەرىكەت قېلىپى. قائىدە - نىزاملارنىڭ مەزمۇنىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇش، ئەمەلىيلەشتۈرۈش - پارتىيىمىزنىڭ قۇرۇلۇشىدا يېڭى ۋەزىيەت يارىتىدۇ. شۇڭا پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر قائىدە - نىزاملار تەربىيىسىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش - نۆۋەتتىكى جىددىي ۋەزىپە. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى يېڭى ئېلان قىلىنغان پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر قائىدە - نىزاملار تەربىيىسىنى پۇختا، ياخشى تۇتۇپ، پارتىيە ئەزالىرى، كادىرلار، بولۇپمۇ ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارنى پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر نىزاملارنىڭ مەزمۇنىنى يەنىمۇ چۈشىنىپ ۋە ئىگىلەپ ھەرىكىتىنى قېلىپلاشتۇرۇپ، قانۇن-ئىنتىزامغا رىئايە قىلىش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈرۈپ، ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك-دىيانەتلىك بولۇش ئېڭىنى كۈچەيتىپ، چىرىك ئىدىيەنىڭ چىرىتىشىگە تاقابىل تۇرالايدىغان قىلىش كېرەك.

2. پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر قائىدە-نىزاملارنىڭ ماھىيىتىنى چوڭقۇر چۈشىنىپ، ئىنتىزام ئېڭىنى كۈچەيتىش كېرەك. پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر نىزام، شەكلىدىن قارىغاندا، پۈتۈن پارتىيە ئىرادىسىنىڭ مەھسۇلى بولۇپ، سۇبيېكتىپ خاراكتېرگە ئىگە، لېكىن تېگى-تەكتىدىن ئېيتقاندا، ئۇ پارتىيىنىڭ پروگراممىسى، جۈملىدىن پارتىيىنىڭ خاراكتېرى، تەشكىلىي پرىنسىپى، سىياسىي لۇشيەنى، ھەرىكەت مەقسىتى، كۈرەش نىشانىسى قاتارلىق تەلەپلەر تەرىپىدىن «مىزان» قاتارلىق پارتىيىنىڭ تۆت ئىچكى قائىدە-نىزامىنىڭ تۈزۈلۈشى ۋە يولغا قويۇلۇشى مۇشۇ ماھىيەتنى تولۇق گەۋدىلەندۈرگەن. شۇڭا مۇشۇ قائىدە-نىزاملارنى ئەستايىدىل ئۆگەنگەندىلا، ئىنتىزام ئېڭىنى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتىپ، پارتىيىنىڭ ئىتتىپاقلىقى ۋە بىرلىكىنى ئاڭلىق قوغدىغىلى بولىدۇ.

3. پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر قائىدە-نىزاملارنى تولۇق ئىگىلەپ ۋە تەتبىقلاپ، چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇش كېرەك. پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر قائىدە-نىزاملار، بولۇپمۇ «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ ئىنتىزام چارىسى كۆرۈش نىزامى (سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلىدۇ)» پارتىيىنىڭ تەشكىلى، ئىنتىزام تەكشۈرۈش تارماقلىرىنىڭ پارتىيە ئىچىدىكى ئىنتىزامغا خىلاپ ھەرىكەتلەر ۋە چىرىك ھادىسىلەرگە قارشى كۈرەش قىلىشىدىكى كۈچلۈك قورال. نۆۋەتتە (1) ئىنتىزامنى ئىجرا قىلىشنى چىڭىتىش كېرەك. چىرىكلەشكەنلەر كىم بولۇشىدىن قەتئىينەزەر پارتىيە ئىنتىزامى، دۆلەت قانۇنى بويىچە قەتئىي جازالىنىشى، ئىنتىزام ئالدىدا ھەممە كىشى باراۋەر بولۇشى كېرەك. قانۇن-ئىنتىزامغا خىلاپ چوڭ - چوڭ دېلولارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشنى چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇشنىڭ بۆسۈش ئېغىزى سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇش كېرەك. قانۇن-ئىنتىزامغا خىلاپ چوڭ-چوڭ دېلولارنى جىددىي بىر تەرەپ قىلغاندىلا، چىرىك ھادىسىلەرنىڭ باش كۆتۈرۈپ يامراپ كېتىشىنى ئۈنۈملۈك توسقىلى، ھەقىقىي تۈردە خەلقنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشكىلى بولىدۇ. (2) ئىنتىزامنى توغرا ئىجرا قىلىش كېرەك. ئىنتىزامغا خىلاپ قىلمىشلارنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلغاندا، ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلغان پارتىيە ئەزاسىغا زۆرۈر ئىنتىزام چارىسى كۆرۈش كېرەك. سىياسەتنى توغرا ئىگىلەپ، خاراكتېرىنى بېكىتىش، جازانى ئۆلچەش ئۆلچەملىرىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ پارتىيە ئىنتىزامى چارىسى كۆرۈش داۋامىدىكى يېنىك بولۇپ قېلىش، ئېغىر بولۇپ كېتىشتىن ساقلىنىپ، پارتىيە ئىنتىزامىنىڭ قەتئىيلىكىنى قوغداش ئىنتايىن مۇھىم مەسىلە. چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۈرىشىدە ئىنتىزامنى ئىجرا قىلىشتا قەتئىي بولۇش بىلەن توغرا بولۇشنى بىرلەشتۈرگەندىلا، دۈشمەنگە قاتتىق زەربە بېرىپ، يولداشلارنى قوغداپ، يولغا قويۇشتىن مەقسەت بارلىق پارتىيە ئەزالىرى، ھەممىدىن ئاۋۋال پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ ھەرىكىتىنى تۈزۈم جەھەتتە قېلىپلاشتۇرۇشتىن ئىبارەت. مۇشۇ نىزام بويىچە ئىنتىزامنى ئەستايىدىل ئىجرا قىلغاندىلا، رەھبىرىي كادىرلارنىڭ تەشكىلىي ئىنتىزام قارىشىنى چىڭىتىپ، ھۆكۈمەت ئىشىدا تىرىشچان، پاك بولۇپ، ناچار قىلمىشلارنى بىخ ھالىتىدە يوقىتىپ، پارتىيىنىڭ ئېسىل ئىستىلىنى جارى قىلدۇرغىلى بولىدۇ. شۇڭا «نىزام» قاتارلىق پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر تۆت قائىدە- نىزامنى ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇرۇشتا ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار ئۆگىنىشتە، تەتبىقلاشتا، ئىجرا قىلىشتا سەركە بولۇپ ئۈلگە كۆرسىتىشى لازىم. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئۆز ئورنى، ئۆز سىستېمىسىدىكى پارتىيىلىك كادىرلارنى ئۆگىنىشنى ياخشى تۇتۇپ، نۆۋەت بىلەن تەربىيىلەش شەكلىنى قوللىنىپ، بارلىق پارتىيىلىك كادىرلارغا بۇ قائىدە- نىزاملارنىڭ مەزمۇنىنى مۇمكىنقەدەر بالدۇر ئىگىلىتىش ھەم ئەمەلىيەت داۋامىدا شۇ بويىچە ئىشلەيدىغان قىلىش لازىم. ھەر دەرىجىلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش، نازارەت قىلىش ئورگانلىرى مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلىپ، نازارەت قىلىش- تەكشۈرۈش خىزمىتىنى پائال ياخشى ئىشلەپ ھەم «نىزام» قاتارلىق قائىدە- نىزاملارنى باشلامچىلىق بىلەن ياخشى ئۆگىنىپ، ياخشى تەتبىقلاپ، پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر بۇ يېڭى قائىدە - نىزاملارنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزدا تېزرەك ئىزچىللىشىشى، ئەمەلىيلىشىشىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشى لازىم.

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋە ھەر مىللەت پارتىيىلىك كادىرلار ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ رەھبەرلىكىدە ئاپتونوم رايوننىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا تېزلىك بىلەن پارتىيە ئىنتىزامىغا دائىر قائىدە - نىزاملارنى ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇرۇش دولقۇنىنى قوزغىشى لازىم، بولۇپمۇ ھەر دەرىجىلىك پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلار قائىدە- نىزاملارنى باشلامچىلىق بىلەن ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، ھەرىكىتىنى ئاڭلىق قېلىپلاشتۇرۇپ، ھەر مىللەت خەلقىگە پاك- دىيانەتلىك ھالدا خىزمەت قىلىشى، پارتىيە ئەزالىرىغا يېتەكچىلىك قىلىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پارتىيە ئىستىلى، پاكلىق قۇرۇلۇشىغا تۆھپە قوشۇشى لازىم.

ئەرزىمە

ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش ئارمىيىنىڭ سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىشىدىكى مۇھىم شەرت

شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ مۇئاۋىن سىياسىي كومىسسارى روزى ھوشۇر

يولداش جياڭ زېمىن يېقىندا «ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىنى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتىش ئارمىيىنىڭ سىياسىي قۇرۇلۇشىدىكى بىر مۇھىم ۋەزىپە، ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق مۇناسىۋىتى مەسىلىسىگە چوقۇم سىياسىي جەھەتتىن مۇئامىلە قىلىش ۋە ئۇنى بىر تەرەپ قىلىش لازىم.» دەپ كۆرسەتتى. بۇ يوليورۇقتا ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىنىڭ ئارمىيىنىڭ سىياسىي قۇرۇلۇشى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتى چوڭقۇر ئېچىپ بېرىلگەن، بۇ يوليورۇق ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق مۇناسىۋىتىنى توغرا تونۇپ ۋە توغرا بىر تەرەپ قىلىپ، يېڭى ۋەزىيەتتە ئاممىۋى خىزمەتنى ياخشى ئىشلىشىمىزنىڭ مۇھىم يېتەكچى قائىدىسى. بۇ مۇھىم يوليورۇقنى چوڭقۇر ئۆگىنىش ۋە ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇش ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق مۇناسىۋىتىنى يەنىمۇ مۇستەھكەملەپ ۋە راۋاجلاندۇرۇپ، ئارمىيىنىڭ سىياسىي خىسلىتىنى مەڭگۈ ساقلاشتا، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى، چېگرا رايوننىڭ مۇقىملىقىنى، ئىقتىسادنىڭ راۋاجلىنىشىنى، جەمئىيەتنىڭ ئومۇميۈزلۈك ئالغا ئىلگىرىلىشىنى قوغداشتا ئىنتايىن مۇھىم ھەم چوڭقۇر ئەھمىيەتكە ئىگە.

ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلقنىڭ يېڭىچە مۇناسىۋىتىنى ئورنىتىش ۋە راۋاجلاندۇرۇش ئارمىيىمىز ئىدىيىۋى ـ سىياسىي قۇرۇلۇشىنىڭ بىر مۇھىم مەزمۇنى، ئارمىيىنىڭ سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىشىدىكى مۇقەررەر تەلەپ. يولداش ماۋزېدۇڭ ۋەكىللىكىدىكى پېشقەدەم پرولېتارىيات ئىنقىلابچىلىرى ئارمىيىمىزنى قۇرغان دەسلەپكى مەزگىلدىلا ئارمىيىمىزنىڭ خەلق ئاممىسى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتى مەسىلىسىنى توغرا ھەل قىلىپ، ئارمىيىمىزنىڭ خاراكتېرى ۋە جان ـ دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىشتىن ئىبارەت ئاساسىي مەقسىتىنى ئېنىق بەلگىلەپ، ئارمىيە ـ خەلق بىردەكلىكىنى ئارمىيىمىز سىياسىي خىزمىتىدىكى ئۈچ چوڭ پرىنسىپنىڭ بىرى قىلىپ بېكىتىپ، ئارمىيىمىزنىڭ خەلققە تايىنىپ ئۆسۈپ يېتىلىپ زورىيىشى ئۈچۈن پۇختا ئىدىيىۋى ئاساس ۋە نەزەرىيىۋى ئاساس سېلىپ بەردى. يېڭى تارىخىي شارائىتتا، يولداش دېڭ شياۋپىڭ خەلق ئارمىيىسىنىڭ خاراكتېرىنى ئارمىيىمىز ئىدىيىۋى ـ سىياسىي قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىشتا باشتىن ئاخىر ئېنىقشىماي چىڭ تۇرۇپ، «ئارمىيە ـ خەلق بىردەكلىكىدىن ئىبارەت بۇ پرىنسىپ ئۆزگەرمەيدۇ»، «مەن سىناقتا لاياقەتلىك بولۇپ چىقتى دېگىنىمدە، ئارمىيىمىزنىڭ ھېلىمۇ خەلقنىڭ پەرزەنت قوشۇنى ئىكەنلىكىنى، ئۇنىڭ شۇ خاراكتېرى جەھەتتىن ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنىڭ بەرپا قىلىنىشىغا ئەگىشىپ، ئېلىمىزدە ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق مۇناسىۋىتى ئۈزلۈكسىز مۇستەھكەملەندى ۋە راۋاجلاندى. ئومۇمىي ئەھۋال ياخشى، بىراق يەنە بەزى يېڭى ئەھۋاللارمۇ كۆرۈلدى. مەسىلەن: ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، يەرلىكنىڭ ئىقتىسادى ئۇچقاندەك تەرەققىي قىلدى، بولۇپمۇ دېڭىز بويىدىكى تەرەققىي تاپقان رايونلاردىكى ئاممىنىڭ ماددىي ۋە مەدەنىيەت تۇرمۇش سەۋىيىسىنىڭ ئۆسۈشى بىر قەدەر تېز بولدى، بەزى ئوفىتسېر ـ ئەسكەرلەر بېيىغان ئامما بىلەن ئۆزلىرىنى قارىغۇلارچە سېلىشتۇرۇپ، روھىي جەھەتتە نورمالسىزلىق ھېس قىلىپ، ئاممىغا قارىتا بەزىبىر مۇجمەل قاراشتا بولدى. كىشىلەرنىڭ ماددىي مەنپەئەت قارىشىنىڭ ئومۇميۈزلۈك كۈچىيىشى ۋە ئارمىيە بىلەن يەرلىكنىڭ ئىقتىسادىي ئالاقىسىنىڭ كۆپىيىشىگە ئەگىشىپ، ئارمىيە ـ خەلق مۇناسىۋىتىدە ماددىي گەۋدىلەندۈرىدىغان ئەھۋاللار كېلىپ چىقتى. بۇ، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تەرەققىي قىلدۇرۇلۇۋاتقان يېڭى ۋەزىيەتتە، ئوفىتسېر ـ ئەسكەرلەرنى ئاممىغا توغرا مۇئامىلە قىلىشقا يېتەكلەپ، ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىنىڭ ئىدىيىۋى ئاساسىنى پۇختىلاپ، ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق مۇناسىۋىتىنىڭ ساپلىقىنى ساقلاش ھەر دەرىجىلىك پارتكوملارنىڭ يۇقىرى دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىشى زۆرۈر بولغان بىر مۇھىم مەسىلە ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ.

سىياسىي مۇقىملىق ۋە جەمئىيەتنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىك مۇقىم بولۇشىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئېلىمىزنىڭ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش ۋە تەرەققىي قىلىشىنىڭ ئالدىنقى شەرتى، پۈتۈن پارتىيە، پۈتۈن ئارمىيە ۋە پۈتۈن مەملىكەتتىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئورتاق ۋەزىپىسى. ئارمىيىنىڭ ئاممىۋى خىزمىتى تېگى ـ تەكتىدىن ئېيتقاندا، ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىنى ئىشلەشتىن ئىبارەت بولۇپ، ئۇ دۆلەت ۋە جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقى بىلەن زىچ باغلانغان. بىز چوقۇم ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىنى خۇددى كۆز قارىچۇقىمىزنى ئاسرىغاندەك ئاسراپ، تىنچ، ئىتتىپاق بولغان سىياسىي ۋەزىيەتنى قوغدىشىمىز لازىم. بۇنىڭدا سىياسىي سەزگۈرلۈكنى ئاشۇرۇپ، ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق مۇناسىۋىتى مەسىلىسىنى ئومۇملۇق جەھەتتىن تونۇپ ۋە بىر تەرەپ قىلىپ، ئۆزىمىزگە قاتتىق تەلەپ قويۇپ، سىياسەت بويىچە ئىش كۆرۈشتە چىڭ تۇرۇش، راۋاتلاشتۇرۇش، يېتەكلەش خىزمىتىنى كۈچەيتىش ئارقىلىق خىزمەتنى تېخىمۇ ياخشى ئىشلەپ، ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلقنىڭ ئۆزئارا چۈشىنىشىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش ئاساسىدىكى يېڭىچە ئىتتىپاقلىقنى ئىلگىرى سۈرۈشىمىز لازىم.

خەلق ـ ئارمىيىنىڭ غەلىبىلىك جەڭ قىلىشىنىڭ يۆلەنچۈكى، ئارمىيىنىڭ قۇرۇلۇش ئېلىپ بېرىشىدىكى ئارقا تىرەك. بۇ ــ بىر تەۋرەنمەس ھەقىقەت. بۇنىڭدىن كېيىنكى 15 يىل ئېلىمىز ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىنىڭ ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ مۇھىم مەزگىلى بولىدۇ. ئارمىيە قۇرۇلۇشىنىڭمۇ مۇھىم مەزگىلى بولىدۇ. ئارمىيىنىڭ سۈپەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، ئارمىيىمىزنىڭ ئىنقىلابىيلىشىش، زامانىۋىلىشىش، مۇنتىزىملىشىش سەۋىيىسىنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈش يەرلىك ھۆكۈمەتلەرنىڭ ۋە خەلق ئاممىسىنىڭ زور كۈچ بىلەن قوللىشىدىن ئايرىلالمايدۇ. ئارمىيىنىڭ قورال ـ جابدۇق، قوماندانلىق قىلىش ۋاستىلىرى ۋە ئارقا سەپ تەمىنات كاپالىتىنىڭ زامانىۋىلاشتۇرۇلۇشى يەرلىكنىڭ ۋە خەلق ئاممىسىنىڭ مول ماددىي ئاساس بىلەن تەمىن ئېتىشىگە موھتاج؛ ئوفىتسېر ـ ئەسكەرلەرنىڭ پەن ـ مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۆستۈرۈش، ئارمىيىگىمۇ، يەرلىككىمۇ ياراملىق ئىختىساسلىقلارنى تەربىيلەپ ـ يېتىشتۈرۈش يەرلىكنىڭ نۇرغۇن پايدىلىق شارائىت بىلەن تەمىن ئېتىشىگە موھتاج؛ مەجبۇرىيەت ئۆتىگۈچى يېزىلىق ئەسكەرلەرگە غەمخورلۇق قىلىش ۋە ئارمىيىدە يارىلانغان ۋە مېيىپ بولۇپ قالغانلارغا نەپىقە بېرىشتە يەرلىك ھۆكۈمەت ۋە خەلق ئاممىسىنىڭ كۆپلەپ مەبلەغ ئاجرىتىشىغا توغرا كېلىدۇ؛ ئارمىيىدىكى كەسىپ ئالماشتۇرغان، دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان كادىرلار ۋە ھەربىي سەپتىن قايتقان جەڭچىلەرنى، قىسىم بىلەن بىللە يۆرىدىغان ئائىلە تاۋابىئاتلارنى ئورۇنلاشتۇرۇش، ھەربىيلەرنىڭ پەرزەنتلىرىنى يەسلىگە، مەكتەپكە بېرىش قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسىدە يەرلىك ھۆكۈمەت ۋە خەلق ئاممىسىنىڭ ياردىمىگە تايىنىشقا توغرا كېلىدۇ.

يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان، ھەربىي رايون قىسىملىرى مەركىزىي ھەربىي كومىتېتنىڭ يېڭى دەۋردىكى ھەربىي ستراتېگىيىلىك فاڭجېنىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، يۇقىرى تېخنىكىلىق شارائىتتىكى قىسمەن دائىرىلىك ئۇرۇشنى ئارقا كۆرۈنۈش قىلغان ھەربىي تەلىم ـ تەربىيىنىڭ سالمىقىنى ئاشۇردى. بۇ، يول، مەيدان، بىخەتەرلىك، قوغداش خىزمىتى ۋە تۈرلۈك ماددىي ئەشيالار بىلەن تەمىنلەش خىزمىتىنى يەرلىكنىڭ ئالدىن ياخشى ئىشلەشنى تەلەپ قىلىدۇ. ئاممىۋى خىزمەتنى يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا ياخشى ئىشلەپ، خەلق ئاممىسىنىڭ دۆلەت مۇداپىئەسى كۆزقارىشىنى ۋە ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش ئېڭىنى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتكەندىلا، كەلگۈسى ئۇرۇشنىڭ ئېھتىياجىغا ئۇيغۇنلىشىپ، قىسىملارنىڭ تەلىم ـ تەربىيە، مانېۋىر قاتارلىق تۈرلۈك ۋەزىپىلەرنى ئوڭۇشلۇق ئورۇندىشىنى كۈچلۈك كاپالەت بىلەن تەمىن ئەتكىلى بولىدۇ. نۇرغۇنلىغان يەرلىك ھۆكۈمەتلەر «قىسىملار يۇقىرى تېخنىكىلىق شارائىتتا جەڭ قىلىشنى مەشىق قىلسا، يەرلىك ھازىرقى زامان ئۇرۇشى شارائىتىدا ئالدىنقى سەپكە ياردەم بېرىشنى مەشىق قىلىدۇ» دېگەن ياڭراق شوئارنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، تۆمۈريول، ئاۋىئاتسىيە، قاتناش، جامائەت خەۋپسىزلىكى، خەلق ئىشلىرى قاتارلىق تارماقلار قاتناشقان تەلىم ـ تەربىيىنى قوللاش ئاپپاراتى قۇرۇپ، قىسىملارغا ھەر خىل ھاۋا شارائىتىدا، ھەرقايسى جەھەتلەردە يېقىندىن ماسلىشىپ، ئۇرۇش يىللىرىدىكى ئارمىيە بىلەن خەلقنىڭ بىلىق بىلەن سۇدەك يېقىن مۇناسىۋىتىنى قايتا نامايان قىلدى.

يولداش جياڭ زېمىن ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق مۇناسىۋىتىنى تېخىمۇ ياخشىلاش، ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىنى تېخىمۇ كۈچەيتىشنى ئالاھىدە تەكىتلىدى. بۇ، دۆلىتىمىزنىڭ ئىسلاھات، تەرەققىيات، مۇقىملىقتىن ئىبارەت ئومۇملۇقنى ئاساس قىلىپ، پارتىيىنىڭ ئارمىيىگە بولغان مۇتلەق رەھبەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىش، ئوفىتسېر ـ ئەسكەرلەرنىڭ سىياسىي جەھەتتە لاياقەتلىك بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىشتا يىراقنى كۆرەرلىك بىلەن پۇختا تۈزۈلگەن پىلان، پۈتۈن ئارمىيىدىكى ئوفىتسېر ـ ئەسكەرلەردىن كۈتكەن سەمىمىي ئۈمىد، ناھايىتى يۇقىرى سىياسىي تەلەپ. بىز تېخىمۇ كۈچلۈك ئاڭلىقلىقىمىز بىلەن ئۆزىمىزگە تېخىمۇ يۇقىرى تەلەپ قويۇپ، ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىنى يەنىمۇ ياخشى ئىشلىشىمىز لازىم. خەلقنى سۆيۈش، ئاممىنى ھۆرمەتلەش، جان ـ دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش ئىدىيىسىنى مۇستەھكەم تۇرغۇزۇپ، ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىنىڭ ئىدىيىۋى ئاساسىنى پۇختا سېلىشىمىز لازىم. پۇختا، ئۇنۇملۇك ئىدىيىۋى تەربىيە ئارقىلىق ھەربىر يولداشقا خەلق ئاممىسىنىڭ ئىسلاھات ۋە قۇرۇلۇش ئىشلىرىنىڭ ئاساسى گەۋدىسى، جەمئىيەت تەرەققىياتىنىڭ ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچى ئىكەنلىكىنى، ئۇلار بولمىسا جاپا ـ مۇشەققەتكە چىداپ، ئىگىلىك تىكلىگىلى بولمايدىغانلىقىنى، دۆلىتىمىزنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يولغا قويۇلغان بۈگۈنكى كۈننىمۇ بولمايدىغانلىقىنى؛ ئۇلارنىڭ تۆھپىسى بولمىغاندا، خەلق ئارمىيىسىنىڭ ھېچ نەرسىسى بولمايدىغانلىقىنى تونۇتۇش لازىم. ئارمىيە بىلەن يەرلىك ئوتتۇرىسىدىكى زىددىيەت ۋە مەسىلىلەرنى مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلغاندا، ئارمىيە چوقۇم «ئومۇملۇقنى نەزەردە تۇتۇش، ئارمىيە بىلەن خەلققە تەڭ ئېتىبار بېرىش، يىراقنى كۆزلەش، ئىتتىپاقلىقنى كۈچەيتىش»تىن ئىبارەت تەلەپ بويىچە ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىغا ئەھمىيەت بېرىپ، ئۆزئارا چۈشىنىش ۋە قوللاشنى ئىلگىرى سۈرۈشى لازىم.

ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىنى قوغداش ھەربىي رايوندىكى ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار ۋە رەھبەرلىك ئورگانلىرى زىممىسىگە ئالغان مۇھىم ۋەزىپە. ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىغا يۇقىرى دەرىجىدە ئەھمىيەت بەرگەن بىر رەھبەرلىك بەنزىسىلا ئىنتىزامى قاتتىق، خەلقنىڭ قىلچىلىك نەرسىسىگە كۆز قىرىنى سالمايدىغان قىسىمنى يېتىشتۈرۈپ چىقالايدۇ. شۇڭا ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەر ۋە ئورگانلار چوقۇم ناھايىتى كۈچلۈك بولغان سىياسىي مەسئۇلىيەتچانلىق تۇيغۇسىنى تىكلىشى، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى يوليورۇقلىرىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ھۆكۈمەتنى ھىمايە قىلىش، خەلقنى سۆيۈش خىزمىتىنى ئاساسىي قاتلاملاردا ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى پۇختا، ئۈنۈملۈك ھالدا چىڭ تۇتۇپ، ئۆزلىرىنىڭ ئۈلگىلىك رولى ۋە ھەرىكىتى ئارقىلىق قىسىملارنى ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىنى ئورتاق تۇتۇشقا ھەرىكەتلەندۈرۈپ، باشلامچىلىق بىلەن ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىنى قوغداشنىڭ نەمۇنىچىلىرىدىن بولۇشى لازىم.

دېڭ شياۋپىڭنىڭ ئىختىساس ئىگىلىرى ئىدىيىسى توغرىسىدا

ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە مەكتىپىدىن ئابدۇرېشىت ئابدۇللا

«بىلىمگە ھۆرمەت قىلىش، ئىختىساس ... بىلىم ئالغان نۇرغۇنلىغان ئىختىساس ... مىللەت ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈش ... داۋاملاشتۇرۇش ۋە ئەمەلىيەتتە قوللىنىلىشى. ئۇ

ئۆزگەرمىگىدى»، «مەن سىناقتا لاياقەتلىك بولۇپ چىقتى دېگىنىمدە، ئارمىيىمىزنىڭ ھېلىمۇ خەلقنىڭ پەرزەنت قوشۇنى ئىكەنلىكىنى، ئۇنىڭ شۇ خاراكتېرى جەھەتتىن لاياقەتلىك بولۇپ چىققانلىقىنى كۆزدە تۇتتۇم» دەپ تەكىتلەپ، ئارمىيىدىن ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق زىچ ئىتتىپاق ئۆتىدىغان ئېسىل ئەنئەنىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ۋە جارى قىلدۇرۇشنى تەلەپ قىلدى. يولداش جياڭ زېمىن: «جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى- جۇڭگودىكى ھەر مىللەت خەلقنىڭ پەرزەنت قوشۇنى، شۇنداقلا پارتىيىنىڭ سىياسىي ۋەزىپىسىنى ئىجرا قىلىدىغان قوراللىق تەشكىلات، ئۇ پارتىيىنىڭ ئاساسىي مەقسىتىنى ئۆزىنىڭ ئاساسىي مەقسىتى قىلىدۇ، پارتىيىنىڭ نىشانىنى ئۆزىنىڭ نىشانى قىلىدۇ،» دەپ ئېنىق كۆرسەتتى. ئۇ ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلقتىن ئىتتىپاقلىقنى خۇددى كۆز قارىچۇقىغا ئاسرىغاندەك ئاسراپ، «ھەمنەپەس، تەقدىرداش، قەلبداش بولۇش»نى ئىشقا ئاشۇرۇشنى تەلەپ قىلدى. پارتىيىنىڭ ئۈچىنچى ئەۋلاد مەركىزىي كومىتېت رەھبەرلىك كوللېكتىپىنىڭ ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىشنى ئارمىيىمىزنىڭ خاراكتېرىنى ساقلاشتىكى زور پرىنسىپاللىق مەسىلە دەپ قارىغانلىقى ئارمىيىمىزنىڭ جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى رەھبەرلىكىدىكى يېڭىچە خەلق ئارمىيىسى بولغانلىقىدا، ئۇنىڭ دۇنياغا كەلگەن كۈندىن باشلاپلا خەلق ئاممىسى بىلەن زىچ ئالاقە ئورناتقانلىقىدا. ئارمىيىمىز مەيلى ئۇرۇش يىللىرىدا بولسۇن، ياكى تىنچ قۇرۇلۇش مەزگىلىدە بولسۇن، جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىشتەك ئاساسىي مەقسەتنى ئەستە چىڭ ساقلاپ، خەلقنىڭ پەرزەنت قوشۇنلۇق خىسلىتىنى يوقاتماي، خەلق ئاممىسىنىڭ ھىمايىسى ۋە ھۆرمىتىگە ئېرىشتى. ئارمىيىمىزنىڭ خەلق ئاممىسى بىلەن بولغان بېلىق بىلەن سۇدەك يېقىن مۇناسىۋىتى ئۇنى بارلىق ئېكسپلاتاتسىيە سىنىپلىرىنىڭ ئارمىيىلىرىدىن پەرقلەندۈرۈپ تۇرىدىغان تۈپ بەلگە. بۇ بەلگە بولمىغاندا، ئۇ خەلقنىڭ ئارمىيىسى بولالماي قالىدۇ- دە، خەلق ئاممىسىنىڭ قىزغىن ھىمايىسىگە ۋە قوللىشىغا ئېرىشەلمەيدۇ ھەمدە مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇش ۋە تەرەققىي قىلىشنىڭ سىياسىي ئاساسىدىن مەھرۇم قالىدۇ.

ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقى خىزمىتىنى ئىشلەشتىن ئىبارەت بولۇپ، ئۇ دۆلەت ۋە جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقى بىلەن زىچ باغلانغان. مۇستەھكەم بولغان ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقى دۆلەتنىڭ مۇقىملىقى ۋە تەرەققىياتىنىڭ زور كاپالىتى. يولداش جياڭ زېمىن كۆرسەتكىنىدەك: «پارتىيىنىڭ رەھبەرلىكىدە مىليونلىغان ئارمىيە - خەلق بىر نىيەتتە ئىتتىپاقلاشقاندا، دۆلەتنىڭ مۇقىملىقى مۇستەھكەم ئاساسقا ئىگە بولىدۇ، ھەر قانداق بوران- چاپقۇنغا يولۇققان، ھەر قانداق مۇرەككەپ ئەھۋال كۆرۈلگەندىمۇ بىز ئۇنىڭغا بەمالال تاقابىل تۇرالايمىز». يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، شىنجاڭ ھەربىي رايون قىسىملىرى ئاممىۋى خىزمەتتە ئومۇمىيلىقنى نەزەردە تۇتۇپ، شىنجاڭنىڭ ۋە قىسىملارنىڭ مۇقىملىقىنى ساقلاش ئۈچۈن نۇرغۇن خىزمەت ئىشلىدى. ھەرقايسى قىسىملار كۆپ خىل شەكىللەرنى قوللىنىپ، ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىشنىڭ مۇقىملىقنى ساقلاشتىكى مۇھىم ئەھمىيىتىنى زور كۈچ بىلەن تەشۋىق قىلىپ، ئىككىنى ھىمايە قىلىشتىكى نەمۇنە شەھەر (ناھىيە) بەرپا قىلىش پائالىيىتىگە پائال قاتنىشىپ، ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىغا پايدىلىق بولغان جانلىق پىكىرى مۇھىتنى تىرىشىپ بارلىققا كەلتۈرۈپ، ئارمىيە - خەلق بىرلىكتە سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، ئۆزلىرى تۇرۇشلۇق جاينىڭ مەدەنىيەت تەرەققىياتى ۋە جەمئىيەت تەرتىپىنىڭ ياخشىلىنىشىنى ئىلگىرى سۈردى؛ ھەربىي رايون قىسىملىرى پارتىيىنىڭ مىللىي، دىنىي سىياسەتلىرىنى قاتتىق ئىجرا قىلىپ، ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىيلەر بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقى ئارقىلىق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، چېگرا رايوننىڭ مۇقىملىقى ۋە ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغدىدى. بۇ خىزمەتلەر تىنچ، ئىتتىپاق بولغان سىياسىي ۋەزىيەتنى مۇستەھكەملەش ۋە ئاۋاتلاندۇرۇشتا ئاكتىپ رول ئوينىدى.

«بىلىمگە ھۆرمەت قىلىش، ئىختىساس ئىگىلىرىگە ھۆرمەت قىلىش» - يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ئىختىساس ئىگىلىرى ئىدىيىسىنىڭ يادروسى، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشنىڭ كاپالىتى. يولداش ماۋزېدۇڭ ئۇزاق مۇددەتلىك ئىنقىلاب ۋە قۇرۇلۇشتا رەھبەرلىك قىلىش ئەمەلىيىتىدە «بىلىمگە ھۆرمەت قىلىش، ئىختىساس ئىگىلىرىگە ھۆرمەت قىلىش»نىڭ مول تەجرىبىلىرىنى توپلاپ، ئىختىساس ئىگىلىرىدىن ماھىرلىق بىلەن پايدىلىنىپ، ئۇلۇغ مۆجىزىلەرنى ياراتتى. يولداش دېڭ شياۋپىڭ ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسىگە ۋارىسلىق قىلىپ، بۇ خىل ستراتېگىيىلىك ئىدىيىنى ئىزچىل تەشەببۇس قىلدى، ئۇ كۆپ قېتىم ئىختىساس ئىگىلىرىگە ھۆرمەت قىلىش توغرىسىدا توختىلىپ: «بىر ئىختىساسلىق كىشى خېلى چوڭ ئىشقا يارايدۇ، ئىختىساسلىق كىشىلەر بولمىسا، ھېچقانداق ئىشنى ئوبدان قىلغىلى بولمايدۇ» غانلىقىنى كۆرسەتتى. ئەمەلىيەت يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ئىختىساس ئىگىلىرى ئىدىيىسىنى ئىزچىللاشتۇرۇش - ئىزچىللاشتۇرماسلىق دۆلەتنىڭ، بىر مىللەتنىڭ، بىر رايوننىڭ گۈللىنىش ياكى گۈللەنمەسلىكىگە زىچ مۇناسىۋەتلىك مەسىلە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىدى.

يولداش دېڭ شياۋپىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئىشلىرىغا رەھبەرلىك قىلىش ئەمەلىيىتىدە «بىلىمگە ھۆرمەت قىلىش، ئىختىساس ئىگىلىرىگە ھۆرمەت قىلىش» ھازىرقى زامان ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنىڭ چوڭ يۈزلىنىشى ئىكەنلىكىنى پۈتۈن خەلققە ئېنىق تونۇتۇپ، جۇڭگونىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ئىشلىرىنى راۋان ئىزغا سالدى ھەمدە ئۇ: «ئىككى جەھەتتىن تەڭ تۇتۇش قىلىنسا، ئۇزاقتىن بېرى ساقلىنىپ كېلىۋاتقان، پەن - تېخنىكا بىلەن ئىقتىساد بىر - بىرىدىن ئايرىپ تاشلىنىدىغان مەسىلىنىڭ ئوبدانراق ھەل قىلىنىشىغا ئىمكانىيەت تۇغۇلىدۇ» غانلىقىنى كۆرسەتتى.

ئىختىساس ئىگىلىرىنىڭ ئۆز تالانتىنى جارى قىلدۇرۇش ئىمكانىيىتىنى يارىتىش - يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ئىختىساس ئىگىلىرى ئىدىيىسىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى. يولداش دېڭ شياۋپىڭ ئىزچىل تۈردە چەت ئەلدە ئوقۇۋاتقان ئوقۇغۇچىلارنىڭ ۋەتەنگە قايتىپ كېلىپ ئىشلىشى ئۈچۈن ئوبدان ئىمكانىيەت يارىتىپ بېرىش مەسىلىسىنى تەكىتلىدى. چەت ئەلدە

بىلىم ئالغان نۇرغۇنلىغان ئىختىساس ئىگىلىرى ۋەتىنىمىزگە قايتىپ كېلىپ، ھۆكۈمەتنىڭ ئېتىبار بېرىش سىياسىتىگە ئېرىشىپ، ئېلىمىزدىكى ھەر مىللەت ئىختىساس ئىگىلىرى بىلەن بىرلىكتە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇش ئىشلىرىدا ئۆچمەس تۆھپىلەرنى قوشتى. بولۇپمۇ ئاپتونوم رايونىمىزدىمۇ ئىختىساس ئىگىلىرىنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىلىپ، ئىختىساس ئىگىلىرىنىڭ شەرت - شارائىتى ياخشى رايون، شەھەرلەرگە كۆپرەك ئاقىدىغان، ئىختىساس ئىگىلىرىنىڭ ئالىي مەكتەپ، سەھىيە، ئاخبارات، مەدەنىيەت ۋە پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورۇنلىرىدا كۆپ، يېزا - قىشلاقلاردا كەمچىل بولۇش ئەھۋاللىرى تەدرىجىي ئازايتىلىپ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش، ئىجتىمائىي تەرەققىيات مۇئەييەن دەرىجىدە ئىلگىرى سۈرۈلدى.

يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ: «ئىختىساسلىق خادىملارنىڭ تالانتىنى كۆرسىتىشكە ئىمكان بېرىدىغان بىر شارائىت يارىتىش كېرەك. ئىسلاھاتتا شۇنداق شارائىت يارىتىش مەقسەت قىلىنىدۇ» دېگەن يوليورۇقى بويىچە ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرى ئىختىساس ئىگىلىرىگە نۇرغۇن ياخشى ئىشلارنى قىلىپ بەردى.

بىرىنچى، سىياسىي، ئىقتىسادىي خاراكتېرلىك ۋاستىلەردىن پايدىلىنىپ، مىللىي رايونلاردىكى كادىرلار ۋە پەن - تېخنىكا خادىملىرىنىڭ خىزمەت قىلىشىغا ئىلھام بېرىش، ئىختىساس ئىگىلىرىنى جەلپ قىلىش ئۈچۈن دۆلەت بىر قاتار سىياسەت، تەدبىرلەرنى تۈزدى.بۇ تەدبىرلەر ھەر مىللەت خەلقى بولۇپمۇ خەنزۇ كادىرلىرى بىلەن ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرى مۇرىنى- مۇرىگە تىرەپ، بىر - بىرىنى قوللاپ،ئورتاق كۈرەش قىلىدىغان ۋەزىيەتنى شەكىللەندۈرۈپ، مىللىي رايونلارنىڭ ئىقتىسادىنى يۈكسەلدۈرۈشتە مۇھىم رول ئوينىدى، كادىرلار قوشۇنىنى مۇقىملاشتۇردى.

ئىككىنچى، ئىدىيىۋى - سىياسىي خىزمەت كۈچەيتىلىپ، ماددىي ۋە مەنىۋى جەھەتتىن مەدەت بېرىش خىزمىتى كۈچەيتىلدى. مىللىي رايونلاردا ئاز سانلىق مىللەت ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈش ۋە تاللاپ ئۆستۈرۈشنى كۈچەيتىش بىلەن بىللە مۇنەۋۋەر خەنزۇ كادىرلار ۋە ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈش ۋە تاللاپ ئۆستۈرۈشكىمۇ ئەھمىيەت بېرىلىپ، ئۇلارنىڭ رولى جارى قىلدۇرۇلدى. مىللىي رايونلاردىكى ھەر مىللەت كادىرلار ۋە زىيالىيلار مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىشتە ئۈلگىلەرگە ئايلاندى. خەنزۇ كادىرلار مىللىي رايونلاردا خىزمەت قىلىشنى شەرەپ دەپ بىلىدىغان مۇھىت بارلىققا كەلدى.

ئۈچىنچى، ئىختىساس ئىگىلىرى تۈزۈلمىسى ئىسلاھ قىلىنىپ، ئىختىساس ئىگىلىرى قوشۇنىنىڭ مۇقىم بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىندى. ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرى ئىقتىسادىي جەھەتتە بىر قەدەر ئارقىدا قالغان رايون، بۇ خىل ئەھۋالنى ئۆزگەرتىش، ئىقتىسادنى يۈكسەلدۈرۈش، نامراتلىق قالپىقىنى چۆرۈپ تاشلاشتا ئىختىساس ئىگىلىرى ھەل قىلغۇچ ئامىل ئىدى. ئەمما بەزى چاغلاردا بىلىمگە ھۆرمەت قىلىش، ئىختىساس ئىگىلىرىگە ھۆرمەت قىلىش مەسىلىسىگە ئانچە ئەھمىيەت بېرىلمىگەنلىكتىن، كادىرلار قوشۇنى مۇقىم بولماي، ئىختىساس ئىگىلىرى ئىقتىسادى تەرەققىي قىلغان ئىچكى ئۆلكە ۋە دېڭىز بويى رايونلىرىغا ئېقىش ئەھۋالى كۆرۈلدى. يولداش دېڭ شياۋپىڭ بۇ خىل ئەھۋالنى ئۆزگەرتىشنىڭ تۈپ يولى - ئىختىساس ئىگىلىرىنى باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنى ئىسلاھ قىلىش ئىكەنلىكىنى تەكىتلەپ: «ئىقتىسادىي تۈزۈلمىنى ئىسلاھ قىلىشتا، ئەڭ مۇھىم بولغىنى ۋە مېنىڭ ئەڭ كۆڭۈل بۆلىدىغىنىم ئىختىساسلىق خادىملار. پەن - تېخنىكا تۈزۈلمىسىنى ئىسلاھ قىلىشتىمۇ مېنىڭ ئەڭ كۆڭۈل بۆلىدىغىنىم يەنىلا ئىختىساسلىق خادىملار» دەپ كۆرسەتتى. بۇنىڭدىن يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ھەرقانداق ۋاقىتتا ئىختىساسلىق خادىملارغا ئەڭ كۆڭۈل بۆلگەنلىكىنى ئىختىساس ئىگىلىرى قوشۇنىنىڭ مۇقىم بولۇشىغا شەرت - شارائىت يارىتىشقا تىرىشقانلىقىنى كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ.

يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ئىختىساس ئىگىلىرى ئىدىيىسى يولداش ماۋزېدۇڭنىڭ ئىختىساس ئىگىلىرى ئىدىيىسىنىڭ داۋاملىشىشى ۋە ئەمەلىيەتتە قوللىنىلىشى، ئۇ ئوتتۇرىغا قويغان «پەن - تېخنىكا بىرىنچى ئىشلەپچىقىرىش كۈچى» دېگەن ئىلمىي، دانا ھۆكۈم.

يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ئىختىساس ئىگىلىرى ئىدىيىسى شىنجاڭ ئىقتىسادىنى يۈكسەلدۈرۈشتىكى مۇھىم ھالقا. ئازادلىقتىن بۇيان، بولۇپمۇ پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان، مەركەزدىكى نۇرغۇنلىغان رەھبىرىي يولداشلار كۆپ قېتىم شىنجاڭغا كەلدى. يولداش دېڭ شياۋپىڭ 1981 - يىلى شىنجاڭغا كېلىپ، شىنجاڭ ئىگىلىكىنى يۈكسەلدۈرۈش ھەققىدە كۆرسەتمىلەرنى بېرىپ، ئاز سانلىق مىللەت ئىختىساس ئىگىلىرىنى كۆپلەپ يېتىشتۈرۈشنى ئالاھىدە تەكىتلىدى، يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ئىختىساس ئىگىلىرى ئىدىيىسىنىڭ يېتەكچىلىكىدە شىنجاڭنىڭ پەن - تېخنىكىسى زور تەرەققىياتلارغا ئېرىشتى. بۇنىڭ بىلەن كەسپىي جەھەتتە بىر قەدەر يۇرۇشلەشكەن، قۇرۇلمىسى مۇۋاپىق، يەرلىك ئالاھىدىلىككە ماسلاشقان پەن تەتقىقات سىستېمىسى شەكىللىنىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تۈرلۈك كەسپىي تېخنىكا خادىملىرى 500 مىڭغا يېقىنلاشتى، پەن تەتقىقات ئاپپاراتلىرى 500 دىن ئاشتى. بۇلار يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ئىختىساس ئىگىلىرى ئىدىيىسى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىنى گۈللەندۈرۈشنىڭ ستراتېگىيىلىك فاكجېنى ئىكەنلىكىنى تولۇق ئىسپاتلىدى.

شىنجاڭ ئېچىلىش ئالدىدا تۇرغان گۆھەر زېمىن، شۇنداقلا 21 - ئەسىردە ئېلىمىزنى قۇدرەت تاپقان سوتسىيالىستىك دۆلەت قىلىپ قۇرۇپ چىقىشتىكى مۇھىم بازىلارنىڭ بىرى. تەبىئىي بايلىقنىڭ موللۇقى شىنجاڭ ئىقتىسادىنى يۈكسەلدۈرۈشنىڭ ماددىي ئاساسى. بۇ مول تەبىئىي بايلىقنى ئېچىش- ئاچالماسلىق ئىختىساس ئىگىلىرىنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇش - قىلدۇرالماسلىققا باغلىق.

ئومۇمەن ئېيتقاندا، «بىلىمگە ھۆرمەت قىلىش، ئىختىساس ئىگىلىرىگە ھۆرمەت قىلىش» - يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ئىختىساس ئىگىلىرى ئىدىيىسىنىڭ يادروسى. ئۇ پەن - تېخنىكا تەرەققىياتىغا تايىنىپ شىنجاڭنى گۈللەندۈرۈشنىڭ تۈپ يولىنى كۆرسىتىپ بەردى.

دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ باياناتچىسى شېن گوفاڭ غەربنىڭ جۇڭگوغا قارشى تۇرۇش لايىھىسىنىڭ 7 - قېتىم مەغلۇب قىلىنغانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن سۆھبەت بايان قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 16-ئاپرېل تېلېگراممىسى. دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ باياناتچىسى شېن گوفاڭ بۈگۈن ئاز ساندىكى دۆلەتلەرنىڭ كىشىلىك ھوقۇق يىغىنىدا جۇڭگوغا قارشى لايىھىنى ئوتتۇرىغا قويۇش سۇيىقەستىنىڭ 7-قېتىم مەغلۇب قىلىنغانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن سۆھبەت بايان قىلىپ مۇنداق دېدى: «جۇڭگو ھۆكۈمىتى ھەققانىيەتنى ياقلىغان، جۇڭگونى قوللىغان دۆلەتلەرگە ئاپىرىن ئوقۇيدۇ ۋە تەشەككۈر ئېيتىدۇ».

شېن گوفاڭ مۇنداق دېدى: جۇڭگو ھۆكۈمىتى كىشىلىك ھوقۇق مەسىلىسىگە ئەھمىيەت بېرىپ كەلدى، جۇڭگو خەلقىنىڭ يۇقىرالىق ھوقۇقى، سىياسىي ھوقۇقى، ئىقتىسادىي ھوقۇقى، ئىجتىمائىي ھوقۇقى ۋە مەدەنىيەت قاتارلىق ھوقۇقلىرىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن بوشاشماي تىرىشچانلىق كۆرسەتتى ھەم بۇ جەھەتتە غايەت زور نەتىجىگە ئېرىشتى. لېكىن ئامېرىكا، دانىيە قاتارلىق ئاز ساندىكى غەرب دۆلەتلىرى پاكىتقا ھۆرمەت قىلماي، كىشىلىك ھوقۇق مەسىلىسىنى سىياسىيلاشتۇرۇش مەيدانىدا جاھىللىق بىلەن چىڭ تۇرۇپ، كىشىلىك ھوقۇق يىغىنىدىن پايدىلىنىپ جۇڭگوغا قارشى لايىھە قويۇپ، جۇڭگوغا بېسىم ئىشلىتىپ، جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلىشىپ، جۇڭگونىڭ مۇقىملىقىغا بۇزغۇنچىلىق قىلىپ، جۇڭگونىڭ تەرەققىياتىغا توسقۇنلۇق قىلدى. ئۇلارنىڭ بۇ قىلمىشى «ب د ت نىزامنامىسى»نىڭ ئاساسىي پرىنسىپىغا خىلاپ، شۇڭا ئۇ كىشىلىك ھوقۇق يىغىنىنىڭ كۆپ ساندىكى ئەزالىرىنىڭ قارشى تۇرۇشىغا ئۇچرىدى، ئەلۋەتتە.

شېن گوفاڭ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: جۇڭگو دۆلەت بىلەن دۆلەت ئوتتۇرىسىدىكى كىشىلىك ھوقۇق مەسىلىسى جەھەتتىكى ئىختىلاپلارنى باراۋەر سۆزلىشىش ئارقىلىق ھەل قىلىشنى ئىزچىل تەشەببۇس قىلىپ، سىياسىي قارشىلىشىش پەيدا قىلىشقا قارشى تۇرۇپ كەلدى. جۇڭگو شۇنى خۇشاللىق بىلەن كۆردىكى، ناھايىتى كۆپ ساندىكى غەرب دۆلەتلىرى جۇڭگو تەرەپ بىلەن بولغان كىشىلىك ھوقۇق مەسىلىسى جەھەتتىكى ئىختىلاپلارنى سۆزلىشىش ۋە ھەمكارلىشىش شەكلى ئارقىلىق ھەل قىلىشنى تەشەببۇس قىلىپ، بۇ يىللىق كىشىلىك ھوقۇق يىغىنىدا جۇڭگوغا قارشى تۇرۇش لايىھىسى قويۇشقا قاتناشمىدى، «بىز قارشىلىشىش مەيدانىدا چىڭ تۇرۇۋاتقان ئامېرىكا، دانىيە قاتارلىق ئاز ساندىكى دۆلەتلەرنىڭ خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ ھەمكارلىشىش، قارشىلىشىشقا قارشى تۇرۇش تەلەپ قىلىنغان مۇراجىئىتىنى نەزەردە تۇتۇپ، بۇ ئىشتىن ساۋاق ئېلىپ، جۇڭگوغا قارشى لايىھە قويۇشتەك خاتا ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىشنى ئۈمىد قىلىمىز».

ئامېرىكا قاتارلىق بىر قىسىم غەرب دۆلەتلىرىنىڭ كىشىلىك ھوقۇقتىن پايدىلىنىپ جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلىشىش سۇيىقەستى يەنە مەغلۇب بولدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جەنۋە، 15-ئاپرېل تېلېگراممىسى. ئامېرىكا ۋە دانىيە قاتارلىق بىر قىسىم غەرب دۆلەتلىرى ئوتتۇرىغا قويغان ئاتالمىش «جۇڭگونىڭ كىشىلىك ھوقۇق ھالىتى تەكلىپ لايىھىسى» مۇشۇ ئاينىڭ 15-كۈنى ئۆتكۈزۈلگەن ب د ت كىشىلىك ھوقۇقى كومىتېتىنىڭ 53-نۆۋەتلىك يىغىنىنىڭ قاراپ چىقىش كۈنتەرتىپىدە رەت قىلىندى، ئۇلارنىڭ كىشىلىك ھوقۇق مەسىلىسىدىن پايدىلىنىپ جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلىشىش سۇيىقەستى يەنە بىر قېتىم مەغلۇب بولدى.

ئامېرىكا باشچىلىقىدىكى بىر قىسىم غەرب دۆلەتلىرى كۆپ يىللاردىن بۇيان ئۆزىنى «كىشىلىك ھوقۇق سودىيىسى» ئورنىغا قويۇۋېلىپ، جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشلىرى توغرىسىدا ئۇنى-بۇنى دەپ كەلدى ھەم ب د ت كىشىلىك ھوقۇق يىغىنىدا جۇڭگوغا قارشى تەكلىپ لايىھىسىنى ئوتتۇرىغا قويۇشتەك قارشىلىشىش ئۇسۇلى ئارقىلىق جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلىشىشقا قايتا-قايتا ئۇرۇنۇپ كەلدى، لېكىن كۆپ ساندىكى ئەزا دۆلەتلەرنىڭ قارشى تۇرۇشى بىلەن ئۇلارنىڭ بۇ سۇيىقەستى زادى ئىشقا ئاشمىدى. بۇ يىلقىسى ئۇلارنىڭ مۇشۇنداق سۇيىقەستىنىڭ 7-قېتىم مەغلۇب بولۇشى.

مۇشۇ ئاينىڭ 15-كۈنى ئۆتكۈزۈلگەن يىغىندا بۇ غەرب دۆلەتلىرىنىڭ جۇڭگوغا قارشى تەكلىپ لايىھىسى قاراپ چىقىش باشلانغاندا، جۇڭگو ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ باشلىقى ۋۇجەنمىن كىشىلىك ھوقۇق يىغىنىغا مەزكۇر تەكلىپ لايىھىسىگە قارىتا «ھەرىكەت قوللانماسلىق» (قاراپ چىقىپ ئاۋازغا قويماسلىق) تەكلىپىنى بەردى. يىغىن ۋۇجەنمىننىڭ بۇ تەكلىپى ئۈستىدە كەسكىن مۇنازىرە ئېلىپ بارغاندىن كېيىن، نامىنى ئاتاپ ئاۋازغا قويدى. ئاۋازغا قويۇش نەتىجىسى مۇنداق بولدى: 27 ئاۋاز قوشۇلدى، 17 ئاۋاز قارشى تۇردى، توققۇز ئاۋاز ھوقۇقىدىن ۋاز كەچتى. جۇڭگونىڭ تەكلىپى ماقۇللاندى. كىشىلىك ھوقۇق يىغىنى غەرب دۆلەتلىرى ئوتتۇرىغا قويغان جۇڭگوغا قارشى تەكلىپ لايىھىسىنى ھەم قاراپ چىقمايدىغان، ھەم ئاۋازغا قويمايدىغان بولدى.

ئاۋازغا قويۇشتا جۇڭگونىڭ بۇ تەكلىپىگە قوشۇلغان دۆلەتلەر: جۇڭگو، ھىندونېزىيە، ھىندىستان، بېنگال، نېپال، بوتان، سىرىلانكا، پاكىستان، مالايسىيا، كۇبا، ئالجىرىيە، ئانگولا، بېنىن، مىسىر، ئېفىئوپىيە، گابون، گۋىنېيە، مozامبىك، زايىر، ماداغاسقار، مالى، ئۇگاندا، زىمبابۋې، پېشىل تۇمشۇق، ئۇكرائىنا، بېلورۇسسىيە ۋە كولۇمبىيە.

ئاۋاز بېرىش ھوقۇقىدىن ۋاز كەچكەن دۆلەتلەر: روسسىيە، مېكسىكا، فىلىپپىن، كورىيە، ئارگېنتىنا، برازىلىيە، دومىنىكا، ئېكۋادور ۋە ئۇرۇگۋاي.

ئامېرىكا، ئەنگلىيە، كانادا، ئاۋسترىيە، دانىيە، گوللاندىيە، ئىرلاندىيە، فرانسىيە، گېرمانىيە، ئىتالىيە، ياپونىيە، سالۋادور، نىكاراگۇئا، چىلى، بۇلغارىيە، چېخ ۋە جەنۇبىي ئافرىقا قاتارلىق 17 دۆلەت قارشى ئاۋاز بەردى.

ياۋروپا ئىتتىپاقىنىڭ ئىچكى قىسمىدا بۇ يىل جۇڭگوغا ھۇجۇم قىلىش مەقسىتىدىكى تەكلىپ لايىھىسىنى داۋاملىق ئوتتۇرىغا قويۇش كېرەكمۇ-يوق دېگەن مەسىلە ئۈستىدە ئىختىلاپ كۆرۈلگەنلىكتىن، جۇڭگوغا قارشى بۇ تەكلىپ لايىھىسى ئىلگىرىكى يىللاردىكىدەك ياۋروپا ئىتتىپاقىنىڭ نامى بىلەن ئوتتۇرىغا قويۇلماي، ئامېرىكىنىڭ كۈشكۈرتۈشى ۋە قۇترىتىشى بىلەن دانىيىنىڭ باش بولۇشى، قىسمەن ياۋروپا دۆلەتلىرىنىڭ قاتنىشىشى بىلەن تۈزۈپ چىقىلغان. مەزكۇر تەكلىپ لايىھىسىنى ئورتاق ئوتتۇرىغا قويغان دۆلەتلەر: ئامېرىكا، ئەنگلىيە، دانىيە، نورۋېگىيە، گوللاندىيە، شۋېتسىيە، شۋېتسارىيە، فىنلاندىيە، ئاۋسترىيە، پورتۇگالىيە، ئىسلاندىيە، ئىرلاندىيە، لىختېنشتېين، بېلگىيە ۋە ليۇكسېمبۇرگ.

جۇڭگو ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ باشلىقى ۋۇجەنمىن تەكلىپنى ئوتتۇرىغا قويغاندا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: بىر قىسىم غەرب دۆلەتلىرىنىڭ جۇڭگوغا قارشى تەكلىپ لايىھىسىنى ئوتتۇرىغا قويۇشىدىكى ھەقىقىي سەۋەب شۇكى، ئۇلار جۇڭگونىڭ تەرەققىيات قېلىپىنى ياقتۇرمايدۇ، جۇڭگولۇقلارنىڭ ئۆز يولىغا مېڭىشىنى ياقتۇرمايدۇ. ئۇلار جۇڭگونىڭ تەقدىرىنى بەلگىلىمەكچى. ئۇ تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: جۇڭگولۇقلار ئۆز يولىدا مېڭىۋېرىدۇ، بۇنى جۇڭگوغا قارشى تەكلىپ لايىھىسىنى بىر قانچە قېتىم ئوتتۇرىغا قويۇش بىلەن ئۆزگەرتكىلى بولمايدۇ، دۇنيادا 1 مىليارد 200 مىليون جۇڭگو خەلقىنىڭ ئالغا ئىلگىرىلىشىنى توسىيالايدىغان ھېچقانداق كۈچ يوق.

خەلقئارا قىسقا خەۋەرلەر

△ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن مۇشۇ ئاينىڭ 16 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن جۇڭنەنخەيدە پېرۇ دۆلەت مەجلىسىنىڭ رەئىسى ۋىكدور شۇخىن روخاس ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى بىلەن كۆرۈشتى.

△ گوۋۇيۈەنىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى ۋۇ باڭگو ئۇكرائىنا، بېلورۇسسىيە، چېخ، فىنلاندىيە، شۋېتسىيىدىكى زىيارىتىنى ئاخىرلاشتۇرۇپ، مۇشۇ ئاينىڭ 16 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن بېيجىڭغا قايتىپ كەلدى.

△ ب د ت نىڭ گۋاتېمالادا تۇرۇشلۇق ھەربىي كۆزىتىش ئۆمىكى مۇشۇ ئاينىڭ 14-كۈنى گۋاتېمالا پارتىزانلار ئەترىتى تەشكىلاتى مەملىكەتلىك ئىنقىلابىي بىرلەشمىسىنى قورالسىزلاندۇرۇش خىزمىتىنىڭ تاماملانغانلىقىنى جاكارلىدى.

△ قاتارنىڭ پايتەختى دوھادا زىيارەتتە بولۇۋاتقان لىۋان پارلامېنتىنىڭ باشلىقى بىرى مۇشۇ ئاينىڭ 14-كۈنى ئىسرائىلىيە پەلەستىنلىكلەر بىلەن ھاسىل قىلغان كېلىشىمنى ئىجرا قىلمىغانلىقى، «زېمىن بەدىلىگە تىنچلىققا ئېرىشىش» پرىنسىپىنى قوبۇل قىلىشنى خالىمىغانلىقى ئۈچۈن، ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق مۇساپىسى چېكىنىپ كەتمەكتە، دېدى. بىرى ئىسرائىلىيىنىڭ لىۋاننىڭ جەنۇبىي قىسمىدىكى ھەربىي مەۋجۇتلۇقى توغرىسىدا توختىلىپ مۇنداق دېدى: ئىسرائىلىيە لىۋان زېمىنىدا ھەرگىز ئۇزاق مەزگىل تۇرالمايدۇ. ئۆتكەندە بېيرۇتتىن چېكىنگەندەك لىۋاننىڭ جەنۇبىي قىسمىدىن چېكىنىدۇ.

△ 4-ئاينىڭ 14-كۈنى كىنشاساغا كەلگەن خەۋەرگە قارىغاندا، بۇرۇندى ھۆكۈمەت ئارمىيىسى بىلەن خۇتۇ ھۆكۈمەتكە قارشى قوراللىق كۈچلىرى ئوتتۇرىسىدا ئالدىنقى ھەپتىدە ماكەنبا ئۆلكىسىدە زور كۆلەمدە قوراللىق توقۇنۇش پارتلاپ، ھۆكۈمەت ئارمىيىسىنىڭ ئۈچ ئەسكىرى ۋە ھۆكۈمەتكە قارشى 100 نەچچە قوراللىق ئۇنسۇر توقۇنۇشتا ئۆلگەن.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

جۇڭگو ۋەكىلى ئافغانىستاندىكى ھەر تەرەپنىڭ ئىختىلاپنى تىنچلىق سۆھبىتى ئارقىلىق ھەل قىلىشنى مۇراجىئەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت، 14-ئاپرېل تېلېگراممىسى. جۇڭگونىڭ ب د ت دا دائىمىي تۇرۇشلۇق مۇئاۋىن ۋەكىلى، باش ئەلچى ۋاڭ شۆشەن مۇشۇ ئاينىڭ 14-كۈنى خەۋپسىزلىك كېڭىشىدە مىللىي يارىشىشنى ئىشقا ئاشۇرۇش- ئافغانىستان مەسىلىسىنى ئادىل، ئۇزاققىچە ھەل قىلىشنىڭ ئاچقۇچى، دەپ تەكىتلىدى. ئافغانىستاندىكى توقۇنۇشۇۋاتقان تەرەپلەرنىڭ دۈشمەنلىشىش ھەرىكەتلىرىنى دەرھال توختىتىپ، ئىختىلاپنى سۆھبەت ئارقىلىق ھەل قىلىشنى مۇراجىئەت قىلدى. ئۇ مۇنداق دېدى: ئافغانىستان مەسىلىسىنى ھەل قىلىشتا ئافغانىستان خەلقىنىڭ ئۆزىگە تايىنىشقا توغرا كېلىدۇ. ھەر تەرەپ بىرىنچىدىن، سەممىي سىياسىي

ھەل قىلىشقا ئۇرۇنغاندا توقۇنۇش كۈچىيىپ كېتىپ، ئافغانىستان خەلقى كۆلپەتتىن ئۇزاققىچە قۇتۇلالمايدۇ.

ۋاڭ شۆشەن ھەر تەرەپنى ئافغانىستان خەلقىنىڭ تۈپ مەنپەئىتىنى ئەلا بىلىپ، بۇرۇنقى ئارازلىقلارنى تاشلاپ، سىياسىي ۋە دىنىي ئىختىلاپلارنى تۈگىتىپ، ئەستايىدىل سۆھبەت ئۆتكۈزۈش ئارقىلىق، ئاساسى كەڭ ھەم ھەممە تەرەپ قوبۇل قىلالايدىغان مۇقىم ھۆكۈمەتنى بالدۇرراق قۇرۇشقا دەۋەت قىلدى.

ۋاڭ شۆشەن ئاخىرىدا مۇنداق دېدى: جۇڭگو ب د ت نىڭ باش كاتىپى ۋە ئۇنىڭ پەۋقۇلئاددە ۋەكىلىنىڭ ئافغانىستان مەسىلىسىنى سىياسىي يول

دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ باياناتچىسى شېن گوفاڭ

باشلانغاندا، جوڭگو ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ باشلىقى ۋۇجەنمىن 17 دۆلەت قارشى ئاۋاز بەردى.

ئىلگىرىلىشىنى توسىيالايدىغان ھېچقانداق كۈچ يوق.

خەلقىنىڭ ئۆزىگە تايىنىشقا توغرا كېلىدۇ. ھەر تەرەپ بىرلىنىچىدىن، سەممىي سىياسىي ئارزۇسىنى ئىپادىلەپ، ئىختىلاپنى سۆھبەت ئارقىلىق تىنچ يول بىلەن ھەل قىلىشى لازىم. ئىككىنچىدىن، ئۇرۇشنى ۋە دۈشمەنلىشىش ھەرىكەتلىرىنى دەرھال توختىتىشى لازىم. توقۇنۇشنى ھەربىي ئىشلار ۋاستىسى بىلەن

ۋە ئۇنىڭ پەۋقۇلئاددە ۋەكىلىنىڭ ئافغانىستان مەسىلىسىنى سىياسىي يول بىلەن ھەل قىلىش يولىدا ئىشلىگەن خىزمەتلىرىنى مەدھىيىلەيدۇ ۋە قوللايدۇ. ب د ت نىڭ بۇ جەھەتتە داۋاملىق ۋە يېتەكچى رول ئوينىشىنى ئۈمىد قىلىدۇ.

دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ باياناتچىسى شېن گوفاڭ ئامېرىكىنىڭ تەيۋەنگە «F-16» بەلگىلىك كۈرەشچى ئايروپىلان سېتىپ بەرگەنلىكى مۇناسىۋىتى بىلەن سۆھبەت بايان قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 16- ئاپرېل تېلېگراممىسى. دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ باياناتچىسى شېن گوفاڭ بۈگۈن ئامېرىكىنىڭ تەيۋەنگە «F-16» بەلگىلىك كۈرەشچى ئايروپىلان سېتىپ بەرگەنلىكى مۇناسىۋىتى بىلەن سۆھبەت بايان قىلغاندا، ئامېرىكا ھۆكۈمىتىنىڭ دەرھال ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىپ، تەيۋەنگە «F-16» بەلگىلىك كۈرەشچى ئايروپىلان سېتىپ بېرىشتەك خاتا قارارنى تۈزىتىپ، جوڭگو- ئامېرىكا ئۈچ قوشما ئاخباراتىدىكى توغرا يولغا يېنىۋېلىشتىن قايتىپ، جوڭگو - ئامېرىكا مۇناسىۋىتىگە يەنە زىيان يەتكۈزۈشتىن ساقلىنىشنى تەلەپ قىلدى.

شېن گوفاڭ مۇنداق دېدى: 1992- يىلى ئامېرىكا ھۆكۈمىتى جوڭگو ھۆكۈمىتى ۋە جوڭگو خەلقىنىڭ قەتئىي قارشى تۇرۇشىغا پىسەنت قىلماي، تەيۋەن مەسئۇل دائىرىلىرىگە «F-16» بەلگىلىك كۈرەشچى ئايروپىلاندىن 150 نى سېتىپ بېرىشنى قارار قىلغانىدى. ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: «ئامېرىكا تەرەپنىڭ بۇ ھەرىكىتى جوڭگو - ئامېرىكىنىڭ «17- ئاۋغۇست» ئاخباراتىغا خىلاپ، جوڭگونىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلاشقانلىق، بۇ جوڭگو خەلقىنىڭ ۋەتەننى تىنچ بىرلىككە كەلتۈرۈشتىن ئىبارەت ئۇلۇغۋار ئىشىغا ئېغىر زىيان يەتكۈزگەنلىك. بۇ جوڭگو- ئامېرىكا مۇناسىۋىتىگە ئېغىر زىيان يەتكۈزدى».

شېن گوفاڭ يەنە مۇنداق دېدى: جوڭگو ھۆكۈمىتى مۇشۇ ئىش مۇناسىۋىتى بىلەن ئامېرىكا تەرەپكە كۈچلۈك ئېتىراز بىلدۈرگەنىدى. ئەمدىلىكتە ئامېرىكا تەرەپ جوڭگو تەرەپنىڭ ئېتىراز بىلدۈرۈشىگە پىسەنت قىلماي، خاتا قارارنى يولغا قويۇشتا چىڭ تۇردى، جوڭگو تەرەپ بۇنىڭدىن قاتتىق نارازى ۋە ئۇنىڭغا قەتئىي قارشى تۇرىدۇ ھەم مۇشۇ مۇناسىۋەت بىلەن ئامېرىكا تەرەپكە قاتتىق ئېتىراز بىلدۈردۇ.

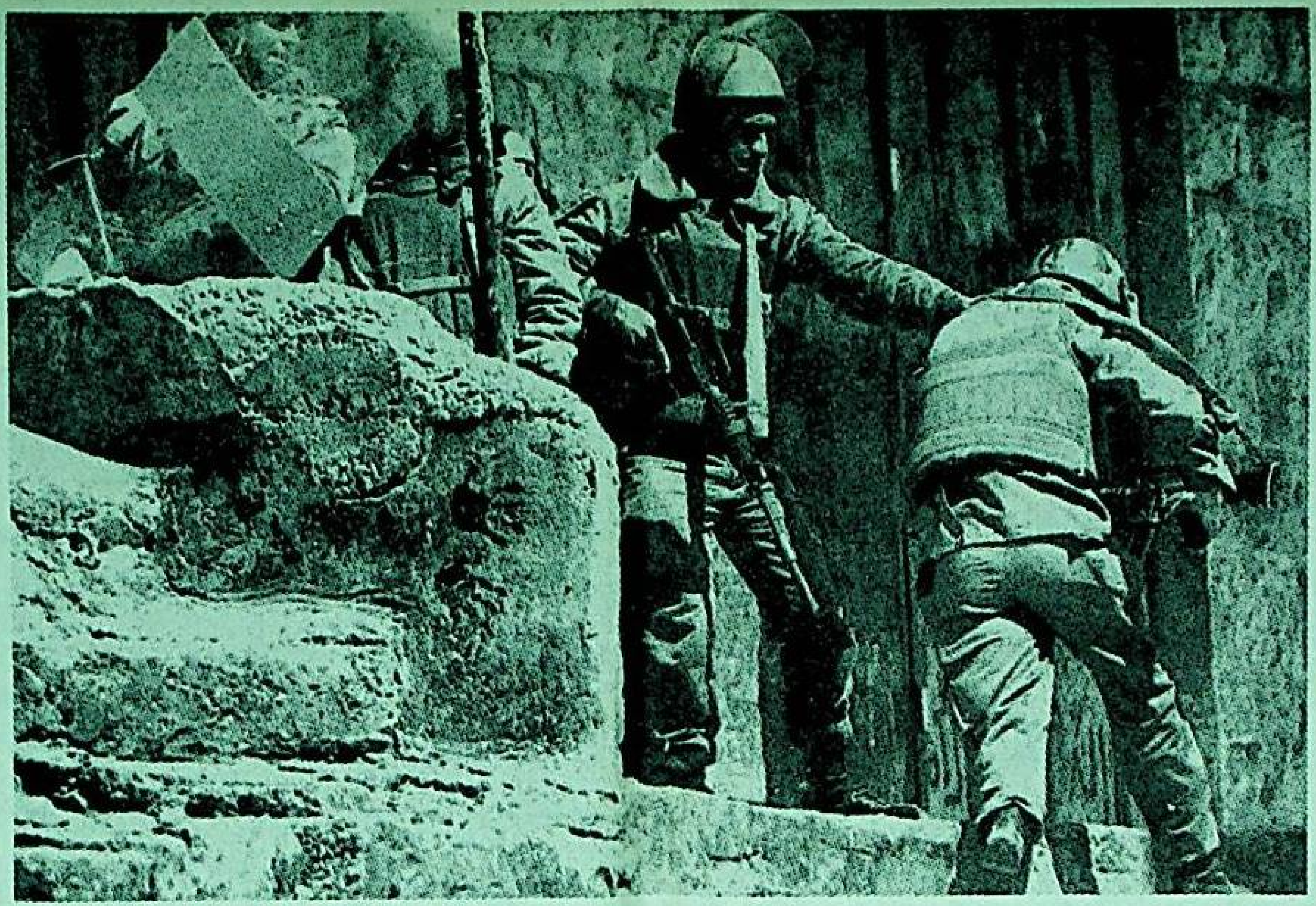

◇ ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدىكى ھېبرون شەھىرىدە ئىسرائىلىيە ئەسكەرلىرى بىلەن پەلەستىنلىك نامايىشچى ياشلار ئوتتۇرىسىدا 4 - ئاينىڭ 11- كۈنى يۈز بەرگەن توقۇنۇشتا ئىسرائىلىيە ئەسكىرى (ئوڭدا) گە تاش تەگدى. ئىسرائىلىيە ئالدىنقى ئايدا شەرقىي يېرۇسالېمدا يېڭى يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇشقا باشلىغاندىن بۇيان، پەلەستىن - ئىسرائىلىيىنىڭ جىددىي مۇناسىۋىتى ئېخىمۇ كەسكىنلىشىپ، توقۇنۇشلار ئۈزۈلۈكسىز يۈز بېرىپ، ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق مۇساپىسىدە يەنە كىرىزىس كۆرۈلدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

روسىيە دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى ھەربىي پەنلەر ئاكادېمىيىسىدە نۇتۇق سۆزلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 15 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. زىيارەتكە كەلگەن روسىيە دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى ئىگورنىكولا- يېۋىچ رودىئونوۋ بۈگۈن ھەربىي پەنلەر ئاكادېمىيىسىدە نۇتۇق سۆزلەپ مۇنداق دېدى: جوڭگو بىلەن ستراتېگىيىلىك ھەمكارلىق شېرىكلىك مۇناسىۋەتنى راۋاجلاندۇرۇش - روسىيىنىڭ ئۇزاق مەزگىللىك ستراتېگىيىلىك فاكچىنى، روسىيە بىلەن جوڭگونىڭ ستراتېگىيىلىك ھەمكارلىق شېرىكلىك مۇناسىۋىتى ئاسىيا- تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ، ھەتتا دۇنيانىڭ تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىغا پايدىلىق بولۇپلا قالماستىن، يېڭى، ئادىل، كۆپ قۇتۇپلۇق، خەلقئارا سىياسىي، ئىقتىسادىي يېڭى تەرتىپ ئورنىتىشقىمۇ پايدىلىق.

ئۇ مۇنداق دېدى: روسىيە بىلەن جوڭگونىڭ شېرىكلىك مۇناسىۋىتىنىڭ ئۇلى - ئىككى تەرەپنىڭ دۇنيانىڭ تەرەققىياتىغا ئائىت بىر قاتار مۇھىم مەسىلىلەرگە تۇتقان ئوخشاش ياكى ئوخشىشىپ كېتىدىغان مەيدانى، بۇ خىل شېرىكلىك مۇناسىۋەتنى راۋاجلاندۇرۇش ئىككى دۆلەت خەلقىنىڭ قوللىشىغا ئېرىشتى.

ئۇ مۇنداق دېدى: ئىككى دۆلەت ھۆكۈمىتى ۋە خەلقى تىنچلىقنى ھىمايە قىلىدۇ، بەزى دۆلەتلەرنىڭ زومىگەرلىكىگە قارشى تۇرىدۇ، يېتەكچى دۆلەت ۋە بويسۇنغۇچى دۆلەت دەپ ئايرىشقا قارشى تۇرىدۇ، خەلقئارا جەمئىيەتتىكى بارلىق دۆلەتنىڭ ئىگىلىك ھوقۇقىدا باراۋەر بولۇش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرىدۇ، يېڭى، ئادىل، خەلقئارا خەۋپسىزلىك سىستېمىسى قۇرۇشقا تىرىشىدۇ.

ئۇ مۇنداق دېدى: روسىيە جوڭگونىڭ شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ شەرققە كېڭىيىش مەسىلىسى جەھەتتە روسىيىگە كۆڭۈل بۆلگەنلىكىگە يۇقىرى باھا بېرىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىللە، غەربنىڭ كىشىلىك ھوقۇقى، شىزاڭ ۋە تەيۋەن قاتارلىق مەسىلىلەردىن پايدىلىنىپ، جوڭگوغا بېسىم ئىشلىتىشكە ئۇرۇنۇشىغا قەتئىي قارشى تۇرىدۇ.

ئۇ مۇنداق دېدى: روسىيە بىلەن جوڭگو رايون بىخەتەرلىكى ۋە مۇقىملىقىنى ئۈنۈمنى كۈچەيتىدىغان ۋە كاپالەتلىك قىلىدىغان كۆپ تەرەپلىملىك ۋە ئىككى تەرەپلىملىك ھەمكارلىشىش مېخانىزمىنى بەرپا قىلالايدۇ ۋە بەرپا قىلىشى لازىم.

ئۇ مۇنداق دېدى: روسىيە بىلەن جوڭگونىڭ يەر شارى خاراكتېرلىك مەسىلىلەردە ماس مەيداندا تۇرۇشى بۇ مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشقا مۇھىم تەسىر كۆرسەتتى. ئۇ ھەربىي ھازىرلىقلارنى قىسقارتىش، ھۇجۇم خاراكتېرىدىكى ستراتېگىيىلىك قوراللارنى چەكلەش، يادرو قوراللىرىنى كېمەيتىۋېتىش مەسىلىسى پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇش ۋە ب د ت نىڭ ئىسلاھاتى قاتارلىق مەسىلىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

ئۇ مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: روسىيىنىڭ تەيۋەن مەسىلىسىگە بولغان مەيدانى باشتىن ئاخىر ئۆزگەرمەيدۇ، بىر جوڭگو پرىنسىپىدا چىڭ تۇرىدۇ. تەيۋەننى جوڭگونىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى دەپ قارايدۇ. شىزاڭ مەسىلىسىدىمۇ روسىيىنىڭ مەيدانى ئىنتايىن ئېنىق، يەنى شىزاڭنى جوڭگونىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى دەپ قارايدۇ.

ئۇ ئىككى دۆلەتنىڭ ستراتېگىيىلىك ھەمكارلىق شېرىكلىك مۇناسىۋىتى يەنىمۇ راۋاجلاندۇرۇپ، ھەربىي، سىياسىي ساھەلەردە ئىجابىي سۆزلىشىشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئۆزئارا ئىشىنىدىغان ۋە ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىدىغان ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى ئورنىتىشنى ئۈمىد قىلدى.

مىسىر زۇڭلىسى جانزورى

جانزورى 1933 - يىلى تۇغۇلغان. قاھىرە ئۇنىۋېرسىتېتىنى پۈتتۈرۈپ، يېزا ئىگىلىك پەنلىرى بويىچە ماگىستىرلىق ئۇنۋانىغا ئېرىشكەن. كېيىن ئامېرىكىنىڭ مىچىگان شتاتلىق ئۇنىۋېرسىتېتىدا ئىقتىسادشۇناسلىق بويىچە دوكتورلۇق ئۇنۋانىغا ئېرىشكەن، ئىلگىرى مىسىر دۆلەت ئىقتىساد تەتقىقات ئورنىدا دوتسېنت بولغان. 1972 - يىلى ب د ت ئىقتىسادىي تەرەققىيات - پىلان كومىتېتىنىڭ رىيادتا تۇرۇشلۇق يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلدارى بولغان، 1974 - يىلى پىلان مىنىستىرلىكىنىڭ يەرلىك پىلان ئىشلىرى بويىچە دۆلەت كاتىپى بولغان. 1976- يىلى ، 1977 - يىلى ئىلگىرى- كېيىن بولۇپ يېڭى جىلغا ئۆلكىسىنىڭ باشلىقى ۋە بىنسۇئىف ئۆلكىسىنىڭ باشلىقى بولغان، كېيىن يەنە دۆلەت پىلان تەتقىقات ئورنىنىڭ باشلىقى بولغان. 1981 - يىلىدىن 1995- يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە ئىلگىرى- كېيىن بولۇپ زۇڭتۇڭ مەسلىھەتچىلەر ئۆمىكىنىڭ ئەزاسى، پىلان مىنىستىرى، پىلان ۋە خەلقئارا ھەمكارلىق مىنىستىرى، مۇئاۋىن زۇڭلى، قوشۇمچە پىلان ۋە خەلقئارا ھەمكارلىق مىنىستىرى، مۇئاۋىن زۇڭلى، قوشۇمچە پىلان مىنىستىرى بولغان. 1996- يىلى 1- ئايدا ھۆكۈمەت زۇڭلىسى، قوشۇمچە پىلان مىنىستىرى بولغان.

جانزورى 1990 - يىلى مۇبارەك زۇڭتۇڭغا ھەمراھ بولۇپ جوڭگوغا زىيارەتكە كەلگەن. بۇ قېتىمقىسى ئۇنىڭ زۇڭلى بولغاندىن كېيىن جوڭگوغا قىلغان تۇنجى قېتىملىق زىيارىتى، شۇنداقلا جوڭگو بىلەن مىسىر دىپلوماتىك مۇناسىۋەت ئورناتقاندىن كېيىن مىسىر زۇڭلىسىنىڭ جوڭگوغا تۇنجى قېتىم زىيارەتكە كېلىشى.

4 - ئاينىڭ 9 - كۈنى تەخمىنەن ئالتە توننا ئېغىرلىقتىكى كىت ئامېرىكا فلورىدا شتاتىنىڭ ۋېلمۇ دېڭىز ساھىلىغا كەلگەندە «تېيىز سۇدا توختاپ قالغان». سۈرەتتە: كىتنىڭ ئۆلۈش سەۋەبىنى تەكشۈرۈش ئۈچۈن ئۇنىڭ ئۆلۈكى يۈك ئاپتوموبىلى بىلەن ئۇراندۇ دېڭىز - ئوكيان تەشكىلاتىنىڭ مال دوختۇرلۇق پونكىتىغا ئېلىپ مېڭىلماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200. ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报 ·（维吾尔文）

(بۇ سان ئالتە بەت)

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

1997 - يىل
ئاپرېل
18
جۈمە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق، بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا ℃ 11 — ℃ 23 بولىدۇ، ئۇچ بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم خەۋەرلەر

قۇربان ھېيتىڭلارغا مۇبارەك

ھۆسن خەتنى مۇختار ئەپرى يازغان

ئاپتونوم رايون قۇربان ھېيت مۇناسىۋىتى بىلەن چاي ئۆتكۈزدى

ئابلەت ئابدۇرېشىت چايغا رىياسەتچىلىك قىلدى، چايدا ۋاڭ لېچۈەن قىزغىن سۆز قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز مۇھەممەتئىمىن ئوبۇل خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 4 - ئاينىڭ 17 - كۈنى چۈشتىن كېيىن شىنجاڭ «خەلق» سارىيىدا قۇربان ھېيت مۇناسىۋىتى بىلەن چاي ئۆتكۈزدى.

چايغا ئاپتونوم رايوننىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت، ئارمىيە رەھبەرلىرى ۋە بىكتۈەن رەھبەرلىرىدىن ۋاڭ لېچۈەن، ئابلەت ئابدۇرېشىت، ھامدىن نىياز، جانابىل، جۇشېڭتاۋ، ئەسقەت كەرىمباي، لى لياڭخۇي، جۇيۇگشۇن، ۋاڭ چۈەنيۇ، خۇجيايەن، رېن چىڭشېن قاتارلىقلار قاتناشتى.

ئابلەت ئابدۇرېشىت چايغا رىياسەتچىلىك قىلدى. ئۇ ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىگە ۋەكالىتەن مۇسۇلمانلارنىڭ ھېيتىنى تەبرىكلىدى ۋە ھېيت مەزگىلىدە ھەرقايسى سەپلەردە كۈرەش قىلىۋاتقان ھەر مىللەت كادىرلىرى ۋە ئاممىسىدىن سەممىي ھال سورىدى.

ۋاڭ لېچۈەن چايدا قىزغىن سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: نۆۋەتتە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم بىلەن ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ رەھبەرلىكىدە، پارتىيە 14-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 5 -، 6 - ئومۇمىي يىغىنلىرى ۋە مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى 5-يىغىنىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، مەركىزىي كومىتېتنىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداش توغرىسىدىكى مۇھىم يوليورۇقى ۋە مۇھىم خىزمەت ئورۇنلاشتۇرۇشىنى ئومۇميۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرۇپ ۋە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، پۇرسەتنى تۇتۇپ، تەرەققىياتنى تېزلىتىپ، مۇقىملىقنى قوغداپ، ئەسىر ھالقىيدىغان ئۇلۇغۋار نىشانغا يېتىش ئۈچۈن تىرىشىپ كۈرەش قىلماقتا. ئاپتونوم رايونىمىزدا ئىقتىساد تەرەققىي قىلغان، سىياسىي مۇقىم بولغان، مىللەتلەر ئىناق ئۆتىدىغان، چېگرا مۇداپىئەسى مۇستەھكەم بولغان، خەلق خاتىرجەم ياشايدىغان خۇشاللىنارلىق ۋەزىيەت بارلىققا كەلدى. 9 - بەش يىللىق پىلاننىڭ تۇنجى يىلىدا دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىقتىن 19 - يىلمۇ مول ھوسۇل ئالدۇق، سانائەت ئىشلەپچىقىرىشىدا داۋاملىق ئېشىش ۋەزىيىتى ساقلاپ قېلىندى، پۇل پاخاللىقى تىزگىنلەندى، خەلق ئىگىلىكىدە ئومۇمەن ساغلام تەرەققىي قىلىش ۋەزىيىتى ساقلاپ قېلىندى، خەلقنىڭ ماددىي ۋە مەنىۋى تۇرمۇش سەۋىيىسى يەنىمۇ ئۆستى، مىللىي بۆلگۈنچىلىك ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە قارشى تۇرۇش كۈرىشىدە زور غەلىبە قولغا كەلتۈرۈلۈپ، شىنجاڭ ئومۇمىي ۋەزىيىتىنىڭ مۇقىملىقى قوغدالدى.

ئۇ مۇنداق دېدى: 1997 - يىلى ئېلىمىز تارىختىكى تەرەققىياتىدىكى ئىنتايىن مۇھىم بىر يىل. بىز يېڭى ۋەزىيەتكە ۋە تېخىمۇ مۇشكۈل ۋەزىپىلەرگە دۇچ كەلمەكتىمىز. بىز مەركەزنىڭ تەلىپى، ئاپتونوم رايوننىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە، يېزا ئىگىلىكىنى ئىقتىسادىي خىزمەتتىكى 1-ئورۇنغا قويۇشتا چىڭ تۇرۇپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئۇللۇق ئورنىنى كۈچەيتىپ، دېھقانلارنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوغداپ، دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىدا بۇ يىل يەنە مول ھوسۇل ئېلىشقا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشىمىز، دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشقا دائىر كونكرېت تەلەپ ۋە تەدبىرلەرنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، كارخانىلارنىڭ ساپاسى، ئۈنۈمى ۋە رىقابەت كۈچىنى ئاشۇرۇشىمىز، يول ئەسلىھەلەر قۇرۇلۇشى ۋە نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرلىرىنى كۈچەيتىپ، تۈۋرۈك كەسىپلەرنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ، ئىقتىسادنىڭ يېڭى ئېشىش نۇقتىسىنى پائال يېتىلدۈرۈشىمىز ۋە ئۇنى يۆلىشىمىز كېرەك.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى رەھبىرىي كادىرلىرىنىڭ پاك - دىيانەتلىك بولۇشى توغرىسىدا بىر قانچە مىزان (سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلىدۇ)»نى بېسىپ تارقاتتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 16 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى يېقىندا «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى رەھبىرىي كادىرلىرىنىڭ پاك - دىيانەتلىك بولۇشى توغرىسىدا بىر قانچە مىزان (سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلىدۇ)»نى بېسىپ تارقاتتى ۋە پۈتۈن پارتىيىدىن ئۇنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇشنى، ئىجرا قىلىشنى تەلەپ قىلدى.

ج ك پ مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ ئاخبارات باياناتچىسى جاۋ خۇڭجۇ بۈگۈن ئۆتكۈزۈلگەن ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنىدا مۇنداق دېدى: «پاك - دىيانەتلىك بولۇش مىزانى» نىڭ ئېلان قىلىنغانلىقى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ پارتىيە ئىستىلى ۋە پاكلىق قۇرۇلۇشىنى ۋە رەھبىرىي كادىرلارنىڭ ئىدىيە - ئىستىل قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشتىكى يەنە بىر زور تەدبىرى بولۇپ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە مۇھىم رېئال ئەھمىيەتكە ئىگە.

تونۇشتۇرۇلۇشىچە، «مىزان»دا پارتىيىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پاك - دىيانەتلىك بولۇشى توغرىسىدىكى ھەرىكەت ئۆلچىمى بىر قەدەر سىستېمىلىق، ئەتراپلىق، ئومۇميۈزلۈك، ئېنىق ئوتتۇرىغا قويۇلغان.

«مىزان» ئۈچ باب، 14 ماددا بولۇپ، پاك - دىيانەتلىك بولۇشنىڭ ھەرىكەت ئۆلچىمى، يولغا قويۇش ۋە نازارەت قىلىش، قوشۇمچە پرىنسىپ قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

ئاپتونوم رايوننىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى ئاز سانلىق مىللەت پېشقەدەم كادىرلىرىنى يوقلىدى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز ۋاڭ نەنجۇ، چېن يەن، جىن چۈەن خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق

ۋە خەلق ھۆكۈمىتى جەزمەن ھەل قىلىدۇ.

قۇربان، قۇربان روزى، قۇربان ئەللەرنى يوقلىدى، يەنە قۇسايىن سىيابايۇۋنىڭ ئايالىنى

سۈرەتتە: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن قاتارلىق رەھبەرلەر يولداش ماھنۇر قاسىم بىلەن سەممىي پاراڭلاشماقتا.
ئۆز مۇخبىرىمىز فەن خاۋ فوتوسى

سۈرەتتە: ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى يولداش ساۋدانوف زايىرنى يوقلىماقتا.
ئۆز مۇخبىرىمىز لى جىنلىڭ فوتوسى

جىن چوڭىن خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن، ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت قاتارلىق پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى 4-ئاينىڭ 16-كۈنى چۈشتىن كېيىن ئىسمائىل ياسىنوۋ، ماھنۇر قاسىم قاتارلىق 23 نەپەر پېشقەدەم رەھبەرنى ۋە ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىنى يوقلىدى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزالىرى ئابدۇرېھىم ھامىد، جاڭ يۈنچۈەن، خۇجيايەن قاتارلىق كىشىلەر ماھنۇر قاسىم، ئىسمائىل ياسىنوۋ، سەيپۇللايېۋ، ئابلايېۋلارنى ۋە ئېرغالى، ئىمىنوۋ ھاموتلارنىڭ ئائىلىلىرىنى يوقلىدى. ۋاڭ لېچۈەن پېشقەدەم يولداشلارنىڭ ئۆيلىرىگە بارغاندا، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق قۇرۇلتىيى، خەلق ھۆكۈمىتى، سىياسىي كېڭەشكە ۋاكالىتەن پېشقەدەم يولداشلار ۋە ئۇلارنىڭ ئۇرۇق - تۇغقانلىرىدىن سەممىي ھال سورىدى. ئۇ مۇنداق دېدى: بىز قۇربان ھېيت مۇناسىۋىتى بىلەن سىلەردىن ھال سورىغىلى، سىلەرنى يوقلىغىلى، سىلەرنىڭ ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ خىزمەتلىرى توغرىسىدىكى پىكىر ۋە تەكلىپلىرىڭلارنى ئاڭلىغىلى كەلدۇق. پېشقەدەم يولداشلارنىڭ تۇرمۇش ۋە داۋالىنىشتا قانداق قىيىنچىلىقى بولسا، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم

قىلىدۇ.

ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزالىرىدىن خەلچەم ئىسلام، چېن دېمىن، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى شيې فۇپىڭ، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسلىرىدىن جاڭ خېڭ، مىجىت ناسىرلار دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان پېشقەدەم كادىرلاردىن مۇھەممەت ئىسمائىل، ساۋدانوف زايىر، ئابدۇرېھىم لىتىپ، قىدىرباي، گاۋجىنشياڭلارنىڭ ئائىلىسىگە كېلىپ، ئۇلارنى قۇربان ھېيت مۇناسىۋىتى بىلەن تەبرىكلىدى. ئابلەت ئابدۇرېشىت ۋە ئۇلارنىڭ ھەمراھلىرى يەنە يۇ جەنلىننىڭ ئائىلىسى، ما يۇلەننىڭ ئۆيى بىلەن مامىڭلياڭنىڭ ئائىلىسى، ما جۇنپىڭلارنىڭ ئۆيىگە كېلىپ، ئۇلاردىن قۇربان ھېيت مۇناسىۋىتى بىلەن ھال سورىدى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىلىرىدىن جۇ شېڭتاۋ، ئەسقەت كەرىمباي، ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ۋاڭ يۇسەن قاتارلىق كىشىلەر 4 - ئاينىڭ 16 - كۈنى چۈشتىن كېيىن دەم ئېلىشقا چىققان پېشقەدەم كادىرلاردىن ئەنۋەرخان بابا، مۇسايېۋ، تاھىر مەمتىلى، ماموتوف

يوقلىدى، يەنە قۇسايىن سىيابايېۋنىڭ ئائىلىسىنى ۋە ياسىن ناسىرنىڭ ئائىلىسىنى يوقلىدى. جۇ شېڭتاۋ قاتارلىق كىشىلەر ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىگە ۋەكالىتەن پېشقەدەم يولداشلارنىڭ قۇربان ھېيتىنىڭ خۇشال - خۇرام ئۆتۈشىگە تىلەكداشلىق بىلدۈردى. يوقلانغان پېشقەدەم يولداشلار مۇنۇلارنى بىلدۈرۈشتى: ئۆتكەندە بىز قىلىشقا تېگىشلىك بەزى خىزمەتلەرنى ئىشلىدۇق، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بىزنى ئۇنتۇپ قالمىدى، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ غەمخورلۇقىغا مىننەتدارلىق بىلدۈرىمىز.

ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى قۇربان ھېيت ۋە «1-ماي» ئەمگەكچىلەر بايرىمى مۇناسىۋىتى بىلەن ھال سوراش پائالىيىتى ئېلىپ باردى

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىگۈل تۇردى خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ رەئىسى مۇھەممەت نۇر، باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى پارتگورۇپپىسىنىڭ شۇجىسى مۇھەممەتجان ئەمەت ۋە چى چۈڭچىڭ، تاۋمۇلەن، ئۆمەر بەكرى قاتارلىق يولداشلار 4-ئاينىڭ 17-كۈنى چۈشتىن بۇرۇن قۇربان ھېيت ۋە «1-ماي» خەلقئارا ئەمگەكچىلەر بايرىمى مۇناسىۋىتى بىلەن شىنجاڭ توقۇمىچىلىق گورۇھى (شىركىتى)گە قاراشلىق «1-ئىيۇل» توقۇمىچىلىق زاۋۇتى، ليۇداۋان كۆمۈر كېنى، شىنجاڭ قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرى ئىدارىسىگە قاراشلىق بىر قىسىم قىيىنچىلىقى بار كارخانىلارغا بېرىپ، بۇ ئورۇنلاردىكى پېشقەدەم ئەمگەك نەمۇنىچىلىرى، ئائىلىسىدە قىيىنچىلىقى بار ئىشچى-خىزمەتچىلەر ۋە كاندا جاپالىق ئىشلەۋاتقان ئىشچىلارنى يوقلىدى ھەمدە ئۇلارغا 300 يۈەندىن نەق پۇل، ماددىي بۇيۇم تەقدىم قىلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ رەئىسى مۇھەممەت نۇر 300 يۈەن پۇلنى «1-ئىيۇل» توقۇمىچىلىق زاۋۇتىدا ئىشلەپ پېنسىيىگە چىققان پېشقەدەم ئەمگەك نەمۇنىچىسى سائادەت ھەدىنىڭ قولىغا تۇتقۇزغاندا، ئۇ كۆزىگە ئىسسىق ياش ئېلىپ تۇرۇپ مۇنداق دېدى: «پارتىيىگە، ھۆكۈمەتكە، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى تەشكىلاتىغا كۆپ رەھمەت».

سەممىي غەمخورلۇق كىشىلەرنىڭ قەلبىنى ئىللىتتى

— جاڭ ۋېنيۈ ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ پەيزاۋاتتىكى ھەر مىللەت ئاممىسىدىن ھال سورىغانلىقى توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ شىلى، «شىنجاڭ ئىقتىساد گېزىتى» مۇخبىرى لى تۇڭمىڭ

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى جاڭ ۋېنيۈ شۇجى ۋاڭ لېچۈەن، رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىتنىڭ ھاۋالىسى بىلەن مۇشۇ ئاينىڭ 12 - كۈنى مالىيە نازارىتى، خەلق ئىشلىرى نازارىتى،سەھىيە نازارىتى، قۇرۇلۇش نازارىتى قاتارلىق تارماقلارنىڭ مەسئۇللىرىدىن تەشكىللەنگەن ھال سوراش ئۆمىكىنى باشلاپ پەيزاۋات ناھىيىسىگە بېرىپ، ھەر مىللەت كادىرلار ۋە ئاممىدىن سەممىي ھال سورىدى.

جاڭ ۋېنيۈ ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى ئالدى بىلەن ئېغىر دەرىجىدە ۋەيران بولغان ناھىيىلىك ئاشلىق ئىدارىسى، ئەمگەك كۈچلىرىنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش سۇغۇرتا ئىدارىسى قاتارلىق ناھىيىگە بىۋاستە قاراشلىق ئورگانلارنىڭ خىزمەت بىنالىرىنى ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئۆيلىرىنى تەكشۈردى،بۇ ئورگانلارنىڭ خىزمەت بىنالىرىنىڭ بىر نەچچە قېتىملىق يەر تەۋرەشتە ئېغىر دەرىجىدە ۋەيران بولغانلىقىنى، ئۇلىنىڭ ئولتۇرۇشۇپ كەتكەنلىكىنى، تاملىرىنىڭ چاك كەتكەنلىكىنى،بەزى ئۆيلەرنىڭ ئۆرۈلۈپ چۈشكەنلىكىنى كۆرۈپ،ئىنتايىن بىئارام بولدى. ئۇ پەيزاۋات ناھىيىلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى ياڭ جىمىڭغا: «يارىلىنىش، ئۆلۈشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن بۇنداق ئۆيلەرگە ھەرگىز ئادەم كىرگۈزمەسلىك كېرەك»دېدى.

جاڭ ۋېنيۈ ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى ناھىيىلىك ياغ زاۋۇتىنىڭ زاۋۇت - ئۆيلىرىنىڭ ئېغىر دەرىجىدە ۋەيران بولغانلىقى تۈپەيلىدىن ئىشلەپچىقىرىشنى توختىتىپ قويۇشقا مەجبۇر بولغانلىقىدىن خەۋەر تېپىپ، دەرھال بۇ زاۋۇتقا بېرىپ، زاۋۇت ئۆيلىرىنى كۆزدىن كۆچۈردى، زاۋۇتتىكى بارلىق ئىشچى - خىزمەتچىلەردىن ھال سورىدى. جاڭ ۋېنيۈ زاۋۇت باشلىقى جاۋگوجۇڭغا: «ھەم دۆلەتنىڭ مال - مۈلكىنى قوغداڭلار؛ ھەم ئىشلەپچىقىرىشنى بىر ئامال قىلىپ تېز ئەسلىگە كەلتۈرۈڭلار،قىيىنچىلىقنى تەدرىجىي ھەل قىلىپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرمۇشىنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئىدىيىۋى خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەڭلار» دەپ تاپىلىدى.

جاڭ ۋېنيۈ ياغ زاۋۇتىدىن ئايرىلىپ، دوختۇرخانىغا بېرىپ، يەر تەۋرەشتە يارىلانغان ئاما ۋە بارلىق تېببىي خادىملارنى يوقلىدى. ناھىيىلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ تولۇقسىز 2-يىللىق سىنىپىنىڭ ئوقۇغۇچىسى ھەبىبۇللا يەر تەۋرىگەندە بېشىغا كېسەك پارچىسى چۈشۈپ كېتىپ يارىلانغاندى. جاڭ ۋېنيۈ ئۇنىڭ كارىۋىتىنىڭ يېنىغا كېلىپ: «ئەھۋالىڭىز قانداقراق، تاماق يەۋاتامسىز؟» دەپ سورىدى. «ھەئە، ئازراق يەۋاتىمەن،» دەپ جاۋاب بەردى ھەبىبۇللا. «قورقماڭ،سىزنى چوقۇم داۋالاپ ساقايتىمىز، سىز ساقىيىپ چىققاندىن كېيىن، ياخشى ئوقۇپ، چوڭ بولغاندىن كېيىن خەلق ئۈچۈن كۆپلەپ تۆھپە قوشۇڭ» دېدى. ھەبىبۇللا ھاياجانلانغان ھالدا: «رەھمەت دېدى.»

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئاپتونوم رايونىمىزدا ئالىي مەكتەپ ئوقۇتقۇچى، ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ ئۆي قۇرۇلۇشى باشلاندى

ئۆز مۇخبىرىمىز شى چياۋمېي خەۋەر قىلىدۇ: 4-ئاينىڭ 15-كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق مېدىتسىنا ئىنستىتۇتىدا داقا-دۇمباق ساداسى ياڭرىدى. ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئالىي مەكتەپ ئوقۇتقۇچى، ئىشچى-خىزمەتچىلىرىنىڭ ئۆي قۇرۇلۇشىنى باشلاش مۇراسىمى بۇ يەردە داغدۇغىلىق باشلاندى. مۇراسىمغا ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ۋاڭ خۇەيىۇ قاتناشتى ھەم سۆز قىلدى.

ئۇقۇشىمىزچە، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئالىي مەكتەپلەردە خەتەرلىك ئۆيلەردە ئولتۇرۇۋاتقان، ئۆي قىيىنچىلىقى بار ئائىلە 3511 گە يېتىدىكەن. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ئۆي مەسىلىسىنى ھەل قىلىشنى مۇشۇ نۆۋەتلىك ھۆكۈمەت ئامما ئۈچۈن قىلىپ بېرىدىغان بىر نەچچە ياخشى ئىش قاتارىغا كىرگۈزدى ۋە بۇ مەسىلىنى ئۈچ يىلدا ئاساسەن ھەل قىلىپ بولۇشنى پىلانلىدى. ئاپتونوم رايون مالىيىدە قىيىنچىلىق بولۇۋاتقان ئەھۋالدىمۇ، 1997-يىلدىن 1999-يىلغىچە ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئۆي قۇرۇلۇشىغا ھەر يىلى 10 مىليون يۈەن ئاجرىتىشنى قارار قىلدى. ئاپتونوم رايون ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ئۆي قۇرۇلۇشىدا بارلىق ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى يولغا قويغاندىن باشقا، ھەممە باجنى پىرىنسىپ جەھەتتىن بىردەك ئازايتىش ياكى كەچۈرۈم قىلىشنى بەلگىلىدى.

قۇربان ھېيت ھارپىسىدا ئۈرۈمچى ناھىيىسى ئەرگۈك يېزىسىنىڭ مەركىزىي بالىلار باغچىسى ئۈرۈمچى شەھەرلىك بالىلار پاراۋانلىق ئورنىدىكى 17 نەپەر ھەر مىللەت بالىنى بالىلار باغچىسىغا ئېلىپ كېلىپ، قول تۇتۇشۇپ مېھر - شەپقەت يەتكۈزۈش پائالىيىتى ئۆتكۈزدى ھەم بالىلار پاراۋانلىق ئورنىغا ئوقۇش قوراللىرى، پۇل ۋە ماددىي نەرسە ئىئانە قىلدى.
ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ ۋېيجۈن فوتوسى

ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىنى زور كۈچ بىلەن ئېلىپ بارايلى

قۇمۇل شەھەرلىك پارتكوم ئالىي دەرىجىلىك پىكاپىنى سېتىپ، پۇلنى سۇ قۇرۇلۇشىغا ئىشلەتتى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** خەۋەر قىلىدۇ: قۇمۇل شەھەرلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى «تەگىرتاغ» يېزىسىدىكى 400 نامرات دېھقان، چارۋىچىنى ئىشلەپچىقىرىش شارائىتى بىر قەدەر ياخشى ياۋۇلۇڭ ئېچىش رايونىغا كۆچۈرۈشنى قارار قىلغانىدى. بۇ يىل ئېلىپ بېرىلىدىغان ياۋۇلۇڭ ئېچىش رايونىنىڭ سۇ سىڭمەس غول ئۆستەڭ قۇرۇلۇشىغا مەبلەغ يېتىشمەيتتى، قانداق قىلىش كېرەك؟ ناھىيىلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى مېي داچۈەن يۇقىرىغا قول سۇنۇپ كۈتۈپ ئولتۇرماسلىقنى، ناھىيىلىك پارتكومنىڭ «نيوتو» ماركىلىق ئالىي دەرىجىلىك پىكاپىنى سېتىپ، پۇلنى سۇقۇرۇلۇشىغا ئىشلىتىشنى ئوتتۇرىغا قويدى. بۇ تەكلىپ ھەممە كادىرلارنىڭ كۆڭلىگە ياقتى. پىكاپ ساتقان 500 مىڭ يۈەن سۇ قۇرۇلۇشىغا سەرپ قىلىندى.

ماختاشقا لايىق روھ

تەھرىردىن: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ئىشلەپچىقىرىشنى راۋاجلاندۇرۇش ئارقىلىق بۇ يىل 383 مىڭ نامرات دېھقان، چارۋىچىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش چاقىرىقىنى ئوتتۇرىغا قويدى، نۇرغۇن ئورۇنلار ئەمەلىي تەدبىر قوللىنىپ، بۇ خىزمەتنى مۇھىم ئىش سۈپىتىدە تۇتقان بولسىمۇ، يەنە بىر قىسىم جايلار مالىيەدە قىيىنچىلىق بولۇۋاتقان ئەھۋالدىمۇ مەبلەغنى جىددىي ئېھتىياجلىق جايلارغا ئىشلەتمەي ئالىي پىكاپ سېتىۋالدىغان، تۇرالغۇ ئۆي، ئىشخانا شارائىتىنى ياخشىلاشقا ئىشلىتىۋالدىغان ئىشلار تۈگەپ كەتكىنى يوق. بەزى جايلار يۇقىرىنىڭ مەبلەغ بېرىشىنى تەما قىلىپ، ئۆزلىرى چارە - تەدبىر قوللانمايۋاتىدۇ. قۇمۇل شەھەرلىك پارتكومنىڭ پارتىيە ئىستىلى ۋە رەھبەرلىك ئىستىلىنى ياخشىلاپ، ئاددىي - ساددا، جاپاغا چىداپ كۈرەش قىلىش، ئۆزىنى كېيىنگە قويۇپ، خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، خەلققە ئەمەلىي ئىش قىلىپ بېرىش روھى ماختاشقا ئەرزىيدىغان روھ.

ئاتۇش شەھىرى ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ قۇرغاقچىلىقنىڭ ئالدىنى ئالماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلىز ئابلەتقېيۇم** خەۋەر قىلىدۇ: ئاتۇش شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ئېتىز-ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئۈچۈن پۇختا ئاساس سالدى.

ئاتۇش شەھىرىدە بۇلتۇر قىشتىن بۇ يىل 3 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغا قەدەر 500 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ ياسىلىپ، 35 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا ئۆستەڭ رېمونت قىلىندى. 25 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى ئېرىق- ئۆستەڭدىكى لاي - لاتقا تازىلاندى، ماشىنىلاشقان بەش قۇدۇق قېزىلدى ۋە رېمونت قىلىندى.

ئاختام يېزىسىدا سۇ يوللىرى راۋانلاشتۇرۇلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن راخمان** خەۋەر قىلىدۇ: پوسكام ناھىيىسىنىڭ ئاختام يېزىسى ئېتىز - ئېرىق سۇقۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىش پىلانىنى بالدۇر تۈزۈپ، ئۇنى

گۇما ناھىيىسى ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى بىلەن پائال شۇغۇللانماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت ھېيت** خەۋەر قىلىدۇ: گۇما ناھىيىسى سۇ، تۇپراق بايلىقىنى ئېچىش مەركەز قىلىنغان ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى بىلەن ئىزچىل شۇغۇللىنىپ، بۇ يىلمۇ دېھقانچىلىقتىن مول ھوسۇل ئېلىشقا تىرىشماقتا.

بۇ ناھىيە بۇلتۇردىن بۇيان دېھقان، چارۋىچىلارنى يېزا ئىگىلىكىگە سېلىنىدىغان سېلىنمىنى كۆپەيتىپ، سۇ، تۇپراق بايلىقىنى ئېچىشقا سەپەرۋەر قىلغاچقا، ناھىيە بويىچە 1 مىليون 18 مىڭ 600 ئىش كۈنى سەرپ قىلىنىپ، 383 كۇب مېتىر توپا- تاش قېزىلىپ 917 ئورۇندىكى 301 سۇ ئەسلىھەلىرى يۈرۈشلەشتۈرۈلدى. يېڭىدىن 400 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا ئېرىق - ئۆستەڭ چېپىلدى ۋە رېمونت قىلىندى. 41 مىڭ 700 مو سۇغىرىش رايونى يۈرۈشلەشتۈرۈلۈپ، 48 مىڭ 700 مو ئېتىز سالالاشتۇرۇلدى.

بورتالا ئوبلاستىدا 400 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ ياسالدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **غەيرەت ئابدۇكېرىم** خەۋەر قىلىدۇ: 9 - بەش يىللىق پىلاننىڭ تۇنجى يىلىدا بورتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىدا 416 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ، 1410 سۇ ئەسلىھەسى ياسالدى. يېڭىدىن 73 كۆز ماشىنىلاشقان قۇدۇق قېزىلىپ، 145 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا زەيكەش، 35 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش توسمىسى ياسالدى. بۇنىڭ بىلەن 47 مىڭ 500 مو يەرنى ئارتۇق سۇغىرىش ئىمكانىيىتى يارىتىلدى.

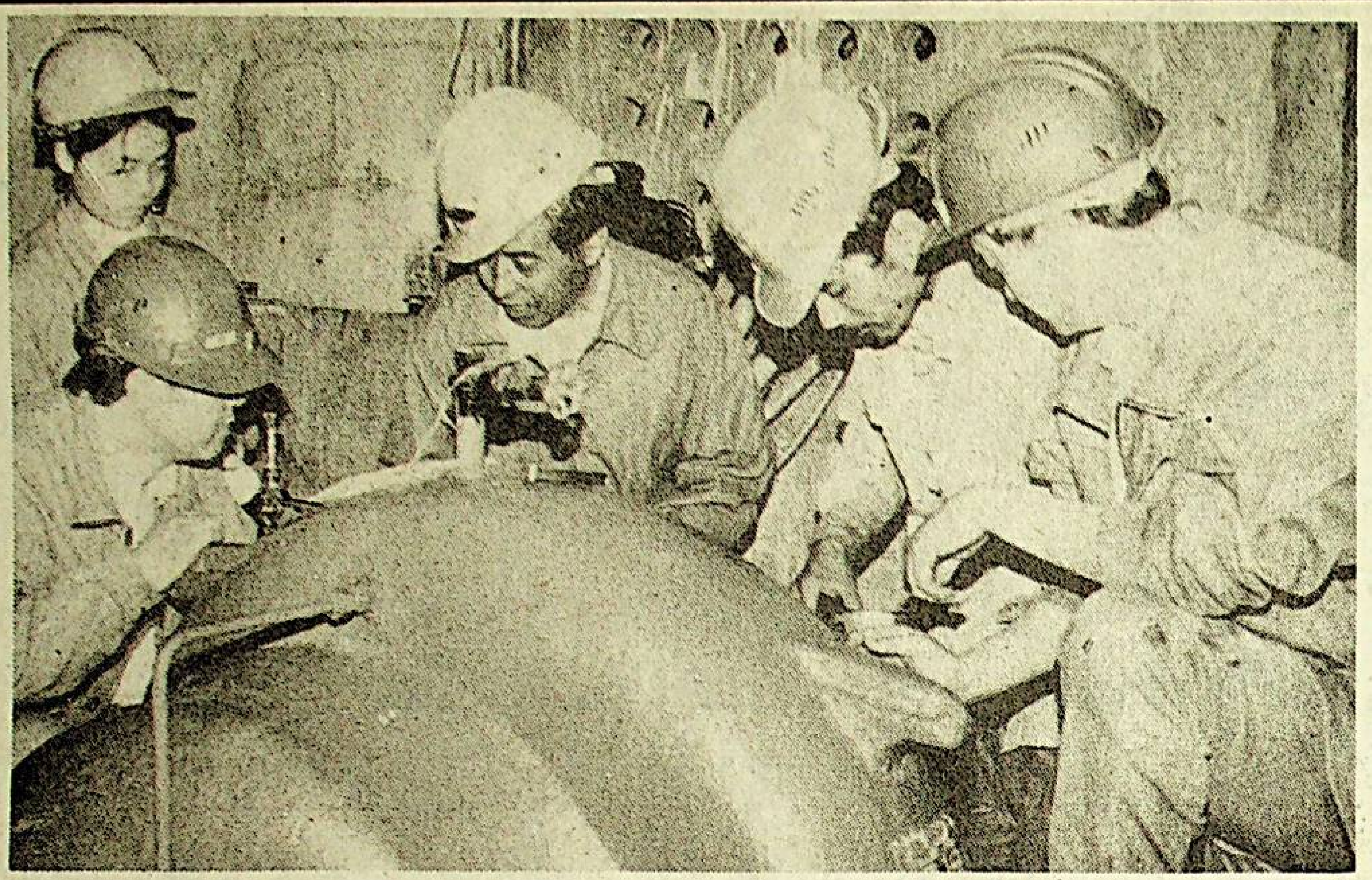

قاراماي ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ سانائەت سۈيىنى بىر تەرەپ قىلىش قۇرۇلمىسى تەكشۈرۈپ باھالاشتىن ئۆتتى.
سۈرەتتە: تېخنىكلار بۇ قۇرۇلمىنىڭ مەشغۇلات ئەھۋالىنى تەكشۈرمەكتە.

مەھەممەتقۇربان روزى فوتوسى

ئۈرۈمچى شەھەرلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى ئىقتىسادىي توختاملارنى نازارەت قىلىپ باشقۇرۇشتا ئۈنۈم ھاسىل قىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر شېرىپ** خەۋەر قىلىدۇ: ئۈرۈمچى شەھەرلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى «ئىقتىسادىي توختام قانۇنى»نى كەڭ كۆلەمدە تەشۋىق قىلىپ، «توختامغا ئەمەل قىلىپ، ۋەدىسىدە تۇرۇش» پائالىيىتىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ ئۈنۈم ھاسىل قىلدى.

ئۇلار ئىلگىرى - ئاخىر بولۇپ ئاساسىي قاتلامدىكى 166 كارخانىغا بېرىپ 4837 پارچە ئىقتىسادىي توختامنى تەكشۈرۈپ، ئىقتىسادىي توختام قانۇنىغا خىلاپ توققۇز پارچە دېلونى بىر تەرەپ قىلدى ھەمدە 350 مىڭ 500 يۈەن جەرىمانە قويدى، ئېلاننىڭ قىزىقتۇرۇشى ئارقىلىق ئالدامچىلىق بىلەن تۈزۈلگەن بەش پارچە ئىقتىسادىي توختامنى تەكشۈرۈپ، قانۇن بويىچە بىر تەرەپ قىلدى؛ مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ پائال ھەمكارلىششى بىلەن قۇرۇلۇش تۈرى بويىچە تۈزۈلگەن 356 پارچە توختامنى تەكشۈرۈپ دەلىللەپ چىقتى، بۇ توختامنىڭ ئومۇمىي سوممىسى 1 مىليارد 226 مىليون 960 مىڭ 600 يۈەن بولۇپ، بۇنىڭدىن 71 مىڭ 871 يۈەن تەكشۈرۈش ۋە دەلىللەش ھەققى يىغىۋالدى، توختام سوممىسى 33 مىليون 849 مىڭ 800 يۈەنلىك 16 پارچە دېلونى كېسىم ئارقىلىق بىر تەرەپ قىلدى، تالاشتا قالغان 15 مىليون 986 مىڭ 400 يۈەنلىك 17 پارچە دېلونى سوت ئورگانلىرىنىڭ بىر تەرەپ قىلىشىغا يوللاپ بەردى. شۇ ئارقىلىق كارخانىلارنىڭ 22 مىليون 906 مىڭ 400 يۈەن ئىقتىسادىي زىيىنى قايتۇرۇۋېلىندى.

بۇ ئىدارە يەنە «كېپىللىك قىلىش قانۇنى» دا بەلگىلەنگەن كارخانىلارنىڭ كۆچمە مۈلكىنى رەنگە قويۇپ تىزىملاپ باشقۇرۇش خىزمىتىنى سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورگانلىرى بېجىرىدۇ، دېگەن بۇ يېڭى مەزمۇنغا ئاساسەن، ئىش ئورنىدىكى كادىرلارنى تەربىيىلەپ ھەم كارخانىلارنىڭ رەنگە قويغان كۆچمە مۈلۈكلىرىنى تىزىملاش، تەكشۈرۈپ بېكىتىشكە دائىر ماتېرىياللارنى بېسىپ تارقاتتى ھەمدە ئۈرۈمچى شەھىرى بويىچە كارخانىلارنىڭ 46 مىليون 320 مىڭ يۈەنلىك كۆچمە مەبلىغىنى رەنگە قويۇش رەسمىيىتىنى بېجىرىپ بەردى.

قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىسى زور كۈچ بىلەن سۇ قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىپ، يېزا ئىگىلىك تەرەققىياتىنىڭ زاپاس كۈچىنى ئاشۇردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مۇھەممەتئىمىن گوبۇل**نىڭ مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلاردىن ئىگىلىشىچە، قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىسى كۆپ خىل يوللار ئارقىلىق مەبلەغ توپلاپ، سۇ تېجەش، تېرىلغۇ يەرنى كېڭەيتىشنى ئاساس قىلغان سۇ قۇرۇلۇشىنى زور كۈچ بىلەن ئېلىپ بېرىپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىنىڭ زاپاس كۈچىنى ئاشۇرغان.

بۇ ناھىيە ئادەم كۆپ، تېرىلغۇ يەر ئاز، نامرات

بۇ خىل ھالەتنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن، ناھىيىنىڭ سۇ قۇرۇلۇشى ئومۇمىي پىلانىنى تۈزۈپ، سۇ تېجەش، تېرىلغۇ يەرنى كېڭەيتىشنى ئاساس قىلغان سۇ قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىشقا ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى، تەجرىبە - ساۋاقلارنى يەكۈنلەپ، چوڭقۇر تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىش ئارقىلىق قارىغۇلارچە قۇرۇلۇش قىلىشنىڭ ئالدىنى ئالدى، يېزىلار بىلەن سۇ قۇرۇلۇشى باشقۇرۇش بويىچە

مىڭ يۈەن مەبلەغ توپلاپ، 213.5 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا يۇقىرى ئۆلچەملىك سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ، 11.79 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش توسمىسى، يېڭىدىن 805 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا ئېرىق- ئۆستەڭ ياسىدى، توققۇز قۇدۇق قازدى، 2185 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى زەيكەش ۋە 495 يۈرۈش سۇ ئىنشائاتىنى رېمونت قىلدى، 48 مىڭ 700 مو

ئاخىتام ... سۇ قۇرۇلۇشى ... بىرىش پىلانىنى تۈزۈپ، سۇ قۇرۇلۇشى ئۈچۈن بالدۇر تۇرۇپ، ئۇنى مەھەللىگىچە ئەمەلىيلەشتۈردى. بۇنىڭ بىلەن بۇ يېزىدىكى دېھقانلار دۆلەتنىڭ ياردىمى بىلەن ئۆتكەن يىلى 2 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر ئون كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا ئۆستەڭ چېپىپ، سېمونت تاختا ياتقۇزدى. 98 ئورۇنغا توما - تاقاق، 14 ئورۇنغا كۆۋرۈك سېلىپ، سۇ يوللىرىنى راۋانلاشتۇردى.

... ئاشۇرغان. بۇ ناھىيە بولۇپ، ناھىيە تېرىتورىيىسىدە قىزىل دەرياسى، گەز دەرياسى، تۈمەن دەرياسى ۋە چاقماق دەرياسىدىن ئىبارەت ئۈچ دەريا بار بولسىمۇ، بۇ دەريالار تېخى تولۇق تىزگىنلەنمىگەچكە ھەممە ناھىيىدە چوڭراق سۇ ئامبىرى بولمىغاچقا، تېرىلغۇ يەرلەرنى ۋاقتىدا سۇغىرىشقا كاپالەتلىك قىلغىلى بولمايتتى. ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى

قۇرۇلۇش قىلىنىشى ... ئالدىنى ئالدى، يېزىلار بىلەن سۇ قۇرۇلۇشىنى باشقۇرۇش بويىچە مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاپ، قۇرۇلۇش لايىھىسى تۈزۈشتىن تارتىپ قۇرۇلۇشنى ئۆتكۈزۈۋالغانغا قەدەر مۇقىم مەسئۇل بولىدىغان ئورۇن ۋە ئادەم بولۇشىنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، قۇرۇلۇش سۈپىتى ۋە سۈرئىتىگە كاپالەتلىك قىلدى. 1995 - يىلىنىڭ ئاخىرىدىن بۇ يىلنىڭ بېشىغىچە كۆپ خىل يوللار ئارقىلىق جەمئىي 57 مىليون 737

... 495 يۇرۇش سۇ ئۈسكۈنىسى ... قىلدى، يېزىلار 48 مىڭ 700 مو سۇ ئۆتۈنى ھوسۇللۇق ئېتىزغا ئۆزگەرتى، 49 مىڭ 600 مو يەرنى ئاچتى، 48 مىڭ 300 مو يەرنى يۇقىرى ئۈنۈملۈك بويىچە سالالاشتۇردى، نەتىجىدە بۇ ناھىيىنىڭ سۇدىن پايدىلىنىش نىسبىتى ئۆسۈپ، يىلدا تېجەلگەن سۇ مىقدارى 5 مىليون 876 مىڭ كۇب مېترغا يېتىپ، ناھىيىنىڭ سۇغىرىش شارائىتى كۆرۈنەرلىك ياخشىلاندى.

... رەسمىيەتتىنى بېجىرىپ بەردى.

* * * * * * * *

تۇغۇ ناھىيىلىك ئۇرۇقچىلىق شىركىتى بالدۇر ھەرىكەتكە كېلىپ، 2850 تونننا ئۇرۇقلۇق چىگىتنى ۋاقتىدا تەييارلاپ، دېھقانلارنى غەمدىن خالاس قىلدى.

سۈرەتتە: شىركەتتىكىلەر ئۇرۇقلۇق چىگىتنى تۈۋتىنسىزلەندۈرمەكتە.

نىياز ساتتار فوتوسى

كىشىنىڭ قىممىتى تۆھپە قوشۇشتا

— قەشقەر تاشيول باش ئۇچاستكىسىنىڭ ئالىي ئىنژېنېرى روزى بارات توغرىسىدا

ئوبۇلقاسىم، يۇسۇپجان ھۇسەيىن

— روزاخۇن، بۇ ئىشخانا قۇرۇلۇشىنى بىزنىڭ شىركەتكە بەرسىلە، سىلىگە شۇ قاتاردا بىر يۇرۇش ئۆي سېلىپ بېرىپ، سىلىنى ئوبدان رازى قىلىمىز.

ئىشخانا بىناسى سېلىش تەستىقلىنىپ، روزى بارات بۇ ئىشقا مەسئۇل قىلىنغاندىن كېيىن، ئۇنىڭ ئۆيىگە قۇرۇلۇش شىركەتلىرىنىڭ ئادەملىرى كەينى - كەينىدىن كەلدى، بەزىلىرى گىلەم، بەزىلىرى پۇل كۆتۈرۈپ كەلسە، بەزىلىرى ئۆي سېلىپ بېرىشكە ۋەدە قىلدى، روزى بارات ئۇلارنىڭ قىلتىقىغا چۈشىدىغانلاردىن ئەمەس ئىدى، ئۇ يېڭى خىزمەتكە قاتناشقان چاغدىلا: ھالال تەر تۆكۈپ ياشايمەن، باشقىلارغا قولۇمدىن كېلىشىچە ياردەم قىلىپ، پايدىلىق ئىش قىلىمەن، دېگەنىدى، ئۇ دېگىنىگە ئەمەل قىلدى، 36 يىلنى پاك ھالدا تۆھپە قوشۇش بىلەن ئۆتكۈزدى.

جاپالىق خىزمەتنى تاللاش

روزى بارات 60 - يىللارنىڭ باشلىرىدا شىنجاڭ سانائەت - قاتناش مەكتىپىنىڭ بىناكارلىق كەسپىنى ئەلا نەتىجە بىلەن پۈتتۈرۈپ، يېڭىسار ناھىيىلىك بىناكارلىق قۇرۇلۇش ئەترىتىگە تەقسىم قىلىندى. ئەسلىدە روزى باراتنىڭ ئەڭ جاپالىق خىزمەتنى ئىشلىگۈسى بار ئىدى، ئۇنىڭ نەزەرىدە تاشيول ئىشچىلىرى ئەڭ جاپاكەش ئىدى. تاشيول ئىشچىلىرى چۆل- جەزىرىلەردە پىژغىرىم ئىسسىقتا، قەھرىتان سوغۇقتا قارىماي يول ئاسرايتتى، ئىشقا پىيادە بېرىپ - كېلەتتى، چۆللەردىكى گەمە ئۆيلەردە يېتىپ قوپاتتى، ئېشەك ياكى كالا قوشۇلغان سۆرەمىلەر ئارقىلىق يوللارنى تۈزلەيتتى، روزى بارات جاپالىق شارائىتتا چېنىقىشنى، يول ياساپ، كۆۋرۈك سېلىپ، خەلققە كۆپرەك ئىش قىلىپ بېرىشنى كۆڭلىگە پۈكۈپ، 1963 - يىلى ئۆزى تەلەپ قىلىپ تاشيول ئىشچىسى بولدى، ئۇ بىر تەرەپتىن، پىشقەدەم ئىشچىلارنى ئۇستاز تۇتۇپ، ئۇلاردىن ئۆگەنسە، يەنە بىر تەرەپتىن، تاشيول ئىشلىرىغا ئائىت ماتېرىياللارنى قېتىرقىنىپ ئۆگەندى، ئۇ تىرىشچان، چىقىشقاق، بولغاچقا تېز ئالغا باستى، بىر يېرىم يىل بولغاندا ئۇچاستكىنىڭ تېخنىكا خىزمىتىگە مەسئۇل بولدى.

كىشىنىڭ ساپاسى - ئاچقۇچ

روزى بارات كۆپ يىللىق تەجرىبىسى ئارقىلىق، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كەسپىي ساپاسىنىڭ قانداق بولۇشى خىزمەتنىڭ سان، سۈپىتىگە بىۋاستە تەسىر كۆرسىتىدىغان ئاچقۇچ ئىكەنلىكىنى چوڭقۇر تونۇپ يەتتى، ئۇ بىر تەرەپتىن، ئۆزلۈكسىز ئىزدىنىپ، تىرىشىپ ئۆگىنىپ كەسپىي سەۋىيىسىنى ئۆستۈرسە، يەنە بىر تەرەپتىن، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئۈستىدە باش قاتۇردى، تاشيول ساھەسىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ مەدەنىيەت، كەسپىي سەۋىيىسى بىر قەدەر تۆۋەن، بولۇپمۇ بىر قىسىم ياشلار ئاتا - ئانىسىنىڭ ئورنىغا تاشيول ئىشچىسى بولۇپ كىرگەچكە، ئۇلارنىڭ مەدەنىيەت سەۋىيىسى تۆۋەن، ھەتتا ساۋاتسىز ئىدى. روزى بارات ئۆزى ياخشى ئۆگىنىپ، ياخشى ئىشلەپلا قالماي، پۈتۈن باش ئۇچاستكىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ساپاسىنى ئومۇميۈزلۈك ئۆستۈرگەندىلا، ئىش ئۈنۈمى ۋە سۈپىتىنى ئۆستۈرگىلى بولىدىغانلىقىنى چوڭقۇر چۈشىنەتتى. شۇڭا ئۇ تاشيول ئىشچىلىرىنى كەسپىي جەھەتتىن تەربىيىلەشتە ماتېرىيال يېتىشمەسلىك مەسىلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان 900 مىڭ خەتتىن كۆپرەك دەرسلىك ماتېرىيالنى تەرجىمە قىلىش، نەشر قىلدۇرۇشقا مەسئۇل بولۇپ، بۇ ۋەزىپىنى سۈپەتلىك تاماملىدى. باشقىلار بىلەن بىرلىكتە «خەنزۇچە - ئۇيغۇرچە تاشيول قۇرۇلۇشى قىسقىچە لۇغىتى»نى تۈزۈپ نەشر قىلدۇردى، داۋەن باشلىقلىرىنى تەربىيىلەش ماتېرىيالىنى تەييارلاپ، باش ئۇچاستكىدا تەۋەسىدىكى داۋەن باشلىقلىرىنى تەربىيىلەشكە يېتەكچىلىك قىلدى. ئۇ بۇ جەرياندا نۇرغۇن دەم ئېلىش كۈنلىرىنى بۇ ئىشقا سەرپ قىلدى، تالاي كېچىلەرنى ماتېرىيال رەتلەش، دەرسلىك تۈزۈش بىلەن ئۆتكۈزدى، روزى بارات يەنە 1995 - يىلى 10 - ئايدىن باشلاپ قاتناش نازارىتى بويىچە ئۇيغۇر تىلى سىستېمىسىدىكى يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيول ئىشچىلىرىنى ئىش ئورنى تېخنىكىسى بويىچە تەربىيىلەش خىزمىتىگە مەسئۇل بولۇپ، بۇ خىزمەتنى نەتىجىلىك تاماملاپ، تاشيول ئىدارىسى ۋە قاتناش نازارىتىنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى. ئۇنىڭ تەشكىللىشى ۋە كۈچ چىقىرىشى، مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ قوللىشى ئارقىسىدا قەشقەر تاشيول باش ئۇچاستكىسى، جۈملىدىن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاشيول ئاسراش ساھەسىدە ئۇيغۇر تىل سىستېمىسىدىكى زور بىر تۈركۈم ئىشچىلار ئۆز دەرىجىسى بويىچە تەربىيىلىنىپ، كەسپىي ساپاسىنى كۆرۈنەرلىك ئۆستۈردى.

نەپسىنى يىغسالا، يۈزلۈك يورۇق بولىدۇ

روزى بارات تېخنىك، ئىنژېنېر بولۇپ ئىشلىگەندە بولسۇن ياكى مەمۇرىي خىزمەت ئىشلىگەندە بولسۇن نەپسانىيەتچىلىككە بېرىلمىدى. ئۇ ئۇچاستكىنىڭ تۇرالغۇ ئۆي قۇرۇلۇشىنى سالدۇرۇش ئالدىدا بەزىلەر ئۇنىڭغا گىلەم كۆتۈرۈپ كىرىپ، قۇرۇلۇشنى ھۆددىگە بېرىشنى تەلەپ قىلدى ھەمدە ئىش تۈگىگەندە يەنە كۆڭلىنى بىلدۈرىدىغانلىقىنى ئېيتتى، لېكىن روزى بارات قەتئىي ھالدا: بۇ قۇرۇلۇش كۆپچىلىكنىڭ، مەن كۆپچىلىكنىڭ ئىشىغا مەسئۇل بولغان ئىكەنمەن، كۆپچىلىكنى رازى قىلىشىم كېرەك، دەپ ئۇلارنىڭ تەلىپىنى كەسكىن رەت قىلدى، قۇرۇلۇشنى كوللېكتىپ مۇزاكىرە قىلىش ئارقىلىق تېخنىكىسى يۇقىرى، ئەمەلىي كۈچى بار شىركەتلەرگە ھۆددىگە بېرىپ، تېخنىكلىق ئۆتكەللەرنى قاتتىق ئىگىلەپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى رازى قىلدى، بەزىلەر ئۇنىڭغا: روزاخۇن ھوقۇق بار ۋاقتىدا ئىشلەتمىسىڭىز، كېيىن پۇشايمان يەپ قالارسىزمىكىن؟ دېگەندە ئۇ: ماڭا ھوقۇقنى خەلق بەرگەن، ئۇنى خەلق ئۈچۈن ئىشلىتىمەن، خەلققە يۈز كېلەلمەيدىغان ئىشنى ھەرگىز قىلمايمەن، «پايدا كەلسە دەم تارتقان بىلەن، كېيىن غەم تارتىدىغان ئىش بار»، نەپسىنى يىغالىغان ئادەملەرلا كۆپچىلىكنىڭ ھۆرمىتىگە ئېرىشەلەيدۇ، يۈزى يورۇق بولىدۇ، دەيدۇ.

خەلققە پايدىلىق ئىش بولسىلا ئىشلەش

روزى بارات تاشيول ساھەسىدە 30 نەچچە يىلنى ئەھمىيەتلىك، مەنىلىك ئۆتكۈزدى. نۇرغۇن يول، كۆۋرۈكلەرنى ئۆزى مۇستەقىل لايىھىلىدى، ياساشقا باشتىن ئاخىر يېتەكچىلىك قىلدى. ئۇ يېڭىسار تاشيول ئۇچاستكىسىدا ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ 117 كىلومېتىر تاشيولنى ئۆزگەرتىپ ياساش، ئاسفالتلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ خام چوتىنى تۈزۈش، لايىھىلەش، تېخنىكا جەھەتتە يېتەكچىلىك قىلىش خىزمەتلىرىنى ياخشى ئىشلىدى، قىزىل داۋەنى تەۋەسىدىكى 16 مېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى پولات چىۋىقلىق بېتون كۆۋرۈكنى لايىھىلىدى، ياساشقا يېتەكچىلىك قىلدى، ئۇ ئۆز ۋەزىپىسىنى سۈپەتلىك، مۇددەتتىن بۇرۇن ئورۇنداش بىلەن بىللە، يەنە باشقا ئورۇنلارغا ياردەم قولىنى سۇنۇپ، كومپارتىيە ئەزاسىغا خاس پەزىلىتىنى نامايان قىلدى، ئۇ قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىسىنىڭ پاختەكلى يېزىسى بىلەن قەشقەر شەھىرى ئوتتۇرىسىدىكى چوڭ كۆۋرۈكنى ھەقسىز لايىھىلەپ، خام چوتىنى تۈزۈپ بەردى، يېڭىسار ناھىيىسىنىڭ 57 كىلومېتىرلىق ناھىيە، يېزا يولى ۋە 100 دىن ئارتۇق كۆۋرۈك، سۇڭگۈچىنى لايىھىلەش، ئۆلچەش، خام چوتىنى تۈزۈشكە ياردەم بېرىپ، ناھىيە، ۋىلايەتتىكى مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ يۇقىرى باھاسىغا ئېرىشتى.

روزى بارات ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرمۇش شارائىتىنى ياخشىلاش، مەدەنىيەت تۇرمۇشىنى جانلاندۇرۇش، ئۇلارنىڭ قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلىشنى دائىم ئېسىدە تۇتتى، ئۇلارغا تۇرمۇشتا غەمخورلۇق قىلدى، كەسپىي جەھەتتە ياردەم بەردى، شۇڭا ئىشچىلار سەممىي ھالدا: روزى بارات بىزنىڭ سىردىشىمىز دېيىشىدۇ.

روزى بارات ئىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغاش ئۈچۈن، ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈملىرىنى تۈزۈش، مۇكەممەللەشتۈرۈش، ئىش ھەققى، مۇكاپات سوممىسىنى ئىش ئۈنۈمى بىلەن باغلاش، يول ئاسراش راسخوتىنى بازار ئىگىلىكى تەلىپى بويىچە ئىشلىتىش، ئاز پۇل بىلەن كۆپ ئىش قىلىش جەھەتلەردە دادىل ئىزدىنىپ، ھەر يىلى 40 مىڭ يۈەندىن 90 مىڭ يۈەنگىچە راسخوتنى تېجەپ قالدى، ئىش ئۈنۈمى يىلدىن يىلغا ئۆستى.

شان - شەرەپ تۆھپىكارلارغا مەنسۇپ

روزى بارات 36 يىلدىن بۇيان بارلىقىنى تاشيول ئىشلىرىغا بېغىشلاپ، تاشيول ساھەسىدە شانلىق ئىز قالدۇردى، تاشيول ئىشچىلىرىنىڭ كۆڭۈل تۆرىدىن ئورۇن ئالدى، رەھبەرلىك ۋە ئاممىنىڭ يۈكسەك ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولدى، ئۇ 1994 - يىلى «شىنجاڭنى ئېچىش، گۈللەندۈرۈش مېدالى»غا ئېرىشتى، ئالدىنقى يىلى قاتناش نازارىتى بويىچە ئىلغار ئىشلەپ چىقارغۇچى، بۆلتۈر مۇنەۋۋەر پەن - تېخنىكا خادىمى بولۇپ باھالىنىپ، مۇكاپاتلاندى، ئۇ يەنە تاشيول ئىدارىسى بويىچە ئۇدا بەش قېتىم، باش ئۇچاستكا بويىچە ئۇدا ئون قېتىم ئىلغار خىزمەتچى، كۆپ قېتىم مۇنەۋۋەر كومپارتىيە ئەزاسى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى نەمۇنىچىسى بولۇپ باھالىنىپ تەقدىرلەندى ۋە مۇكاپاتلاندى.

سۈرەتتە: ئۇ خىزمەت ئۈستىدە.

ئوبۇلقاسىم فوتوسى

بۇلتۇر ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مەدەنىيەت - سەنئەت ئىشلىرىدا زور نەتىجىلەر قولغا كەلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز قەدىردان قەييۇم خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك مەدەنىيەت - سەنئەت تارماقلىرى بۇلتۇر «بارچە گۈللەر تەكشى ئېچىلىش، ھەممە ئېقىملار بەس - بەستە سايراش» فاڭجېنى ۋە ئەدەبىيات - سەنئەتنى خەلق ئۈچۈن، سوتسىيالىزم ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرۇش يۆنىلىشىدە چىڭ تۇرۇپ، خۇشاللىنارلىق نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

ھەر دەرىجىلىك مەدەنىيەت تارماقلىرى نادىر ئەسەر ئىجادىيىتىنى كۈچەيتىپ، تۇغرا يېتەكلەشكە ئەھمىيەت بەرگەنلىكتىن، بىر تۈركۈم مۇنەۋۋەر تىياتىر (نومۇر) لار مەيدانغا كەلدى. شىنجاڭ ئوپېرا ئۆمىكىنىڭ نۇقتىلىق تىياتىرى «مۇقام ئەجدادلىرى» قايتا پىششىقلاپ ئىشلەنگەندىن كېيىن، خاربىندا ئۆتكۈزۈلگەن مەملىكەتلىك ئوپېرا كۆرىكىگە قاتناشتۇرۇلۇپ، مۇنەۋۋەر ئارتىس مۇكاپاتى، رېژىسسورلۇق مۇكاپاتى، دىرىژورلۇق مۇكاپاتى ۋە كىيىم لايىھىلەش مۇكاپاتى قاتارلىق يەتتە تۈرلۈك مۇكاپاتقا ئېرىشتى. شىخەنزە شەھەرلىك يۈيجۇ تىياتىر ئۆمىكى ئوينىغان ھازىرقى زامان تىياتىرى «چېگرىدىكى ساقچىلار»، ئىلى ۋىلايەتلىك ناخشا - ئۇسسۇل ئۆمىكى بىلەن شىنجاڭ ئوپېرا ئۆمىكى بىرلىشىپ ئىشلىگەن ئۇيغۇر تىياتىرى «گۈلەمخان» ئايرىم - ئايرىم ھالدا بېيجىڭدا مۇۋەپپەقىيەتلىك ئوينىلىپ، مەدەنىيەت مىنىستىرلىكى سەنئەت ئىدارىسى قاتارلىق ئورۇنلار ۋە پايتەخت تاماشىبىنلىرىنىڭ يۇقىرى باھاسىغا ئېرىشتى. شۇنىڭ بىلەن بىرگە بىر تۈركۈم نۇقتىلىق تىياتىر، نومۇرلار ئىجادىيىتى ۋە ئويۇن قويۇشتىمۇ خۇشاللىنارلىق ئۇنۇم قولغا كەلدى. شىنجاڭ دراما ئۆمىكى ئوينىغان كومېدىيە «033 چوڭ زەربە بېرىش»، دراما «لوپ كەنتىگە مۇھەببەت»، ئاقسۇ ۋىلايەتلىك سەنئەت ئۆمىكىنىڭ 1 - ئۆمىكى ئوينىغان ناخشا - ئۇسسۇل «دېھقانلار شادلىقى»، 2 - ئۆمىكى ئوينىغان ناخشا - ئۇسسۇل «كۈسەن رەسساملىرىدىكى ئۇقياء»، خوتەن «يېڭى قاشتېشى» سەنئەت ئۆمىكى ئورۇندىغان ناخشا - ئۇسسۇل «دېھقان روھى»، قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق ناخشا - ئۇسسۇل ئۆمىكى ئورۇندىغان چوڭ تىپتىكى ناخشا - ئۇسسۇللۇق ئوپېرا «تاغ ئاتا، سۇ ئانا»، شىنجاڭ ناخشا - ئۇسسۇل ئۆمىكى ئورۇندىغان چوڭ تىپتىكى ناخشا - ئۇسسۇل «شادلىققا چۆمگەن زەرەپشان دەرياسى»، قاراماي شەھەرلىك سەنئەت ئۆمىكى ئورۇندىغان چوڭ تىپتىكى ناخشا - ئۇسسۇل «قارىغىز»، قۇمۇل ۋىلايەتلىك سەنئەت ئۆمىكى ئورۇندىغان چوڭ تىپتىكى ناخشا - ئۇسسۇل «شادلىققا چۆمگەن قۇمۇل بوستانلىقى»، شىنجاڭ مۇقام ئانسامبىلى ئورۇندىغان چوڭ تىپتىكى ناخشا - ئۇسسۇل «كىرورەن گۈزىلى»، ئۈرۈمچى شەھەرلىك سەنئەت ئۆمىكى ئورۇندىغان ناخشا - ئۇسسۇل «يۇلغۇنلۇق دالا» قاتارلىق بىر تۈركۈم يېڭى تىياتىرلار، نومۇرلار ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سەنئەت جەھەتتىكى يېڭى مۇۋەپپەقىيەتلىرىنى نامايان قىلدى. شىنجاڭ سىرك ئۆمىكى ئۆتكەن بىر يىلدا دۆلىتىمىزنىڭ ئىچى ۋە سىرتىدا 725 مەيدان ئويۇن قويۇپ، 1 مىليون يۈەن كىرىم قىلدى.

بۇ سىرك ئۆمىكىنىڭ دارۋازلار ئەترىتىدىكى ئارتىسلار جوجياڭ دەرياسىدىن داردا ئۆتۈپ مۇۋەپپەقىيەت قازاندى. ئۇلار يەنە 10 - ئايدا 3 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك دېھقانلار تەنتەربىيە يىغىنىدا ئالتۇن مۇكاپاتقا ئېرىشىپ، مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ دىققەت - ئېتىبارىنى قوزغىدى. ئۆتكەن بىر يىلدا باللار مەدەنىيەت، سەنئىتى تېخىمۇ مول مەزمۇنلۇق بولدى. «1 - ئىيۇن» دا تۈرلۈك شەكىللەردىكى سەنئەت نومۇرلىرى ئوينالدى. «ئاق تېرەك» باللار سەنئەت ئۆمىكى قازاقىستانغا بېرىپ «ئايناليىن» خەلقئارا باللار سەنئەت بايرىمىغا قاتناشتى. ئىلى ئوبلاستى كۈيتۇڭدە «توڭدا لوڭقىسى» ناملىق باللار ئۇسسۇل مۇسابىقىسى ئۆتكۈزدى.

چەت ئەللەر بىلەن بولغان مەدەنىيەت ئالماشتۇرۇش پائالىيەتلىرىدىمۇ ئۇنۇم قولغا كەلدى. ئەزەربەيجان دۆلەتلىك سەنئەت ئۆمىكى، قىرغىزىستان دۆلەت رادىئو سىمفونىيە ئۆمىكى، قازاقىستان دۆلەتلىك بالېت تىياتىرى ئۆمىكى، قىرغىزىستان «نەمۇنە» بالېت تىياتىر ئۆمىكى، قازاقىستان ئۇيغۇر تىياتىر ئۆمىكى قاتارلىق ئۆمەكلەر ئاپتونوم رايونىمىزغا كېلىپ ئويۇن قويۇش، مەدەنىيەت ئالماشتۇرۇش پائالىيەتلىرىدە بولدى. ئاپتونوم رايونىمىزدىن شىنجاڭ ناخشا - ئۇسسۇل ئۆمىكى تەيۋەنگە، ئوپېرا ئۆمىكى ياپونىيىگە، شىنجاڭ سىرك ئۆمىكى ياپونىيە، مولداۋىيە ۋە ئوتتۇرا ئاسىيادىكى بىر قىسىم دۆلەتلەرگە بېرىپ ماھارەت كۆرسىتىپ، ياخشى ئۇنۇمگە ئېرىشتى.

مەدەنىيەت ۋە تۇرمۇش

30 - سان

ئۆركەش جاپپار فوتوسى

بىر باجگىر قىزنىڭ زىبۇ زىننەت بۇيۇملىرىدىن تۇغۇلغان ئويلار

نىلۇفەر ھەسەن

ئازناكوندىكى پاراڭلار

ھازىر مەملىكىتىمىزدە ھەربىي، ساقچى، سوتچى، تەپتىشلەردىن باشقا يەنە باج، پوچتا - تېلېگراف، ئاۋىئاتسىيە، تۆمۈر يول، يەر باشقۇرۇش، سۇ باشقۇرۇش، ئورمان باشقۇرۇش، شەھەر باشقۇرۇش، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش خادىملىرى كەسپلەر بويىچە مەملىكەت بويىچە بىرلىككە كەلتۈرۈلگەن خىزمەت فورمىسى كىيىدۇ. بۇنىڭدىكى مەقسەت ھەرقايسى كەسپتىكىلەرنىڭ ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىكى، كەسپچانلىقى، جەڭگىۋارلىقىنى ئاشۇرۇش بىلەن بىللە، كىشىلەرگە ئۇلارنىڭ ئىنتىزامى تاقشى ئۆزلىرىنىڭ ئىختىيارلىقىدا بولىدۇ. لېكىن ئۇلارنىڭ خىزمەت فورمىسى كىيگەن چاغدا زىبۇ زىننەت بۇيۇمى تاقشى توغرىسىدا باشقىچە ئويدا بولۇپ قالدىم. مەندە بۇنداق ئوينىڭ تۇغۇلۇشىغا مۇنداق بىر ئىش سەۋەب بولدى:

بىر كۈنى ئاپتوبۇستا باجگىرلارنىڭ فورمىسىنى كىيگەن ئىككى قىزنىڭ يېنىدا تۇرۇپ قالدىم. ئاپتوبۇستا كېتىۋېتىپ بۇ ئىككى باجگىر قىزنىڭ زىبۇ زىننەت بۇيۇملىرىغا ئىختىيارسىز كۆزۈم چۈشۈپ قالدى. بىرى (ئەمدىلا 20 دىن ئاشقاندەك قىلىدۇ) بىلىكىگە توم ئالتۇن بىلەيزۈك، «ئون بارمىقىدا ئون ئۈزۈك» دېسەم لاپ بولار، ئەيتاۋۇر ھەرخىل پاسوندىكى ئالتۇن ئۈزۈكتىن ئالتە - يەتتىنى، قۇلىقىغا مۇرەسسەچە ساڭگىلاپ تۇرىدىغان ئالتۇن

قىزنىڭ زىبۇ زىننەت بۇيۇملىرىمۇ ئۇ قىزنىڭكىدىن قېلىشمايتتى. ئۇلار زىبۇ زىننەت بۇيۇملىرى بىلەن خىزمەت فورمىسى بىر - بىرىگە ماس كەلمىگەن ھالدا كۆز ئالدىمدا تۇرغانسېرى كاللامنى ئىختىيارسىز ھەرخىل خىياللار چۇلغىۋالدى. بۇقىزلار مۇشۇ تۇرقىدا بىرەر تىجارەتچى ياكى سودىگەرنىڭ ئالدىغا باج يىغقىلى بارسا، ئۇلارنىڭ كۆزى ئالدى بىلەن ئۇلارنىڭ خىزمەت فورمىسىغا چۈشەرمۇ ياكى زىبۇ زىننەت بۇيۇملىرىغا چۈشۈپ، باشقىچە خىياللاردا بولۇپ قالارمۇ، دەپ ئويلاپمۇ قالدىم.

بىر ئادەمنىڭ مىگىش - تۇرۇشى، مىجەز - خۇلقى، گەپ - سۆزى ئۇنىڭ ئىچكى دۇنياسىنى مەلۇم دەرىجىدە

ئىرادە كۈچلۈك، ئىشەنچ كامىل

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىناي ياقۇپ

بۇرۇن ئالغان ئالتە ئالتۇن مېدالنى ساقلاپ قېلىش ئاساسىدا بۇ قېتىم يەتتە ئالتۇن مېدالنى قولغا كەلتۈرۈش، 10 دىن 13 كىچە مېدال ئېلىپ، ئومۇمىي نومۇرنى 180 دىن 200 گىچە يەتكۈزۈش. مانا بۇ - ئاپتونوم رايونىمىز تەنھەرىكەتچىلىرىنىڭ بۇ يىل 10 - ئايدا شاڭخەيدە ئۆتكۈزۈلىدىغان مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىدا يەتمەكچى بولغان نىشانى.

خوجىخان ھاكىموۋ، يۇسۇپ ئەيسا، ماۋدېخۋالار كۆپ قېتىم مەشىق مەيدانلىرىغا بېرىپ ئەھۋال ئىگىلەپ، نەق مەيداندا ئىش بېجىرىپ، تەنھەرىكەتچىلەرنىڭ قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلىپ بەردى. ئاپتونوم رايون مالىيىسىدە قىيىنچىلىق بولۇۋاتقان شارائىتتىمۇ 3 مىليون يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ، مەخسۇس ئىمپورت قىلىنغان تەنھەرىكەت سايمانلىرى، ئات سېتىۋالدى. ئاپتونوم رايون يەنە تەنھەرىكەت

خىزمەتلىرىنى قېلىپلاشتۇرۇش پەيدىنپەي ئىشقا ئاشتى. 1995 -، 1996 - يىللىرى مەملىكەتلىك تېز سۈرئەتتە مۇز تېيىلىش تۈرىدە لەۋھە تالىشىش مۇسابىقىسى، چەۋەندازلىق تۈرىدە لەۋھە تالىشىش مۇسابىقىسى، «CCTV لوڭقىسى»نى تالىشىش جۇڭگو تىكتاك توپ مۇسابىقىسى قاتارلىق مۇسابىقىلەرنى ھۆددىگە ئېلىپ ئۆتكۈزۈش ئارقىلىق ماھارەت تېخنىكىسى بويىچە ئۇچۇر ئىگىلەندى ۋە تەنھەرىكەتچىلەر

شاڭخەيدە ئۆتكۈزۈلىدىغان مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىدا ...
بولغان نىشانى.

مەملىكەتلىك 8 - نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنى مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىدا ئۆتكۈزۈلىدىغان مەملىكەت بويىچە سەۋىيىسى ئەڭ يۇقىرى ئۇنىۋېرسال تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى بولۇپ، ئۇنىڭدا 332 دانە ئالتۇن مېدال تارقىتىلىدۇ. بۇ ئالتۇن مېداللارنى تالىشىدىغان مەملىكەت بويىچە 49 ۋەكىللەر ئۆمىكى بار. ئاپتونوم رايونىمىز تەنھەرىكەتچىلىرى 7 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىدا ئالتە ئالتۇن مېدالغا ئېرىشىپ، «0»نى بۆسۈپ ئۆتۈپ، شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىگە شان - شەرەپ كەلتۈرگەنىدى. بۇ قېتىم ئاپتونوم رايونىمىز تەنھەرىكەتچىلىرىنىڭ ئىرادىسى تېخىمۇ كۈچلۈك بولۇپ، كۆزلىگەن نىشانغا يېتىش ئۈچۈن جاپالىق مەشىق قىلماقتا.

بۇ نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىغا قاتنىشىدىغان ئاپتونوم رايونىمىز ۋەكىللەر ئۆمىكى 258 تەنھەرىكەتچىدىن تەركىب تاپقان. ئۇلار ۋاسكېتبول (ئەر، ئايال)، ۋالېبول (ئەر، ئايال)، قۇملۇق ۋالېبولى (ئەر، ئايال)، پۇتبول، يېنىك ئاتلېتىكا، تېز سۈرئەتتە مۇز تېيىلىش، چەۋەندازلىق، قارغا ئېتىش، ئوقيا ئېتىش، ئۆيلسپورت چاپتۇرۇش، خەلقئاراچە چېلىشىش، رۇداۋچە چېلىشىش (ئەر، ئايال)، بوكس، جانبازلىق قاتارلىق 14 چوڭ تۈر، 90 كىچىك تۈردىكى مۇسابىقىگە قاتنىشىدۇ. تەنھەرىكەتچىلەر ھازىر مۇشۇ تۈرلەر بويىچە جاپالىق مەشىق ئېلىپ بارماقتا.

ئاپتونوم رايونىمىز بۇ نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىغا ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى. ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىدىن قىيۇم باۋاۋدۇن،

يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ، مەخسۇس ئىمپورت قىلىنغان تەنھەرىكەت سايمانلىرى، ئات سېتىۋالدى. ئاپتونوم رايون يەنە تەنھەرىكەت يىغىنىغا قاتنىشىشقا قەسەمياد قىلىش سەپەرۋەرلىك يىغىنى ئېچىپ، جەمئىيەتنىڭ ئورتاق قوللىشى ۋە كۆڭۈل بۆلۈشىنى قولغا كەلتۈردى. تەييارلىق كۆرۈش خىزمىتىدە كۈچلۈك تەدبىر قوللىنىلىپ، مەركىزىي خىزمەت گەۋدىلەندۈرۈلۈپ، مۇھىم نۇقتىغا كاپالەتلىك قىلىندى. ئالتۇن مېدال سانىدا ئالتىنى ساقلاپ قېلىپ، يەتتىنى قولغا كەلتۈرۈشكە تىرىشىش ۋەزىپىسى كونكرېت تەقسىم قىلىنىپ، ھەرقايسى مەشىق چوڭ ئەترەتلىرى ۋە تەنھەرىكەتچىلەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈلدى. مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمە گەۋدىسىدىكى دۆلەتلەردىن تېز سۈرئەتتە مۇز تېيىلىش، چەۋەندازلىق، بوكس كوماندىلىرىغا يۇقىرى سەۋىيىلىك تىرېنېرلار تەكلىپ قىلىنىپ، ئۈستۈنلۈككە ئىگە تۈرلەر ۋە داڭلىق تەنھەرىكەتچىلەرنىڭ تېخنىكا سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن تۈرتكە قىلىندى. مۇھىم نۇقتا گەۋدىلەندۈرۈلۈپ، ئۈستۈنلۈكى بار تۈرلەر ۋە تەنھەرىكەتچىلەرگە كاپالەتلىك قىلىندى. ھەرقايسى مەشىق ئورۇنلىرىغا چارچاشنى تونۇمايدىغان ئەسۋابلىرى سېلىپ بېرىلدى. نۇقتىلىق كوماندا، داڭلىق تەنھەرىكەتچىلەر چەت ئەلدە مەشىق قىلىشقا ۋە مۇسابىقىگە قاتنىشىشقا ئورۇنلاشتۇرۇلدى. قىشلىق مەشىق چېكى ئۇزارتىلىپ، قىشلىق مەشىق قىلىشتا بايراقدار ئورۇنلارنى باھالاش پائالىيىتى قانات يايدۇرۇلدى. ئوچۇق دەرس ئۆتۈش، مەخسۇس تۈردە سىناق قىلىش، تەن ساپاسىنى ئۆلچەش ئۇسۇللىرى قوللىنىلىپ، تېخنىكا جەھەتتىكى قىيىن مەسىلىلەر ۋە ئاجىز ھالقىلار ۋاقتىدا ھەل قىلىندى. تۈرلۈك قائىدە - تۈزۈملەر ئورنىتىلىپ ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈلۈپ، تەييارلىق

مۇسابىقىلەرنى قاتارلىق مۇسابىقىلەرنى ھودىدە ...
ئېلىپ ... كۆتۈرۈشكە ئارتۇقلىق ماھارىتى ...
بويىچە ئۇچۇر ئىگىلەندى ۋە تەنھەرىكەتچىلەر شۇ بويىچە چېنىقتۇرۇلدى، دوستلۇق كۈچەيتىلدى. مۇشۇنىڭغا ئوخشاش تەييارلىق خىزمەتلىرى ياخشى ئىشلىنىپ، ئاپتونوم رايونىمىز تەنھەرىكەتچىلىرىنىڭ بۇ نۆۋەتلىك تەنھەرىكەت يىغىنىدا ياخشى نەتىجە قازىنىشى بىر قەدەر ياخشى كاپالەتكە ئىگە قىلىندى.

ھازىر تەنھەرىكەتچىلىرىمىزنىڭ ئىرادىسى مۇستەھكەم، ئىشەنچىسى چەك. خۇددى ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ مەسئۇللىرى ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرى بىلەن ئىمزالىغان كۆرەش نىشانى توختامنامىسىدە قەيت قىلىنغاندەك، ئاپتونوم رايونىمىز تەنھەرىكەتچىلىرىنىڭ چوقۇم ئالتە ئالتۇن مېدالنى ساقلاپ قېلىپ، يەنە ئالتۇن مېدالنى قولغا كەلتۈرۈشكە ئىشەنچىسى كامىل.

جەڭگىۋارلىقنى ئاشۇرۇش بىلەن بىللە، كىنشىلەرگە ئۇلارنىڭ ئىنتىزامچان، سۈرلۈك قىياپىتىنى نامايان قىلىشتىن ئىبارەت.

دۆلىتىمىز قۇرۇلغاندىن تارتىپ ئاياللار ئازادلىققا، ئاياللارنىڭ ھوقۇق-مەنپەئىتىگە ۋە ئەر - ئاياللار باراۋەرلىكىگە ئەھمىيەت بېرىپ كېلىۋاتقان دۆلەت. شۇنداق بولغاچقا، ھازىر جەمئىيىتىمىزدە ھەرقايسى كەسىپلەردە ئايال خادىملار مەلۇم سالماقنى ئىگىلەيدۇ. مەملىكەت بويىچە بىرلىككە كەلتۈرۈلگەن ۋە بىر تۇتاش تارقىتىپ بېرىلىدىغان خىزمەت فورمىسى بار كەسىپلەردە ئىشلەيدىغان خانىم-قىزلارنىڭ ئىشتىن سىرت قانداق كىيىنىشى، قانداق زىبۇ زىننەت بۇيۇمى

ئۇزۇكتىن ئالتە - يەتتىنى، قۇلىقىغا مۇرىسىگىچە ساڭگىلاپ تۇرىدىغان ئالتۇن ھالقا تاقىۋاپتۇ. ئېلېمېنتلار دەۋرى جەدۋىلىدە 79 - ئورۇندا تۇرىدىغان بۇ مېتالدىن ياسالغان زىبۇ زىننەت بۇيۇملىرى غەرب ئاياللىرىنىڭ نەزەرىدە ئانچە ئەرزىمەس نەرسە بولغان بىلەن، ئاۋۋال ئالتۇننىڭ سايلىق دەرىجىسىگە، ئاندىن پاسونىغا قارايدىغان شەرق ئاياللىرىنىڭ نەزەرىدىكى بۇ ئالىي زىبۇ زىننەت بۇيۇمى شۇ تاپتا بۇ قىزنىڭ ھۆسنىگە ھۆسن قوشماقتا يوق، باجگىرلارنىڭ دۆلىتىمىزنىڭ «باج ئىشلىرى قانۇنى»نى ھەممىدىن ئەلا بىلىدىغان، پاك، ئىنتىزامچان، پرىنسىپچان، سۈرلۈك قىياپىتىنى تاشقى جەھەتتىن نامايان قىلىپ تۇرىدىغان فورمىسىغا زادىلا ماس كەلمەي، بەلكى ئۇنىڭغا نۇقسان يەتكۈزۈپ قويۇۋاتقاندەك كۆرۈنەتتى. يەنە بىر باجگىر

مىجەز - خۇلقى، گەپ - سۆزى ئۇنىڭ ئىچكى دۇنياسىنى مەلۇم دەرىجىدە يورۇتۇپ بېرىدىغانغا ئوخشاش، ئۇنىڭ تاشقى قىياپىتى يەنى كىيىنىشى، زىبۇ زىننەت بۇيۇملىرىمۇ ئۇنىڭ قىزىقىشى ۋە دۇنيا قارىشىنى مەلۇم دەرىجىدە ئىپادىلەپ بېرىدۇ. مۇشۇ مەنىدىن ئېيتقاندا، مەيلى ساقچى، مەيلى باجگىر، مەيلى سۇ، يەر باشقۇرۇش خادىمى بولسۇن ياكى سوتچى، تەپتىش بولسۇن، ئۆزىنىڭ كەسپچانلىقى، جەڭگىۋارلىقى، ۋە ئۆز كەسپىگە لايىق سالاپەت، سۈرىگە نۇقسان يەتكۈزمەسلىك ئۈچۈن، كىيىنىش، ياسىنىشقا دىققەت قىلىشى لازىم. خانىم - قىزلارنىڭ خىزمەت فورمىسى كىيگەندە زىبۇ زىننەت بۇيۇملىرى تاقىماسلىقىنى تەشەببۇس قىلغان تۈزۈكمۇ- قانداق؟

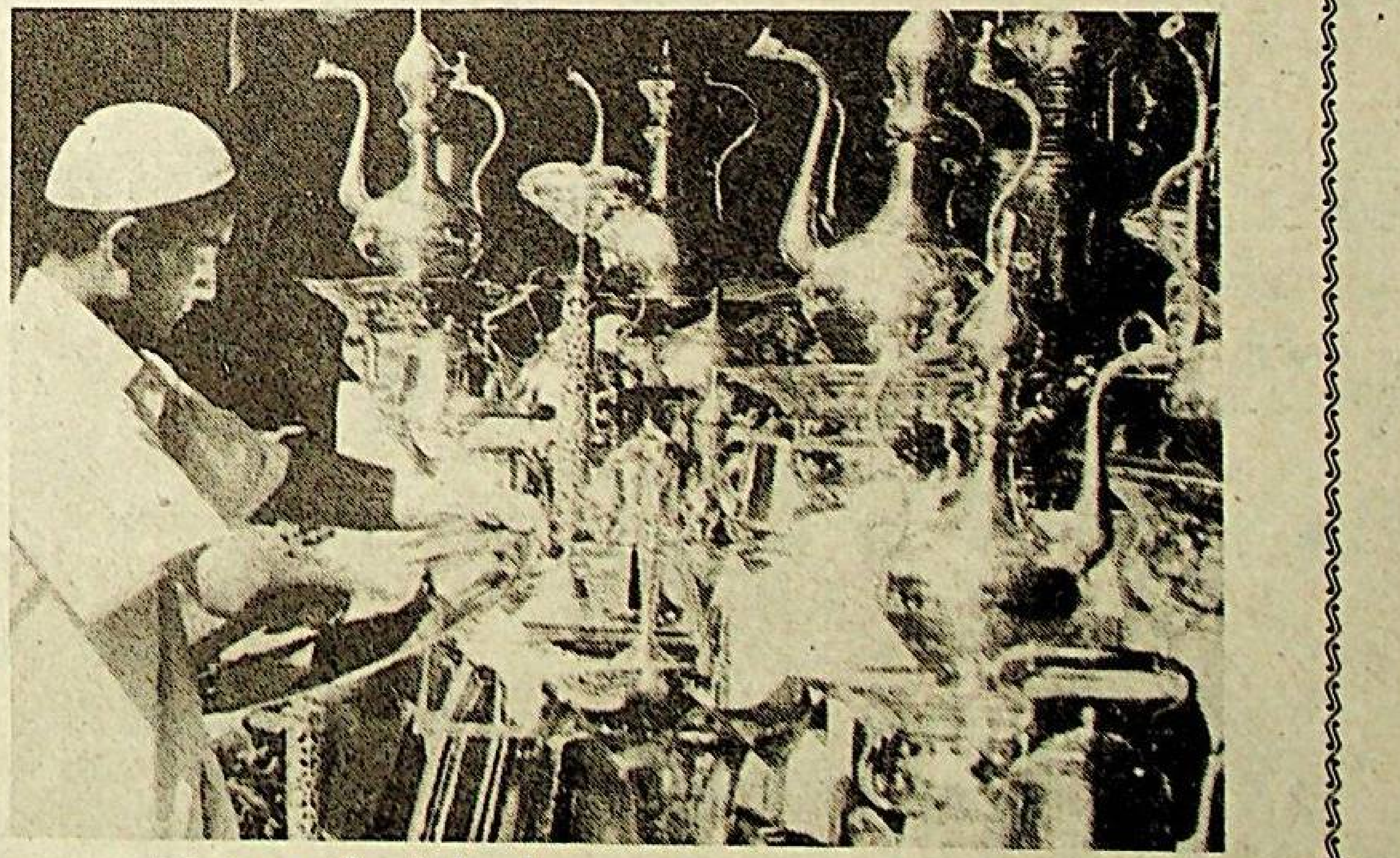
مىسكەرچى
ئىسمايىل مۇھەممەت فوتوسى

«مۇخبىرلىق سەنئىتى» دېگەن كىتاب نەشر قىلىندى

يېڭى كىتاب

شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى ئەدەبىيات فاكۇلتېتى ئاخبارات كافېدراسىنىڭ ئوقۇتقۇچىسى، دوتسېنت مۇختار مەخسۇت يازغان «مۇخبىرلىق سەنئىتى» دېگەن كىتاب يېقىندا شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىندى. بۇ، ئاپتورنىڭ «ئاخبارات يېزىقچىلىقى ماھارىتى» دېگەن كىتابىدىن كېيىنكى ئاخبارات كەسپىگە ئائىت 2-ئىلمىي ئەسىرى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ.

بۇ كىتابقا ئاخبارات مۇخبىرلىقىنىڭ ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىكى، قانۇنىيەتلىرى، شۇنداقلا مۇخبىرلىقتىكى كونكرېت ئۇسۇل، شەكىل، تۈر ۋە مۇخبىر بىلەن مۇخبىرلىق ئوبيېكتى ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەت، مۇخبىرلارنىڭ تەربىيىلىنىشى قاتارلىق مەسىلىلەر بىر قەدەر پىششىق نەزەرىيە ۋە ئەمەلىي پاكىتلار ئارقىلىق ئاممىباب، ئىخچام، جانلىق بايان قىلىنغان.

بۇ كىتاب، مۇخبىر ۋە ئىختىيارىي مۇخبىرلار قوشۇنىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈشتە بەلگىلىك رول ئوينايدىغان مۇھىم قوللانما ھېسابلىنىدۇ.
ئۆركەش جاپپار

«ئۇيغۇر تىلىدىكى ئاھاڭداش سۆزلەر لۇغىتى» نەشردىن چىقتى

تىلشۇناس ئابدۇسالام ئابباس تۈزگەن «ئۇيغۇر تىلىدىكى ئاھاڭداش سۆزلەر لۇغىتى» يېقىندا مىللەتلەر نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىنىپ، كىتابخانلار بىلەن يۈز كۆرۈشتى.

بۇ لۇغەتكە جەمئىي 598 ئاھاڭداش سۆز كىرگۈزۈلگەن بولۇپ، ئۇلارنىڭ قايسى سۆز تۈركۈمىگە تەۋە ئىكەنلىكى ئېنىق كۆرسىتىلگەن ھەمدە كۆپ مەنىلىك ئاھاڭداش سۆزلەرنىڭ ئاساسلىق پەرقلەندۈرگۈچى مەنىلىرى بېرىلگەن. ئۇنىڭدىن باشقا ئاھاڭداش سۆزلەرنىڭ ئاددىي تۈرى، تۈرلىنىشى، شۇ سۆز قاتناشقان بىرىككەن سۆز، قوش سۆز، جۈپ سۆز، تەكرار سۆز، تۇراقلىق ۋە تۇراقسىز ئىبارىلەر، ماقال-تەمسىللەر، بېيت، تېپىشماقلار، ئەقلىيە سۆزلەر، ناخشا - قوشاقلار ۋە نۇتقىي جۈملىلەر مىسال تەرىقىسىدە بېرىلگەن.
تاھىرجان مۇھەممەت

تېلېفون ھەققىنى قانداق سۈرۈشتۈرۈش كېرەك؟

ئائىلىلەردە تېلېفوننىڭ ئومۇملىشىشىغا ئەگىشىپ، تېلېفون ھەققىنى سۈرۈشتۈرۈش ئابونتلارنىڭ كۆڭۈل بۆلىدىغان ئىشىغا ئايلاندى. ئابونتلارنىڭ تېلېفون ھەققىنى سۈرۈشتۈرۈشكە قولايلىق يارىتىپ بېرىش ئۈچۈن، ئۈرۈمچى شەھەرلىك تېلېگراف ئىدارىسى بۇلتۇر 6 - ئايدا «170» تېلېفون ھەققىنى سۈرۈشتۈرۈش سىستېمىسىنى ئىشقا كىرىشتۈرگەنىدى. بۇنىڭ بىلەن ئابونتلار «170» ئىستانسىسىغا تېلېفون بېرىپلا، ئۆزى ئىشلەتكەن تېلېفون ھەققىنى سۈرۈشتۈرەلەيدىغان بولدى. «170» تېلېفون ھەققىنى سۈرۈشتۈرۈش ئىستانسىسى ئىشقا كىرىشتۈرۈلگىنىگە يېرىم يىلدىن كۆپرەك ۋاقىت بولغان بولسىمۇ، بىر قىسىم ئابونتلار ئۇنىڭدىن توغرا پايدىلىنالمايۋاتىدۇ. تۆۋەندە مەن تېلېفون ھەققىنى سۈرۈشتۈرۈشنىڭ كونكرېت ئۇسۇلى ھەققىدە توختىلىپ ئۆتىمەن.

1. ئابونتلار «170» تېلېفون ھەققىنى سۈرۈشتۈرۈش ئىستانسىسىغا تېلېفون بېرىپ، تېلېفوننىڭ كۆرسەتمىسىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، ئالدى بىلەن ئۆزىنىڭ تېلېفون نومۇرىنى، ئاندىن 4،6 خانىلىق مەخپىي نومۇرنى كىرگۈزۈش كېرەك. شۇنىڭدىن ئېتىبارەن مەخپىي نومۇرنى ئېسىدە تۇتۇۋالسا، ھەرقانداق بىر تېلېفوندا تېلېفون ھەققىنى سۈرۈشتۈرەلەيدۇ.

2. «170» تېلېفون ھەققىنى سۈرۈشتۈرۈش ئىستانسىسىغا تېلېفون بەرگەندە شۇنى ئەستە تۇتۇش كېرەككى، ئۇنجى قېتىم سۈرۈشتۈرگەندە چوقۇم ئۆزى سۈرۈشتۈرمەكچى بولغان تېلېفون ھەققىگە مۇناسىۋەتلىك تېلېفون ئاپپاراتىدا مەشغۇلات ئېلىپ بېرىش كېرەك.

3. ئابونتلار «170» تېلېفون ھەققىنى سۈرۈشتۈرۈش ئىستانسىسىغا تېلېفون بەرگەندە، تېلېفون ئاپپاراتىغا كىرگۈزگەن تېلېفون نومۇرى ۋە مەخپىي نومۇرى توغرا بولسا، تېلېفون ئاپپاراتىدىن: «تېلېفون ھەققى ۋە باشقا ھەققىنى سۈرۈشتۈرمەكچى بولسىڭىز بىر رەقىمىنى بېسىڭ، ئۆزۈن يوللۇق تېلېفون ھەققىنى سۈرۈشتۈرمەكچى بولسىڭىز ئىككى رەقىمىنى بېسىڭ، مەخپىي نومۇرىڭىزنى ئۆزگەرتمەكچى بولسىڭىز ئۈچ رەقىمىنى بېسىڭ، قەرز بولغان تېلېفون ھەققىنى سۈرۈشتۈرمەكچى بولسىڭىز تۆت رەقىمىنى بېسىڭ» دېگەن سۆزلەر ئاڭلىنىدۇ. تېلېفون ھەققىنى سۈرۈشتۈرۈپ بولغاندىن كېيىن، تېلېفون ئاپپاراتىدىكى «#» بەلگىسىنى باسسىڭىز مەشغۇلات تاماملىنىدۇ.

4. تېلېگراف ئىدارىسى يەنە تىجارەت ئورۇنلىرىدا تېلېفون ھەققىنى كومپيۇتېر ئارقىلىق سۈرۈشتۈرۈش كەسپىنى يولغا قويدى. ئابونتلار تېلېفون ھەققىنى سۈرۈشتۈرمەكچى بولغاندا، كومپيۇتېر ئابونتلار ئالاقىلەشكەن قارشى تەرەپنىڭ رايون تېلېفون نومۇرى، ئۆزىنىڭ تېلېفون نومۇرى، تېلېفون بەرگەن ۋاقتى ۋە تېلېفون ھەققى قاتارلىقلارنى ئاپتوماتىك ھالدا تالونغا كىرگۈزۈپ بېرىدۇ.
زىبىبۇللا ئابلىز

تۇرمۇشىڭىزغا مەسلىھەت

كۆمۈر سانائىتى مىنىستىرلىكى كۆمۈر كانلىرىدىن بىخەتەرلىك تەدبىرلىرىنى ھەقىقىي ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 15 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. بۇ يىلنىڭ 1 - پەسلىدە دۆلىتىمىزدىكى كۆمۈر كانلىرىنىڭ بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش ۋەزىيىتى ئىنتايىن جىددىي بولدى، كۆمۈر كانلىرىدا ئۆلۈپ كەتكەنلەر كۆپەيدى. ئۆلۈپ كېتىش نىسبىتى ئۆرلەپ كەتتى. كۆمۈر سانائىتى مىنىستىرلىكى يېقىندا تېلېفون يىغىنى ئېچىپ، پۈتۈن مەملىكەتتىكى كۆمۈر كانلىرىدىن ساۋاقلارنى ئەستايىدىل يەكۈنلەپ، بىخەتەرلىك تەدبىرلىرىنى ھەقىقىي ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، پاسسىپ ھالەتنى تېزدىن ئۆزگەرتىشنى تەلەپ قىلدى.

كۆمۈر سانائىتى مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى ۋاڭ شيەنجېڭ يىغىندا مۇنداق دېدى: ھازىر ئاز ساندىكى ئورۇنلارنىڭ رەھبەرلىرى كۆمۈر كانلىرىنىڭ بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش خىزمىتىگە دىگەندەك ئەھمىيەت بەرمەيۋاتىدۇ، بىخەتەرلىك تەدبىرلىرىنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۈرمەيۋاتىدۇ. نۇرغۇن كۆمۈر كانلىرىدا ئىنتىزام ۋە باشقۇرۇش ئېغىر دەرىجىدە بوشىشىپ كېتىش مەسىلىلىرى ساقلانماقتا.

ۋاڭ شيەنجېڭ مۇنداق دېدى: 2 - پەسلىدە پۈتۈن مەملىكەتتىكى كۆمۈر كانلار گاز ۋە كۆمۈر توزانلىرى ۋەقەلىرىنى تىزگىنلەشنى مۇھىم نۇقتا قىلىپ، بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىش خىزمىتىنى تۆۋەندىكى بەش جەھەتتىن ياخشى ئىشلىشى كېرەك:

1. ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەر بىخەتەر ئىشلەپچىقىرىشقا بولغان رەھبەرلىكنى ھەقىقىي كۈچەيتىشى، ھۆددىگە بېرىشنى باشقۇرۇشنىڭ ئورنىغا دەسسىتىش، جازانى باشقۇرۇشنىڭ ئورنىغا دەسسىتىشتەك ھادىسىلەرنى توسۇشى كېرەك. 2. ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىپ، ئېغىر، پەۋقۇلئاددە زور گاز ۋە كۆمۈر توزانلىرى ۋەقەلىرىنىڭ يۈز بېرىشىنى تىزگىنلىشى كېرەك. 3. بىخەتەرلىك خىزمىتىنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى قۇدۇق ئاستىغا قويۇپ، ئەمگەك ئىنتىزامىنى چىڭىتىشى، نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىشى، ۋەقەنى قاتتىق تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشى كېرەك. 4. كەلكۈن مەزگىلىدە كۆمۈر كانلىرىنىڭ بىخەتەرلىكىگە خەۋپ يەتكۈزۈش ئېھتىمالى بولغان كىچىك كۆمۈر كانلىرىنى قەتئىي ئېنىقلىشى ۋە تاقىۋېتىشى كېرەك. 5. كۆمۈر كانلار ئاچقان كىچىك قۇدۇقلار ۋە يېزا - بازارلاردىكى كوللېكتىپ باشقۇرۇشىدىكى كۆمۈر كانلىرىنىڭ بىخەتەرلىكىنى تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىنى ياخشى تۇتۇشى، بىخەتەرلىك شەرتىنى ھازىرلىمىغانلارنى بىردەك ئىشلەپچىقىرىشتىن توختىتىپ تەرتىپكە سېلىشى ياكى تاقىۋېتىشى كېرەك.

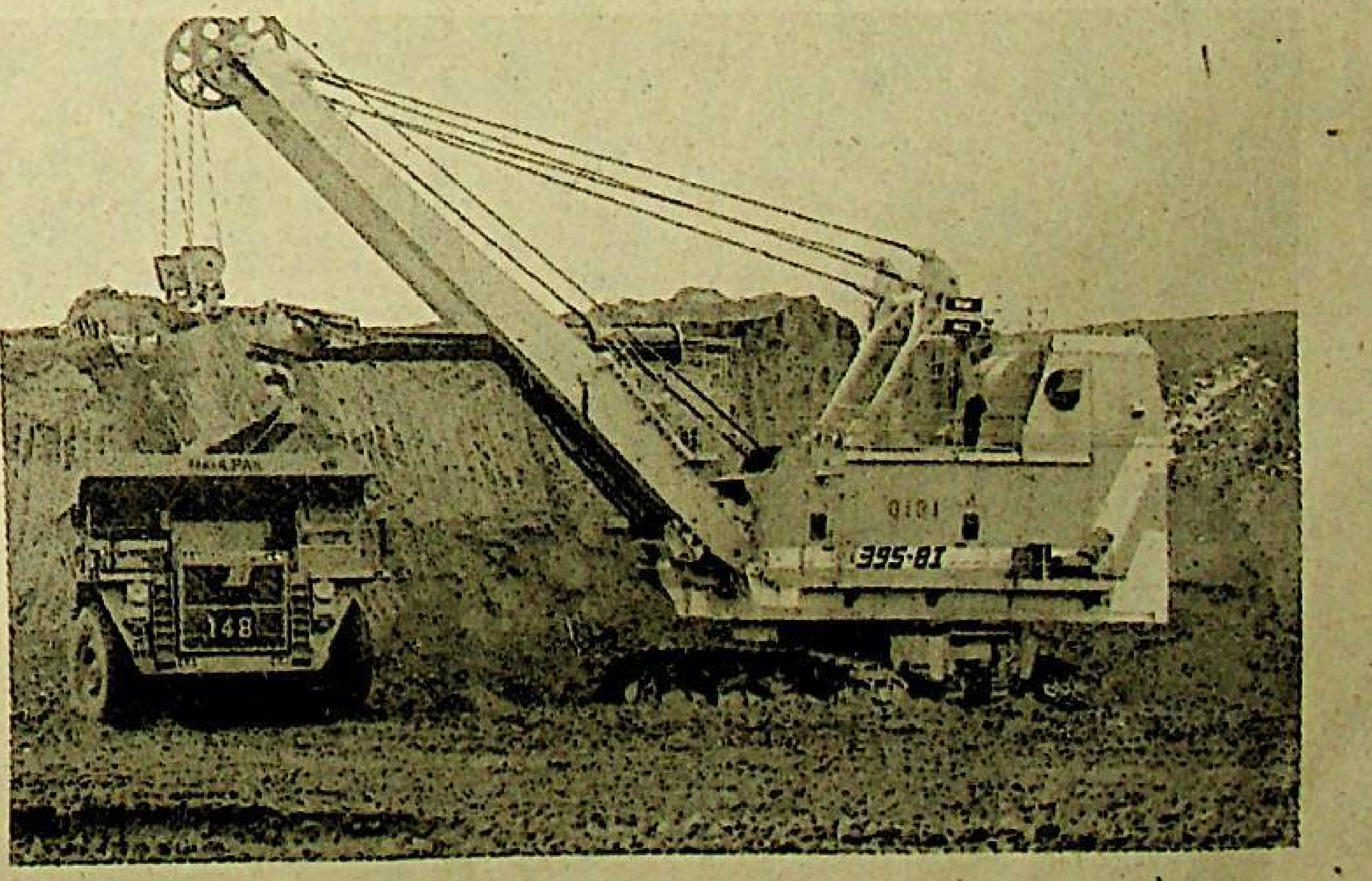

مەملىكىتىمىزنىڭ 8 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرى - دۆلىتىمىز قۇرۇلغاندىن بۇيان ئەڭ كۆپ مەبلەغ سېلىنغان ئىچكى موڭغۇلدىكى زامانىۋىلاشقان جۇڭغار كۆمۈر كېنىنىڭ 1 - قارارلىق قۇرۇلۇشى سىناق تەرىقىسىدە ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلگەن يېرىم يىلدىن بۇيان، كۆمۈر ئىشلەپچىقىرىش ئەھۋالى ياخشى بولدى.

جۇڭگو خەلق بانكىسى سەككىز تۈرلۈك تەدبىر قوللىنىپ

دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىنى قوللىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ تېلېگراممىسى. يېقىندا جۇڭگو خەلق بانكىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى چېن يۈەن دۆلەت ئىقتىساد - سودا كومىتېتى، مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى بىرلىكتە ئاچقان دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش توغرىسىدىكى سۆھبەت يىغىنىدا مۇنداق دېدى: جۇڭگو خەلق بانكىسى بۇ يىل چوڭ، ئوتتۇرا دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ پۇل مۇئامىلە مۇلازىمىتىنى ياخشىلاش، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىنى قوللاش جەھەتتە تېخىمۇ زور قەدەم تاشلىشى لازىم.

چېن يۈەن بۇ يىل جۇڭگو خەلق بانكىسىنىڭ قوللىنىدىغان سەككىز تۈرلۈك تەدبىرىنى تونۇشتۇردى.

(1) دۆلەت كارخانىلىرىدا ئىشلەپچىقىرىش، تىجارەت، ئۇچۇر سىستېمىسى بەرپا قىلىنىپ ۋە راۋاجلاندۇرۇلۇپ، دۆلەتنىڭ ئومۇمىي جەھەتتىن تەدبىر بەلگىلىشى ۋە كارخانىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش، تىجارىتى ئۈچۈن مۇلازىمەتلىق قىلىش كاپالەتلەندۈرۈلىدۇ. (2) پۇل مۇئامىلە مۇلازىمىتىنى ھەقىقىي ياخشىلاپ، بازار تاپقان، ئۈنۈمى بار، ئىشەنچلىك كارخانىلارنى بانكا پائال قەرز پۇل بېرىپ قوللايدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئاساسلىق باشقۇرغۇچى بانكىلاردا تۈزۈم سىناق نۇقتىلىرىنى كېڭەيتىپ، يېڭىچە بانكا - كارخانا مۇناسىۋىتىنى ئورنىتىدۇ. (3) كارخانا گۇرۇھلىرىنى پائال قوللاپ يېتىلدۈرۈپ ۋە راۋاجلاندۇرۇپ، مالىيە شىركەتلىرىنى پىلانلىق، قەدەم - باسقۇچلۇق ھالدا راۋاجلاندۇرۇپ، مالىيە شىركەتلىرىنى باشقۇرۇش تۈزۈمىنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، مالىيە شىركەتلىرىنىڭ كارخانا گۇرۇھلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى قوللاش ئىقتىدارىنى ئاشۇرىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە، كارخانىلارنىڭ زايوم تارقىتىشىنى باشقۇرۇشنى ياخشىلاپ، مۇشۇ ئاساستا زايوم تارقىتىش كۆلىمىنى مۇۋاپىق كېڭەيتىدۇ. (4) كارخانىلارنى قوشۇۋېتىش، ۋەيران قىلىش، قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىنى ئەستايىدىل ياخشى ئىشلەيدۇ. ئىناۋەتلىك قەرزدىن ئىبارەت پىشاڭدىن پايدىلىنىپ، كارخانا قۇرۇلمىسىنىڭ تەڭشىلىشىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ. (6) بانكىلارنىڭ ھېساباتىنى بوغۇش ۋە مەبلەغنى ھېسابلاش خىزمىتىنى ھەقىقىي ياخشىلاپ، ھېساب بوغۇش سۈرئىتىنى تېزلىتىپ، كارخانىلارنىڭ مەبلەغنى ئىشلىتىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرىدۇ. (7) ئىناۋەتلىك قەرزنى نازارەت قىلىشنى ھەقىقىي كۈچەيتىپ، كارخانا باشقۇرۇشنى ئىلگىرى سۈرىدۇ. (8) پۇل مۇئامىلە ئىسلاھاتىنى يەنىمۇ چوڭقۇرلاشتۇرىدۇ.

ج خ مىنىستىرلىكى بۇ يىل چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش، پاكلىقنى تەشەببۇس قىلىشقا دائىر 13 تۈرلۈك خىزمەتنى ياخشى تۇتۇشنى ئوتتۇرىغا قويدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 14 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. ج خ مىنىستىرلىكى پارتكومى يېقىندا ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، ھەر دەرىجىلىك ج خ ئورگانلىرى پارتكوملىرىدىن مەركەز بېكىتكەن چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇشقا دائىر تۈرلۈك ۋەزىپىلەرنى ئومۇميۈزلۈك ئەمەلىيلەشتۈرۈش بىلەن بىللە، ج خ ئورگانلىرىنىڭ ئالاھىدىلىكىگە بىرلەشتۈرگەن ھالدا، بۇ يىل 13 تۈرلۈك خىزمەتنى نۇقتىلىق ياخشى تۇتۇپ، ج خ ئامانلىق ساقلاش ۋەزىپىلىرىنى، بولۇپمۇ شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا ئۇڭۇشلۇق قايتىپ كېلىشىنى ۋە پارتىيىنىڭ 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ غەلىبىلىك ئېچىلىشىنى كۈتۈۋېلىشتىن ئىبارەت قوغداش ۋەزىپىسىنى ئورۇنداشقا كۈچلۈك كاپالەتلىك قىلىشنى تەلەپ قىلدى.

بۇ 13 تۈرلۈك خىزمەت: تۈرلۈك قائىدە - تۈزۈملەرنى ئورنىتىپ ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ھۆكۈمەت ئىشىنى ئادىل بېجىرىشكە تەسىر يەتكۈزۈش ئېھتىمالى بولغان زىيانلارگە بارماسلىق ۋە ھۆكۈمەت پۇلى تۆلىنىدىغان تىجارەت خاراكتېرلىك كۆڭۈل ئېچىش سورۇنلىرىدا ئۆتكۈزۈلگەن پائالىيەتلەرگە قاتناشماسلىق توغرىسىدىكى بەلگىلىمىلەرنى يەنىمۇ ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ھۆكۈمەت پۇلىغا يېيىش، ئىچىش، ئويناش، كۆڭۈل ئېچىش تەنتۈر قويۇنىنى قەتئىي توسۇش؛ «ئىچىملىكنى مەنئى قىلىش بۇيرۇقى» دىكى ئالاقىدار بەلگىلىمىلەرنى داۋاملىق ئەمەلىيلەشتۈرۈش؛ ھەقىقىي ئۈنۈملۈك تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، سودا قىلىش، قىستاپ ئىقرار قىلدۇرۇشقا بولغان مەخسۇس تۈزەشنى كۈچەيتىش؛ ھوقۇقتىن سېلىق چېچىش قىلمىشلىرىنى قاتتىق مەنئى قىلىش؛ كەلسە - كەلمەس ھەق ئېلىش، جەرىمانە قويۇش مەسىلىسىنى ئۈزۈل - كېسىل ھەل قىلىش؛ ۋەزىپىنى قانۇن بويىچە قاتتىق ئىجرا قىلىش، ھوقۇقىدىن كەلسە - كەلمەس پايدىلىنىپ غەيرىي ساقچى ئىشلىرى پائالىيەتلىرىگە قاتنىشىشنى قاتتىق مەنئى قىلىش؛ نوپۇس، قاتناش ۋاستىلىرى نومۇرى، چېگرىدىن كىرىش - چىقىش كىنىشكىسىنى بېجىرىش خىزمىتىنى بېجىرىشكە بولغان باشقۇرۇش ۋە نازارەتچىلىكنى ھەقىقىي كۈچەيتىش؛ تاشيوللاردا «ئۇچ قالايمىقان» نى تۈزەش خىزمىتىنىڭ نەتىجىلىرىنى مۇستەھكەملەش، تەكرارلىنىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش؛ خەلق ساقچىلىرىنىڭ 2 - كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىشىنى قاتتىق مەنئى قىلىش؛ رەھبەرلەر مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى قاتتىق يولغا قويۇش، قانۇن، ئىنتىزامغا ئېغىر دەرىجىدە خىلاپلىق قىلىش دېلولىرىدا رەھبەرلەرنىڭ مەسئۇلىيىتىنى سۈرۈشتۈرۈش توغرىسىدىكى بەلگىلىمىلەرنى ئەستايىدىل ئىجرا قىلىش؛ پارتىيە ئىستىلى، ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك بولۇش تەربىيىسىنى چوڭقۇر ئېلىپ بېرىش، ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك، تىرىشچان بولغان ئىلغار تىپلارنى تىكلەش؛ خەلق قۇرۇلتىيى، سىياسىي كېڭەشكە خىزمەتلەرنى دوكلات قىلىش تۈزۈمىدە چىڭ تۇرۇش ئاساسىدا، جەمئىيەتنىڭ نازارىتىنى، ئاممىنىڭ نازارىتىنى ۋە جامائەت پىكرى نازارىتىنى قوبۇل قىلىش يوللىرىنى كېڭەيتىشتىن ئىبارەت. «ج خ ئورگانلىرىنىڭ ساقچىلارنى نازارەت قىلىش نىزامى» گوۋۇيۈەن تەرىپىدىن ماقۇللاندى، ھەر دەرىجىلىك ج خ ئورگانلىرى ئۇنى ئۆگىنىش، تەشۋىق قىلىش، ئىزچىللاشتۇرۇش، يولغا قويۇش خىزمىتىنى ئەستايىدىل ياخشى ئىشلىشى، ج خ ئورگانلىرىدا ساقچىلارنى نازارەت قىلىش تۈزۈمىنى ئورنىتىشى ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈشى كېرەك.

شياڭگاڭنىڭ ھەرقايسى ساھەسىدىكىلەر گوۋۇيۈەن شياڭگاڭ - ئاۋمېن ئىشلىرى ئىشخانىسى ئاخبارات باياناتچىسىنىڭ سۆھبىتىنى ئالقىشلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شياڭگاڭ، 15 - ئاپرېل تېلېگراممىسى: شياڭگاڭنىڭ ھەرقايسى ساھەلىرىدىكى ئەربابلار گوۋۇيۈەن شياڭگاڭ - ئاۋمېن ئىشلىرى ئىشخانىسى ئاخبارات باياناتچىسىنىڭ شياڭگاڭ ئاھالىلىرىنىڭ دۆلەت تەۋەلىكى ۋە تۇرۇش ھوقۇقى مەسىلىسى دائىر سىياسەتلەر توغرىسىدىكى سۆھبىتىدە، دەپ ھېسابلىدى.

جۇڭگو دېموكراتىك دۆلەت قۇرۇش بىرلەشمىسى مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: گوۋۇيۈەن شياڭگاڭ - ئاۋمېن ئىشلىرى ئىشخانىسىنىڭ شياڭگاڭ ئاھالىلىرىنىڭ دۆلەت تەۋەلىكى ۋە تۇرۇش ھوقۇقىغا خادىملارنىڭ سالاھىيىتى ۋە تۇرۇش ھوقۇقىغا مۇناسىۋەتلىك بىر قاتار گۇمانلىق مەسىلىلەرنى ئايدىڭلاشتۇرۇلغان، بۇ سىياسەت، بەلگىلىمىلەر ئىنتايىن كەڭ.

شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونىغا تەييارلىق كۆرۈش كومىتېتىنىڭ ئەزاسى ليۇ جاۋجا،

كىرىشتۈرۈلگەن يىرىم يىلدىن بۇيان، كۆمۈر ئىشلەپچىقىرىش ئەھۋالى ياخشى بولدى. ئىشلەپ چىقىرىلغان تاۋار كۆمۈر 500 مىڭ توننىغا يەتتى، 70 مىليون كۇب مېتر توپا-تاش قېزىلدى. بۇ كۆمۈر كانىنىڭ 1997 - يىل 7 - ئاينىڭ 1 - كۈنى رەسمىي ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلىدىغانلىقى مۆلچەرلەنمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

بولغان مەخسۇس تۈزۈمنى كۈچەيتىش؛ ھوقۇقتىن ھالقىغان ھالدا ئىقتىسادىي ماجىراغا ئارىلاشماسلىق، زورلاش تەدبىرلىرىدىن كەلسە - كەلمەس پايدىلىنىپ بىر تەرەپ دەۋاگەرلىرىنى قەرز تۆلەشكە قىستاشنى قاتتىق مەنئى قىلىش؛ قانۇننى ئىجرا قىلىش داۋامىدىكى يەرلىك ۋە تارماق مۇھاپىزەتچىلىكنى قەتئىي تۈگىتىش؛ تۈرلۈك

تەۋەلىكى ۋە تۇرۇش ھوقۇقى مەسىلىسى توغرىسىدىكى سۆھبەتنى ئاقشلايدىغانلىقىنى بىلدۈردى ۋە ئالاقىدار سىياسەتلەر كەڭ، ئەمەلىي بولۇپ، شياڭگاڭنىڭ سىلىق ئۆتۈشكە پايدىلىق، دائىر سىياسەتلەر توغرىسىدىكى سۆھبەتتە، شياڭگاڭ ئاھالىلىرىنىڭ ھەم چەت ئەللەردە تۇرۇشلۇق شياڭگاڭلىقلارنىڭ شياڭگاڭ ئالاھىدە مەمۇرىي رايونى قۇرۇلغاندىن كېيىن ئالاقىدار

كۆرۈش كومىتېتىنىڭ ئەزاسى ليۇ جاۋجا، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى شياڭگاڭ رايونىنىڭ ۋەكىللىرىدىن سەي ۋېيخىڭ، لى لەنشېڭلار مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: شياڭگاڭ ئاھالىلىرىنىڭ دۆلەت تەۋەلىكى ۋە تۇرۇش ھوقۇقى مەسىلىسى جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشى، بۇنى ئەلۋەتتە ئالاھىدە رايوننىڭ قانۇن چىقىرىش ئورگىنى قانۇن چىقىرىش تەرتىپى بىلەن ئورۇنداشقا ھەقلىق. شۇڭا ئەنگلىيە تەرەپنىڭ پائال ھەمكارلىشىش پوزىتسىيىسى ئارقىلىق ئالاھىدە رايوننىڭ بۇنىڭغا ئالاقىدار قانۇن چىقىرىش خىزمىتىنىڭ ئورۇندىلىشىغا ھەمكارلىشىشنى ئۈمىد قىلىمىز.

شياڭگاڭنىڭ ۋەتەن قوينىغا
قايتىپ كېلىشىنى كۈتۈۋالايلى

شياڭگاڭدا تۇرىدىغان ئازادلىق ئارمىيىنىڭ ئالدىن ئەۋەتىلىدىغان خادىملىرى شياڭگاڭغا مۇددەتتىن ئىلگىرى كىرىدۇ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شياڭگاڭ، 15 - ئاپرېل تېلېگراممىسى. جۇڭگو - ئەنگلىيە بىرلەشمە ئالاقىلىشىش گۇرۇپپىسى جۇڭگو تەرەپ ۋەكىللىرى ئورنىنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، جۇڭگو - ئەنگلىيە بىرلەشمە ئالاقىلىشىش گۇرۇپپىسىنىڭ جۇڭگو تەرەپ ۋەكىللىرى ئورنى بۈگۈن ئەنگلىيە تەرەپ ۋەكىللەر ئورنىنىڭ سۆزىنى تاپشۇرۇۋالغان. ئەنگلىيە تەرەپ جۇڭگو تەرەپنىڭ شياڭگاڭدا تۇرىدىغان ئازادلىق ئارمىيىنىڭ 1 - تۈركۈمدىكى ئالدىن ئەۋەتىلىدىغان خادىملىرىنىڭ شياڭگاڭغا مۇددەتتىن ئىلگىرى كىرىشى توغرىسىدىكى تەكلىپىنى قوبۇل قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈرگەن. جۇڭگو تەرەپ بۇنى ئالقىشلايدىغانلىقىنى بىلدۈرگەن.

شياڭگاڭ ھۆكۈمىتىنىڭ بۈگۈن جاكارلىشىچە: شياڭگاڭدا تۇرىدىغان ئازادلىق ئارمىيىنىڭ 40 نەپەر ئالدىن ئەۋەتىلىدىغان خادىمىنى كەلگۈسىدە شياڭگاڭدا تۇرىدىغان ئازادلىق ئارمىيىنىڭ مۇئاۋىن سىلىڭيۈەنى 4 - ئاينىڭ ئاخىرلىرى شياڭگاڭغا ئېلىپ كېلىدىكەن. ئالدىن ئەۋەتىلىدىغان خادىملارنىڭ ۋەزىپىسى خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ شياڭگاڭنىڭ مۇداپىئە خىزمىتىنى ئۆتكۈزۈۋېلىشى ئۈچۈن ئەمەلىي تەييارلىقلارنى ياخشى قىلىش، جۈملىدىن ھەربىي ئىشلارغا ئىشلىتىدىغان يەرلەر بىلەن تونۇشۇش، ئەنگلىيە ئارمىيىسى ۋە شياڭگاڭ ھۆكۈمىتى بىلەن ئالاقىلىشىش، شۇنىڭدەك خەۋەرلىشىش، ياردەم بېرىش قاتارلىق خىزمەتلەرنى بىر تۇتاش پىلانلاشتىن ئىبارەت ئىكەن.

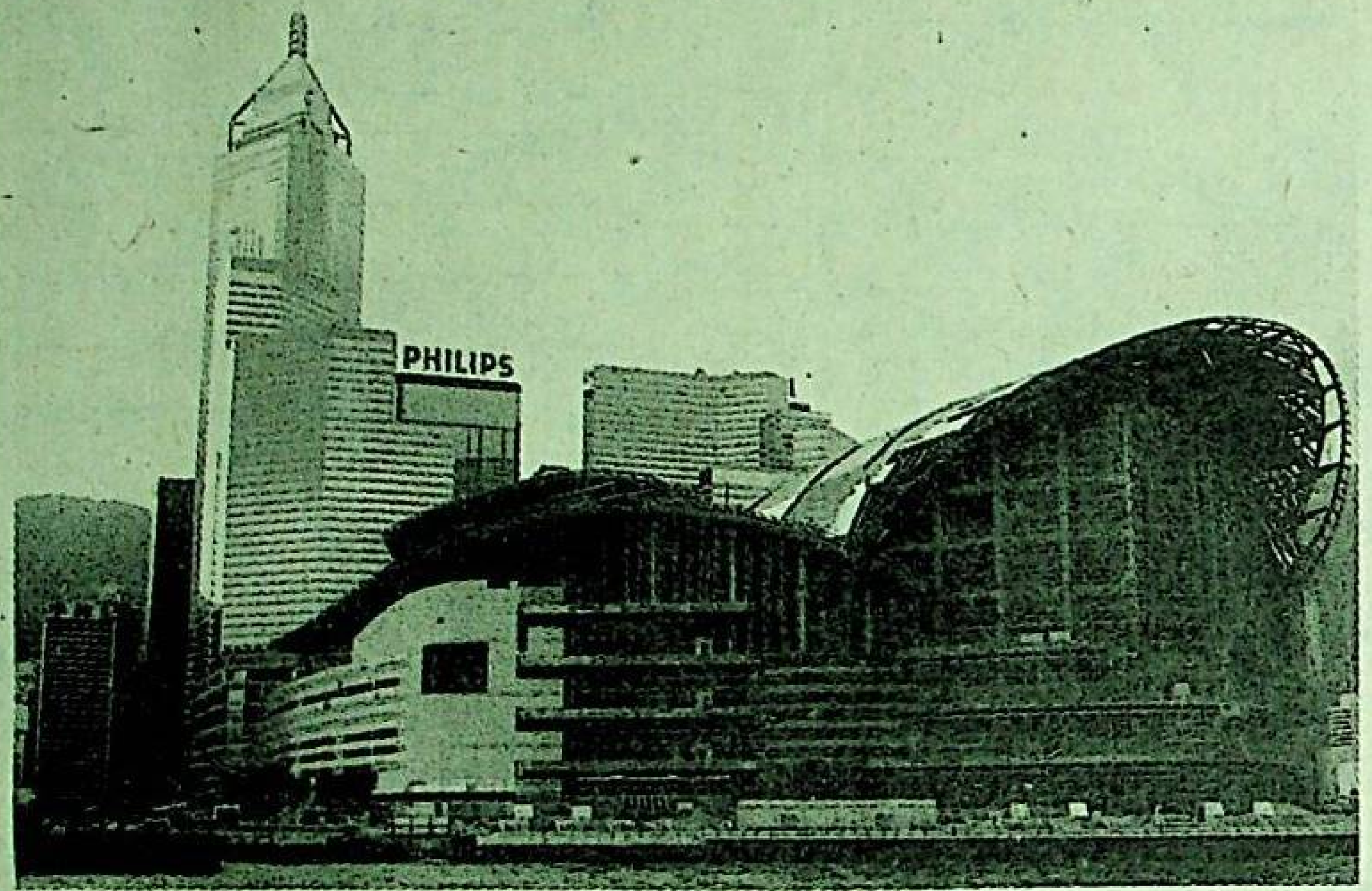

شياڭگاڭ يىغىن - كۆرگەزمە مەركىزى يېقىندا شياڭگاڭدىكى ۋىكتورىيە قولتۇقىدا قەد كۆتۈردى. جۇڭگو - ئەنگلىيە ھاسىل قىلغان كېلىشىمگە ئاساسەن، شياڭگاڭ ھاكىمىيىتىنى ئۆتكۈزۈپ بېرىش - ئۆتكۈزۈۋېلىش مۇراسىمى 1997 - يىل 7 - ئاينىڭ 1 - كۈنى سەھەردە بۇ يەردە ئۆتكۈزۈلىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئاپتونوم رايون قۇربان ھېيت مۇناسىۋىتى بىلەن چاي ئۆتكۈزدى

(بېشى 1 - بەتتە)

«ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇش» پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، پارتىيە قۇرۇلۇشىنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ۋە دېموكراتىيە-قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنى ئالغا سىلجىتىپ، جەمئىيەتنىڭ ئومۇميۈزلۈك تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشىمىز كېرەك.

ئۇ مۇنداق دېدى: مۇقىملىقنى قوغداش، تىنچ، ئىتتىپاق بولغان ئىجتىمائىي، سىياسىي ۋەزىيەتنى ساقلاش - ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ۋە تۈرلۈك ئىشلىرىنى ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىشتىكى ئاساسىي ئالدىنقى شەرت، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ تۈپ مەنپەئەتى. بىز مەركىزىي كومىتېتنىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداش توغرىسىدىكى مۇھىم يوليورۇقلىرىنىڭ روھىنى داۋاملىق چوڭقۇر ئۆگىنىپ ۋە ئىزچىللاشتۇرۇپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش بايرىقىنى، خەلقنىڭ تۈپ مەنپەئەتى ۋە قانۇننىڭ ئىززەت - ھۆرمىتىنى قوغداش بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، ھەر مىللەت كادىرلىرى، ئاممىسىغا قەتئىي تەۋرەنمەي ئىشىنىپ ۋە تايىنىپ، مىللىي بۆلگۈنچىلىك ۋە قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەرگە قارشى قەتئىي كۈرەش قىلىشىمىز كېرەك. ھەر مىللەت خەلقىنىڭ بۈيۈك ئىتتىپاقلىقى بايرىقىنى يەنىمۇ ئېگىز كۆتۈرۈپ، سوتسىيالىستىك يېڭىچە مىللەتلەر مۇناسىۋىتىنى ئۈزلۈكسىز مۇستەھكەملىشىمىز ۋە راۋاجلاندۇرۇشىمىز كېرەك.

چايغا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورۇنلىرى ۋە ئارمىيىدىن دەم ئېلىشقا، پېنسىيىگە چىققان مۇئاۋىن ئۆلكىدىن يۇقىرى دەرىجىلىك كادىرلار، ئاپتونوم رايوننىڭ ھەرقايسى بۆلۈم، كومىتېت، ئىشخانا، نازارەت، ئىدارىلىرى، ئالىي مەكتەپلەر، خەلق تەشكىلاتلىرى ۋە مەركەزنىڭ شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق ئورۇنلىرىنىڭ رەھبەرلىرى، ئۈرۈمچى شەھىرىنىڭ ۋەزىپىدىكى ئاساسلىق رەھبەرلىرى، مائارىپ، پەن-تېخنىكا، مەدەنىيەت، دىنىي ساھەدىكى ئۇقۇمۇشلۇق زاتلار ۋە دېموكراتىك پارتىيە-گۇرۇھلارنىڭ ۋەكىللىرى، ھەر مىللەت، ھەر ساھەدىن بولغان ئەمگەك نەمۇنىچىلىرى، ئىلغار شەخسلەر، ئىلغار كوللېكتىپلارنىڭ ۋەكىللىرى، ئۈرۈمچىدىكى مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ ۋەكىللىرى، سىياسىي كېڭەشنىڭ ئەزالىرىدىن بولۇپ 1000 دىن ئارتۇق كىشى قاتناشتى.

چايدىن كېيىن ھەر مىللەت سەنئەتچىلىرى كونسېرت نومۇرلىرىنى ئورۇندىدى.

****

جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلەر سەنئىتى بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن «توز مۇكاپاتى» ناخشا مۇسابىقىسىنىڭ نەتىجىسى ئېلان قىلىندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، نەنىڭ، تېلېگراممىسى. جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەتلەر سەنئىتى بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن «توز مۇكاپاتى» ناخشا مۇسابىقىسىنىڭ نەتىجىسى مۇشۇ ئاينىڭ 11 - كۈنى كەچتە بۇ يەردە ئېلان قىلىندى ھەم مۇكاپات تارقىتىش مۇراسىمى كېچىلىكى ئۆتكۈزۈلدى.

كېچىلىكتە ئوينالغان «ئەتىيازغا رەھمەت» ناملىق ناخشا - ئۇسسۇلدا ئاز سانلىق مىللەتلەر ناخشا سەنئىتى باھارىنىڭ گۈللەپ - ياشناۋاتقانلىقى نامايان قىلىندى. بۇ قېتىمقى مۇسابىقىنى مەدەنىيەت مىنىسترلىكى، دۆلەت مىللەتلەر ئىشلىرى كومىتېتى، رادىئو - كىنو - تېلېۋىزىيە مىنىسترلىكى ۋە گۇاڭشى جۇاڭزۇ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى بىرلىكتە ئۆتكۈزدى. ئالدىن تاللاش مۇسابىقىسى ئۇنىئالغۇ لېنتىسىنى ئاڭلاش شەكلى ئارقىلىق بېيجىڭدا ئېلىپ بېرىلدى. تەكرار مۇسابىقە ۋە ھەل قىلغۇچ مۇسابىقە مۇشۇ ئاينىڭ 7 - كۈنىدىن 11- كۈنىگىچە گۇاڭشى جۇاڭزۇ ئاپتونوم رايونىنىڭ مەركىزى نەنىڭدا ئۆتكۈزۈلدى.

شەندۇڭ ئۆلكىسى ۋېيخەي شەھىرىنىڭ خۇەنسۇي رايونىغا قاراشلىق مەھەللىدىكى 60 ياشتىن ئاشقان 60 نەچچە بوۋاي - موماي ھەر يىلى تۇغۇلغان كۈننى ئۆتكۈزگەندە، ئاھالىلەر كومىتېتى بوۋاي - مومايلارغا تورت ۋە گۈل تەييارلاپ بېرىدۇ. سۈرەتتە: ئاھالىلەر كومىتېتىنىڭ مەسئۇلى 92 ياشلىق خۇاڭ ۋېنجۇ بوۋايغا ئۇزۇن ئۆمۈر تىلىمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

(بېشى 1 - بەتتە)

جاڭ ۋېنيۈ ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى ناھىيە بازىرىنى تەكشۈرگەندىن كېيىن ئاپتوموبىل بىلەن ئاپەت ئېغىر بولغان جامباز يېزىسىغا بېرىپ، ئاپەتكە ئۇچرىغان ئاممىدىن ھال سورىدى. جاڭ ۋېنيۈ ھەربىر ئائىلىگە بارغاندا شۇ ئائىلىنىڭ ئاپەتكە ئۇچراش ئەھۋالى ۋە تۇرمۇش ئەھۋالىنى تەپسىلىي سورىدى. جاڭ ۋېنيۈ بېلىقىزنىڭ يەر تەۋرىگەندە تۆت ياشلىق ئوغلى ئەلىجاندىن ئايرىلغانلىق تۇپەيلىدىن قاتتىق ئازابتا قالغانلىقىنى بىلىپ: «سىز بالىڭىزدىن ئايرىلىپسىز، بىزمۇ سىزگە ئوخشاشلا قايغۇرۇۋاتىمىز، سەۋر قىلىڭ، تۇرمۇشتا قانداق قىيىنچىلىقىڭىز بولسا ئېيتىڭ، پارتىيە ۋە ھۆكۈمەت سىزگە چوقۇم ياردەملىشىپ ھەل قىلىپ بېرىدۇ، ئۆرۈلۈپ چۈشكەن ئۆيىڭىزنى چوقۇم باشقىدىن سېلىپ بېرىمىز» دېدى. كۆز يېشى قىلىۋاتقان بېلىقىز ھاياجان ئىچىدە: «پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ غەمخورلۇقىغا رەھمەت» دېدى. جاڭ ۋېنيۈ يەنە بېلىقىزنىڭ ئىنىسى ئالىمنىڭ قولىنى تۇتۇپ تۇرۇپ: «بۇ يىل كېۋەزنى چوقۇم ياخشى تېرىپ مول ھوسۇل ئېلىڭلار، يەر تەۋرەش كەلتۈرۈپ چىقارغان زىياننىڭ ئورنىنى ئىشلەپچىقىرىشنى راۋاجلاندۇرۇش ئارقىلىق تولدۇرۇۋېلىش كېرەك» دەپ تاپىلىدى.

جاڭ ۋېنيۈ يەنە ئاممىغا ياردەم بېرىپ خەتەرلىك ئۆيلەرنى تۈزەۋاتقان جەنۇبىي شىنجاڭ ھەربىي رايونى مەلۇم قىسمىنىڭ كوماندىر - جەڭچىلىرىنى يوقلىدى. ئۇلارنى: «سىلەر خەلقنىڭ پەرزەنت ئەسكەرلىرى بولۇشقا مۇناسىپ، يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشتا زور خىزمەت كۆرسەتتىڭلار»، دەپ ماختىدى. جاڭ ۋېنيۈ تايانچ خەلق ئەسكەرلىرىنىڭمۇ ئاممىنىڭ خەتەرلىك ئۆيلىرىنى تۈزەۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، خەلق ئەسكەرلىرىنىڭ پەيجاڭىغا: «سىلەر ھەم يەرلىكنىڭ مۇقىملىقىنى قوغداشتىكى تايانچ كۈچ، ھەم يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇش، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشتىكى تايانچلار، سىلەر كەنتتىكى تايانچ خەلق ئەسكەرلىرىنى داۋاملىق ياخشى تەشكىللىشىڭلار كېرەك» دېدى.

جاڭ ۋېنيۈ ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى 4- ئاينىڭ 13 - كۈنى يوپۇرغا ناھىيىسىگە بېرىپ، بىگتۈەن «42»تۈەن - مەيداندىكى ئاپەتكە ئۇچرىغان كادىرلار، ئاممىدىن ھال سورىدى.

ئەدەبىي تەنقىدنىڭ دەۋرىمىزگە خاس خاراكتېرى ۋە ئەمەلىيەتچانلىقى

فېن شيەنگۋاڭ

90- يىللارغا قەدەم قويغاندا ئەدەبىي تەنقىد كىشىلەرنىڭ دىققەت - ئېتىبارىنى قوزغىدى. دۇنيا مەدەنىيىتى ئارقا كۆرۈنۈشىدىن قارىغاندا، ئالىملارنىڭ ئەدەبىيات نەزەرىيىسى، كاتېگورىيىسى جەھەتتىكى مېتافىزىكىلىق ئويلىنىش ھەۋىسى بارغانسېرى سۇسلىشىپ، ئەدەبىيات - سەنئەت نەزەرىيىسى تەتقىقاتى قىزغىنلىقىغا ئەدەبىي تەنقىد مەزمۇنى قوشۇلۇپ، دەۋرىمىزدىكى ئەدەبىي تەنقىد ئەدەبىيات - سەنئەت نەزەرىيىسى بىلەن مەنداش سۆزگە ئايلىنىپ قالدى. بۇ ئېلىمىزنىڭ ئىلىم ساھەسىدىكىلەرنى بارغانسېرى جەلپ قىلدى، بۇنىڭ بىلەن ئىلىم ساھەسىدە ئەدەبىي تەنقىد تەتقىقاتى قىزغىنلىقى دولقۇنى قوزغالدى. لېكىن ئەدەبىي تەنقىدكە دائىر باب - ماددىلىق چوڭ - چوڭ ئەسەرلەر ئۈزلۈكسىز بارلىققا كەلگەن، ئالىملارنىڭ نەزەرىيىۋى ئىزدىنىشى چوڭقۇرلىشىۋاتقان چاغدا، ئەدەبىي تەنقىد ئەمەلىيىتى دېگەندەك جانلىنىپ كېتەلمەيۋاتىدۇ. ئەدەبىي تەنقىد نەزەرىيىسى تەتقىقاتچىلىرى ئەدەبىي تەنقىد ئەمەلىيىتىدىكى چاكىنىلاشتۇرۇش، ئاۋارلاشتۇرۇش مەسىلىلىرىگە بىۋاسىتە جاۋابكار ئەمەس، بىراق ئەدەبىي تەنقىد نەزەرىيىسى تەتقىقاتىنىڭ ئەۋج ئېلىشى ياكى بوشاپ قېلىشى، تەنقىد ئەمەلىيىتى قىممىتىنىڭ ئېشىشى ياكى چۈشۈشى تۈپەيلىدىن كېلىپ چىققان ئېغىر تەتۈر پەرق نەزەرىيىچىلەرنى قايتا ئويلاندۇرمىسا بولمايدۇ. بۇ ھازىر ئەدەبىي تەنقىد نەزەرىيىسى جەھەتتىكى تەتقىقاتنىڭ ئەمەلىيەتتىن ئايرىلىپ قېلىش خاھىشىدىن خالىي بولالمايۋاتقانلىقىنى چۈشەندۈرىدۇ. ساغلام، نورمال ئەدەبىي تەنقىدنى قانات يايدۇرۇش مۇراجىئەت قىلىنىۋاتقان چاغدا ئەدەبىي تەنقىد نەزەرىيىسى تەتقىقاتىنى ئېلىمىزنىڭ ئەدەبىي تەنقىد ئەمەلىيىتىگە زىچ بىرلەشتۈرۈپ، ئەدەبىي تەنقىدكە دائىر رېئال مەسىلىلەر ئۈستىدە ئويلىنىشىمىز ۋە ئۇنىڭغا جاۋاب بېرىشىمىز، ئۇنى ھەل قىلىشىمىزغا توغرا كېلىدۇ. يېقىندا مەن لى جىڭمىڭ، دۇڭ تىڭيۈن، جۇبىجى يازغان «ئەدەبىي تەنقىدشۇناسلىق» دېگەن كىتابنى ئوقۇپ چىقتىم، ئەدەبىي تەنقىد نەزەرىيىسىنى تەتقىق قىلغان بۇ مەخسۇس ئەسەرنىڭ نەزەرىيىنى ھازىرقى ئەدەبىي تەنقىد ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈش، ئەدەبىي تەنقىدنىڭ دەۋرىمىزگە خاس خاراكتېرىنى، ئەمەلىيەتچانلىقىنى كۈچەيتىش جەھەتتە كۆرۈنەرلىك ئالاھىدىلىككە ئىگە ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدىم.

بىرىنچى، بۇ كىتابتا جۇڭگودا ئەدەبىي تەنقىد مەسىلىسى ماركسىزمنى يېتەكچى ئىدىيە قىلىش ئاساسىدا تەتقىق قىلىشنىڭ مۇھىم ئەھمىيىتى تەكىتلەنگەن. 90- يىللارغا قەدەم قويغاندىن بۇيان ئەدەبىي تەنقىد تەتقىقاتىدا مەخسۇس ئەسەر يازغانلار خېلى كۆپىيىپ قالدى، لېكىن بەزى ئەسەرلەردە ئەدەبىي تەنقىد تەتقىقاتىدا ماركسىزمنى يېتەكچى ئىدىيە قىلىشتا چىڭ تۇرۇشنىڭ زۆرۈرلۈكىدىن چەتنەپ ئۆتۈپ كېتىلدى ياكى ئۇنىڭغا سەل قارالدى. ئايرىم ئەسەرلەردە بولسا ماركسىزم چاكىنا جەمئىيەتشۇناسلىق بىلەن بىر تۈرۈنغا قويۇلدى، ماركسىزملىق ئەدەبىي تەنقىد ئىدىيىسى ئىنكار قىلىندى، چۈرۈۋېتىلدى. ئەدەبىي تەنقىد مەسىلىسىدىكى تەتقىقاتتا ماركسىزمدا چىڭ تۇرۇش كېرەكمۇ - يوق؟ بۇ ھازىرقى جۇڭگودىكى ئەدەبىي تەنقىدنىڭ دەۋرىمىزگە خاس خاراكتېرىگە ۋە ئەمەلىيەتچانلىقىغا دائىر مۇھىم مەسىلە. بىز ئېتىراپ قىلالىلى ياكى ئېتىراپ قىلمايلى، بۇ ھەقىقەتەن رېئال مەۋجۇت مەسىلە. بۇ كىتابتا «ماركسىزملىق ئەدەبىي تەنقىدتە ماركسىزمنىڭ ئومۇمىي قائىدىسىنى يېتەكچى قىلىشتا چىڭ تۇرۇش لازىم»، «ھەقىقىي ئىلمىي ئەدەبىي تەنقىد دىئالېكتىك ماتېرىيالىزم ۋە تارىخىي ماتېرىيالىزم پەلسەپىسى ئاساسىدا ئېلىپ بېرىلىدىغان، ئەدەبىي ئېستېتىكىيە ۋە ئەدەبىيات - سەنئەت تەرەققىياتى ئالاھىدە قانۇنىيىتىگە ھۆرمەت قىلىدىغان ئەدەبىي تەنقىد بولۇشى كېرەك» دەپ قايتا - قايتا تەكىتلەنگەن. بۇ مۇشۇ كىتابنىڭ ئاساسىي مەقسىتى، شۇنداقلا بۇ كىتابنىڭ ئەدەبىي تەنقىدنىڭ دەۋرىمىزگە خاس خاراكتېرى ۋە ئەمەلىيەتچانلىقى مەسىلىسىنى مۇھاكىمە قىلىشتىكى يېتەكچى ئىدىيىسى. كىتابتا يەنە مۇنداق دەپ قارالغان: «ئەدەبىي تەنقىدنىڭ دەۋرىمىزگە خاس خاراكتېرى مەسىلىسى بۈگۈنكى كۈندىكى ئەدەبىي تەنقىدتە ئەگىپ ئۆتۈپ كەتكىلى بولمايدىغان مۇھىم مەسىلە. تەنقىدنىڭ دەۋرىمىزگە خاس خاراكتېرى، مۇقەررەر ھالدا دەۋرىمىزدىكى يازغۇچىلار، سەنئەتكارلار ۋە ئۇلارنىڭ ئەسەرلىرىگە كۆڭۈل بۆلۈشتە، دەۋرىمىزدىكى ئەدەبىيات - سەنئەت ھادىسىلىرىنىڭ ئاساسلىق باھا بېرىلىدىغان ئوبيېكتلىرىنى تاللاشتا گەۋدىلىنىدۇ.

بۇنى كىتاب ئاپتورلىرى خوپ كۆرگەن، لېكىن ئۇلار يەنە «كۆز قاراشنىڭ دەۋرىمىزگە خاس بولۇشى - ئەدەبىي تەنقىدنىڭ دەۋرىمىزگە خاس بولۇشىنىڭ ئاچقۇچى» ئىكەنلىكىنى، ھازىرلاشقا تېگىشلىك دەۋرىمىزگە خاس كۆز قاراشنىڭ غەرب ئەللىرىدە ھۆكۈم سۈرگەن تەنقىد ئىدىيىسى بولۇپ قالماسلىقىنى تەكىتلىگەن. «شۇنى كۆرسىتىپ ئۆتۈش لازىمكى، بىزنىڭ ئەدەبىي تەنقىدىمىز ماركسىزم يېتەكچىلىكىدىكى ئەدەبىي تەنقىد بولغاچقا، ئۇنىڭ كۆز قارىشىمۇ ماركسىزم نەزەرىيىسى يېتەكچىلىكىدىكى دەۋرىمىزگە خاس كۆز قاراش بولىدۇ. بىزنىڭچە، ماركسىزم نەزەرىيىسى يېتەكچىلىكىدىكى دەۋرگە خاس كۆز قاراش ماركسىزمنىڭ ئەدەبىيات نەزەرىيىسىدە چىڭ تۇرۇش ۋە ئۇنى راۋاجلاندۇرۇش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرىدۇ.

بۇ يەردىكى چىڭ تۇرۇش دېگەنلىك، ماركسىزملىق تارىخىي ماتېرىيالىزم ئارقىلىق ئەدەبىيات - سەنئەتنى كۆزىتىشتە چىڭ تۇرۇشنى، ئەدەبىيات - سەنئەتنىڭ ماھىيىتى ئىجتىمائىيلىق بىلەن ئېستېتىكىلىقنى بىرلەشتۈرۈش، بىرلىككە كەلتۈرۈش كۆز قارىشى ئارقىلىق ئەدەبىي تەنقىدكە دائىر مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلىشنى كۆرسىتىدۇ. چىڭ تۇرۇش پرىنسىپى ئاساسىدا راۋاجلاندۇرۇش كۆز قارىشى بولمىسا بولمايدۇ. مۇئەييەن مەنىدىن ئېيتقاندا، ماركسىزملىق ئەدەبىيات - سەنئەت نەزەرىيىسىنى چوقۇم راۋاجلاندۇرۇش كۆز قارىشى بولمىسا، دەۋرىمىزگە خاس ئەدەبىي تەنقىد ئېگىمۇ بولمايدۇ. ئەدەبىي تەنقىدنىڭ دەۋرىمىزگە خاس ئېگى تەنقىدچىلەرنىڭ بارلىق ئەدەبىيات - سەنئەت ھادىسىلىرىدە دەۋرىمىزنى ئاساس قىلىپ، دەۋرىمىزگە يۈزلىنىپ، دەۋرىمىزنىڭ ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنى، ئەدەبىيات - سەنئەتنىڭ گۈللىنىشى، خەلقنىڭ ئەدەبىيات - سەنئەت ئېھتىياجىنى قاندۇرۇشنى ئاساس قىلىپ، ئۆزىنىڭ قىممەت يۈزلىنىشنى بەلگىلىشىنى تەلەپ قىلىدۇ.» بۇ سۆزلەر ھازىر ساغلام، نورمال ئەدەبىي تەنقىدنى قانات يايدۇرۇشتا زورۇر بولغان دەۋرىمىزگە خاس ئاڭ مەسىلىسىگە خېلى ياخشى جاۋاب بەرگەن. بۇ، تەنقىدچىلەرنىڭ ماركسىزم يېتەكچىلىكىدىكى دەۋرىمىزگە خاس تەنقىد ئېڭىنى تىكلىشىگە پايدىلىق.

ئىككىنچى، بۇ كىتابتا ئەدەبىي تەنقىد مېتودولوگىيىسى تەتقىقاتىغا، بولۇپمۇ تەنقىد ئۇسۇلىنىڭ دەۋرىمىزگە خاس بولۇشىغا دائىر ئىزدىنىشكە ئەھمىيەت بېرىلىپ، ئىلھام بېرىش رولىنى ئوينايدىغان بەزى قاراشلار ئوتتۇرىغا قويۇلغان. بۇ كىتاب بەزى نەزەرىيە ئەسەرلىرىدەك تەتقىقاتنىڭ مۇھىم نۇقتىسى بولغان ئەدەبىي تەنقىد ژانىرى دېگەن نېمە؟ دېگەندەك مەسىلىلەرنى تەتقىق قىلىشقا قارىتىلماي، كىتابنىڭ يېرىم سەھىپىسىدە دېگەندەك ئەدەبىي تەنقىد ئۇسۇلى بايان قىلىنغان. ئەدەبىي تەنقىد بارغانسېرى ئېلمىيلىشىپ، زامانىۋى ئېتنوگرافىيە روھىغا ئىگە بولۇۋاتقان چاغدا كىشىلەر ئەدەبىي تەنقىد مېتودولوگىيىسىنىڭ سەرخىللىشىۋاتقانلىقىنى بايقىماقتا. ئەدەبىي تەنقىدتىكى ھەرقانداق بۆسۈش ۋە يېڭىلىق كۆپىنچە ھاللاردا ئۇسۇلنى يېڭىلايدۇ. تەنقىد ئۇسۇلى جەھەتتىكى تەتقىقات ئەدەبىي تەنقىدشۇناسلىقنىڭ دەۋرىمىزگە خاس خاراكتېرىنى، ئەمەلىيەتچانلىقىنى مەركەزلىك گەۋدىلەندۈرىدۇ. ئەدەبىي تەنقىدنىڭ ھەرقانداق ئۇسۇلى ئەستايىدىل تەتقىق قىلىنسا، ئۇنىڭ مەزمۇنى مول ئىكەنلىكىنى بىلىۋالغىلى بولىدۇ. ئۇ ئەقەللىيسى بىر - بىرىگە باغلانغان، بىر گەۋدىلەشكەن ئۈچ قاتلامنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. 1) ئەدەبىي تەنقىد ھامان مۇئەييەن پەلسەپىۋى دۇنيا قاراش، كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى ۋە قىممەت قارىشىنىڭ ئەدەبىيات - سەنئەت ساھەسىدە تەدبىقلىنىشى بولۇپ، بۇنداق پەلسەپىۋى مېتودولوگىيە ئەدەبىي تەنقىدنىڭ مېتودولوگىيە ئاساسى بولىدۇ. 2) ئەدەبىي تەنقىد ئۆز نۆۋىتىدە يەنە ئېتنوگرافىيە ئىلمى بولۇپ، بىر دەۋرنىڭ ئېتنوگرافىيە ئىلمىنىڭ تەرەققىيات سەۋىيىسى، دەۋر قارىشى، يادرولۇق ئىدىيىۋى قارىشى، تەپەككۇر ئۇسۇلى ئەدەبىي تەنقىد ئۇسۇلىغا چوڭقۇر تەسىر كۆرسىتىدۇ. ئېتنوگرافىيە دەۋرنىڭ نەتىجىلىرىدە گەۋدىلەنگەن ئۇسۇل - ئالاھىدە ئەدەبىي تەنقىد

تولۇقلىما قىلىش ئارقىلىق ئەدەبىي ئەسەرلەرنى ۋە ئەدەبىيات - سەنئەت ھادىسىلىرىدە ئىپادىلەنگەن ئەدەبىيات - سەنئەت ئۇچۇرلىرىنى تولۇق شەرھلەش كېرەك» دەپ ھېسابلىغان. بۇ بايان دىئالېكتىك ماتېرىيالىزم، تارىخىي ماتېرىيالىزم ئاساسىدا تەنقىدنىڭ ئۈچ قاتلاملىق ئۇسۇلىنى بىرلەشتۈرۈپ، ھەقىقىي ئىلمىي ئۇسۇلغا ئايلاندۇرغان. بۇ، ئاپتورلارنىڭ «دەۋرىمىزنى ئاساس قىلىش، رېئاللىققا يۈزلىنىش، شەرق بىلەن غەربنىڭ نەزىرىنى كىرىشتۈرۈش، ئەنئەنىۋى مەدەنىيەتنى زامانىۋى مەدەنىيەتكە يۈزلەندۈرۈش جەريانىدا ئىلمىي، مۇكەممەل، مىللىي ئالاھىدىلىككە ئىگە ئەدەبىي تەنقىد مېتودولوگىيە سىستېمىسىنى تىرىشىپ بەرپا قىلىش ۋە راۋاجلاندۇرۇش» ئىستىكىنى گەۋدىلەندۈرگەن. بۇ ئىلىم - پەن ساھەسىدىكىلەرنىڭ ئەھمىيەت بېرىشىگە ئەرزىيدۇ.

ئۈچىنچى، ئەدەبىي تەنقىدنى ئەمەلىي يولغا قويۇشتا مۇئەييەن تەنقىد ئۇسۇلى بولغاندىن باشقا، مۇئەييەن بايان ئۇسۇلىمۇ بولۇشى كېرەك. چۈنكى تەنقىدچىلەر ئەدەبىي ئەسەرلەرگە باھا بېرىشتە ئۆزىنىڭ قارىشىنى ئاپتورغا ۋە جامائەتچىلىككە يەتكۈزۈشنى مەقسەت قىلىدۇ. بۇنىڭدا ئېغىزچە بايان قىلغاندىن باشقا، نۇرغۇنلىرىنى مۇئەييەن ئەدەبىيات - سەنئەت نەشر ئەپكارلىرى ئارقىلىق ئېلان قىلىدۇ. بۇنداق بولغاندا تەنقىدچىلەرنىڭ بايان قىلىش ئۇسۇلى مەسىلىسى كېلىپ چىقىدۇ. بايان قىلىش ئۇسۇلى بىلەن تەنقىد قىلىش ئۇسۇلى زىچ مۇناسىۋەتلىك، لېكىن ئۇلارنىڭ ئۆز ئالدىغا ئالاھىدىلىكلىرىمۇ بار. ئىلمىي ئەدەبىي تەنقىدچىلىكتە ئەدەبىيات - سەنئەت تەتقىقات ئۇسۇلى ۋە بايان قىلىش ئۇسۇلىنى ئەستايىدىل مۇھاكىمە قىلىش لازىم. كىتابنىڭ ئاخىرقى بابىدا «ئەدەبىي تەنقىد يېزىقچىلىقى» مۇھاكىمە قىلىنىپ، كىتابنىڭ ئەمەلىيەتچانلىقى، قوللىنىشقا باپ بولۇش خاراكتېرى كۈچەيتىلىپ، ئەدەبىي تەنقىد ئەمەلىيىتىگە يېقىنلاشتۇرۇلغان. كىتابتا ئەدەبىي تەنقىدنىڭ خىلى بۇرۇنقىلارنىڭ مۇھاكىمىسى ئاساسىدا ئومۇمىيۈزلۈك ئىخچاملىنىپ، ئىلمىي ماقالە، ئەدەبىيات - سەنئەت بايانى، دىئالوگلۇق ئوبزور، كىرىش سۆز، مۇقەددىمە شەكلىدىكى ئوبزور، نۇقتىلارغا باھا بېرىش ئوبزورى قاتارلىقلارغا ئايرىلدى.

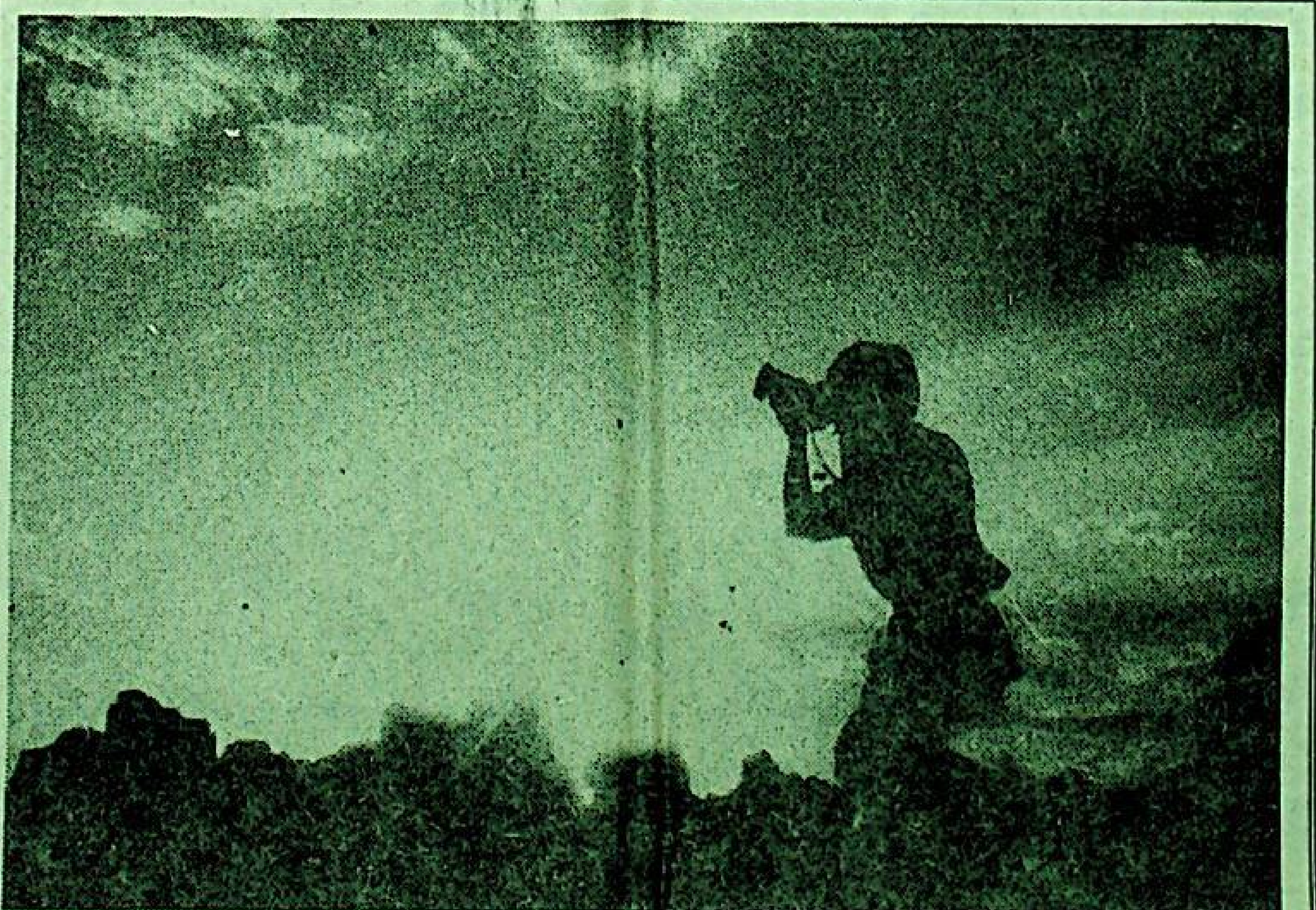

يارقىن مەنزىرە، ئوتلۇق ھەۋەس

ئابلىز غوجامنىياز فوتوسى

ئالىمجان غوجامنىياز فوتوسى

بەدىئىي فىلىم «قۇمۇل بوستانلىقىدا بەزمە» نىڭ بىر قانچە ئالاھىدىلىكى

ئىلى زاھىت

سەھنە ۋە ئېكران

ئالاھىدىلىكنىڭ بولۇش - بولماسلىقى بىرەر ئەسەرنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولۇش - بولماسلىقىدىكى مۇھىم ئامىل. يېقىندا يولداش ئۆمەر سايىمنىڭ رېژىسسورلۇقىدا ئىشلىنىپ، تاماشىبىنلار بىلەن يۈز كۆرۈشكەن بەدىئىي فىلىم «قۇمۇل بوستانلىقىدا بەزمە» «چىمەنلەرنىڭ ئىچىدە نازۇك چىمەن» بولۇپ، تاماشىبىنلارنى ئۆزىگە جەلپ قىلدى ۋە ئوبدان ئالقىشلاندى، ياخشى باھاغا ئېرىشتى. قۇمۇل ئۇيغۇرلىرى تارىختىن بۇيان شىنجاڭدىكى ئۇيغۇرلار ئومۇمىي ئۇيغۇرلارغا خاس ئومۇمىي ئالاھىدىلىكلەرنى ساقلاپ قالغاندىن تاشقىرى بىر مۇنچە تەرەپلەردە جۇغلانغان مەدەنىيەت - سەنئەت جەھەتتە ئۆزىگە خاس بىر مۇنچە ئۆزگىچىلىكلەرنى ياراتقان. قۇمۇل مۇقاملىرى بۇنىڭ ئەڭ تىپىك مىسالى بولالايدۇ. قۇمۇلنىڭ بۇندىكى ئالاھىدىلىكلىرى مەزكۇر فىلىمدە خېلى ئوبدان گەۋدىلەندۈرۈلگەن. بۇنى تۆۋەندىكى جەھەتلەردە كۆرۈۋالالايمىز:

بىرىنچى، قۇرۇلما ئالاھىدىلىكى. فىلىم ئىچكى قۇرۇلما جەھەتتە بەش چوڭ بۆلەككە بۆلۈنگەن، [illegible] مەدەنىيەت - سەنئەتنىڭ قانۇنىي ۋە جانلىق خاتىرىسى بولغان قۇمۇل مۇقاملىرى باشتىن ئاخىر غول لىنىيە سۈپىتىدە فىلىمگە تەبىئىي سىڭدۈرۈلگەن. ھە دېگەندىلا زامانىۋى قاتناش قورالى بولغان پويىزدا ئولتۇرۇپ سۆيۈملۈك ئانا يۇرت - قۇمۇلغا كېلىۋاتقان ئەر-ئايال رىياسەتچىلەرنىڭ دىئالوگلىرى ئارقىلىق بۇ گۈزەل ماكاننىڭ قەدىمكى مەدەنىيەت - سەنئەت ئەھۋالى تاماشىبىنلارغا قىسقىچە تونۇشتۇرۇلىدۇ. كېيىنكى كۆرۈنۈشلەر مانا مۇشۇ غول لىنىيە بويىلاپ تەرەققىي قىلىپ، بارا - بارا چوڭقۇرلىشىپ، كىشىنى يېڭى - يېڭى مەنزىرىلەرگە تەبىئىي باشلاپ كىرىدۇ. قۇمۇلنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىشتىن كېيىنكى ھەرقايسى ساھەلەردە بولۇپمۇ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش جەھەتتە قولغا كەلتۈرگەن شانلىق مۇۋەپپەقىيەتلىرى، ئىلىم - پەن ساھەسىدىكى زور تەرەققىيات ئەھۋالى، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ باياشات تۇرمۇشى، سەيلە - ساياھەتكە باپ مەنزىرىلىك جايلىرى، دەۋر روھىنىڭ كىشىلەرنىڭ ئېگىزدىكى ۋە رېتىمىك تۇرمۇشىدىكى جانلىق ئىپادىلىرى، ئامىلنىڭ يېڭى ھاياتقا بولغان رازىمەنلىك تۇيغۇسى قاتارلىقلار قۇمۇل مۇقاملىرىنى مەركەز قىلغان خەلق سەنئىتى بىلەن زامانغا لايىق ئىجادىي سەنئەتنى بىرلەشتۈرۈلۈشى ئارقىلىق بىر قەدەر مۇۋەپپەقىيەتلىك ئەكس ئەتتۈرۈلگەن. فىلىمنىڭ ھەربىر بۆلىكىدە قۇمۇلنىڭ ئۆتمۈشى قۇمۇل مۇقاملىرىنىڭ مۇڭلۇق كۈيلىرى ئارقىلىق ئەسلىتىپ ئۆتۈلسە، يېڭى زاماندىكى قۇۋناق ھايات مەنزىرىلىرى قۇمۇل مۇقاملىرىنى مەنبە قىلغان شوخ، جەزبىدار چۇشۇرگىلەر ۋە ئىجادىي ناخشا - ئۇسسۇللار ئارقىلىق ئەكس ئەتتۈرۈلگەن.

قۇمۇلنىڭ كۈندىن كۈنگە گۈللىنىۋاتقان مەنزىرىلىرى، ئۆتمۈشى، گۈزەل مەنزىرىلىك ساياھەت نۇقتىلىرى، خەلقنىڭ كېلەچەككە بولغان تەلپۈنۈشلىرى ۋە ئۈمىدۋار روھىي كەيپىياتى رىياسەتچىلەرنىڭ ئىزاھلىرى بىلەن ناخشا - ئۇسسۇل شەكىللىرى ئارقىلىق مۇۋاپىق جىپسىلاشتۇرۇلۇپ، بۇ ماكاننىڭ قەدىمىي مەدەنىيەتكە ۋە مول ماددىي بايلىققا ئىگە گۆھەر زېمىن ئىكەنلىكى نامايان قىلىنىپ، كىشىلەرنىڭ قۇمۇلنى چۈشىنىشىگە ياردەم بېرىش، «قۇمۇلنى مەملىكەتكە، دۇنياغا يۈزلەندۈرۈش، قۇمۇلنى مەملىكەتكە، دۇنياغا تونۇتۇش» تىن ئىبارەت مەقسەت ئوبدان نامايان قىلىنغان.

ئىككىنچى، يەرلىك ئالاھىدىلىكى. ئەسەرنىڭ يەرلىك ئالاھىدىلىكى كىشىلەرگە يېڭىلىق تۇيغۇسى بېغىشلايدىغان مۇھىم ئامىللارنىڭ بىرى. مەزكۇر فىلىمدە قۇمۇلنىڭ ناخشا - ئۇسسۇل ئۇسلۇبى، تىل ئۆزگىچىلىكى قاتارلىق نۇرغۇن يەرلىك ئالاھىدىلىكلىرى بىر قەدەر ياخشى ئىپادىلەنگەن.

(1) ئۇيغۇر 12 مۇقامىنىڭ ئەڭ قەدىمىي گەۋدىلىرىدىن بىرى بولغان قۇمۇل مۇقاملىرىنىڭ ئۆزىگە خاس يەرلىك پۇرىقى پۈتۈنلەي دېگۈدەك خەلق قوشاقلىرىدىكى بېيىتلارنى مەنبە قىلغانلىقى، چۇشۇرگىلىرىنىڭ مۇرەككەپلىكى، پىششاقلىقى، ئاھاڭىنىڭ مۇڭلۇقلۇقى، تېكىستلارنىڭ ئاممىباپلىقى بىلەن ئالاھىدە گەۋدىلەندۈرۈلۈپ، فىلىمنىڭ ئومۇمىي مەزمۇنىنى غول تۇتقا سۈپىتىدە بىر - بىرىگە زىچ باغلاپ تۇرىدۇ.

(2) فىلىمدە قۇمۇلنىڭ خەلق سەنئىتى ئاساسىي ئورۇنغا قويۇلغان. ناخشا - ئۇسسۇللارغا بىر مۇنچە يېڭىلىقلار كىرگۈزۈلگەن، «قەدىمكىنى بۈگۈنكى ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرۇش» پرىنسىپىغا ئەمەل قىلىنىپ، «شاكىلىنى تاشلىۋېتىپ، مېغىزىنى قوبۇل قىلىش» ئارقىلىق ئىجادىي يوسۇندا بېيىتىلغان تەرەپلىرى خېلى كۆپ بولسىمۇ، ئاساسىي گەۋدە يەنىلا ئەنئەنىۋى خەلق سەنئىتى، ئالايلۇق، «خۇپتى مۇقامى»نىڭ مەشرىپى، «چىراغ ئۇسسۇلى»، «چاتما ناخشىلار»، «چىن مۇدەن»، «ئاچىل»، «توخۇ ئۇسسۇلى»، «يۈز ئاچقۇ مەشرىپى»، «مايسا ئۇسسۇلى»، «قۇمۇل مەشرىپىدىن پارچىلار»، «كۆك مەشرىپىنىڭ كۆچۈرۈلۈشى» ۋە بىر قىسىم بېيىت، قوشاقلار، قىقاس ۋە ناخشا تېكىستلىرى ئەنئەنىۋى خەلق سەنئىتىنىڭ ۋە خەلق ئېغىز ئەدەبىياتىنىڭ ئېكراندىكى ئاساسىي جەھەتتىن ئەينەن كۆرۈنۈشىدۇر.

(3) قۇمۇلنىڭ جۇغراپىيىلىك ئالاھىدىلىكىمۇ نەزەردىن ساقىت قىلىنمىغان، گۈزەل مەنزىرىلىك تاغ ۋە كۆللەر، تارىخى بىر قەدەر ئۇزۇن كوچىلار، مەھەللىلەر، قەدىمكى مەدەنىيەتنى ئەكس ئەتتۈرىدىغان مەدەنىيەت ئىزنالىرى، مول كان بايلىقلىرى، مەملىكەت ئىچىدە ھەتتا دۇنيادا داڭقى بار مېۋە - چېۋىلىرى، يىپەك يولىنىڭ مۇھىم تۈگۈنى بولغان قۇمۇلنىڭ قاتناش يوللىرى ۋە ھازىرقى تەرەققىياتى، كەلگۈسى نىشانى قاتارلىقلار فىلىمدە قىستۇرما كۆرۈنۈش ۋە نومۇرلارنىڭ ئارقا كۆرۈنۈشى شەكلى بىلەن ئەكس ئەتتۈرۈلۈپ، فىلىمنىڭ جەلپ قىلىش كۈچىنى ئاشۇرۇش، بەدىئىي تۈسىنى قويۇقلاشتۇرۇش رولىنى ئوينىغان ھەمدە قۇمۇلنى تونۇشتۇرۇشتىن ئىبارەت مەقسەتنى گەۋدىلەندۈرگەن.

(4) فىلىم كۆرۈنۈشلىرىگە ئىشتىراك قىلغان ئاممىا ۋە سەنئەتچىلەرنىڭ كىيىم - كېچەكلىرى، تىل ئادىتى، يېمەك - ئىچمەك كۆرۈنۈشلىرى ۋە ئومۇمىي تۇرمۇش ئادەتلىرىدە يەرلىك پۇراق ئىنتايىن قويۇق بولۇپ، تاماشىبىنلار كۆرگەن ھامانلا شەرقىي شىنجاڭدىكى قۇمۇل ئۇيغۇرلىرى ئىكەنلىكىنى دەرھال بايقىۋالالايدۇ. مەسىلەن: سەرۋەگدىكى مەشرەپ كۆرۈنۈشىدە داپ چېلىپ ناخشا ئېيتقان تاغلىق ئاياللار كىيگەن چىلتەكلىك قويۇنلۇق چاپان، گۈل كەشتىلىك پايپاق قاتارلىق كىيىملەر ھازىر باشقا رايونلاردىكى ئۇيغۇرلار ئارىسىدا كۆرگەزمە قىلىش ئۈچۈنمۇ تېپىلىشى ناتايىن. يۈز ئاچقۇدا بېيىت ئېيتىش ئادىتى ۋە ئېيتىلغان بېيىتلارمۇ شۇنداق. بۇ قۇمۇلغىلا خاس قەدىمىي ئادەت، ئېيتىلغان بېيىتلارمۇ خاس قۇمۇل ئېغىز ئەدەبىياتىنىڭ جۇلالىق مەھسۇلاتلىرى.

ئۈچىنچى، مەزمۇن ئالاھىدىلىكى. سەنئەت نوقۇل كۆڭۈل ئېچىش پائالىيىتىلا ئەمەس، ئۇ بىر تەرەپتىن، كىشىلەرنىڭ نازۇك تۇيغۇلىرىنى ئويغىتىش ئارقىلىق ئۇلارغا ئېستېتىك زوق بېغىشلىسا، يەنە بىر تەرەپتىن، سەنئەت ۋاستىسى ئارقىلىق مەلۇم بىر ئىدىيىنى ئالغا سۈرۈپ، مەزمۇن يادروسىنى ھاسىل قىلىدۇ. مانا شۇ «مەزمۇن يادروسى» ئەسەرنىڭ ئىجتىمائىي ئۈنۈمىنى بەلگىلەيدۇ. مەزكۇر فىلىمدە قۇمۇلنىڭ ئۆتمۈشىگە نەزەر سېلىشتا بولسۇن، ھازىرقى تەرەققىياتلارنى مەدھىيىلەشتە ياكى كەلگۈسىگە پىتەكلەشتە بولسۇن، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش بىلەن ئىسلاھاتتىن ئىبارەت ئاساسىي مېلودىيە ناھايىتى چىڭ تۇتۇلۇپ، ئەپچىل كىرىشتۈرۈلگەن، باشتىن ئاخىرىغىچە سىڭدۈرۈلگەن. شۇنداق ئېيتىشقا بولىدۇكى، ئەسەرنىڭ مەزمۇنىدىن ھېچقانداق نۇقسان تاپقىلى بولمايدۇ. شادىيانە ناخشىلار، لەرزان ئوينالغان ئۇسسۇللار، ئېيتىلغان بېيىتلارنىڭ ھەممىسى ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشتا قولغا كەلتۈرۈلگەن مۇۋەپپەقىيەتلەرگە، ئىسلاھاتنىڭ مول مېۋىلىرىگە، تىنچ، مۇقىم بولغان ۋەزىيەتكە، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىغا ئوقۇلغان مەدھىيە، ئانا تۇپراققا بېغىشلانغان يۈرەك كۈيى، كەلگۈسىدىكى گۈزەل ھاياتقا بولغان تاتلىق تەلپۈنۈشلەردىن ئىبارەت. مەزمۇن ئالاھىدىلىكى جەھەتتە فىلىمنىڭ مۇۋەپپەقىيىتىنى تېخىمۇ زور دېيىشكە ھەقلىقمىز.

دەرۋەقە، فىلىم بىر مۇنچە روشەن نۇقسانلاردىنمۇ خالى بولالمىغان. (بۇ يەردە ئۇ ھەقتە توختالمىدۇق). شۇنداقتىمۇ بىز ئۇنىڭ بىر خۇش پۇراق گۈل ئىكەنلىكىنى ھەرگىز ئىنكار قىلالمايمىز.

گەۋدىلەنگەن ئۇسۇل - ئالاھىدە ئەدەبىي تەنقىد ئۇسۇلىنىڭ تەركىبىي قىسمى بولىدۇ. 3) ئەدەبىي تەنقىدتە ئەدەبىي ئەسەرلەر ئوقۇلۇپ، ئۇلارغا ئىزاھات بېرىلىدۇ، ئەدەبىيات - سەنئەت ھادىسىلىرىگە باھا بېرىلىدۇ. ئەدەبىي ئەسەرلەرنىڭ قۇرۇلما جەھەتتە ئىچكى قانۇنىيىتى ۋە ئۇسۇلى بولىدۇ، ھەرقانداق ئەدەبىي تەنقىدتە ئەدەبىي ئەسەرلەرنىڭ ئالاھىدە قانۇنىيىتىنى تەھلىل قىلىش ئۇسۇلى قوللىنىلىدۇ. بۇ ئۈچ قاتلام ئامىل مەزمۇن جەھەتتە بىرلەشكەن بولىدۇ. بۇ كىتابتا ئەدەبىي تەنقىد مېتودولوگىيىسىنى بەرپا قىلىشتا پەلسەپە، دۇنيا قاراش جەھەتتە «ماركسىزملىق دىئالېكتىك ماتېرىيالىزم پەلسەپىسى ئۇسۇلىنى يېتەكچى قىلىش» تەشەببۇس قىلىنغان، ئېتنوگرافىيە ئاساسىي ئۇسۇلى جەھەتتە، ئەدەبىيات - سەنئەتنىڭ «جەمئىيەتتىن ئىبارەت ئانا بىلەن بولغان قانداشلىق ۋاستىسى - مۇناسىۋىتىنى ئاساس قىلىپ، «ئەدەبىي تەنقىد ئۇسۇلى جەھەتتە يەنىلا ئىجتىمائىي تارىخ تەنقىدچىلىكى ئۇسۇلى»نى قوللىنىش تەشەببۇس قىلىنىپ، يازغۇچىلارنىڭ ئەسەرلىرىنى ئالاھىدە ئىجتىمائىي مۇھىتقا قويۇپ، ئۇلارنىڭ قىممىتىنى تارىخىي ئاساستا كۆرۈش» تەشەببۇس قىلىنغان. كىتابنىڭ ئاپتورلىرى يەنە يېقىنقى يىللاردىن بۇيانقى تەنقىدچىلىك تەتقىقاتىدىكى مۇجمەل تونۇشلارنى نەزەردە تۇتۇپ «بىر مەزگىلدىن بۇيان ئىجتىمائىي تارىخ تەنقىدچىلىكى چاكىنا جەمئىيەتشۇناسلىق بىلەن مەنداش بولۇپ قالاي دەپ قالدى، بۇ توغرا ئەمەس. ئەدەبىياتنىڭ مەنبەسى جەمئىيەت، بەزى ئىجتىمائىي خاراكتېرى بولمىغان ئەدەبىي ئەسەرلەردىمۇ جەمئىيەتنىڭ سىياسىيسى بار» دەپ كۆرسەتتى. كىتابنىڭ ئاپتورلىرى يەنە تەنقىدنى كونكرېت قوللىنىش جەھەتتە «ھەم ئاساسىي ئۇسۇل بىردەك بولۇش، ھەم كۆپ خىل ئۇسۇل، كۆپ خىل سىزىمنى بىر - بىرىگە باھا بېرىش ئۆبزورى قاتارلىقلارغا ئايرىلدى. ئاپتور بۇلار كونكرېت تەھلىل قىلىندى، بۇنى تەنقىد ژانىرى تەتقىقاتىنىڭ نەتىجىسى دېيىشكە بولىدۇ. ئاپتورلار نۇقتىلارغا باھا بېرىدىغان ئۆبزورنى چوڭقۇر تەھلىل قىلىپ: بۈگۈنكى تەنقىدتە ئەنئەنىۋى تەپەككۇر ئۇسۇلىنى گەۋدىلەندۈرىدىغان تەنقىد ھېلىھەم ئۆز كارامىتىنى كۆرسىتەلەيدۇ، دەپ كۆرسەتكەن. كىتابتا: «بېيجىڭ كۇتۇپخانىسىنىڭ تەتقىقاتچىسى لوگوگىنىڭ ئېيتىشىچە، ماۋزېدۇڭ «قىزىل راۋاقتىكى چۈش» كە 5000 — 6000 مىڭ خەتلىك تەستىقنى ئىزاھات يازغان، ئەسەرنىڭ بېشىدا، ئوتتۇرىسىدا، ئاخىرىدىمۇ تەستىق سۆزلەر بار ئىكەن، ئۇلاردا مۇپەسسەل قاراشلار، سەممىي باھالار بولۇپ، ئۇنى تىپىك نۇقتىلارغا باھا بېرىش ئۆبزورى دېيىشكە بولىدىكەن. دەۋرىمىزدىكى ئەدەبىيات - سەنئەتتە نۇقتىلارغا باھا بېرىشتە، نۇقتىلارغا باھا بېرىش ئۆبزورى تېخىمۇ جانلىق، ئەركىن ئۇسۇل، ئۇنىڭدا نۇقتىلارغا سىستېمىلىق باھا بېرىش ھاجەتسىز، بىر نۇقتىدا بۆسۈش ھاسىل قىلىشلا كۇپايە قىلىدۇ» دېيىلگەن. كىتابتا يەنە ھازىرقى كىنو - تېلېۋىزىيە ئۆبزورىدا كەڭ قوللىنىلىۋاتقان نۇقتىلارغا باھا بېرىش ئۇسۇلى كونكرېت مۇھاكىمە قىلىنغان. بۇ بايانلار ئىلگىرىكى ئەسەرلەردىكى نۇقتىلارغا باھا بېرىش ئۆبزورىنى ئەنئەنىۋى ئۆبزور دەپ قارايدىغان چۈشەنچىدىن ھالقىپ كەتكەن، شۇنداقلا مۇشتەرىلارغا زور ئىلھام بېرىلگەن. بۇلاردىن ئاپتورلارنىڭ ئەدەبىي تەنقىدچىلىك تەتقىقاتىدا دەۋرىمىزگە خاس خاراكتېرنى، ئەمەلىيەتچانلىقنى كۈچەيتىش جەھەتتە كۈچ چىقىرىشتەك ئالاھىدىلىكنى كۆرۈۋالالايمىز. دەل مۇشۇ بىزنىڭ ھازىرقى ئەدەبىي تەنقىد نەزەرىيىسى تەتقىقاتىمىزدا كەم بولۇۋاتقان نۇقتا.

ئىسمائىل ئەزىمەت تەرجىمىسى

717 - سان

تامغىسى مۇختار ئەپىرى ئىشلىگەن

ئامېرىكىنىڭ زىددىيەتلىك ئوتتۇرا شەرق سىياسىتى

ئومۇمىي بايان

مىسىر زۇڭتۇڭى مۇبارەكنىڭ 3 - ئاينىڭ ئوتتۇرىدا ۋاشىنگتونغا كېلىشى دەل ئىسرائىلىيە ئارقا - ئارقىدىن پەلەستىن - ئىسرائىلىيە كېلىشىمىگە خىلاپلىق قىلىش ۋەقەسى پەيدا قىلغان، ئوتتۇرا شەرق ۋەزىيىتىدە جىددىي ئۆزگىرىش بولغان پەيتكە توغرا كەلدى. شۇڭا مۇبارەك ئەرەب دۇنياسىدىكى مۇھىم رەھبەر بولۇش سۈپىتى بىلەن كلىنتون زۇڭتۇڭ بىلەن پۈتكۈل ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق تەرەققىياتى توغرىسىدا سۆھبەتلەشكەندىن باشقا، ئامېرىكىنىڭ ئىسرائىلىيىگە تەسىر كۆرسىتىپ، ئۇنى پەيلىدىن ياندۇرۇشىنى مۇراجىئەت قىلدى. لېكىن سۆھبەت ئەھۋالىدىن قارىغاندا، ئامېرىكا ئوتتۇرا شەرق مەسىلىسىدە يەنىلا ئۆزىنىڭ زىددىيەتلىك سىياسىتىنى يۈرگۈزۈشى مۇمكىن.

ئامېرىكا ئىزچىل تۈردە ئۆزىنى ئوتتۇرا شەرق تىنچلىقىنىڭ تەشەببۇسچىسى دەپ كېلىۋاتىدۇ، كلىنتونمۇ ئېغىزىدا ئىسرائىلىيىنىڭ شەرقىي يېرۇسالېمدا يەھۇدىيلار مەھەللىسى قۇرۇش قارارىنى ئەيىبلىدى. لېكىن خەۋپسىزلىك كېڭەشى ئىسرائىلىيە ئەيىبلەنگەن قارار لايىھىسىنى ئوتتۇرىغا قويغاندا، ئامېرىكا رەت قىلىش هوقۇقى ئىشلىتىپ، ئۇنى قۇرۇق قەغەزگە ئايلاندۇرۇپ قويدى. بۇنداق ئېغىزدا ئەيىبلەپ قويۇش، ھەرىكەتتە يان بېسىش ئەرەبلەرنى ئالدىنىپتۇق، دەيدىغان ھېسسىياتقا كەلتۈرۈپ قويدى. مۇبارەك ئامېرىكا سىملىق تېلېۋىيە - رادىئو شىركىتىنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا مۇنداق دېدى: ئەرەبلەر «ئادالەتسىز» مۇئامىلىگە ئۇچرىدۇق، دەپ قارايدۇ، شۇڭا مەن ۋاشىنگتونغا كلىنتوننى نېتانىياخۇغا بېسىم ئىشلىتىشكە دەۋەت قىلىش ئۈچۈن كەلدىم.

لېكىن مۇبارەك بىلەن كلىنتوننىڭ سۆھبىتىنىڭ نەتىجىسىدىن مەلۇم بولدىكى، كلىنتون بۇنداق تەسىر كۆرسىتىش توغرىسىدا ۋەدە بەرمىدى، ئەكسىچە ئامېرىكىنىڭ خەۋپسىزلىك كېڭىشىدە رەت قىلىش هوقۇقىنى ئىشلەتكەنلىكىنى ئاقلىدى. كلىنتون: خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ قارار لايىھىسىدىن پايدىلىنىپ ئىسرائىلىيىنى ئەيىبلەش ياخشى ئەمەس، خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ قارارلىرى ئەزەلدىن تىنچلىق ئېلىپ كەلگەن ئەمەس، دەپ ئەيىبلىدى. ئەمەلىيەتتە كلىنتوننىڭ ئاقلىشىنىڭ كەينىدە مۇنداق ئىككى مەقسەت بار: بىرى، ئامېرىكىنىڭ ئوتتۇرا شەرقتىكى كونا ئىتتىپاقدىشى ئىسرائىلىيىنى ب د ت نىڭ ھەرقانداق قارارىنىڭ چەكلىمىسىگە ئۇچراتماسلىق. كلىنتون ھۆكۈمىتىنىڭ رەت قىلىشى يەنە بىر قېتىم شۇنى كۆرسەتتىكى، ئومۇمەن ب د ت نىڭ ئىسرائىلىيىنىڭ مەنپەئەتىگە زىيان يەتكۈزىدىغان ھەر قانداق قارارىغا ئامېرىكا قارشى تۇرىدۇ؛ يەنە بىرى، باشقىلارنىڭ ئوتتۇرا شەرق ئىشلىرىغا ئارىلىشىشىغا يول قويماسلىق.

كلىنتون ئوتتۇرا شەرقتىكى تۆت رەھبەرنى ئامېرىكىدا زىيارەتتە بولۇشقا تەكلىپ قىلغاندا ئەرەب دۆلەتلىرى ئامېرىكىدىن ئۈمىد كۈتكەن، ئامېرىكىنىڭ ئادالەتنى ياقلىشىنى ئۈمىد قىلغانىدى، لېكىن ئامېرىكا ئەرەبلەر ۋە پەلەستىننىڭ مەنپەئەتىگە سەل قاراپ، ھەدېسىلا ئىسرائىلىيىگە يان باستى، بۇنداق زىددىيەتلىك سىياسەت ئامېرىكىنىڭ ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق مۇساپىسىدىكى كېلىشتۈرگۈچلىك ئوبرازىنى خۇنۇكلەشتۈرمەي قويمايدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

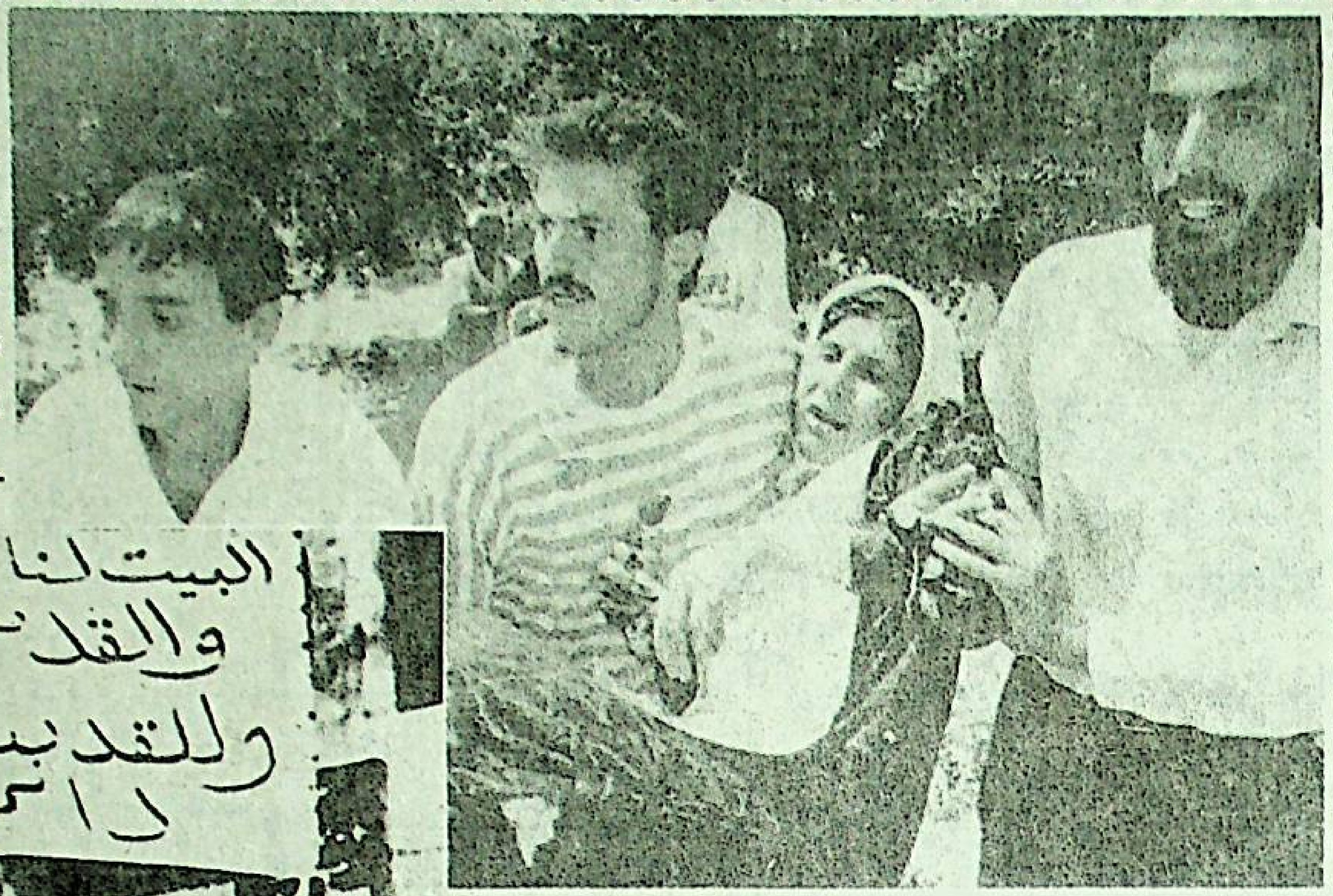

سۈرەتتە: 1995 - يىلى 6 - ئايدا پەلەستىنلىك بىر ئايال يېرۇسالېمدا ئىسرائىلىيىگە قارشى نامايىشقا قاتناشقاندا ئىسرائىلىيە خەۋپسىزلىك قىسمى ئۇنىڭغا قاراپ كاۋچۇك ئوقى ئېتىپ ئۇنى يارىلاندۇردى.

تىنچسىز يېرۇسالېم

سۈرەتتە: 1972 - يىلى پەلەستىن ئاياللىرى يېرۇسالېم كوچىلىرىغا چىقىپ نامايىش ئۆتكۈزدى. ئۇلار كۆتۈرۈۋالغان ۋىۋىسكىغا «يېرۇسالېم مەڭگۈ بىزگە مەنسۇپ، يېرۇسالېم ئۇزاق تىنچلىققا موھتاج» دېگەن خەتلەر يېزىلغان.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئافرىقىدا ئىختىساس ئىگىلىرىنىڭ كېتىپ قېلىشى ئېغىر بولماقتا

ئافرىقىدا ئىختىساس ئىگىلىرىنىڭ كېتىپ قېلىشى ئېغىر بولۇپ، ئۇ ئافرىقا چوڭ قۇرۇقلۇقىنىڭ ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىياتىغا ئېغىر تەسىر كۆرسەتمەكتە. بۇ يېقىندا ئاياغلاشقان ئافرىقا ئىختىساس ئىگىلىرىنىڭ كېتىپ قېلىشى توغرىسىدىكى خەلقئارا مۇھاكىمە يىغىنىدا بېرىلگەن ئاگاھلاندۇرۇش.

11 ئافرىقا دۆلىتى ۋە فرانسىيىلىك 200 دىن ئارتۇق ئىقتىسادشۇناس، قانۇنشۇناس، مائارىپچى ۋە ھۆكۈمەت ئەمەلدارى يېقىندا كوتېدىۋادا يىغىن ئۆتكۈزۈپ، ئافرىقىدا «ئىختىساس ئىگىلىرىنىڭ ئافرىقىدىن كېتىپ قېلىۋاتقان» لىقىدىن ئىبارەت بۇ مەسىلىنى مەخسۇس مۇزاكىرە قىلدى.

خەۋەرلەرگە قارىغاندا، 1990 - يىلدىن بۇيان ئافرىقىدا ھەر يىلى 20 مىڭدىن ئارتۇق ھەر خىل ئىختىساس ئىگىسى ئافرىقىدىن تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەرگە كەتكەن. 1985 - يىلدىن 1990 - يىلغىچە ئافرىقا دۆلەتلىرى 1 مىليارد 200 مىليون دوللار سەرپ قىلىپ تەربىيىلىگەن 60 مىڭ مۇتەخەسسىس ياۋروپا دۆلەتلىرى، ئامېرىكا، كانادا قاتارلىق تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەرگە كېتىپ قالغان. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئافرىقا دۆلەتلىرى تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەردىكى مۇتەخەسسىسلەرنى يۇقىرى مائاش بىلەن تەكلىپ قىلىپ ئىشلەتكەن.

كوتېدىۋا ئالىي مائارىپ مىنىستىرى سارىئو دول يىغىندا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ھازىر ئافرىقا چوڭ قۇرۇقلۇقىدا ئىختىساس ئىگىلىرى ئىنتايىن كەمچىل، لېكىن شۇنىڭ بىلەن بىللە، 1 مىليون 500 مىڭدىن كۆپرەك ئافرىقىلىق ئىختىساس ئىگىسى تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەردە ئىشلەۋاتىدۇ.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

3 - ئاينىڭ 25 - كۈنى ئامېرىكىنىڭ 72 ياشقا كىرگەن سابىق زۇڭتۇڭى بۇش ئامېرىكىنىڭ ئارىزونا شتاتىدىكى بىر ھەربىي بازىسىدا ئايروپىلاندىن پاراشوت بىلەن سەكرەپ مۇۋەپپەقىيەت قازىنىپ ئارزۇسىغا يەتتى.

سۈرەتتە: بۇش يەرگە چۈشكەندىن كېيىن خۇشاللىقىدىن باش بارمىقىنى كۆرسىتىپ ئۆزىنى تەبرىكلىمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

چېچېنىيە زۇڭتۇڭى ماسخادوۋ

شەخسلەرنى تونۇشتۇرۇش

(بېشى ئۆتكەن ساندا)

ئىستىقبالى كۆڭۈلدىكىدەك ئەمەس.

روسىيە جامائەتچىلىكى روسىيە بىلەن چېچېنىيىنىڭ كەلگۈسى مۇناسىۋىتىدىن بەك ئۈمىدۋار بولۇپ كەتسەك بولمايدۇ، دەپ قارايدۇ. بۇنىڭ مۇنداق ئۈچ سەۋەبى بار: 1) ماسخادوۋنىڭ چېچېنىيىنى مۇستەقىل قىلىش مەيدانىدا چىڭ تۇرۇشى بىلەن روسىيە ھۆكۈمەت تەرىپىنىڭ مەيدانىدا پەرق ناھايىتى زور؛ ئۇنىڭ ئۈستىگە ماسخادوۋ رەقىبلىرىنىڭ ئۆزىگە ھۇجۇم قىلىشىغا باھانە تېپىپ بەرمەسلىك ئۈچۈن جەزمەن تېخىمۇ قاتتىق قول بولىدۇ؛ 2) ماسخادوۋ چېچېنىيىنىڭ ۋەزىيىتىنى تولۇق تىزگىنلەپ كېتەلمىدى، ئەمەلىيەتتە چېچېنىيىدە قوماندانلار ئىدارە قىلىۋاتقان نۇرغۇن جايلار شەكىللەندى. بولۇپمۇ باسايېۋنىڭ تەخمىنەن 24 % چېچېننىڭ قوللىشىغا ئېرىشكەنلىكىگە سەل قاراشقا بولمايدۇ، دودايېۋنىڭ كويئوغلى، تېررورچى رادويېۋنىڭمۇ مەلۇم كۈچى بار. 3) چېچېنىيە ئۇرۇشتا ئېغىر ۋەيران بولدى، ئۇنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئىنتايىن مۇشكۈل، روسىيە چېچېنىيىنى ئۆزىنىڭ بىر قىسمى دەپ قارايدىكەن، ئۇنداقتا مەلۇم مەسئۇلىيەتنى ئۈستىگە ئالمىسا بولمايدۇ. ئۇنىڭ ئۈستىگە چېچېنىيە دائىرىلىرى ئوتتۇرىغا قويغان تۆلەم تەلىپىنىمۇ روسىيىلىكلەر قاندۇرۇپ كېتەلمەيدۇ. شۇڭا ئىقتىسادىي مەسىلە بۇنىڭدىن كېيىنكى ئىككى تەرەپ مۇناسىۋىتىدە بىر چوڭ قىيىن مەسىلە بولۇپ قالىدۇ.

«يەر شارى مەجمۇئەسى» دىن ئېلىندى

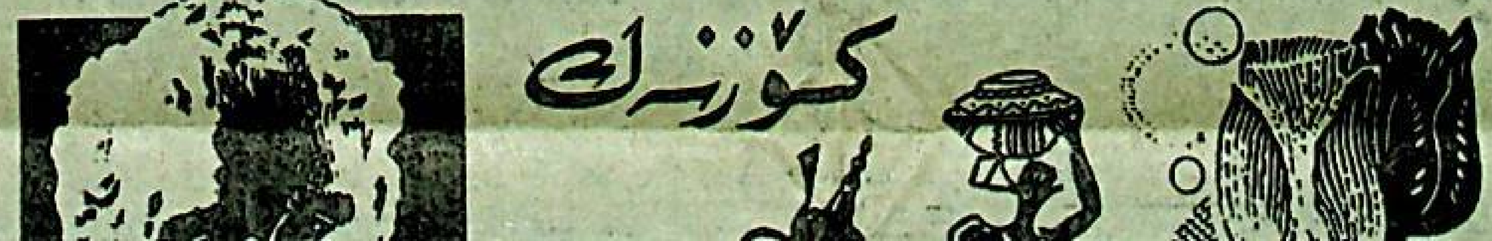

پەلەستىن مىللىي هوقۇقلۇق ئورگىنى

ۋەزىيەتنى تولۇق تىزگىنلەپ كېتەلمىدى،
ئەمەلىيەتتە چېچەنىيىدە قوماندانلار ئىدارە

«يەر شارى مەجمۇئەسى» دىن ئېلىندى

خەلقئارا ماتېرىيال

پەلەستىن ئازادلىق تەشكىلاتى بىلەن ئىسرائىلىيە 1993 - يىل 9 - ئاينىڭ 13 - كۈنى ئىمزالىغان «ۋاشىنگتون خاتىرىنامىسى» ۋە 1994 - يىل 5 - ئاينىڭ 4 - كۈنى رەسمىي ئىمزالىغان گازا - جېرىكو ئاپتونومىيىسى توغرىسىدىكى پرىنسىپال خاتىرىنامە ھەققىدىكى ئاخىرقى كېلىشىمگە ئاساسەن، پەلەستىن ئاپتونومىيە رەھبەرلىك ئورگىنى قۇردى، بۇ ئورگان ئۆتكۈنچى خاراكتېرلىك ھوقۇقلۇق ئورگان بولۇپ، ئاساسەن گازا - جېرىكو، ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدا دىپلوماتىيە، خەۋپسىزلىك ئىشلىرىدىن باشقا بارلىق ھەق تەلەپ ئىشلىرىنى باشقۇرىدۇ.

ئاپتونومىيە ئورگىنى ئالدى بىلەن گازا - جېرىكودا ئاپتونومىيىنى يولغا قويىدۇ، ئاندىن ئاپتونومىيە دائىرىسىنى ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىغا كېڭەيتىدۇ. 1996 - يىل 1 - ئاينىڭ 20 - كۈنى پەلەستىن بىلەن ئىسرائىلىيەنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدىكى ئاپتونومىيىسىنى كېڭەيتىش توغرىسىدىكى كېلىشىمىدە تۈزۈلگەن ئورۇنلاشتۇرۇشقا ئاساسەن، پەلەستىن تارىختا تۇنجى قېتىم ئومۇمىي سايلام ئۆتكۈزۈپ، پەلەستىن مىللىي ھوقۇقلۇق ئورگىنى (ئاپتونومىيە ھۆكۈمىتى) نىڭ رەئىسىنى ۋە قانۇن چىقىرىش ھوقۇقلۇق ئورگىنى بولغان تەڭ دەرىجىلىك پەلەستىن كومىتېتىنى سايلاپ چىقتى. ئەرافات مىللىي ھوقۇقلۇق ئورگان (ئاپتونومىيە ھۆكۈمىتى) نىڭ رەئىسلىكىگە سايلاندى. 2 - ئاينىڭ 12 - كۈنى ئەرافات رەسمىي قەسەم بېرىپ ۋەزىپە تاپشۇرۇۋالدى. 1996 - يىل 5 - ئاينىڭ 9 - كۈنى ئەرافات ئاپتونومىيە ھۆكۈمىتىنىڭ ئىچكى كابىنېتىنى تەشكىل قىلدى.

ئاپتونومىيە ھاكىمىيىتىنىڭ ھازىر 10 مىڭ كىشىلىك ساقچى قىسمى بار. ھازىر جۇڭگو، جەنۇبىي ئافرىقا، دانىيە، نورۋېگىيە، تۇنىس، ئىئوردانىيە، ماراكەش، گېرمانىيە، روسىيە، گوللاندىيە، ئىتالىيە، مىسىر، قاتار قاتارلىق دۆلەتلەر گازادا ئالاقىلىشىش ئاپپاراتى قۇردى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

11 - سان

ئامېرىكىلىقلار پۇلنى قانداق خەجلەيدۇ؟

دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا

1995 - يىلى ئامېرىكىلىقلارنىڭ ئوتتۇرىچە كىرىمى 22 مىڭ 549 دوللارغا يەتتى، ئامېرىكىلىقلار پۇلنى قانداق خەجلەيدۇ؟

1990 - يىلدىن 1995 - يىلغىچە بولغان ئارىلىقتا قورال - ياراغ ۋە ئوق - دورىلارنىڭ خۇسۇسىي لازىمەتلىكلەر ۋە كۆڭۈل ئېچىش بۇيۇملىرى ئىچىدىكى سېتىلىش مىقدارىنىڭ ئېشىشى ئەڭ كۆپ بولدى. قورال - ياراغ، ئوق - دورىلارنىڭ سېتىلىش مىقدارى % 51.6 ئاشتى، تەنتەربىيە بۇيۇملىرىنىڭ سېتىلىش مىقدارىمۇ % 51.6 ئاشتى.

ئامېرىكىلىقلارنىڭ 1990 - يىلدىن 1995 - يىلغىچە تاۋكادا دو تىككەن پۇللىرىنىڭ ئېشىشىمۇ % 53.5 بولدى. لاتارىيە بېلەتكە خەجلەنگەن پۇل تەنتەربىيە مۇسابىقىلىرىنى كۆرۈشكە خەجلەنگەن پۇلدىن بىر ھەسسىدىن كۆپرەك جىق بولدى. ئامېرىكىلىقلار گېزىتنى بەك كۆپ سېتىۋالىدۇ. ئوتتۇرا ھېساب بىلەن كۈنىگە 58 مىليون نۇسخا گېزىت سېتىۋالىدۇ، گېزىتلەر ئىچىدە «ۋال - سترېت گېزىتى»، ئۇنىڭدىن قالسا «بۈگۈنكى ئامېرىكا گېزىتى» ئەڭ كۆپ سېتىلىدۇ.

ئامېرىكىلىقلارنىڭ ئالىي مائارىپقا خەجلىگەن پۇلى % 31.8 ئېشىپ، 1995 - يىلى 33 مىليارد 293 مىليون دوللارغا يەتتى. لېكىن بۇنىڭلىق بىلەن ئاتا - ئانىلارنىڭ ئەڭ كۆپ چىقىمى بالىلىرىنى ئۇنىۋېرسىتېتتا ئوقۇتۇشقا سەرپ قىلىنغان دېگىلى بولمايدۇ. بالىلار باغچىسىغا قىلىنغان چىقىم ئوخشاش مەزگىلدە % 37.7 ئاشتى.

1990 - يىلدىن 1995 - يىلغىچە بولغان ئارىلىقتا كومپيۇتېرنىڭ سېتىلىش مىقدارى % 128.7 ئاشتى، بۇنىڭ ئىچىدە قول بىلەن كۆتۈرۈۋالغىلى بولىدىغان كومپيۇتېرنىڭ سېتىلىش مىقدارى % 41 ئاشتى. 1995 - يىلى كومپيۇتېرغا ئىگە بولغان ئائىلىلەر كۆپىيىپ % 41.5 كە يەتتى.

سالامەتلىك ئۈچۈن قىلىنغان چىقىم ئامېرىكىلىقلارنىڭ ئىستېمالىدا خېلى كۆپ ئاشتى. بۇنىڭ ئىچىدە داۋالىنىش راسخوتى ۋە ئائىلىدە كۈتۈنۈش راسخوتى زور ھەجىمدە ئېشىپ % 44 كە يەتتى. ئېھتىمال بۇنى ئامېرىكا ئاھالىسىنىڭ تېخىمۇ قېرىلىشىپ كېتىشى كەلتۈرۈپ چىقارغان بولۇشى مۇمكىن. 2000 - يىلغا بارغاندا % 12.8 ئامېرىكىلىقنىڭ يېشى 65 تىن ئېشىپ كېتىدۇ.

1995 - يىلى ئامېرىكىنىڭ تىببىي داۋالاش راسخوتى 184 مىليارد 474 مىليون دوللارغا، تىببىي داۋالاش سۇغۇرتا ھەققى 42 مىليارد 8 مىليون دوللارغا يەتتى. بىر قىسىم يېمەكلىكلەر ئىستېمالىنىڭ ئازىيىپ كەتكەنلىكى ئامېرىكىلىقلارنىڭ ھازىر ئۆزىنىڭ سالامەتلىكىگە ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلۈۋاتقانلىقىنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ. 1990 - يىلدىن 1995 - يىلغىچە كالا گۆشى ئىستېمالى % 3.3، سېرىقماي % 6، سۈت % 5.2، تاتلىق يېمەكلىكلەر ئىستېمالى % 56.7 ئازىيىپ كەتتى.

«جۇڭگو تەرەپلەر گېزىتى» دىن

→ لوندوندا خەنزۇچىنى ئۆگىنىدىغانلارنىڭ سانى داۋاملىق كۆپەيگەنلىكتىن، خەنزۇ تىلى ئۆگىنىش ماتېرىيالى ۋە ئالاقىدار قورال كىتابلار 1997 - يىللىق لوندون خەلقئارا كىتابلار كۆرگەزمىسىدە كىشىلەرنىڭ دىققىتىنى ئالاھىدە جەلپ قىلدى. سۈرەتتە: بىر ئەنگلىيىلىك كىتاب سودىگىرى جۇڭگو خەلقئارا كىتاب سودىسى باش شىركىتىنىڭ كۆرگەزمە سۇپىسىدا خەنزۇچە ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرىنى تاللىماقتا.

→ 5 - نۆۋەتلىك ھازىرقى زامان سەنئەت كۆرگەزمىسى دۇڭجىڭ خەلقئارا كۆرگەزمە مەركىزىدە ئېچىلدى، جۇڭگو، ياپونىيە، ئامېرىكا، ئىتالىيە قاتارلىق 30 نەچچە دۆلەتتىن كەلگەن 100 دىن ئارتۇق سەنئەتكار ئۆزلىرىنىڭ ئەسەرلىرىنى كۆرگەزمە قىلدى.

سۈرەتتە: تاماشىبىنلار كۆرگەزمە زالىدا جۇڭگولۇق رەسسام لۈيېگىرىننىڭ داغمال بىلەن ئىجاد قىلغان ئەسەرلىرىنى كۆرمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

قۇيرۇقىدا بېلىق تۇتۇپ يەيدىغان ئاكۇلا

جەنۇبىي جۇڭگو دېڭىزىدا بىر خىل ئۇزۇن قۇيرۇقلۇق ئاكۇلا بار. ئۇ قۇيرۇقى بىلەن بېلىق تۇتۇشقا بەك ماھىر. ئۇنىڭ قۇيرۇقى تەگكەن بېلىق قېچىپ قۇتۇلالمايدۇ.

بۇنداق ئاكۇلانىڭ قۇيرۇقى ئۇزۇن، ئۇ بېلىق يىيىشكە ئامراق بېلىقنى كۆرگەن ھامان ئىتتىك ئۈزۈپ بېرىپ قۇيرۇقى بىلەن ئۇرۇپ، كىچىك بېلىقلارنى ئۆزىنىڭ مەززىلىك غىزاسى قىلىدۇ. بەزى ۋاقىتلاردا ئىككى ئۇزۇن قۇيرۇقلۇق ئاكۇلا بىرلىشىپ كىچىك بېلىقلارنى قاۋاپ، قۇيرۇقى بىلەن ئۇرۇپ ئايلاندۇرۇۋېتىپ، تازا ئىشتىھا بىلەن يەيدۇ.

پىل مەكتىپى

تايلاندنىڭ چىڭمەي دېگەن يېرىدە پىل مەكتىپى بار. مەكتەپكە كىرگەن پىلنى كەسپىي «ئوقۇتقۇچى» لار تەربىيىلەيدۇ، تەربىيە كۆرگەندىن كېيىن پىل ئادەمنىڭ گېپىنى ئۇقىدىغان بولىدۇ، پۇتبول ئوينىيالايدۇ، بەزى قىيىن ھەرىكەتلەرنى قىلىپ ئويۇن كۆرسىتەلەيدۇ. مەكتەپكە كىرگەن پىللارنىڭ ئۆزىگە خاس ئىسمى بولىدۇ. كەسپىي «ئوقۇتقۇچىلار» ھەر كۈنى ئىپتىدائىي ئۇسۇلنى قوللىنىپ ئاساسىي ماھارەت ئۆگىتىدۇ. پىللار بىرەر ھەرىكەتنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئورۇندىسا، بىر تال بانان بىلەن مۇكاپاتلىنىدۇ. تايلاندتا پىلنىڭ ئورنى ناھايىتى يۇقىرى بولغاچقا، ئوقۇتقۇچىلار ئادەتتە بۇ «ئوقۇغۇچىلار» نى ئۇرۇشقا جۈرئەت قىلالمايدۇ.

ئايلىنىپ تۇرىدىغان ئارال

غەربىي ھىندى تاقىم ئاراللىرىدا ئادىمزات يوق بىر كىچىك ئارال بار. پۈتۈن ئارال ئىنتايىن قويۇق ئۆسكەن بىر خىل نامسىز ئۆسۈملۈك بىلەن قاپلانغان، ئارالنىڭ ھەممە يېرى سازلىق. كىشىنى ئەجەپلەندۈرىدىغىنى شۇكى، بۇ ئارال خۇددى يەر شارى ئۆز ئوقىدا ئايلانغاندەك ئايلىنىپ تۇرىدۇ. ئالىملار تەكشۈرۈپ ۋە ئۆلچەپ، بۇ ئارالنىڭ 24 سائەتتە بىر قېتىم ئايلىنىپ چىقىدىغانلىقىنى بايقىدى.

ئافرىقىدىكى مەست قىلىدىغان ئوت

ئېفىئوپىيىنىڭ جىلغۇنا تېغىدا بىر خىل مەست قىلىدىغان گىياھ ئۆسىدۇ. ئۇنىڭ ئېگىزلىكى تەخمىنەن بىرگەز كېلىدۇ. تىكەنلىك غولىدا ئون نەچچە تال ياپرىقى بار، ياپراقلىرى ئىنچىكە تۈكچىلەر بىلەن تولغان، بۇ تۈكچىلەردىن بىر خىل مەززىلىك، ئادەمنى مەست قىلىدىغان ماددا ئاجرىلىپ چىقىدۇ. كىشىلەر بۇ مەززىلىك يوپۇرماقنى ئۈزۈۋېلىپ يېسە، ئۆزىنى مەست بولۇپ قالىدۇ. لېكىن ئۇ ئادەم بەدىنىگە زىيان يەتكۈزمەيدۇ.

«تەرەپلەر گېزىتى» دىن

قىزىقارلىق خەۋەرلەر

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 7 يۈەن 50 پۇڭ، پارچە باھاسى: 25 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

1997 - يىل
ئاپرېل
20
يەكشەنبە

ئۈرۈمچىنىڭ ھاۋارايى:
كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق، تېمپېراتۇرا C° 11 — C° 23 بولىدۇ. ئۈچ بال شامال چىقىدۇ.

مۇھىم جەۋەر

شىنجاڭ گېزىتى

(بۇ سان تۆت بەت) 新疆日报 （维吾尔文）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65—0002 / Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى(ۋەكالەت نومۇرى: 1—57)

ئاپتونوم رايونىمىزدا 1000 دىن ئارتۇق دېھقان «يېشىل گۇۋاھنامە» ئالدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **جۇ بىيى** خەۋەر قىلىدۇ: سانجى، قۇتۇبى، ماناس يېزىلىرىدا «يېشىل گۇۋاھنامە»سى بار دېھقانلار كىشىلەر نەزىرىدە ئۈستۈن ئورۇندا تۇرىدىغان بولدى.

بۇ بىر قانچە يىللىق ئەمەلىيەتتىن قارىغاندا، «يېشىل گۇۋاھنامە»سى بارلار تېرىغانلىكى «ئۈلگە كۆرسىتىش ئېتىزى»نىڭ ئاشلىق، پاختا مو بېشى مەھسۇلات قىممىتى باشقا دېھقانلارنىڭكىدىن يۇقىرى بولغان. «يېشىل گۇۋاھنامە»سى بار دېھقانلار ئەمەلىيەتتە يېزىلاردىكى مائاش ئالمايدىغان قوشۇمچە پەن-تېخنىكا خادىمى بولۇپ قالغان. ئۇلار كېۋەزدىن يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش، زىرائەتلەردە بولىدىغان كېسەللىك، ھاشارات زىيانداشلىقىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى يوقىتىشنىڭ ئېپىنى ئوبدان بىلىدۇ.

«يېشىل گۇۋاھنامە» — دېھقانلار تېخنىكا سالاھىيىتى گۇۋاھنامىسى، دېگەن سۆزنىڭ قىسقارتىلمىسى. 1993-يىلى يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكىنىڭ بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە ئاپتونوم رايونىمىزدا دېھقان تېخنىك تايانچلىرىنى تەربىيىلەش، شۇ ئارقىلىق بارلىق ئەمگەكچىلەرنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈشكە تۈرتكە بولىدىغان «يېشىل گۇۋاھنامە قۇرۇلۇشى» بويىچە سىناق خىزمەت باشلانغانىدى. شۇ

مۇناسىۋەت بىلەن ئاپتونوم رايون مەخسۇس رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇردى، كونكرېت يولغا قويۇش پرىنسىپلىرىنى تۈزدى.

ئۈرۈمچى ناھىيىسى، سانجى شەھىرى ۋە قۇتۇبى ناھىيىسى «يېشىل گۇۋاھنامە قۇرۇلۇشى» بويىچە تۇنجى سىناق نۇقتىسى قىلىپ بېكىتىلدى، ئۇنىڭدىن كېيىن ماناس ناھىيىسىگە كېڭەيتىلدى. بۇ جايلاردىكى ھەر مىللەت دېھقان، چارۋىچىلار «يېشىل گۇۋاھنامە» ئېلىش بويىچە تەربىيىلەشنى ئىنتايىن ئالقىشلىدى. بۇ جايلاردىكى پارتىيە، ھۆكۈمەت تارماقلىرىمۇ «يېشىل گۇۋاھنامە قۇرۇلۇشى»نىڭ ئوڭۇشلۇق يولغا قويۇلۇشى ئۈچۈن پائال شارائىت ھازىرلىدى ھەم بۇ خىزمەتنى ياۋروپا ئورتاق گەۋدىسىنىڭ «شىنجاڭنىڭ دېھقانچىلىق زىرائەتلىرى ھوسۇلىنى ئاشۇرۇش» بويىچە ياردەم بېرىش تۈرى ھەم «مول ھوسۇل ئېلىش پىلانى»، «قوشۇمچە يېمەكلىكلەر قۇرۇلۇشى» بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، «يېشىل گۇۋاھنامە» سى بارلارنىڭ پەن-تېخنىكا جەھەتتىن ئۈلگە كۆرسىتىش رولىنى تېخىمۇ ياخشى جارى قىلدۇردى.

ئۇقۇشىمىزچە، 1996-يىلىنىڭ ئاخىرىغا قەدەر شىنجاڭ بويىچە «يېشىل گۇۋاھنامە» ئېلىش ئۈچۈن ئوقۇغانلار 2000 دىن ئاشقان، ئۇنىڭ ئىچىدە 1098 كىشى «يېشىل گۇۋاھنامە» ئالغان.

1997-يىلىدىن باشلاپ «يېشىل گۇۋاھنامە قۇرۇلۇشى» نۇقتىسى كېڭەيتىلىپ، جەنۇبىي شىنجاڭ، شىمالىي شىنجاڭنىڭ جاي-جايلىرىدا قانات يايدۇرۇلىدۇ. ھەر بىر ۋىلايەت، ئوبلاستتىن ئىككىدىن ئۈچكىچە ناھىيىنى سىناق نۇقتىسى قىلىش، 2000-يىلغا بارغاندا، شىنجاڭ بويىچە 2 مىليون 30 مىڭ دېھقان ئائىلىسىنى تەربىيىلەش، ئوتتۇرا ھېساب بىلەن ھەر 20 ئائىلىگە بىردىن «يېشىل گۇۋاھنامە»سى بار دېھقان توغرا كېلىشنى ئىشقا ئاشۇرۇش تەلەپ قىلىنىدۇ.

ئاپتونوم رايون پارتىيىلىك مۇتەخەسسىسلەرنىڭ نەزەرىيە ئۆگىنىش كۇرسى ئاچتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **كۇرماش** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدىكى پارتىيىلىك مۇتەخەسسىسلەرنىڭ سىياسىي، ئىدىيىۋى سەۋىيىسى ۋە نەزەرىيە ساپاسىنى ئۆستۈرۈپ، ئۇلارنىڭ پەن-تېخنىكىدىكى باشلامچىلىق رولىنى تېخىمۇ ياخشى جارى قىلدۇرۇش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمى 4-ئاينىڭ 1-كۈنىدىن 10-كۈنىگىچە پارتىيىلىك مۇتەخەسسىسلەرنىڭ نەزەرىيىگە ئائىت كىتابلارنى ئوقۇش كۇرسى ئاچتى. بۇ قېتىمقى كۇرسقا ئاپتونوم رايوندىكى ھەر ساھە، ھەر كەسىپتىن كەلگەن 26 پارتىيىلىك مۇتەخەسسىس قاتناشتى. كىتاب ئوقۇش كۇرسىدا كونسۇلتاتسىيە قىلىپ بېرىش بىلەن ئۆزى ئۆگىنىش ۋە مۇزاكىرە قىلىشنى بىرلەشتۈرۈش شەكلى قوللىنىلىپ، دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى، پارتىيە 14-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6-ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھى ھەم مەركەزنىڭ شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقى خىزمىتى توغرىسىدىكى مۇھىم ھۆججەتلىرى نۇقتىلىق ئۆگىنىلدى.

ئۆگىنىش مەزگىلىدە ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، تەشكىلات بۆلۈمىنىڭ باشلىقى چېن دېمىن پارتىيىلىك مۇتەخەسسىسلەر بىلەن سۆھبەتلەشتى. چېن دېمىن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھازىرقى سىياسىي ۋەزىيىتى كۈندىن - كۈنگە مۇقىم بولماقتا. ئىقتىسادىي تەرەققىياتى تەدرىجىي ياخشىلانماقتا، بولۇپمۇ «سىياسىي جەھەتتە مۇقىم بولۇش»تىن ئىبارەت ئومۇملۇق مەسىلىدە بىز چوقۇم قانۇننىڭ ئىززەت - ھۆرمىتىنى قوغداش بايرىقىنى، مىللەتلەرنىڭ بۈيۈك ئىتتىپاقلىقى بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، مىللىي بۆلگۈنچىلەرگە قاتتىق زەربە بېرىشىمىز، خاراكتېرى ئوخشاش بولمىغان ئىككى خىل زىددىيەتنى توغرا پەرقلەندۈرۈشىمىز لازىم. پارتىيە 14-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6-ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەپ، ھەممىدە ئەمەلىيەتنى ئاساس قىلىشتەك ئىدىيىۋى لۇشيەن ئارقىلىق خىزمەتلەرگە يېتەكچىلىك قىلىشىمىز لازىم. مۇنەۋۋەر مۇتەخەسسىسلەر زىيالىيلارنىڭ جەۋھەرلىرى، ئۇلار ئىلىم جەھەتتە ئۈلگە بولۇپلا قالماستىن، ئىدىيە، ئەخلاق، خىزمەت ئىستىلى جەھەتتىمۇ مۇنەۋۋەر بولۇشى كېرەك. بولۇپمۇ پارتىيىلىك مۇنەۋۋەر مۇتەخەسسىسلەر ئالدى بىلەن سىياسىيغا، ئۆگىنىشكە ئەھمىيەت بېرىشى، توغرا كەيپىياتنى تەكىتلىشى لازىم. پارتىيە ئەزالىرىنىڭ مەسئۇلىيىتى ۋە مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلىشنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويۇشى لازىم، كۆڭ فەنسېندىن ئۆگىنىپ، تۆھپە قوشۇش روھىنى تەكىتلەپ، شىنجاڭنىڭ كەلگۈسىدىكى ئىشلىرىنىڭ يۈكسىلىشى ئۈچۈن تېخىمۇ زور تۆھپە قوشۇشى لازىم.

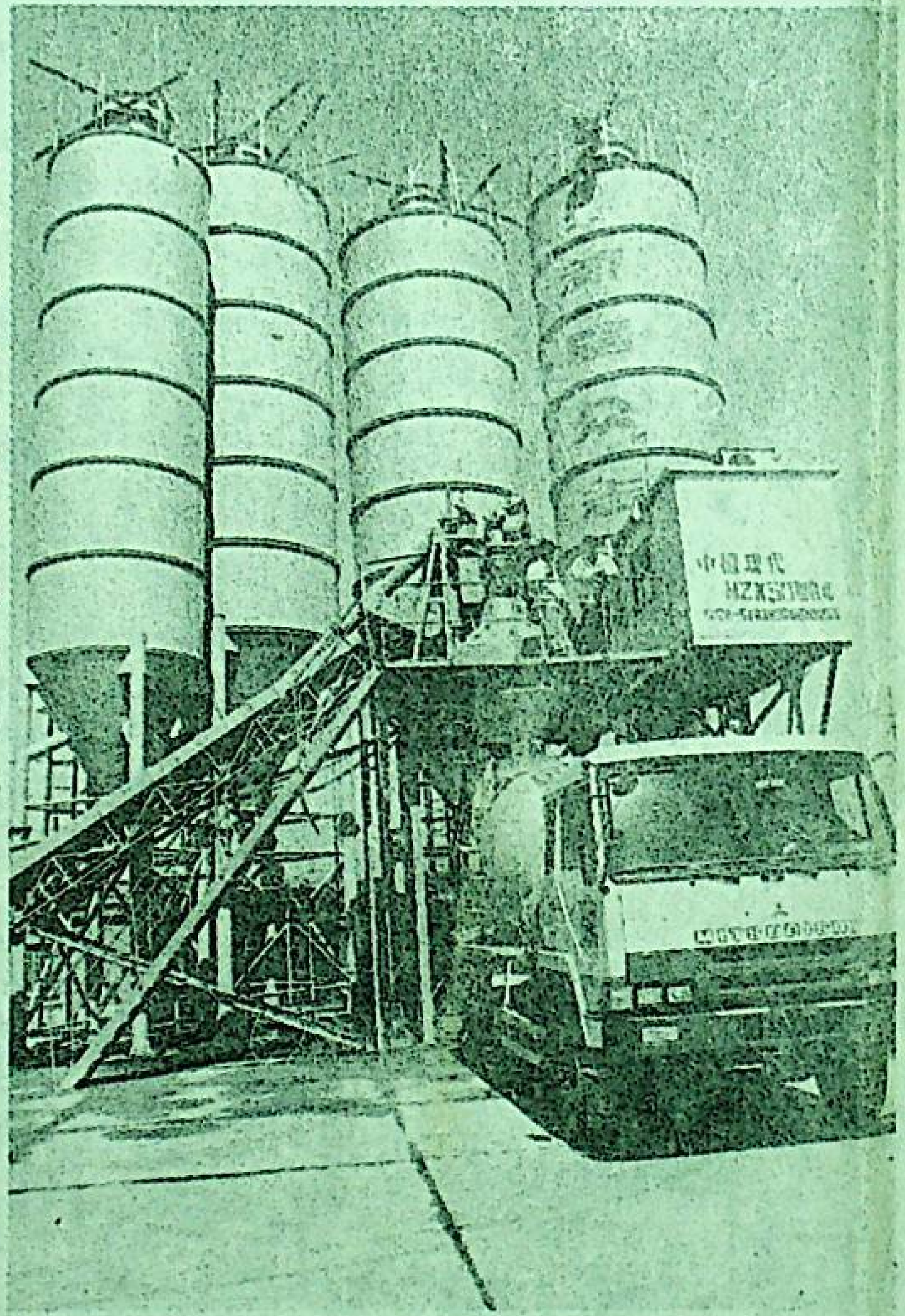

شىنجاڭ جۇڭجى تاۋار بېتون چەكلىك شىركىتىنى شىنجاڭ سودا ماشىنسازلىق زاۋۇتى، ئاپتونوم رايونلۇق 1-بىناكارلىق قۇرۇلۇش شىركىتى قاتارلىق ئورۇنلار پاي قوشۇپ قۇرغان. بۇ شىركەت 20 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ قۇرغان ئىككى تاۋار بېتون ئىشلەپچىقىرىش لىنىيىسى ھەم ترانسپورت ئۈسكۈنىسى مۇشۇ ئاينىڭ 10-كۈنى رەسمىي ئىشلەپچىقىرىشقا كىرىشتۈرۈلۈپ، ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى بىر قىسىم بىناكارلىق - قۇرۇلۇش ئىش ئورۇنلىرىنى تاۋار بېتون بىلەن تەمىنلەشكە باشلىدى.

ئۆز مۇخبىرىمىز لى يېفېڭ فوتوسى

ئاپتونوم رايون بويىچە ئەتىيازلىق تاشيول قاتنىشىنى تەرتىپكە سېلىش باشلاندى

ئۆز مۇخبىرىمىز **چېڭ چۈەن** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق ج خ نازارىتى 4-ئاينىڭ 15-كۈنى تېلېفون سەپەرۋەرلىك يىغىنى چاقىرىپ، ھەر دەرىجىلىك ج خ ئورگانلىرىدىن بۈگۈندىن باشلاپ ئاپتونوم رايون دائىرىسىدە ئەتىيازلىق تاشيول قاتنىشىنى تەرتىپكە سېلىش پائالىيىتىنى بىر ئاي قانات يايدۇرۇپ، ئاپتونوم

كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ يۇنچۈەن مۇنۇلارنى تەكىتلىدى:

بۇ قېتىمقى تەرتىپكە سېلىشتا قاتناش بىخەتەرلىكىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش، «كىم باشقۇرسا شۇ مەسئۇل بولۇش» پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، دەرىجىمۇ دەرىجە

يېڭى دېھقانلارنى يېتىشتۈرەيلى

گېزىتىمىز ئوبزورچىسى

«يېشىل گۇۋاھنامە قۇرۇلۇشى» دېھقان تېخنىك تايانچلىرىنى يېتىشتۈرۈش، دېھقانلارنىڭ ئىلىم - پەن، مەدەنىيەت ساپاسىنى ئومۇميۈزلۈك ئۆستۈرۈش ۋە يېزا ئىگىلىك پەن-تېخنىكا نەتىجىلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش، قوللىنىش ئارقىلىق يېزا ئىقتىسادىنى گۈللەندۈرىدىغان سىستېما قۇرۇلۇشى. ئاپتونوم رايونىمىز 1993-يىلى نۇقتىدا سىناق قىلغاندىن بۇيان بۇ خىزمەتتە بەزى ئىلگىرىلەش بولدى ۋە «يېشىل گۇۋاھنامە قۇرۇلۇشى»نى ئومۇميۈزلۈك يولغا قويۇشقا ئاساس سېلىندى، بۇ خۇشاللىنارلىق ئىش.

بولىدىغان «بېشىل گۈۋاھنامە قورۇلۇشى» بويىچە سىناق خىزمىتى باشلانغانىدى. شۇ قەدەر شىنجاڭ بويىچە «بېشىل گۈۋاھنامە» بېلىش ئۈچۈن ئوغۇتلار 2000 دىن

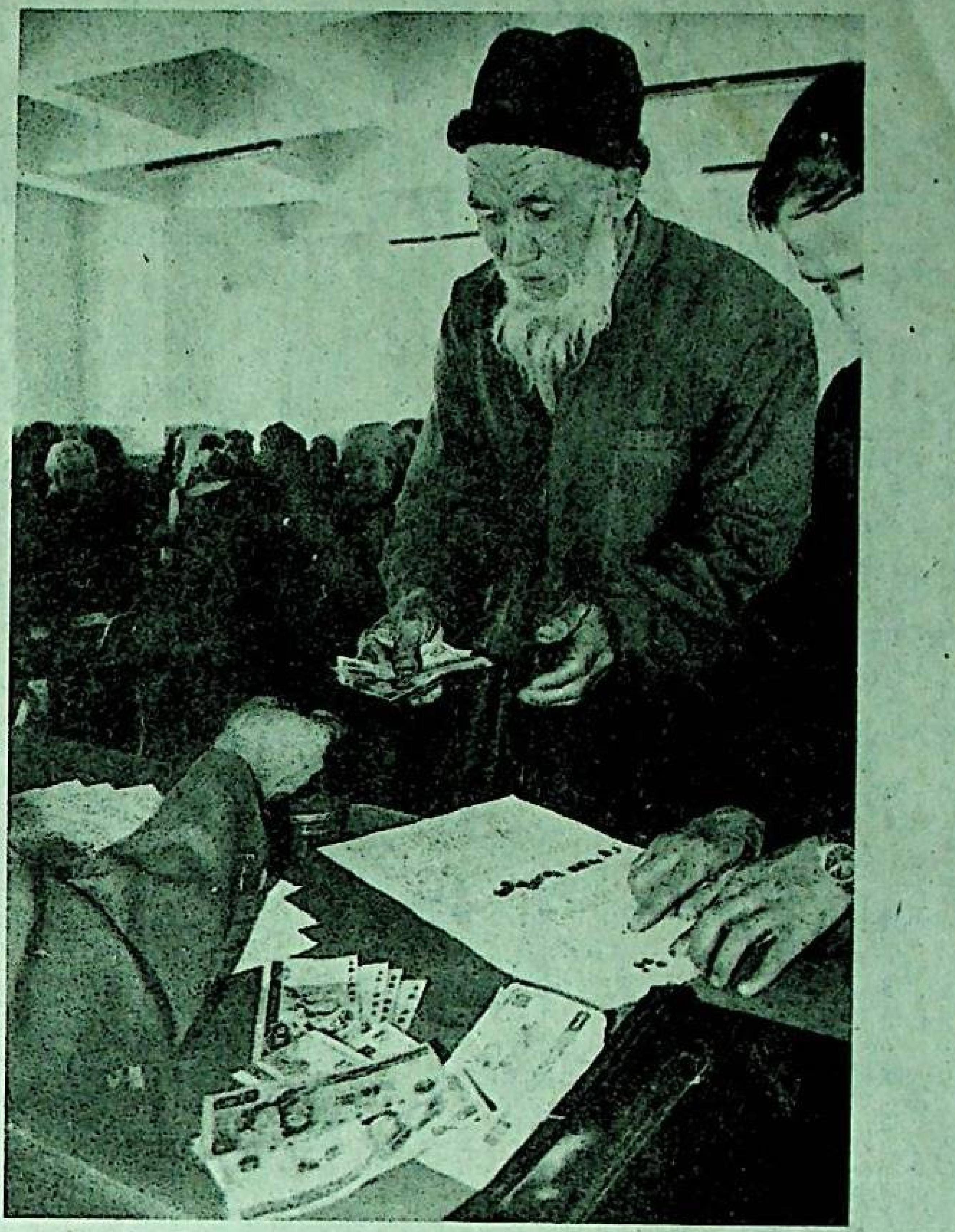

كورلا شەھەرىدە شەھەر ئاھالىلىرىنىڭ ئەڭ تۆۋەن تۇرمۇش كاپالىتى تۈزۈمى بويىچە نەقلەشتۈرۈش يىغىنى ئېچىلدى. 1-تۈركۈمدىكى 40 تىن ئارتۇق كىشى ھۆكۈمەت تارقىتىپ بەرگەن قۇتقۇزۇش پۇلىنى تاپشۇرۇۋالدى.

چيۇ كېلۇن فوتوسى

بولىدى ۋە «بېشىل گۈۋاھنامە قورۇلۇشى»نى ئومۇمىيۈزلۈك يولغا قويۇشقا ئاساس سېلىنىدى، بۇ خۇشاللىنارلىق ئىش.

ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىقىدا ھەر يىلى ياخشى ھوسۇل ئېلىنىدى. يېزا ئىقتىسادىي گۈللەندى. بىراق ئىنكار قىلغىلى بولمايدىغىنى شۇكى، جەنۇبىي شىنجاڭ بىلەن شىمالىي شىنجاڭنىڭ يېزا ئىگىلىك مەھسۇلات قىممىتىنىڭ ئېشىشىدا پەن-تېخنىكا تۆھپىسىنىڭ ئىگىلىگەن سالمىقى خېلى تۆۋەن، يېزا ئىگىلىك پەن-تېخنىكا نەتىجىلىرىنىڭ ئىشلەپچىقىرىشتا قوللىنىلىش نىسبىتى تۆۋەن، ھەقىقىي كۆلەم شەكىللەندۈرگەنلىرى تېخىمۇ ئاز، بۇنداق ئەھۋالنىڭ پەيدا بولۇشىدىكى مۇھىم سەۋەبلەر شۇكى، يېزا ئەمگەكچىلىرىنىڭ پەن-تېخنىكا، مەدەنىيەت ساپاسى تۆۋەنرەك بولغاچقا، كۆپلىگەن پەن-تېخنىكا نەتىجىلىرىنى تېخىمۇ كۆپ دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى ئاممىغا ئىگىلەتكىلى بولمايۋاتىدۇ. پەن-تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈش ستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ يۈكسىلىش شەكلىنى ئۆزگەرتىش يېزا ئەمگەكچىلىرىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈشنى، مەدەنىيەتلىك، تېخنىكىنى بىلىدىغان، ئىگىلىك باشقۇرۇشقا ماھىر، باشقۇرۇشنى بىلىدىغان يېڭى دېھقانلارنى يېتىشتۈرۈشنى جىددىي تەلەپ قىلىدۇ. «يېشىل گۈۋاھنامە قۇرۇلۇشى»نىڭ يولغا قويۇلۇشى ئىشلەپچىقىرىشتىن ئايرىلمايدىغان دېھقان تېخنىكا تايانچىلىرى قوشۇنىنى بەرپا قىلىپ، ئۇلارنىڭ پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ بېيىش ئەمەلىيىتى ئارقىلىق دېھقان، چارۋىچىلارنى ئىلىم - پەن ئۆگىنىش، ئىلىم - پەننى ئىشلىتىش ئاكتىپلىقىنى قوزغاشقا پايدىلىق.

ئەتىيازلىق تاشىۋل قاتنىشىنى تەرتىپكە سېلىش پائالىيىتىنى بىر ئاي قانات يايدۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزدا قاتناش ھادىسىلىرى كۆپىيىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىشنى تەلەپ قىلدى.

بۇ يىل 1-پەسىلدە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تاشىۋل قاتنىشى بىخەتەرلىكى ۋەزىيىتى جىددىي بولۇپ، ئارقا - ئارقىدىن ۋەقە يۈز بەردى، 1-ئايدىن 3-ئايغىچە ئاپتونوم رايون بويىچە 1340 قېتىم تاشىۋل قاتنىشى ۋەقەسى يۈز بېرىپ، 412 كىشى ئۆلدى، 810 كىشى يارىلاندى. بىۋاسىتە ئىقتىسادىي زىيان 9 مىليون 20 مىڭ يۈەندىن ئاشتى. قاتناش ۋەقەلىرىنىڭ كۆپىيىپ كېتىشى ئەزەلدىن بۇنداق كۆپ بولۇپ باقمىغان.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي

«... كىم باشقۇرسا شۇ مەسئۇل بولۇش» پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، دەرىجىمۇ دەرىجە تۇتۇش، قاتلاممۇ قاتلام ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى تۇتۇش، خادىملارنى قاتناش بىخەتەرلىكى مەسئۇلىيىتى ۋە مەجبۇرىيىتىنى ئەڭ ئۈستىگە ئالدىغان قىلىش لازىم. ج خ قاتناش ئارماقلىرىنىڭ قانۇن بويىچە باشقۇرۇشىنى قوللاش كېرەك. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ج خ قاتناش ئارماقلىرى ئومۇملۇقنى ئاساس قىلىپ، قانۇننى قاتتىق ئىجرا قىلىشى، قىزغىنلىق بىلەن مۇلازىمەتلىق قىلىشى، ئۈزلۈكسىز ئەمۇنلىك ھەرىكىتى ئارقىلىق تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىنىڭ ئۈنۈملۈك ئىشلىنىشىگە كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك.

تيانشان كاتول زاۋۇتى مۇھىت ئاسراش سىستېمىسىغا كومپيۇتېر ھەدىيە قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **جىلى يۇ، چېن يەنلەر** خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ كاتول زاۋۇتى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى، ئۈرۈمچى شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى ھەم ئاپتونوم رايونلۇق، ئۈرۈمچى شەھەرلىك مۇھىت ئاسراش سىستېمىسىنىڭ مۇھىت ئاسراش خىزمىتى بويىچە باشقۇرۇش، نازارەتچىلىك ۋە قانۇننى ئىجرا قىلىش ئىشلىرىدا ئىشلىتىشى ئۈچۈن، مۇشۇ ئاينىڭ 15-كۈنى ئۇلارغا ئون دانە 150 نەچچە مىڭ يۈەنلىك كومپيۇتېر ھەدىيە قىلدى. بۇ، مەزكۇر زاۋۇتنىڭ «يەر شارى» مۇھىت فوندى جەمئىيىتى «جۇڭگو يۇقىرى ئۈنۈملۈك سانائەت كاتولى تۈرى»گە خېرىدار چاقىرىشتا خېرىدارلىققا ئېرىشكەندىن كېيىن قوللانغان ھەرىكىتى.

باي ناھىيىسى ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشنى چىڭ تۇتماقتا

سۈرەتلىك خەۋەر

باي ناھىيىسى 1997-يىلىنى «ئاشلىق يىلى» قىلىپ بېكىتىپ، ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىشنى چىڭ تۇتتى.

قىش كىرگەندىن بۇيان ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يىل بېشىدا ئوتتۇرىغا قويغان 1997-يىللىق ئاشلىق زىرائەتلىرى تېرىلغۇ كۆلىمىنى 470 مىڭ موغا، ئاشلىقنىڭ ئومۇمىي ھوسۇلىنى 180 مىڭ تونىغا يەتكۈزۈش پىلانىنى قاتلاممۇ قاتلام ئەمەلىيلەشتۈردى. مۇھىم نۇقتىنى كۈزگى بۇغداينىڭ ئەتىيازلىق پەرۋىشىنى كۈچەيتىشكە، كۆممىقوناق، شال، قارا ئاشلىقنى ياخشى تېرىشقا قاراتتى. ناھىيە دەرىجىلىك 18 كادىرنى، 27 پەن - تېخنىكا خادىمىنى، ساھەلەر بويىچە نامراتلارغا يار - يۆلەك بولىدىغان 48 كادىرنى ۋە باشقا 60 كادىرنى يېزا، كەنتلەردە نۇقتىدا تۇرۇپ، ئەتىيازلىق تېرىلغۇغا يېتەكچىلىك قىلىشقا ئەۋەتتى. ۋىلايەت رەھبەرلىرىمۇ ئۇلارنىڭ خىزمىتىگە ماسلىشىپ، تەكشۈرۈش، يېتەكچىلىك قىلىشنى كۈچەيتتى. بۇنىڭ بىلەن ناھىيە بويىچە بۇ يىل ئاشلىقتىن مول ھوسۇل ئېلىشقا دەسلەپكى قەدەمدە ئاساس سېلىندى.

سۈرەتتە: كۈزگى بۇغداي ↓ مايسىلىرىغا ئوغۇت بېرىلمەكتە.

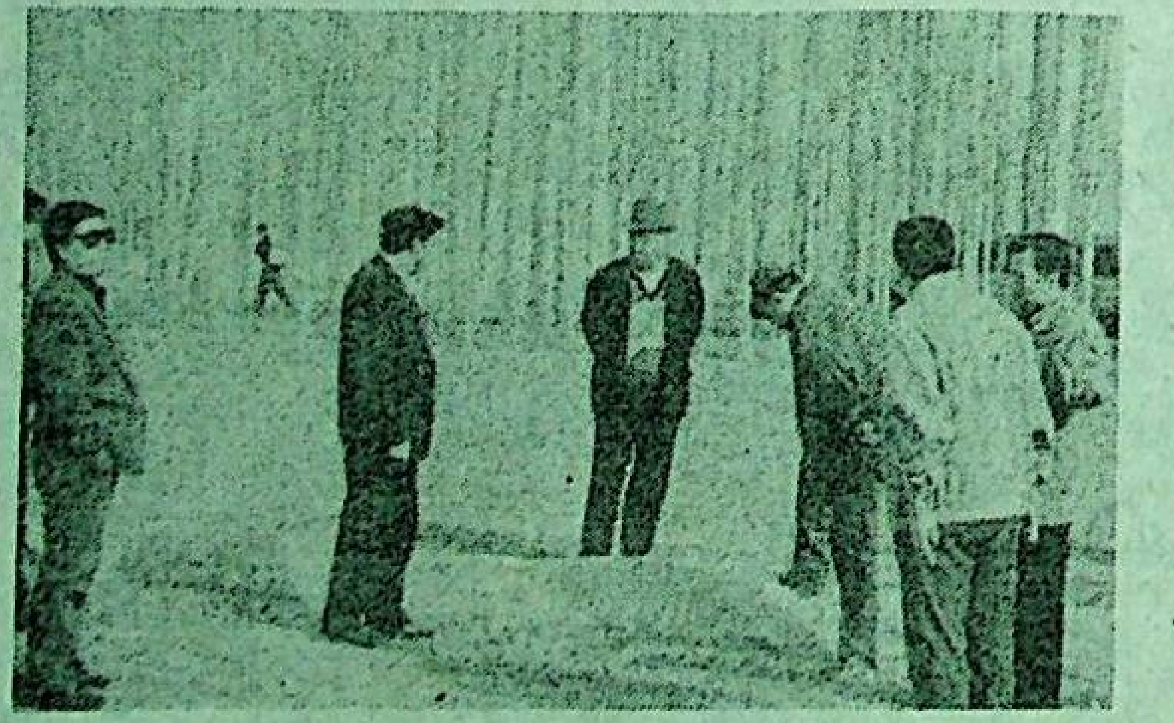

↙ سۈرەتتە: ۋىلايەت، ناھىيە رەھبەرلىرى قىزىل يېزىسىدا بۇغداي مايسىلىرىنىڭ كۆكىرىش ئەھۋالىنى كۆزەتمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **غەيرەت ئۆمەر** فوتوسى ۋە خەۋىرى

7-نۆۋەتلىك ئۈزۈم سەيلىسى توغرىسىدا گۇاڭجۇدا ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى ئۆتكۈزۈلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز جياڭ شياۋمىڭ خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭنىڭ 1997-يىللىق جۇڭگو ساياھەتچىلىك يىلى پائالىيىتىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى بولغان 7-نۆۋەتلىك ئۈزۈم سەيلىسى توغرىسىدا ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنى 4-ئاينىڭ 16-كۈنى شىنجاڭنىڭ گۇاڭجۇدىكى ئىش بېجىرىش باشقارمىسىدا ئۆتكۈزۈلدى.

يىغىنغا ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى لى دۇڭخۇي، گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى ليۇ ۋېيمىڭ قاتناشتى ھەم سۆز قىلدى.

تۇرپان ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمىنىڭ مۇئاۋىن ۋالىيسى ئابدۇللا قاسىم 30 نەچچە ئاخبارات ئورنىنىڭ مۇخبىرلىرىغا ۋە گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسىدىكى ھەم مەملىكەت ئىچى - سىرتىدىكى بىر قىسىم سودا - سانائەت ساھەسىدىكى ئەربابلارغا مۇنۇلارنى جاكارلىدى: 1997-يىللىق شىنجاڭ تۇرپان ئۈزۈم سەيلىسى 8-ئاينىڭ 26-كۈنىدىن 30-كۈنىگىچە تۇرپان شەھىرىدە ئۆتكۈزۈلىدۇ. مەملىكەت ئىچى - سىرتىدىكى دوستلارنىڭ ۋاقتىدا كېلىپ قاتنىشىشىنى قارشى ئالىمىز.

پەيزاۋات ناھىيىسى قاتتىق يەر تەۋرەش ئاپىتىگە ئۇچرىغان بولسىمۇ، كېۋەز تېرىش ۋەزىپىسىنى ۋاقتىدا ئورۇنداپ بولدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **خۇدابەردى ئابدۇللا** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ئۇدا ئۈچ قېتىم قاتتىق يەر تەۋرەش ئاپىتىگە ئۇچراپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى ئېغىر دەرىجىدە تەسىرگە ئۇچرىغان پەيزاۋات ناھىيىسى تۈرلۈك قىيىنچىلىقلارنى يېڭىپ، 282 مىڭ مو كېۋەز تېرىش ۋەزىپىسىنى 4-ئاينىڭ 14-كۈنىگىچە ئورۇنداپ بولدى.

بۇ ناھىيىدە يۈز بەرگەن يەر تەۋرەش ئاپىتى كېۋەز تېرىلغۇسىنىڭ ئىنتايىن ئاچقۇچلۇق پەيتىگە توغرا كەلدى. كېۋەز تېرىش ۋەزىپىسىنىڭ ۋاقتىدا ئورۇندىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ناھىيە، يېزا، كەنت رەھبەرلىرى ئۆزلىرىنىڭ ۋەيران بولغان ئۆي - ئىمارەتلىرىنى ئويلىماي، ئاپەت ئېغىر بولغان يېزا، كەنتلەرگە بېرىپ، خەلقنى ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتى بىلەن ئەتىيازلىق تېرىلغۇنى بىرلەشتۈرۈپ ئېلىپ بېرىشقا ئۇيۇشتۇردى. دېھقانلارغا ئىنچىكە ئىدىيىۋى - سىياسىي خىزمەت ئىشلەپ، كېۋەزنى ۋاقتىدا تېرىشنىڭ ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئازايتىپ، ئۆزلىرىنى ئوڭشىۋېلىشتىكى ئەھمىيىتىنى تونۇتتى. ناھىيە، يېزا، كەنت رەھبەرلىرى «مول ھوسۇل ئېتىزى»، «قوماندانلىق ئېتىزى» قاتارلىقلارغا كونكرېت مەسئۇل بولۇپ، ئوغۇتلاش، سۇغىرىش، ھەيدەش، سۇلياۋ يوپۇق يېپىش، ئۇرۇق سېلىشتا ئەمەلىي ئىش ھەرىكىتى ئارقىلىق ئۈلگە كۆرسەتتى. ئىدارە - ئورگانلاردىن نۇقتىغا چۈشكەن كادىرلار 63 نامرات كەنتنى ھۆددىگە ئېلىپ، كېۋەز تېرىلغۇ ۋەزىپىسىنىڭ ۋاقتىدا ئورۇندىلىشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

بايىنغولىن ئوبلاستىنىڭ ئورمان بىنا قىلىش، كۆكەرتىش قۇرۇلۇشىدا بۆسۈش ھاسىل قىلىندى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئۆمەرجان مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: 15 يىل مابەينىدە، بايىنغولىن ئوبلاستىدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت تارماقلىرى كۆچەت تىكىپ ئورمان بىنا قىلىشقا يۇكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بەرگەنلىكتىن، ئوبلاستنىڭ ئورمان بىنا قىلىش، كۆكەرتىش قۇرۇلۇشىدا بۆسۈش ھاسىل قىلىندى.

بۇ ئوبلاستتىكى ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىك كۆچەت تىكىپ ئورمان بىنا قىلىش، كۆكەرتىش قۇرۇلۇشىنى ئەمەلىي ھەرىكەتتە بىلەن قوللاپ، سەپەرۋەر قىلىش، ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىنى بىۋاستە تۇتتى. رەھبىرىي كادىرلارنىڭ قەرەللىك ئورمان بىنا قىلىش، كۆكەرتىش بويىچە نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، قاتلاممۇ قاتلام مەسئۇلىيەتنامە ئىمزالاپ، ئاممىۋىي خاراكتېرلىك ئورمان بىنا قىلىش، كۆكەرتىش ھەرىكىتىنى زور كۈچ بىلەن قانات يايدۇردى. تۈرلۈك تەشۋىقات شەكىللىرىدىن پايدىلىنىپ، كۆچەت تىكىپ ئورمان بىنا قىلىش، كۆكەرتىش خىزمىتىنى كەڭ دائىرىدە تەشۋىق قىلدى. ھەر دەرىجىلىك رادىئو - تېلېۋىزىيە، گېزىت - ژۇرناللاردا 180 پارچىدىن ئارتۇق خەۋەر - ماقالە ئېلان قىلىپ، ئورمانچىلىق ئىسلاھاتى، ئورمانچىلىق تارماقلىرى ۋە ئورۇنلىرىنىڭ تەجرىبىسى، نەتىجىسى ھەم ئورمانچىلىق ئىشلەپچىقىرىشنىڭ 1 - سەپتە مەيدانغا كەلگەن ئىلغار كوللېكتىپ، ئىلغار شەخسلەرنى تەشۋىق قىلدى، ئورمانچىلىق پەن - تېخنىكا بىلىملىرىنى ئومۇملاشتۇرۇپ، ئاممىنىڭ ئورمان بىنا قىلىش، كۆكەرتىشكە بولغان تونۇشىنى ئۆستۈردى. ئۈچ تەرەپ ئورتاق مەبلەغ چىقىرىش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، ئاممىنى ۋە ھەرقايسى ساھەلەرنى ئورمانچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىشقا يېتەكلىدى. ئورمانچىلىق قۇرۇلمىسىنى تەڭشەپ، ئىلگىرىكى ئەنئەنىۋى ئورمانچىلىقنى ئېكولوگىيىلىك تىپتىن ئىقتىساد تىپىدىكى ئورمانچىلىققا تەرەققىي قىلدۇرۇپ، بايلىق ئۇستۇنلۇكىنى ئىقتىساد ئۇستۇنلۇكىگە ئايلاندۇرۇش قەدىمىنى تېزلەتتى. ئىھاتە ئورمىنى، قۇمنى تىزگىنلەش ئورمىنى بىنا قىلىشنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇپ، ئورمانلارنىڭ تاۋارلىشىش، كۆپ خىللىشىشى ۋە ئۆلچەملىشىشىنى ئىلگىرى سۈردى، يېزىلارنىڭ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىش، بېيىشىغا تۈرتكە بولدى. ستاتىستىكىغا ئاساسلانغاندا، ئېتىز - ئېرىقلارنى دەل-دەرەخ بىلەن تورلاشتۇرۇشنى ئىشقا ئاشۇرغان ناھىيە، يېزا، كەنتلەرنىڭ ئىقتىسادىي زىرائەتلىرىنىڭ ئومۇمىي ھوسۇلى يىلغا 12% ئۆپچۆرىسىدە ئاشقان. 15 يىلدىن بۇيان ئۇرامغىلەتكەن پۇقرالارنىڭ مەجبۇرىيەت كۆچىتى تىكىش پائالىيىتىگە قاتنىشىش نىسبىتى يىلدىن يىلغا كۆپىيىپ، 1981 - يىلدىكى 60% تىن 87.2% كە يەتتى. بۇلتۇر كۆچەت تىكىلىپ ئورمان بىنا قىلىنغان كۆلەم 49 مىڭ موغا يېتىپ، 1981 - يىلدىكىدىن 2.9 ھەسسە كۆپەيدى. كورلا شەھىرىنى مەركەز قىلغان شەھەر (بازار)لارنى كۆكەرتىش قۇرۇلۇشى چوڭ ئۇتۇقلارغا لىقتىن، ئوبلاست بويىچە شەھەر - بازارلارنى كۆكەرتىش سەۋىيىسى 1987 - يىلدىكى 4% تىن 1996 - يىلى 20% كە يەتتى. بولۇپمۇ 7 - بەش يىللىق پىلان يولغا قويۇلغاندىن بۇيان، ئوبلاست بويىچە ئورمان بىنا قىلىش ئۈچۈن تەييارلانغان كۆلەم 400 مىڭ موغا، بىنا قىلىنغان ئىھاتە ئورمىنى 94 مىڭ موغا يېتىپ، كۆكەرتىش كۆلىمى يىلمۇ يىل كېڭەيدى. 1978 - يىلى گوۋۇيۈەن «ئۈچ شىمال» ئىھاتە ئورمىنى سىستېمىسى بىنا قىلىشنى قارار قىلغاندىن كېيىن، ئوبلاستقا قاراشلىق سەككىز ناھىيە، بىر شەھەر «ئۈچ شىمال» ئىھاتە ئورمان بىنا قىلىنغان ئورۇنلار قاتارىغا كىرگۈزۈلدى.

سانجۇ يېزىسى باغۋەنچىلىكنى راۋاجلاندۇرۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىرىمىنى ئاشۇردى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **سىدىق قاۋۇز** خەۋەر قىلىدۇ: ئۆرۈك، ياڭاق ماكانى دەپ ئاتىلىدىغان گۇما ناھىيىسىنىڭ سانجۇ يېزىسى باغۋەنچىلىكنى راجلاندۇرۇشنى ئىقتىسادنى گۈللەندۈرۈپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇشنىڭ مۇھىم تەدبىرى سۈپىتىدە چىڭ تۇتۇپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ كىرىمىنى ئاشۇردى.

يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ئۆز يېرىنىڭ باغۋەنچىلىكنى راۋاجلاندۇرۇشقا باپ كېلىدىغان تەبىئىي ئەۋزەللىكى ۋە نۆۋەتتىكى بازار ئەھۋالىنى چىقىش قىلىپ، ئاساسىي نىشانىنى مېۋىلىك باغلارنى ئۆزگەرتىش، مېۋە سورتىنى ياخشىلاشقا قاراتتى. بۇلتۇر كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر 118 مىڭ 787 تۈپ ئۆرۈك، 7556 تۈپ ئالما، نەشپۈتنى ئۇلاپ سورتىنى ياخشىلىدى، باغۋەنچىلىكتىن 3 مىليون 346 مىڭ 730 يۈەن كىرىم قىلدى، بۇ كىشى بېشىغا 143 يۈەندىن توغرا كېلىدۇ.

ئۇ ئورمانچىلىق ئارقىلىق بېيىدى

ئەۋەككۇل ئەھمەت

ـ توختى سايىت ھەر يىلى ئورمانچىلىق ماھىرى بولۇپ تەقدىرلىنىپ كېلىۋاتىدۇ. بىرلا نام چىقىرىپ ئىنئام ئېلىپ قالسا، ھۆكۈمەت ئۇنتۇماي تەقدىرلەۋېرىدىكەن، جۇمۇ؟.

ـ نېمىلەرنى دەۋاتىسىلەر ئاغىنىلەر، ئۇ ئېرىلغۇ يېرىنىڭ كۆپ قىسمىنى تېرىق

قەشقەر ۋىلايىتىدە تېخنىكا نازارەتچىلىكى خىزمىتىدە سەككىز جەھەتتە چوڭ بۆسۈش بولدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋېلجان مەتمىن** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر ۋىلايىتىدىكى ھەر دەرىجىلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى تارماقلىرى «سۈپەتنى مەركەز، ئۆلچەملەشتۈرۈش ۋە ئۆلچەمنى ئاساس قىلىش» فاڭجېنىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، ساختا تاۋارلارنى تىزگىنلەشنى بۆسۈش ئېغىزى قىلىپ، ئۇنىۋېرسال باشقۇرۇش بىلەن مەمۇرىي قانۇن ئىجرا قىلىشتىن ئىبارەت ئىككى چوڭ فۇنكسىيىنى ئاكتىپ يۈرگۈزۈپ، ئۆتكەن يىللىق خىزمەتلەردە سەككىز جەھەتتە چوڭ بۆسۈش ھاسىل قىلدى:

ـ ساختا تاۋارلارنى تىزگىنلەش، مەمۇرىي قانۇن ئىجرا قىلىش سالمىقى ئۈزلۈكسىز زورايدى. ئۆتكەن يىل سىستېما بويىچە ئىلگىرى ـ ئاخىر بولۇپ، 32 قېتىم مەخسۇس تور بويىچە چوڭ تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىلدى، 422 پارچە دېلو تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىنىپ، دېلولارنىڭ تاماملىنىش نىسبىتى 95% تىن ئاشتى. بۇنىڭ ئىچىدە قىممىتى 10 مىڭ يۈەندىن ئاشىدىغان دېلو 32 پارچە بولۇپ، 3 مىليون 500 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك قىممەتتىكى تاۋارلار تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىندى؛

ـ ئۆلچەملەشتۈرۈش، ئۇنىۋېرسال باشقۇرۇش خىزمىتى ئۈزلۈكسىز مۇستەھكەملەندى. ئۆتكەن يىلى ۋىلايەت بويىچە ئىشلەپ چىقىرىلغان مەھسۇلاتلارنىڭ ئۆلچەم نىسبىتى 71% كە يەتتى؛ ئۆگىنىش كۇرسىدىن ئالتە قارار ئۇيۇشتۇرۇلۇپ، 600 ئادەم (قېتىم) تەربىيىلەندى؛ «كېۋەز تېرىشنىڭ تېخنىكا قائىدىسى»، «بادام كۆچىتى تىكىشنىڭ تېخنىكا قائىدىسى»، «بادامنى كۆپەيتىپ يېتىشتۈرۈش تېخنىكا قائىدىسى»، «ئۈتتىن مۇداپىئەلىنىدىغان بىرىكمە پولات ئىشكىنىڭ ئۆلچىمى» قاتارلىق بەش تۈرلۈك ئۆلچەم يېڭىدىن تۈزۈلدى ۋە ئۆزگەرتىش كىرگۈزۈلدى؛ ئۆلچەمسىز، گۇۋاھنامىسىز مەھسۇلات ئىشلەپ چىقارغان 18 كارخانا تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىندى. 126 كارخانىنىڭ مەھسۇلاتىدىن ئەۋرىشكە ئېلىپ تەكشۈرۈلدى. 270 خىل مەھسۇلاتقا لاياقەتلىك گۇۋاھنامىسى تارقىتىپ بېرىلدى.

ـ يەرلىك مەھسۇلاتلارنىڭ سۈپىتىنى نازارەت قىلىپ تەكشۈرۈش دائىرىسى ئۈزلۈكسىز كېڭەيتىلدى، پۈتۈن سىستېما بويىچە 516 كارخانا ئىشلەپ چىقارغان سەككىز چوڭ تۈردىكى 1098 تۈركۈم (قېتىم) مەھسۇلات تەكشۈرۈلدى. بۇنىڭ ئىچىدە قەرەللىك ھالدا بىر تۇتاش تەكشۈرۈلگەن تاۋار 970 تۈركۈم (قېتىم)غا يېتىپ، لاياقەتلىك نىسبىتى 51% بولدى. بازارلاردىكى تاۋارلاردىن 79 تۈركۈم (قېتىم) تاۋار نۇسخىسى تەكشۈرۈلگەن بولۇپ، لاياقەتلىك نىسبىتى 60% بولدى. ئۆتكەن يىلى سۈپەت تەكشۈرۈشكە سەككىز تۈر يېڭىدىن قوشۇلدى. بۇ پىلان كۆرسەتكۈچتىن بىر يېرىم ھەسسە كۆپ.

ـ ئۆلچەم تەكشۈرۈپ بېكىتىش خىزمىتى يېڭى تەرەققىياتلارغا ئېرىشتى؛ ۋىلايەت بويىچە 98% ئۆلچەم قورالى ئۆزگەرتىلىپ قانۇنىي ئۆلچەم بىرلىكى قوللىنىلدى. پۈتۈن سىستېما بويىچە تەكشۈرۈپ بېكىتىلگەن ھەر تۈردىكى ئۆلچەم قورالى 28 مىڭ 600 دانىدىن كۆپرەككە يېتىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن كۆرۈنەرلىك ئاشتى. قۇرۇلغان ئۆلچەم ئۈلگىسى 510 تۈرگە، ئەڭ ئالىي دەرىجىلىكى 33 تۈرگە يەتتى. ۋىلايەتلىك ئۆلچەم تەكشۈرۈپ بېكىتىش ئورنى

پونكىتى ئۈچ تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، 11 ناھىيە (شەھەر)، 18 دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق مەيدانىدىكى 120 پاختا سېتىۋېلىش نۇقتىسىغا ئەۋەتتى. ئۇلار پاختا سېتىۋېلىش جەريانىدىكى سۈپەت تەكشۈرۈش ئەھۋالى، دۆلەتنىڭ پاختا سېتىۋېلىش سىياسەتلىرىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئەھۋالى قاتارلىقلار ئۈستىدە تەكشۈرۈش ئېلىپ باردى؛ مەسئۇلىيەتنى سۈرۈشتە قىلىپ، پاختىنىڭ دەرىجىسىنى تۆۋەنلىتىپ ياكى ئۆستۈرۈپ سېتىۋېلىش ئەھۋاللىرىغا قارىتا مەسىلىسى بىر قەدەر گەۋدىلىك بولغان تۆت پاختا سېتىۋېلىش نۇقتىسىغا 16 مىڭ يۈەن جەرىمانە قويدى، 20 دىن كۆپرەك پاختا سېتىۋېلىش، پىششىقلاپ ئىشلەش نۇقتىسىغا ئاگاھلاندۇرۇش ۋە تەربىيە - تەنقىد بەردى، نازارەت قىلىش، تەكشۈرۈش نىسبىتى 100% كە يەتتى؛ تەكشۈرۈلگەن پاختا جەمئىي 5621 تۈركۈم (قېتىم)غا يېتىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن 152 تۈركۈم (قېتىم) كۆپ بولدى؛

ـ بىرلىككە كەلگەن ۋەكالەت نومۇرى تارقىتىش خىزمىتى يېڭى تەرەققىياتلارغا ئېرىشتى. ۋىلايەت بويىچە پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى، كارخانا، كەسپىي ئورۇنلار، ئىجتىمائىي تەشكىلاتلارغا تارقىتىلغان ۋەكالەت نومۇرى 1247 پارچىغا يېتىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن كۆرۈنەرلىك ئاشتى.

ـ چىرىكلىككە قارشى تۇرۇپ، كەسپىي ئىستىلنى ياخشىلاش خىزمىتىنىڭ سۈرئىتى تېزلىتىلدى. قەشقەر ۋىلايىتىدىكى ھەر دەرىجىلىك تېخنىكا نازارەتچىلىكى تارماقلىرى «مۇھىم نۇقتىنى گەۋدىلەندۈرۈش، مەسىلىلەرنى تېپىپ چىقىش، كەسىپتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش» تەلىپىگە ئاساسەن، پۈتۈن سىستېمىدىكى ھەرقايسى ئورۇنلاردا ئىستىل تۈزىتىش رەھبەرلىك گۇرۇپپىلىرى يېڭىدىن ئۆزگەرتىپ تەشكىللەندى.

ـ پارتىيە قۇرۇلۇشىنى نىشانلىق باشقۇرۇش خىزمىتى ئۈزلۈكسىز كۈچەيدى. ئۆتكەن يىلى ھەرقايسى سىستېمىلار «پارتىيە

ئۆتكەن يىلى ھەرقايسى سىستېمىلار «پارتىيە قۇرۇلۇشىنى ياخشى تۇتۇپ، تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈش»نى خىزمەتلەرنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىپ، سىياسىي - ئىدىيە قۇرۇلۇشى، تەشكىلىي قۇرۇلۇش، تۈزۈم قۇرۇلۇشى، ئىستىل قۇرۇلۇشى جەھەتتە ئۈنۈم ھاسىل قىلدى.

ۋىلايەتلىك ئۆلچەم تەكشۈرۈپ بېكىتىش ئورنى ۋىلايەتتىكى 102 كارخانا بىلەن ئۆلچەم قوراللىرىنى قەرەللىك تەكشۈرۈپ بېكىتىش مەسئۇلىيەتنامىسى ئىمزالىدى.

— پاختا سۈپىتىنى نازارەت قىلىپ تەكشۈرۈش ئۆتكىلى چىڭ تۇتۇلدى، ۋىلايەتلىك پاختا تاللىرىنى تەكشۈرۈش

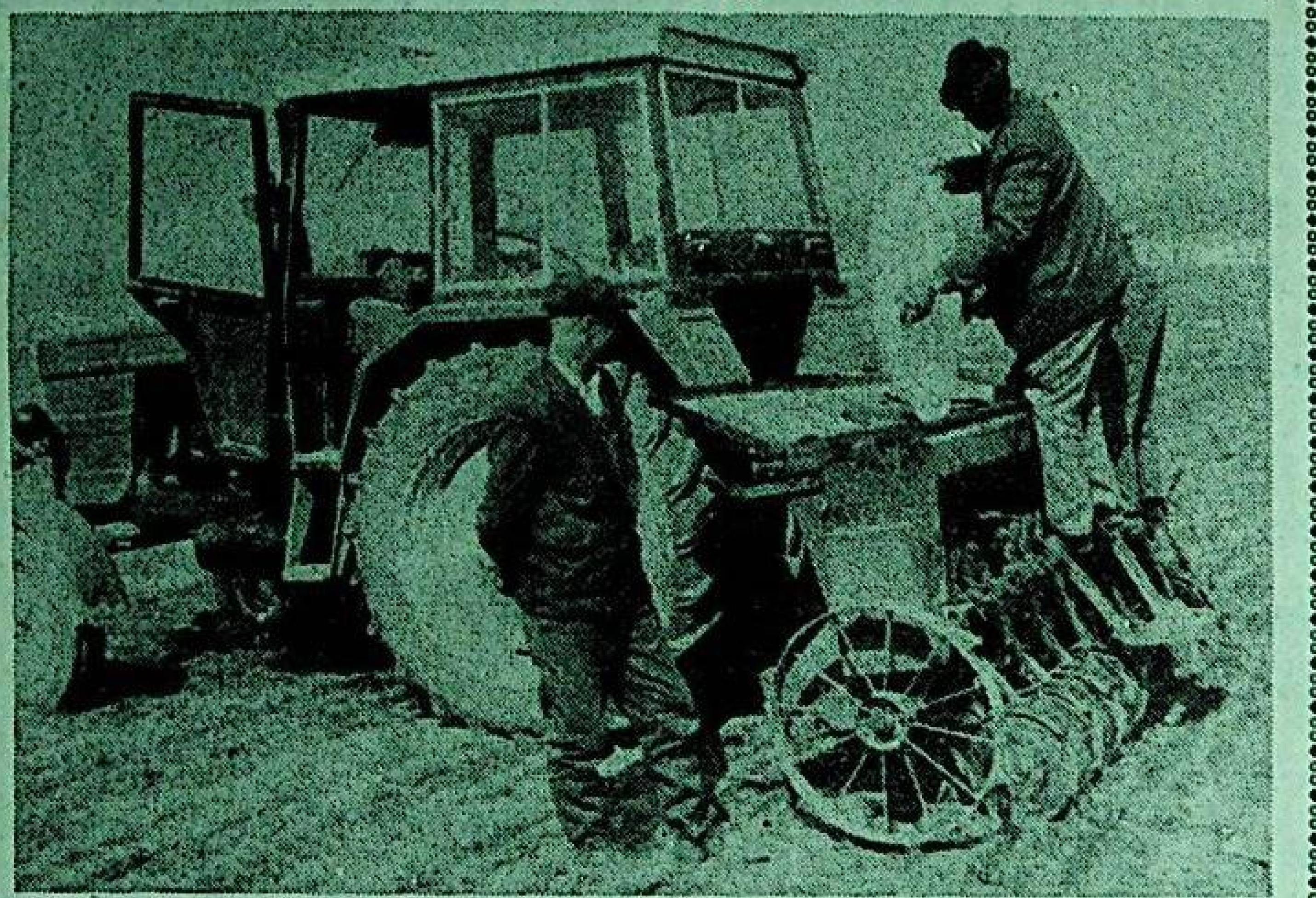

ئىلى ۋىلايىتىدىكى دېھقانلار 3 - ئاينىڭ ئاخىرىدىن باشلاپ كۆزگى بۇغداينىڭ ئەتىيازلىق پەرۋىشىنى باشلىۋەتتى. ھازىرغا قەدەر 60 مىڭ مودىن ئارتۇق كۆزگى بۇغداينى ئوغۇتلىدى ۋە تىرنىلىدى.

سۈرەتتە: دېھقانلار سېيالكا ئارقىلىق كۆزگى بۇغدايغا خىمىيىۋى ئوغۇت بەرمەكتە.

تۇرسۇنمۇھەممەت ئوسمان فوتوسى

قىسقا خەۋەرلەر

△ گۇما ناھىيىسىنىڭ زاڭگۇي، پىيالما، كىلياڭ، پىشنا يېزىسى، گۇما بازىرى ۋە نەۋئابات تاجىك مىللىي يېزىسى، كەڭقىر قىرغىز مىللىي يېزىسى قاتارلىق يەتتە يېزا - بازار كوللېكتىپ ئىقتىسادىنى زورايتىپ، قەرزدىن خالىي يېزا - بازار بولدى.

ئابدۇلئەھەت ئالىم

△ ئاتۇش شەھىرىنىڭ كاتتايلاق يېزىسى بۇ يىل 300 مو بوزيەر ئاچتى ۋە ئون كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا ئېرىق چاپتى.

تۇرغۇن پەيزۇللا

△ قاراقاش ناھىيە پۇرچاقچى يېزا ئوتتۇرا پۇرچاقچى كەنتىدىكى 32 ئائىلىلىك دېھقان بۇ يىل 1575 تۈپ مېۋىلىك دەرەخ كۆچىتى تىكتى ۋە 815 تۈپ مېۋىلىك دەرەخنى ئۇلاپ سورتىنى ياخشىلىدى.

ئەخمەتنىياز ياقۇپ

△ خوتەن ناھىيىسىنىڭ توساللا يېزىسىدىكى 2800 دېھقان قىشتىكى ئارىسال ۋاقتىتىن پايدىلىنىپ، گىلەمچىلىك بىلەن شۇغۇللىنىپ، ئۈچ ئاي ئىچىدە 330 مىڭ يۈەن ساپ پايدىغا ئېرىشتى.

مەينسا تۇرسۇن

△ ئاتۇش تاشيول ئۇچاستىكىسى بۇ يىل ئەتىياز داۋېەن قورۇسغا 3000 تۈپ تېرەك كۆچىتى تىكىپ ۋە ئۇزۇم بىدىشى ياساپ، بۇ يىللىق كۆكەرتىش ئىشلىرىغا ئاساس ياراتتى.

نىجات مۇھەممەت

△ يېزا ئىگىلىك 3 - شى 50 - تۇەن- مەيدان بۇ يىل 800 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، 40 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى يۇقىرى بېسىملىق توك سىمىنى پۈتكۈزدى.

رەيھانگۈل

ئۈرۈمچى كان ئىشلىرى ئىدارىسىگە قاراشلىق لېيداۋان كۆمۈر كېنىنىڭ ئۈنۈملىرسال كۆمۈر قېزىش 2 - رايونى بۇ يىل 78 مىڭ 601 توننا كۆمۈر قېزىپ، 1 - پەسىللىك پىلانىنى مۇددەتتىن بۇرۇن، 4601 توننا ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

سۈرەتتە: رايون رەھبەرلىرى ئىش ئورنىنىڭ ئەھۋالىنى ئىشچىلارغا چۈشەندۈرمەكتە.

ئېزىزجان خۇدابەردى، ئەنۋەر ئابدۇلىم فوتوسى

قاتناش نازارىتى قىيىنچىلىقتا قالغان كارخانىلارنى يۆلەش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز **ھۆرمەتجان ھەبىبوللا، ئامانگۈل ھوشۇر** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتىگە قاراشلىق ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار كارخانىلاردىن 1-، 2-، 9 - ترانسپورت شىركەتلىرى ۋە يولۇچى توشۇش شىركىتى بىر تۈركۈم يېڭى ۋە يولۇچى توشۇش ئاپتوموبىللىرىنى يېڭىدىن سېتىۋېلىپ، ترانسپورت بازارلىرىدىكى رىقابەت كۈچىنى ئاشۇردى. بۇ، قاتناش نازارىتىنىڭ ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار كارخانىلارنى يۆلەش سالمىقىنى ئاشۇرغانلىقىنىڭ نەتىجىسى.

شىنجاڭ 1-، 2-، 9 - ترانسپورت شىركەتلىرى ۋە يولۇچى توشۇش شىركىتى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى كونا ترانسپورت كارخانىلىرى بولۇپ، ئۇزاق يىللاردىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىز ئىقتىسادىي تەرەققىياتىغا ئۆچمەس ئالاھىدە تۆھپە قوشقانىدى. ئەمما يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بۇ كارخانىلارنىڭ يۈكى ئېغىر، ئاساسى ئاجىز، قەرزى كۆپ، ئاپتوموبىللىرى كونىراپ كەتكەن، رىقابەت ئىقتىدارى ئاجىز، كارخانىنىڭ ئىچكى قىسمىدا مەسىلىلەر بىر قەدەر كۆپ بولغاچقا، ئۇلار قىيىن ھالەتكە چۈشۈپ قالغانىدى. بۇ كارخانىلارنى قىيىن ھالەتتىن ئىمكانىيەتنىڭ بېرىچە تېزراق قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن، قاتناش نازارىتى ئۆتكەن يىلدىن باشلاپ قىيىنچىلىقتا قالغان بۇ كارخانىلارنى يۆلەش سالمىقىنى ئاشۇردى. نازارەت بۇ كارخانىلارنىڭ رەھبەرلىك بەنزىسىنى تەڭشەپ، ياش، قابىلىيەتلىك، تىجارەت قىلىشنى، ئىگىلىك باشقۇرۇشنى بىلىدىغان كىشىلەرنى تاللاپ رەھبەرلىك بەنزىسىنى تولۇقلىدى ۋە كۈچەيتتى ھەم خىزمەت گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ كارخانىلارغا ئەۋەتتى، كارخانىلارنى قىيىنچىلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش مەبلىغى ئاجرىتىپ، كارخانىلارنىڭ ئاپتوموبىللىرىنى يېڭىلىشىغا ياردەم بەردى، كارخانىلار ئۈسكۈنىلىرىنى ئۆزگەرتىش، كۆپ خىل ئىگىلىكنى راۋاجلاندۇرۇش، كۇرس ئېچىپ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈش قاتارلىق كۆپ خىل چارىلەرنى قوللىنىپ، تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلەتتى. ئۇلار يەنە خەندەن پولات زاۋۇتىدىن، شىنجاڭ پولات زاۋۇتى ۋە ئۈرۈمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىدىن ئۆگىنىش پائالىيەتلىرىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، كارخانىنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى.

قاتناش نازارىتى مالىيە كۈچى، ماددىي كۈچ، ئادەم كۈچى جەھەتتە پەۋقۇلئاددە قىيىنچىلىقى بار كارخانىلارغا زور كۈچ بىلەن مەدەت بەرگەنلىكتىن ۋە كارخانىلارمۇ ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، يوشۇرۇن كۈچلەرنى قېزىپ ھاياتىي كۈچىنى ئاشۇرغانلىقتىن، قىيىنچىلىقتا قالغان كارخانىلارنىڭ زىيان سوممىسىنى ئازايتىش پىلانى بولتۇر ئاساسىي جەھەتتىن ئورۇندالدى، شىنجاڭ يولۇچى توشۇش شىركىتى يۇقىرىدىن چۈشۈرۈپ بەرگەن زىياننى ئازايتىش كۆرسەتكۈچىنى ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ، 1 - قەدەمنى پۇختا باستى.

قەشقەر يولۇچى توشۇش باش بېكىتى

«يولۇچىلار قەلبىمدە» مۇسابىقىسىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇنسايىم ئۇلۇغ** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر يولۇچى توشۇش باش بېكىتى ئىشچى - خىزمەتچىلىرى پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 6 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۇلارنى قاتناش مىنىستىرلىكى ئوتتۇرىغا قويغان «يولۇچىلار قەلبىمدە» ئەلا مۇلازىمەت مۇسابىقىسىگە قاتنىشىپ، يولۇچىلارغا جان - دىل بىلەن مۇلازىمەتلىق قىلىشقا يېتەكلەپ، ياخشى ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

بۇ بېكەت ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى قانداق قىلغاندا بېكەتنى ئىككى مەدەنىيەت بەرپا قىلىشتىكى ئىلغار ئورۇن قىلىپ چىقالايمىز، دېگەن تېمىدا مۇزاكىرىگە ئۇيۇشتۇرۇپ، ئۇلارنىڭ تونۇشىنى ئۆستۈردى، ئىدىيىسىنى بىرلىككە كەلتۈردى، مۇۋاپىق تەكلىپلىرىنى قوبۇل قىلىپ ئىش ئۈنۈمى ۋە سۈپىتىنى يۇقىرى كۆتۈردى. ئىشچى-خىزمەتچىلەرنى سىياسىي، كەسپىي جەھەتتىن تەربىيىلەپ، ئۇلارنىڭ يولۇچىلارغا جان دىل بىلەن خىزمەت قىلىش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈردى. ئۇلار باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، قائىدە - تۈزۈملەرنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى، پىكىر ساندۇقى ئورنىتىپ، نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىپ، كەسپتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى قەتئىي چەكلىدى. بېكەت رەھبەرلىكى ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئورتاق تىرىشىشى ئارقىسىدا، بۇ بېكەتنىڭ ئىككى مەدەنىيەت بەرپا قىلىش ئىشلىرىدا يېڭى يۈكسىلىش بولدى. بېكەت بۇ يىل 1 - پەسىلدە ئومۇمىي كىرىمنى 8 مىليون 881 مىڭ 430 يۈەنگە، پايدىنى 719 مىڭ 435 يۈەنگە يەتكۈزۈپ، بولتۇرقى ئوخشاش مەزگىلدىكىدىن % 7.52 ۋە % 41 ئاشۇردى.

— نېمەلەرنى دەۋاتسلەر ئاڭنىيلەر، ئۇ تېرىلغۇ يېرىنىڭ كۆپ قىسمىنى تېرەك كۆچتى بازىسىغا ئايلاندۇرۇپ بوپتۇ.

— ئۇنداقتا بېشىل بانكا قۇرۇپتۇ دەڭلار؟ قارامىلقىنى قارا؟......

— «جاندىن كەچمىگىچە جانانغا يەتكىلى بولماس» دېگەن مانا شۇدە......

بۇ يىل يېزىدا ئېچىلغان ئۈچ دەرىجىلىك كادىرلار يىغىنىدا ئەنە شۇنداق پاراڭلار بولغانىدى.

مەن بۇ يىل 3 - ئاينىڭ مەلۇم بىر كۈنى قەشقەر كونىشەھەر ناھىيە يېڭىئۆستەڭ يېزا ئاۋاتشېرىق 5 - كەنت 3 - مەھەللىدىكى توختى سايىتنىڭ ئۆيىگە باردىم. ئۇنىڭ سۆزلەپ بېرىشىچە، ئائىلىسىگە تەقسىم قىلىنغان يەتتە مو يېرىگە ئەجىر سىڭدۈرسىمۇ باللىرى ئوششاق بولغاچقا، دېھقانچىلىقتىن ھوسۇل ئالالماي تۇرمۇشى يەنىلا غورىگەللىك ئىچىدە ئۆتكەن. ئۇ 1989 - يىلى يېزىدا ئېچىلغان ئورمانچىلىق كۇرسىغا قاتنىشىپ، دەسلەپكى قەدەمدە 0.5 مو يەرگە قەلەمچە تىكىپ، تۇتۇش نىسبىتىنى % 95 كە يەتكۈزگەن. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ غەيرىتى تېخىمۇ ئېشىپ، 1990 - يىلى قەلەمچە كۆلىمىنى ئىككى موغا يەتكۈزگەن، نەتىجىدە، ئۇ 1992 -، 1993 - يىللىرى ئورمانچىلىقتىن 5000 يۈەندىن ئارتۇق كىرىم قىلىپ، ئۇنىڭغا بىر بۇلۇڭ دېھقانچىلىق سايمانلىرى ۋە بېتەرلىك چارۋا مال سېتىۋالغان. بۇنىڭ بىلەن دېھقانچىلىق كۈچۈن كېتىدىغان ئوغۇت مەسىلىسى ھەل بولغاچقا، زىرائەتلەر ئوبدان ئوخشىغان. شۇنداق قىلىپ ئۇ 1995 - يىلغا كەلگەندە ئومۇمىي قەلەمچە كۆلىمىنى بەش موغا يەتكۈزگەن ھەمدە ئالدىنقى يىلى قويغان قەلەمچىنى قومۇرۇپ سېتىپ، ئۇنىڭدىن 3000 يۈەن كىرىم قىلغان. 1996 - يىلى باھاردا 2.5 مو يەردىكى قەلەمچىنى قومۇرۇپ سېتىپ، ئۇنىڭدىن 17 مىڭ يۈەن كىرىم قىلىپ، ساپ پايدىنى 13 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزگەن ھەمدە بۇ يەرلەرنى ۋاقتىدا تۈزلەپ، ئۇنىڭغا 150 ھارۋا مەھەللىۋى ئوغۇت، 70 كىلوگرام خىمىيىۋى ئوغۇت بېرىپ، چوڭقۇر ئاغدۇرۇپ، قەلەمچە تىككەن. شۇنداق قىلىپ ئۇ 1996 - يىلى كىشى بېشى ساپ كىرىمنى 2500 يۈەندىن ئاشۇرۇپ، ئالدىن بېيىغانلار قاتارىدىن ئورۇن ئالغان. ئۇ بۇ يىل يەنە 2.5 مو يەردىكى 8500 تۈپتىن ئارتۇق تېرەك قەلەمچىسىنى قومۇرۇپ سېتىشنى پىلانلىغان. ئۇ بېيىغاندا قوشنىلىرى ۋە تۇرمۇشتا قىيىنچىلىقى بارلارنى يۆلەشنى ئۇنتۇپ قالمىغان. يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان، تۇرمۇشتا قىيىنچىلىقى بار، قەلەمچە سېتىۋالالمايدىغان كىشىلەرگە 2000 تۈپتىن ئارتۇق قەلەمچىنى ھەقسىز ياردەم قىلغان. سىدىق ھوشۇر، ماموت سىدىق، ماموت ھەسەن قاتارلىق بەش ئائىلىلىك دېھقاننىڭ ھەر بىرىگە بىر مودىن قەلەمچە تىكىپ بەرگەن.

مارالبېشى ناھىيىسى 1989 - يىلدىن بۇ يىل 3 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە مارالبېشى - يەكەن تاشيول بويىلىرىنىڭ % 80 نى كۆچەت تىكىپ كۆكەرتىپ بولدى.

سۈرەتتە: دېھقانلار كۆچەت تىكىلىدىغان يەرلەرنى تۈزلىمەكتە.

مۇرات تۇرسۇن فوتوسى

ياشلار - ئۆسمۈرلەرگە بولغان ئەخلاق تەربىيىسىنى يەنىمۇ كۈچەيتىش كېرەك

ئابلىمىت ئوسمان

ياشلار - ئۆسمۈرلەرگە بولغان ئەخلاق تەربىيىسىنى كۈچەيتىش نۆۋەتتىكى ۋەزىيەتنىڭ جىددىي تەلىپى. شۇنداقلا ياشلار- ئۆسمۈرلەرنىڭ ھاياتىغا تەسىر كۆرسىتىدىغان مۇھىم ھالقا. ياشلار - ئۆسمۈرلەرگە بولغان ئەخلاق تەربىيىسىنى كۈچەيتىشتە مۇنۇلارغا ئەھمىيەت بېرىش زۆرۈر:

1. ياشلار - ئۆسمۈرلەرگە بولغان ئەخلاق تەربىيىسى خىزمىتىدە يېتەكچى ئىدىيىنى يەنىمۇ ئايدىڭلاشتۇرۇش لازىم.

ئۇزۇندىن بۇيان ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ئەخلاق تەربىيىسىنىڭ مەزمۇنى ۋە ئۇسۇلى جەھەتتە نۇرغۇن ئىجابىي ئىزدىنىش ئېلىپ بېرىلىپ، كۆپلىگەن يېڭى تەجرىبە يارىتىلغان بولسىمۇ، ياشلار - ئۆسمۈرلەرنىڭ ساغلام ئۆسۈپ يېتىلىشىگە ياخشى ئىجتىمائىي مۇھىت يارىتىش جەھەتتە بىردەك تونۇش ۋە كۈچلۈك تەدبىر كەمچىل بولۇۋاتىدۇ. شۇ سەۋەبلىك ياخشى ھەرىكەت ئادىتى يېتىلدۈرۈش، قانۇن - تۈزۈم قارىشىنى تۇرغۇزۇش جەھەتلەردە ئەھمىيەت بېرىشكە تېگىشلىك بىرمۇنچە مەسىلىلەر ساقلىنىۋاتىدۇ. ھەر دەرىجىلىك مائارىپ تارماقلىرى ۋە مەكتەپلەر يېتەكچى ئىدىيىنى توغرىلاپ، مىللەتنىڭ كەلگۈسىگە يۈكسەك دەرىجىدە مەسئۇل بولۇش پوزىتسىيىسى بىلەن ئەخلاق تەربىيىسى خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىشنىڭ زۆرۈرلۈكىنى تونۇش بىلەن بىللە، نام - مەنپەئەت قوغلاشماي، بىر نىيەت، بىر مەقسەت بىلەن خەلققە، ئومۇمغا مەنپەئەت يەتكۈزۈش يولىدا ئۆزىنى قۇربان قىلىدىغان يېڭى بىر ئەۋلاد كىشىلەرنى تەربىيىلەشكە ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك.

2. ياشلار - ئۆسمۈرلەرگە بولغان ئەخلاق تەربىيىسى خىزمىتىنىڭ ۋەزىپىسى ۋە مەزمۇنىنى ھەقىقەتەن ئەمەلىيەتتىن ئىزدىگەن ھالدا بەلگىلەش كېرەك.

مەكتەپلەرنىڭ ئەخلاق تەربىيىسى خىزمىتىدىكى ئاساسلىق ۋەزىپىسى ئوقۇغۇچىلارنى ئىجتىمائىي ئەخلاققا، ئىنتىزامغا، قانۇنغا رىئايە قىلىدىغان مەدەنىيەتلىك كىشىلەردىن قىلىپ تەربىيىلەش. بۇنىڭ ئۈچۈن ۋەتەننى، ئىلىم- پەننى، سوتسىيالىزمنى سۆيۈشنى ئاساسىي مەزمۇن قىلغان مۇنداق بىر قانچە تۈرلۈك تەربىيىنى ياخشى تۇتۇشقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىش زۆرۈر.

1) ياشلار - ئۆسمۈرلەرگە كوممۇنىستىك غايە ۋە ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش كېرەك. ئۆسمۈرلۈك دەۋر ئادەمنىڭ پىشىپ يېتىلىشىدىكى ئەڭ ھالقىلىق مەزگىل بولغاچقا، ئۇلارغا بولغان كوممۇنىستىك غايە ۋە ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، كىشىلىك تۇرمۇشنىڭ قەدىر- قىممىتىنى بىلدۈرۈش، ياخشى بىلەن يامانىنى، ھەق بىلەن ناھەقنى ئايرىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈش لازىم.

2) قانۇن - تۈزۈم تەربىيىسىنى كۈچەيتىش كېرەك. ياشلار - ئۆسمۈرلەرنى توغرا دۇنيا قاراش بىلەن تەربىيىلەش بىلەن بىرگە، ئۇلارغا قانۇن - تۈزۈم تەربىيىسى ئېلىپ بېرىش ئارقىلىق، ئۇلارنى قانۇن - تۈزۈمگە ئاڭلىق رىئايە قىلىدىغان مەدەنىيەتلىك كىشىلەردىن قىلىپ تەربىيىلەش كېرەك.

3) پۈتكۈل جەمئىيەت ياشلار - ئۆسمۈرلەرنىڭ ساغلام ئۆسۈپ يېتىلىشىگە كۆڭۈل بۆلۈشى لازىم. ياشلار - ئۆسمۈرلەرنىڭ ساغلام ئۆسۈپ يېتىلىشىگە كۆڭۈل بۆلۈش ۋە ئۇلارنى ئاسراش مائارىپ تارماقلىرى بىلەن مەكتەپلەرنىڭلا مەسئۇلىيىتى بولۇپلا قالماي، بەلكى ئائىلە ۋە پۈتكۈل جەمئىيەتنىڭمۇ باش تارتىپ بولمايدىغان مەسئۇلىيىتى ۋە مەجبۇرىيىتى. شۇڭا ئائىلە ۋە جەمئىيەت ياشلار - ئۆسمۈرلەرنى تەربىيىلەشنى مەكتەپكىلا ئىتتىرىپ قويماي، مەكتەپكە ماسلىشىپ ياشلار - ئۆسمۈرلەرگە بولغان تەربىيىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنى ئەخلاقىي، ئەقلىي، جىسمانىي جەھەتلەردىن تەڭ يېتىشكەن ئىختىساسلىق كىشىلەردىن قىلىپ تەربىيىلەپ چىقىش ئۈچۈن تىرىشچانلىق كۆرسىتىشى كېرەك.

يېقىندىن بۇيان ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى ھەر مىللەت «ياش پىداكار»لىرى كوچىلارغا چىقىپ تۈرلۈك شەكىلدىكى ئىجتىمائىي مۇلازىمەت پائالىيەتلىرى ئېلىپ بېرىپ، ئاممىغا مېھىر - شەپقەت يەتكۈزدى.

سۈرەتتە: «ياش پىداكار»لار كوچىدىكى رىشاتكىلارنى سۈرتمەكتە.

ئابدۇرېھىم توختى فوتوسى

چىرىكلىككە قارشى تۇرۇپ، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرەيلى

قاغىلىق ناھىيىلىك مۇپەتتىش ئىدارىسى مۇپەتتىشلىك نازارەتچىلىكىنى كۈچەيتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئىدرىس قادىر** خەۋەر قىلىدۇ: قاغىلىق ناھىيىلىك مۇپەتتىش ئىدارىسى «مەركەزنى چۆرىدەپ، مۇھىم نۇقتىنى گەۋدىلەندۈرۈپ، ئۇسۇلنى يېڭىلاپ، سۈپەتنى ئۆستۈرۈپ، ئەمەلىي ئۈنۈمگە ئەھمىيەت بېرىش»تىن ئىبارەت مۇپەتتىشلىك فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇپ، مۇپەتتىشلىك نازارەتچىلىكىنى كۈچەيتىپ، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈردى.

بۇ ئىدارە مۇپەتتىشلىك خىزمىتىنى يەنىمۇ ياخشى ئىشلەش ئۈچۈن، ئالدى بىلەن ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى «مۇپەتتىشلىك قانۇنى»نى ئۆگىنىشكە تەشكىللەپ، ئۇلارنىڭ كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۈردى. «مۇپەتتىشلىك خىزمىتىدىكى تۆتتە ئاشكارا بولۇش تۈزۈمى»، «ھەرقايسى ساھەلەرنىڭ پىكرىنى ئەستايىدىل ئاڭلاش تۈزۈمى»، «مۇپەتتىشلىك جەريانىدىكى مەخپىيەتلىكنى ساقلاش تۈزۈمى»، «پاكلىق قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش تۈزۈمى»قاتارلىق تۈزۈملەرنى ئورنىتىپ، خادىملارنىڭ ئىش بېجىرىشتە پۇختا، ئادىل بولۇش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈردى. ئىدارىدىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ %80نى ئىگىلەيدىغان ياشلارغا بولغان كەسپ ئەخلاقى تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنى مۇپەتتىشلىك خىزمىتىگە كۆپرەك قاتناشتۇرۇش، كۆپرەك خىزمەت تەقسىم قىلىش يولى بىلەن، چېنىقتۇرۇپ، ئەمەلىي خىزمەت قابىلىيىتىگە ئىگە قىلدى. ھەر بىر تۈردىكى مۇپەتتىشلىك خىزمىتىدىن ئىلگىرى، «مۇپەتتىشلىك قانۇنى» ۋە ئالاقىدار قانۇن - نىزاملارنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، بەلگىلەنگەن تەرتىپ بويىچە مۇپەتتىش قىلىشنى چىڭ تۇتتى. ئىنتىزامغا خىلاپ مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلغاندا ئىسپات تولۇق بولۇش، خاراكتېرىنى توغرا بېكىتىش، تەتبىقلانغان قانۇن - تۈزۈم ئېنىق بولۇش پرىنسىپىدا چىڭ تۇردى. جايلارنىڭ «مۇپەتتىشلىك قانۇنى»نى ئىجرا قىلىش ئەھۋالىنى ۋاقتىدا ئىگىلەپ، مۇپەتتىشلىك خىزمىتىنىڭ خاتاسىز بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

بۇ ئىدارە ئۆتكەن يىلى 11 ئاي ئىچىدە 16 تۈرلۈك مۇپەتتىشلىكنى تاماملىدى. بۇنىڭ ئىچىدە ناھىيىلىك نېفىت شىركىتى، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى شىركىتى، پاختا - چىگە شىركىتى ۋە ناھىيىلىك قۇرۇلۇش مەيدانىغا قاراشلىق پاختا زاۋۇتى قاتارلىق تۆت ئورۇننىڭ مۇپەتتىشلىكىنى خاتاسىز ئىشلەپ، 1 مىليون 930 مىڭ يۈەننىڭ ئىزىنى تېپىپ چىقتى. ناھىيىلىك پىلانلىق تۇغۇت كومىتېتىنىڭ 1993 - يىلىدىن 1995 - يىلىغىچە يۈتكەپ ئىشلىتىۋالغان پىلاندىن سىرت تۇغۇش ھەققىدىن 421 مىڭ 739 يۈەننى ئېنىقلاپ، مۇناسىۋەتلىك ئورۇنغا تېگىشلىك چارە كۆردى. بۇ ئىدارە يۇقىرىقىلاردىن باشقا ھۆكۈمەت تارمىقى مۇپەتتىشلىكى، مەخسۇس تۈر مەبلىغى مۇپەتتىشلىكى، پىلان سىرتىدىكى مۇپەتتىشلىك، ئىچكى مۇپەتتىشلىك ۋە ئىجتىمائىي مۇپەتتىشلىك قاتارلىق تۈرلەر بويىچە مۇپەتتىشلىك قىلىپ، ئىنتىزامغا خىلاپ 2 مىليون 930 مىڭ يۈەننى تەكشۈرۈپ ئېنىقلاپ، 22 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق جەرىمانىنى نەقلەشتۈردى. مالىيىگە تاپشۇرۇشقا تېگىشلىك 850 مىڭ يۈەننى ئېنىقلاپ مالىيىگە تاپشۇردى.

ئاقتۇ ناھىيىسى چىرىكلىككە قارشى تۇرۇپ، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقتۇ ناھىيىسى بۇلتۇردىن بۇيان ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش داۋامىدا

كىشىنىڭ ۋەزىپە دەرىجىسى تۆۋەنلىتىلدى، يەنە بىر كىشىنىڭ ۋەزىپىسى ئېلىپ تاشلاندى. ئۇنىڭدىن باشقا كەسپىتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى

ئۇنىڭ ئەجرى مېۋە بەردى

- «جۇڭگودىكى ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش مۇكاپاتى»غا ئېرىشكەن توقۇنتاي كەنجى توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل**

1995 - يىلى، دەرەخلەر يوپۇرماق تاشلاپ قىشلىق ئۇيقۇغا كەتكەن، ئېتىز - ئېرىقلارنى مۇز قاپلىغان كۈنلەرنىڭ بىرىدە بەستلىك بىر قىرغىز يىگىت ئاقتۇ ناھىيىسىنىڭ ئۆزمە يېزىسىغا يېتىپ كەلدى. كۆزلۈك يىغىم - تېرىم ئىشلىرىدىن بوشىغان بىر قىسىم دېھقانلار يېزىلىق مەدەنىيەت - تېخنىكا مەكتىپىگە يىغىلىپ، ساۋات چىقىرىش سىنىپىدا ئوقۇۋاتاتتى. ھېلىقى قىرغىز يىگىت

ئارىسىدا ئۆتكۈزگەن توقۇنتاي كەنجى مىگبىر جاپادا ئوقۇدى. 1976 - يىلى قىزىلسۇ ئوبلاستلىق دارىلمۇئەللىمىنى تاماملاپ، ئوبلاستلىق مائارىپ ئىدارىسىنىڭ چوڭلار مائارىپ ئىشخانىسىغا خىزمەتكە تەقسىم قىلىندى. ئۇ مۇشۇ ئاددىي ئىش ئورنىدا، ئاددىي خىزمەتتە تەشكىلنىمۇ، باشقىلارنىمۇ رازى قىلغۇدەك ئوقۇتقۇچىلارغا ئېرىشىش ئىرادىسىگە كەلدى.

تېپىزلىكتىن چوڭقۇرلۇققا تەرەققىي قىلىپ، مۇكەممەل بىر سىستېمىغا ئايلاندى. ناھىيە (شەھەر)، يېزا، كەنت دەرىجىلىك يۇقىرى ئۆلچەمدە ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش، مۇستەھكەملەش ئاپپاراتلىرى قۇرۇلۇپ، يۇقىرىدىن تۆۋەنگىچە بۇ خىزمەتنى تەڭ تۇتۇپ، ئورتاق باشقۇرىدىغان ياخشى ۋەزىيەت شەكىللەندى. يېزا (بازار) لاردا دېھقان، چارۋىچىلار مەدەنىيەت - تېخنىكا

جاپاسىنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىپ، ئۇنىڭ خاتىرجەم ياخشى خىزمەت ئىشلىشىگە شارائىت يارىتىپ بەردى. ئۇنىڭ ئوبلاستنىڭ يۇقىرى ئۆلچەمدە ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش مەركەز قىلىنغان چوڭلار مائارىپ خىزمىتىدىكى تۆھپىسى ئالاھىدە بولسىمۇ، لېكىن، كۆز - كۆز قىلىشتىن، تەمەخورلۇقتىن ساقلاندى. بەلكى ئۆز ئىقتىدارى بويىچە

يېزىلىق مەدەنىيەت - تېخنىكا مەكتىپىگە يېغىلىپ، ساۋات چىقىرىش سىنىپىدا ئوقۇۋاتاتتى. ھېلىقى قىرغىز يىگىت دەل مۇشۇ «قېرى ئوقۇغۇچى»لارنىڭ غېمىدە بۇ يەرگە كەلگەنىدى. ئۇ يېزا مەسئۇللىرىنىڭ ھەمراھلىقىدا سىنىپقا كىردى - دە، پۈتۈن زېھنى بىلەن دەرس ئاڭلاۋاتقان ئوقۇغۇچىلارنى كۆرۈپ، ئەتىگەندىن بۇيانقى سەپەر ھاردۇقى تارقاپ كەتكەندەك بولدى. ئۇ دەرس ئارىلىقىدا 40 ياشلار چامىسىدىكى بىر دېھقاندىن:

- سىز ئىلگىرى مەكتەپتە ئوقۇغانمۇ؟ - دەپ سورىدى.

- ئوقۇمىغان، ئەگەر ئوقۇغان بولسام بۇ چاغقىچە «باي دېھقان» بولۇپ كەتمەسمىدىم، - دېھقان خىجىللىق بىلەن جاۋاب بەردى.

- ھازىر قانداقراق؟

- قېرىغاندا ئوقۇماق تەس ئىكەن، لېكىن ئويلاپ باقسام ئىلگىرى راستىنلا «كۆزى ئوچۇق قارىغۇ» ئىكەنمەن. مانا ئەمدى ئوقۇپ ساۋادىم چىقىۋىدى كۆزۈم پاللىدە ئېچىلغاندەك بولدى. كىتاب - ژۇرناللارنى ھەجىلەپ ئوقۇپ بولسىمۇ، بەزى ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان تېخنىكىلارنى ئۆگىنىۋالدىم، تېخنىكا دېگەن دېھقان ئۈچۈن مۇھىم قورالكەن ئەمەسمۇ.

- راست شۇنداق.

بۇنداق ئىشلار بەلكىم ئۇنىڭ ئالدىدىن تالاي قېتىم ئۆتكەندۇر. چۈنكى، ئۇ ساۋات چىقىرىش خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغىلى 21 يىل بولدى.

بالىلىق چاغلىرىنى ئاق كۆڭۈل قىرغىز چارۋىچىلار ئاددىي خىزمەتتە ئەشكىلىنىپ، باشقىلارنىمۇ رازى قىلغۇدەك ئۇتۇقلارغا ئېرىشىش ئىرادىسىگە كەلدى. 1987 - يىل 9 - ئايدىن 1989 - يىل 7 - ئايغىچە شىنجاڭ مائارىپ ئىنستىتۇتىنىڭ مائارىپ مەمۇرىي باشقۇرۇش كەسپىدە ئىككى يىل بىلىم ئاشۇرۇپ كەلگەندىن كېيىن ئۇنىڭ بۇ ئەقىدىسى تېخىمۇ تاكامۇللاشتى، نەزەر دائىرىسى يەنىمۇ كېڭەيدى. ئۇلۇغ ئۇستاز لېنىنىڭ «ساۋاتسىز ئەلدە سوتسىيالىزم قۇرغىلى بولمايدۇ» دېگەن مەشھۇر سۆزىنى ئۇ ئەمدى ھەقىقىي چۈشەنگەنىدى. مۇنداقچە قىلىپ ئېيتقاندا، قىزىلسۇ ئوبلاستى چەت، ياقا، نامرات رايون، ئۇنىڭ ئۈستىگە دېھقان، چارۋىچىلار ئارىسىدىكى ياش، ئوتتۇرا ياشلىق ساۋاتسىزلار 36 مىڭغا يېتىدۇ. بۇ ئومۇمىي ياش، ئوتتۇرا ياشلىقلارنىڭ %23 نى ئىگىلەيدۇ. ئەھۋال بۇنداق ئىكەن دېھقان، چارۋىچىلارنى قانداقمۇ بالدۇرراق ھاللىق سەۋىيىگە يەتكۈزگىلى بولسۇن! ئۇ «ئەرنىڭ غېمى ئەلدە» دېگەندەك پۈتۈن ۋۇجۇدىنى، ياشلىق باھارىنى ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش مەركەز قىلىنغان چوڭلار مائارىپى خىزمىتىگە بېغىشلىدى. ئۇ بۇ جەرياندا ئۆزىگە قاتتىق تەلەپ قويۇپ ھېرىش - چارچاشتىن قورقماي، باش چۆكۈرۈپ جاپالىق ئىشلىدى.

ئون نەچچە يىل ئۆتۈپ كەتتى. بۇ جەرياندا بۇ ئوبلاستنىڭ يۇقىرى ئۆلچەمدە ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش مەركەز قىلىنغان چوڭلار مائارىپ خىزمىتى باشقۇرىدىغان ياخشى ۋەزىيەت شەكىللەندى. يېزا (بازار) لاردا دېھقان، چارۋىچىلار مەدەنىيەت - تېخنىكا مەكتەپلىرى قۇرۇلدى. ئۈچ دەرىجىلىك مەخسۇس كەسپىي كادىرلار قوشۇنى بەرپا قىلىندى. ناھىيە (شەھەر) يېزا، كەنت، ئائىلىلەرگىچە ساۋاتسىزلار ئارخىپى تۇرغۇزۇلۇپ، ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتى بويىچە قاتلاممۇ قاتلام ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمى يولغا قويۇلدى. تۈرلۈك ئوقۇتۇش ئۇسۇللىرى قوللىنىلىپ، 30 مىڭدىن ئارتۇق دېھقان، چارۋىچى ساۋاتلىق قىلىندى. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ساۋاتلىق بولۇش نىسبىتى بۇلتۇر %97 كە يېتىپ، 1980 - يىلدىكىدىن %29 يۇقىرى كۆتۈرۈلدى. 54 مىڭدىن ئارتۇق دېھقان، چارۋىچى تەكرار تەربىيىلەندى. 600 مىڭ ئادەم (قېتىم) دىن ئارتۇق دېھقان، چارۋىچى ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان پەن - تېخنىكا بىلىملىرى بىلەن تەربىيىلەندى. ئۇ بۇ جەرياندا بىر تەرەپتىن تەشۋىقاتچى بولسا يەنە بىر تەرەپتىن تەشكىللىگۈچى بولدى. كەڭ دېھقان، چارۋىچىلارغا پارتىيىنىڭ مائارىپ فاڭجېنىنى ۋە مائارىپنىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى زور ستراتېگىيىلىك ئەھمىيىتى ۋە رولىنى كەڭ تەشۋىق قىلىپ، ئۇلارغا ساۋاتسىزلىقنىڭ نادانلىق، نامراتلىق ۋە قالاقلىقنىڭ مەنبەسى ئىكەنلىكىنى چوڭقۇر ھېس قىلدۇردى ھەمدە دېھقان، چارۋىچىلارنى ساۋات چىقىرىشقا تەشكىللەپ، ئۇلارنىڭ يۇقىرى ساپالىق، مەدەنىيەتلىك دېھقان، چارۋىچىلاردىن بولۇشىغا كۆپ كۈچ چىقاردى. ئاق كۆڭۈل ئايالى ئۆيدە تۇرمايدىغان بۇ يولدىشىدىن بەزىدە خاپا بولسىمۇ، يەنىلا ئائىلىنىڭ تەمەخورلۇقتىن ساقلاندى. بەلكى ئۆز ئەقىدىسى بويىچە ئۇن - تىنسىز ئىشلەۋەردى.

ئەجىر ئۇنتۇلمايدۇ. ئىدارە تەشكىلى ۋە پارتىيە، ھۆكۈمەت ئۇنىڭ نەتىجىلىرىگە يۇقىرى باھا بەردى. يېقىنقى بىر نەچچە يىل ئىچىدە ئۇ شەرەپ بىلەن جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىگە ئەزا بولۇپ كىردى، چوڭلار مائارىپ ئىشخانىسىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرلىقىغا ئۆستۈرۈلدى. ئۆتكەن يىلى 9 - ئايدا مەملىكەتلىك مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن تۇنجى قېتىم تارقىتىلغان ئالاھىدە مۇكاپات — «جۇڭخۇا ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش مۇكاپاتى»غا ئېرىشىپ، ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە بۇ مۇكاپاتقا ئېرىشكەن ئالتە كىشىنىڭ قاتارىدا ئاپتونوم رايونىمىزغا، جۈملىدىن قىزىلسۇ ئوبلاستىغا زور شان - شەرەپ كەلتۈردى. 12 - ئاينىڭ 27 - كۈنى ئوبلاستلىق مائارىپ ئىدارىسىدە ئۆتكۈزۈلگەن ئاددىيغىنا تەبرىكلەش مۇراسىمىدا، ئۇ، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى ۋە ئوبلاست باشلىقلىرىنىڭ قولىدىن مۇكاپات بۇيۇملىرىنى تاپشۇرۇۋالغاندا، ئۆزىگە بولغان ئىشەنچىسى ھەسسىلەپ ئاشتى. ئۇ بۇ يىل ئوبلاست بويىچە يۇقىرى ئۆلچەمدە ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتىنى تېخىمۇ ئوبدان ئىشلەپ، ئاپتونوم رايونىنىڭ تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشىدا ئەلا نەتىجىنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن يېڭى روھ، يېڭى قىياپەت بىلەن ئىشقا كىرىشىپ كەتتى.

ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش داۋامىدا ئىجتىمائىي مۇھىتنى بۇلغايدىغان چىرىكلىشىش ھادىسىلىرىگە قەتئىي قارشى تۇرۇپ، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈردى.

بۇ ناھىيە چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش خىزمىتىنى ئىسلاھات، تەرەققىيات، مۇقىملىقنى ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ مۇھىم مەزمۇنى سۈپىتىدە چىڭ تۇتتى. ئىنتىزام تەكشۈرۈش، رېۋىزىيە تارماقلىرى ئاممىنى نازارەت قىلىش، پاش قىلىش، مەلۇم قىلىشقا يېتەكلەپ، بايقالغان مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا بىر تەرەپ قىلدى. مۇرەسسە، مادارا قىلىشقا يول قويمىدى. تەكشۈرۈپ ئېنىقلانغان ئىنتىزامغا خىلاپ دېلولارنى قاتتىق بىر تەرەپ قىلىپ، چىرىكلىشىشكە قارشى تۇرۇش كۆرىشىدە كۆرۈنەرلىك ئىجتىمائىي ئۈنۈم ياراتتى. بۇلتۇر ناھىيە بويىچە چىرىكلىشىشكە ياتىدىغان ئىنتىزامغا خىلاپ 37 پارچە دېلو بىر تەرەپ قىلىنىپ، بۇ دېلولارغا چېتىشلىق يەتتە كىشىگە سىياسىي جازا، ئىككى كىشىگە پارتىيە ئىنتىزامى جازاسى بېرىلدى، بىر ئۆتۈنگەندىن باشقا كەسپىتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىنىڭ سالمىقى ئۈزلۈكسىز زورايتىلىپ، بۇ جەھەتتىكى خىزمەتلەر پۇختا ھەم چوڭقۇر ئىشلەندى. تاشيوللاردىكى «ئۈچ قالايمىقان» ۋە ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى قالايمىقان ھەق ئېلىش قىلمىشلىرى خېلى دەرىجىدە تۈزىتىلدى. بولۇپمۇ ناھىيىگە بىۋاسىتە قاراشلىق ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ھەق ئېلىش ئۆلچىمى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈلۈپ، مالىيە ئىنتىزامى تەرتىپكە سېلىندى. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سېلىقى %5 ئىچىدە كونترول قىلىنىش ئاساسىي جەھەتتىن ئىشقا ئاشتى. ئاشلىق، پاختا، ياغلىق دان سېتىۋېلىشتا قالايمىقان يىغىۋېلىنغان 319 مىڭ 200 يۈەن نامۇۋاپىق ھەق ئېنىقلىنىپ، دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ قولىغا قايتۇرۇپ بېرىلدى. ئومۇمنىڭ پۇلىغا يېيىش - ئىچىش شامىلى قاتتىق چەكلىنىپ، رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پاك - دىيانەتلىك بولۇش ئېڭى ئۆستۈرۈلدى.

باي ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى چىرىكلىككە قارشى تۇرۇش، ساھەلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىشنى مۇھىم ئورۇنغا قويۇپ، يېزا ئىگىلىككە ياردەم بېرىش قەدىمىنى تېزلەتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ھەسەن ئابدۇۋېلى** خەۋەر قىلىدۇ: باي ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى ئۆتكەن يىلى چىرىكلىككە قارشى تۇرۇش، ساھەلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىشنى مۇھىم ئورۇنغا قويۇپ، تۈرلۈك كەسپىي خىزمەتلەرنىڭ ئوڭۇشلۇق ئىشلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، يېزا ئىگىلىككە ياردەم بېرىش قەدىمىنى تېزلەتتى.

بۇ بانكا يىل بېشىدىلا ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، بۇ خىزمەتنى كۈچلۈك تەشكىلىي ئاساستا ئىگە قىلدى. ھەر مىللەت پارتىيە ئەزالىرى ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى مەركەز، ئاپتونوم رايوننىڭ چىرىكلىككە قارشى تۇرۇپ، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، ساھەلەردىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش توغرىسىدىكى ھۆججەتلىرىنى ئۆگىنىش، تەشۋىق قىلىش ۋە ئىزچىللاشتۇرۇشقا يېتەكلىدى. چىرىكلىككە قارشى تۇرۇش، ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش بويىچە ئاساسىي قاتلام پۇل مۇئامىلە تارماقلىرى بىلەن ھۆددىگەرلىك توختامى ئىمزالىدى. ساھەدىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۈزىتىش توغرىسىدا ئۇن ماددىلىق بەلگىلىمە تۈزۈپ، ئۇنىڭ ئىجراسىنى سۈرۈشتۈردى. بانكا ئورگىنىدا مەخسۇس پاش قىلىش ساندۇقى، پاش قىلىش تېلېفونى تەسىس قىلدى. تۈرلۈك تەربىيىلەش، تەشۋىقات شەكىللىرى ئارقىلىق 2800 ئادەم (قېتىم) خادىمنى تەربىيىلىدى. 100 ساندىن ئارتۇق قارا دوسكا گېزىتى چىقاردى. جەمئىيەتكە ئوچۇق - ئاشكارا ۋەدە بېرىپ ۋە نازارەتچى تەكلىپ قىلىپ، ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ نازارىتىنى قوبۇل قىلدى. چىرىكلىكنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان ئامىللارنىڭ ئالدىنى ئېلىشتا قەتئىي بولدى. خادىملار ئىش بېجىرىش جەريانىدا ھۆكۈمەت ئىشىنى شەخسىي ئىشقا ئارىلاشتۇرماي، قەرەللىك ھالدا ھېساب تەكشۈرۈشنى يولغا قويدى. خادىملار پۇل مۇئامىلە جەريانىدا 3000 يۈەندىن ئارتۇق پارا پۇلىنى ۋە مۇئامىلىدارلارنىڭ كۆپ قېتىملىق مېھماندارچىلىقىنى رەت قىلدى.

بۇ بانكا يۇقىرىقى خىزمەتلىرى ئارقىلىق يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇنلارنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى. بۇنىڭ بىلەن بانكىنىڭ تۈرلۈك كەسپىي خىزمەتلىرىمۇ ئىلگىرى سۈرۈلدى. بۇ يىل 1 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغا قەدەر بانكا بويىچە توپلانغان ئومۇمىي ئامانەت پۇل قالدۇقى 93 مىليون يۈەنگە يېتىپ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن 22 مىليون 400 مىڭ يۈەن ئاشتى. يېزا ئىگىلىكى ۋە نامراتلارنى يۆلەشكە ئاجرىتقان قەرز پۇلىمۇ كۆرۈنەرلىك ئاشتى.

قەشقەر شەھىرى «ھەممە شەھەر، ھەممە ماگىزىنلاردا ساختا تاۋار بولماسلىق»نى ئىشقا ئاشۇرۇش پائالىيىتىدە كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋېلىجان مەتىمىن** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر شەھىرى ئۆتكەن يىلدىن بۇيان پۈتۈن مەملىكەت مىقياسىدا قانات يايدۇرۇلغان «ھەممە شەھەر، ھەممە ماگىزىنلاردا ساختا تاۋار بولماسلىق»نى ئىشقا ئاشۇرۇش پائالىيىتىدە كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى. ئۇلار ئۆتكەن يىلنىڭ بېشىدا شەھەرلىك پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى، ئىقتىساد - سودا كومىتېتى، سودا - سانائەت، مال باھا، تېخنىكا نازارەتچىلىكى، باج ئىشلىرى قاتارلىق تارماقلارنىڭ ئاساسلىق مەسئۇللىرىدىن تەركىب تاپقان «ھەممە شەھەر، ھەممە ماگىزىنلاردا ساختا تاۋار بولماسلىق»نى ئىشقا ئاشۇرۇش پائالىيىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، پۈتۈن شەھەر دائىرىسىدە بۇ پائالىيەتنى كەڭ قانات يايدۇردى. مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنى سەپەرۋەر قىلىپ، بىرقانچە قېتىم تەشۋىقات پائالىيىتى ئېلىپ باردى. پائالىيەتتە ساختا، ناچار، سۈپىتى ئۆزگەرگەن تاۋارلارنى پەرق ئېتىش ساۋادى، «مەھسۇلات سۈپىتى قانۇنى»، «ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش قانۇنى»، «يېمەكلىكلەر تازىلىقى قانۇنى» قاتارلىق قانۇن - نىزاملارنى كەڭ تۈردە تەشۋىق قىلدى. بىر قىسىم ناچار، ساختا تاۋارلارنى كۆرگەزمە قىلىپ ئاممىنىڭ ناچار، ساختا تاۋارلارنى پەرق ئېتىش ئىقتىدارىنى ئۆستۈردى. ھەرقايسى سودا كارخانىلىرى مال كىرگۈزۈشتە سۈپەت ئۆتكىلىنى چىڭ تۇتۇش ھەققىدە بەلگىلىمىلەرنى تۈزۈپ ئەمەلىيلەشتۈردى. ئۇلار بىر يىلدىن بۇيان، دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە يەككە ئىگىلىكتىكى سودا سارايى، ماگىزىن، توپ تارقىتىش بازىرى، ئۇنىۋېرسال سودا بازىرى قاتارلىق ئورۇنلارنى كۆپ قېتىم تەكشۈرۈپ، 586 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى 170 خىلدىن ئارتۇق ناچار، ساختا، ۋاقتى ئۆتكەن، سۈپىتى ئۆزگەرگەن تاۋارنى قولغا چۈشۈرۈپ كۆيدۈردى.

پىچان ناھىيە لەمجىن ئوتتۇرا مەكتىپىنىڭ ئىلمىي مۇدىرى، ئالىي دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى غوپۇر ئابدۇرېھىم ئوقۇتقۇچىلىق بىلەن شۇغۇللانغان 18 يىلدىن بۇيان، ئىزچىل تۈردە سىنىپ مۇدىرى بولۇپ، ئوقۇتۇش سۈپىتىنى يىلدىن يىلغا ئۆستۈرۈپ، ناھىيە تەرىپىدىن كۆپ قېتىم «ئىلغار خىزمەتچى» بولۇپ باھالاندى.

سۈرەتتە: ئۇ (ئوڭدىن 2 - كىشى) ئوقۇتقۇچىلارغا ئوقۇتۇش تەجرىبىسىنى سۆزلەپ بەرمەكتە.

سېيىتنىياز سايىم فوتوسى

مۇقام دەرياسى

ئابدۇكېرىم ئوسمان

بوبىلىرىڭدىن ئاللىقىم پۇرىسا گۈلدەك،
مۇقام بولۇپ جۇش ئۇرىدۇ دىلدا ھاياجان.
قۇياش مۈككەن دولقۇنىڭغا مىنگىشىپ يۈرەك،
بۈيۈك سەنئەت ئالىمگە يول ئالار شۇئان.
سەن نۇرانە شاھ، مۇقاملار دەرياسى ئەلۋەك،
سەن سۆيگۈمنىڭ زەر بۆشۈكى قەدىم زەرەپشان.
جان كۆكلىتەر مۇقامىڭدىن قۇتلىنار تىلەك،
سەن ئالەمگە مېھىر بەرگەن ئانا - جانجان.
تومۇرۇمدا ئاقار ئوخچۇپ سەن تۇغقان كۈيۈم،
تامار شۇڭا مۇقام بولۇپ دىللارغا سۆيگۈم.

گاھى دىشۋار، رەنجىشلىرىم بېسىلار سەندىن،
تەمكىنلىككە، ھوش- ئەقلىگە باشلايسەن ھامان.
سەن كۈيلىگەن ئانا-خەلقىم، ئانا ۋەتەندىن،
كۈيلىرىمگە ئۇن ئالىمەن، تېنىمگە مادار.
ساڭا سىرداش يۇرۇڭقاش ۋە تارىم، تۇمەندىن،
ھېسلىرىمغا يۈكلىنىدۇ مۇقەددەس ئارمان.
زامان ئەنە يېڭى ھېكمەت، مەرىپەت-پەندىن
تاشلار ماڭا مۇشكۇل سىناق، ئاللاش، ئىمتىھان.
بۈرچۈم سېنىڭ مۇقامىڭدەك ۋەزنىلىك، نۇرلۇق،
ئۈمىد ئىچرە چاراقلايدۇ ئۇستۇمدە ئۇپۇق.

يىگىتلىكىم دالاسىدا كۈيلەيسەن ھەيۋەت،
مۇقامىڭدا شاش تۇلپارنىڭ كىشنەشلىرى بار.
ئەسلىمەمدىن چىقساڭ بولۇپ پارلاق سەلتەنەت،
تىۋىنىدۇ بارچە ئەللەر قۇچۇپ ئىپتىخار.
يۈرىكىمنى دۈپۈلدىتەر شۇندا زور قۇدرەت،
بۈيۈك ئەجداد ئىستىكىدە تۇتىدۇ خۇمار.
سەن ياراتقان مەڭگۈ قىران ھېكمەت، ھەقىقەت،
كۈن ئۇرىدا غۇرۇرۇمغا بولىدۇ تۇمار.
ئەجدادىمنىڭ داۋىنىدا ئانەش لاۋاسەن،
يىگىتلىكىم چوققىسىدا ياڭراق ساداسەن.

مەن بارىمەن مۇقامىڭنىڭ قاناتلىرىدا
غايەم - گۈلگۈن، مەنزىلىمگە تەمكىن، ئۈمىدۋار.
قەرزىم، بەختىم - بۈرچلارنى قىلماقلىق ئادا،
مۇشەققەتلىك مۇساپەمدە خەلقىم مەدەتكار.
مۇقاملاردەك ئاۋۇپ بۇدەم تىلەك، ئىلتىجا،
ئۇڭ- سولۇمدا جاراڭلايدۇ تەكرار ۋە تەكرار.
نۇرلىنارمەن تىلەكلەرنى ئەيلىسەم بىجا،
بولۇپ خەلقىم يۈرىكىدە ئەبەدىي زۇننار.
ئۈمىدىڭنى ئەلۋەك قىلغىن مۇقام دەرياسى،
ئىھ، زەرەپشان - قۇياش تۇغقان سۆيگۈ دۇنياسى!

كۆتۈرەڭگۈ كۈيلەر

ھاجى مۇھەممەت

كېلەچەك يۇلتۇزلىرى

ئۈيۈشۈپ تۇتۇپ چىڭ قوللارنى،
مۇستەھكەم سەپ بولۇپ راسلاندۇق.
بىر نىيەت- مەقسەتتە ھەممىمىز،
نۇرانە ئەتىگە ئاتلاندۇق.

ياشنايمىز ئىلىم-پەن نۇرىدا،
تەلپۈنەر بىلىمگە قەلبىمىز.
يېتىلسەك يارامىلىق ۋارىس بوپ،
تەشەككۈر ئېيتىدۇ خەلقىمىز.

ئەل-ۋەتەن ئۈمىدى شەرەپلىك،
ئەبەدكە ئەستە چىڭ ساقلايمىز.
كېلەچەك يۇلتۇزى بولۇپ بىز،
ئىستىقبال كۆكىدە چاقنايمىز.

مەرىپەت يولى

شۇ يول بىلەن مېڭىۋاتىمىز،
ئەقلىمىزنى بىلگەندىن باشلاپ.
ئىلىم-پەنگە بەردۇق ئىشتىياق،
بەگباشلىقنى ئەلتۆكۈس تاشلاپ.

كەلگۈسىگە باشلايدۇ بۇ يول،
كۆزلىگەنگە چوقۇم يېتىمىز.
زېمىمىزدە بار ئەل ئۈمىدى،
بۈيۈك بۇرچ يۈدۈپ كېلىمىز.

بۇرۇنقىلار ماڭغان بۇ يولدا
ماڭماقتىمىز بىزمۇ داۋاملىق.
بولسا داغدام مەرىپەت يولى،
ئەۋلاد چوقۇم بولار يارامىلىق.

شېئىرلار

ئابلىمىت ئابدۇكېرىم

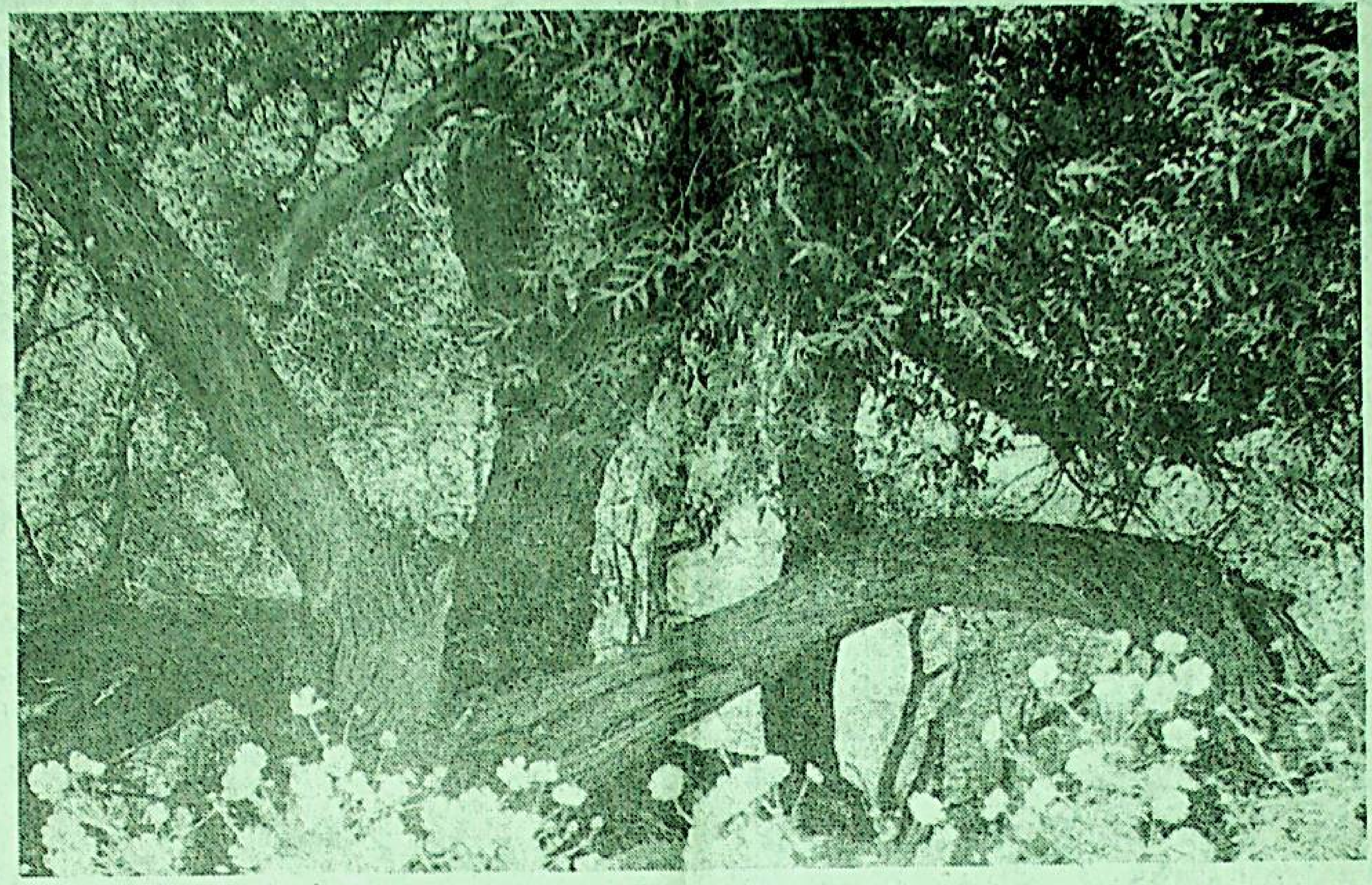

باھار ھىممىتى

ئابلىز ئابدۇللا فوتوسى

يۇرتۇم

ئۆمەر ئىسمائىل

يېتىپ كەلگەچكە سەن كۈتكەن خۇشاللىق چاغلىرىڭ يۇرتۇم،
چۆمۈلدى توي ناۋاسىغا دالا ھەم تاغلىرىڭ يۇرتۇم.

تۇغۇلدۇم سەندە چوڭ بولدۇم، مۇقەددەس قىبلىگاھىمسەن،
بىلىنگەي مەن ئۈچۈن گۈلشەن قاقاسلىق سايلىرىڭ يۇرتۇم.

نە ھاجەتتۇر ھەۋەس قىلماق خىيالى باغى ئىرەمگە،
بېرەر جەننەت ھوزۇرىنى چىمەنزار باغلىرىڭ يۇرتۇم.

بولۇپ سەپنىڭ چەۋەندازى روناق تاپتى ھالال تەردىن،
قۇرۇپ كارخانا ھەم زاۋۇت ئەقللىق بايلىرىڭ يۇرتۇم.

پايانسىز يايلىقىڭ كۆركەم، زىلال سۇلار ئېقىپ تۇرغاچ،
قىشى ياز ئوتلىشار ئۇندا كالا، قوي، تايلىرىڭ يۇرتۇم.

توقار ئەتلەس، گىلەم، شايى قوشۇپ دىل رىشتىنى ھەرچاغ،
چېۋەر - چاققان ماھارەتلىك قولى گۈل، ئايلىرىڭ يۇرتۇم.

يېگىپ توسقۇننى جەڭ قىلسا، بولۇپ خەلقىڭ ئۇيۇلتاشتەك،
كىيەر ئالتۇن لىباسىنى جىمكى جايلىرىڭ يۇرتۇم.

ئىككى غەزەل

مۇھەممەتجان راشىدىن

1

گۈلۈم ياشنايلى، دۇنيادىن جاپا تارتقانچە كەتمەيلى،
چېپىپ كەتمەننى ئۆلگۈچە، قوراي ساتقانچە كەتمەيلى.

ئېگىز ئاسمان قىزى بىزنى بۈگۈن پەرۋازغا ئۈندەيدۇ،
قاناتەت قىبلىمىزدۇر دەپ، قولاق قاققانچە كەتمەيلى.

بىلىندى بارچىگە چۈنكى نادانلىقنىڭ نىنى ئاچچىق،
تۈگەل ئەگىزنى دەريا دەپ يەنە ئاققانچە كەتمەيلى.

تەۋەككۇل چۆلنى بىنەم ساناپ كۆتمەيلى ئالتۇن چەش،
نادانلىق تونىغا ياشنى ئۇراپ ياتقانچە كەتمەيلى.

تۈندە خاتىرجەم يېتىپ ھەم ئۇخلىمايدۇ دۈشمىنىڭ.

دەرد-ئەلەم، قايغۇڭدىدۇر دۈشمەن دېگەننىڭ مەرىكىسى،
ئەھلى يۇرت ئۇن يوقلىسا، بىر يوقلىمايدۇ دۈشمىنىڭ.

سەن ناكا بولغان كۈنى چىن دوستلىرىڭ ئاقساق تامام،
چىن يۈرەكتىن ئۆلەردەك ئاقسمايدۇ دۈشمىنىڭ.

مىڭ كۈلۈپ يۈرگەن بىلەنمۇ چانغىنى چانغان ئۇنىڭ،
قانچە قىلسا دوستلىرىڭغا ئوخشىمايدۇ دۈشمىنىڭ.

بولدىڭىز

(مەملىكەت بويىچە ئۇن مەشھۇر ياشنىڭ بىرى، دوكتور خالمۇرات غوپۇرغا ئېغىشلايمەن)

تۇرغان شاۋۇدۇن

كەسپىڭىزدە شان قۇچۇپ ئىلىمدە مەشھۇر بولدىڭىز،
ماختىلىپ ئەل كۈيىدە ياڭراق غەزەل-خور بولدىڭىز.

كىم ھەۋەس قىلمايدۇ سىزدەك تاپماقنى شۆھرەت ئەل ئۈچۈن،
ئاشۇ شۆھرەتكە مۇناسىپ گەۋھەرودۇر بولدىڭىز.

ئۆتتى يىللار شۇ كەبى تۈننى ئۇلاپ-تاڭغا تالاي،
ھەر مىنۇتنىڭ تەكتىدىن دۇر سۈزگۈچى تور بولدىڭىز.

ئىلمۇ ھېكمەت بابىدا قازىنىپ شانلىق ئۇتۇق،
ھەممىنى تاڭ قالدۇرۇپ خەلقىمگە مەنزۇر بولدىڭىز.

نامىڭىز تىللاردا داستان، سىزگە قايىل ئەل-ئاۋام،
بۇ رىقابەت ئالىمدە تۆھپىسى زور بولدىڭىز.

يارىشاركەن تۆر دېگەن كىم تاپسا شۆھرەت ئەجرىدىن،
ئەھلى - ئالەم سەھنىسىدە تۇنجى ئۇيغۇر بولدىڭىز.

بارچە ئەل سۆيگەن ئوغۇلدىن كىممۇ ماختالماس خۇشال،
ماختىنىشقا ئەل ئارا بىزگە بۈيۈك تۇر① بولدىڭىز.

قولىڭىزدا ساقىيىپ چىقتى تالاي سىرلىق كېسەل،
ئەسلىتىپ ئىبنىسىنانى شۆھرىتى پۇر بولدىڭىز.

تەڭرىتاغ پەرزەنتى سىز، تەڭرىتاغدەك ۋەزنىڭىز،
قەلبىدە ئەلنىڭ شۇ تاغدەك قامىتى زور بولدىڭىز.

تەڭرىتاغ ئاسمانى كەڭ ئۆرلەڭ يەنە پەرۋاز قىلىپ،
تەڭرىتاغ بۈركۈتىگە تەققاس تەسەۋۋۇر بولدىڭىز.

---

① تۇر — مۇنار

ئىككى غەزەل

زوردۇن ئىمىر

مەھەللەم

گۈل پۇرايسەن بۇرنۇمغا بوستان مەھەللەم،
گۈزەللىكنىڭ كۆكىدە چولپان مەھەللەم.

مەن تۇغۇلدۇم قوينۇڭدا باقىنىڭ پەپلەپ،
ئانا قىلدىڭ كۈچ-قۇۋۋەت، دەرمان مەھەللەم.

مېۋە بەردىم، ئاينىدىم، كۆكلەپ ئەجرىڭدە،
قىلدىڭ ئىشقى -مېھرىڭنى ئوكيان مەھەللەم.

تۇپرىقىڭنى زەر دېمەن، سۇلىرىڭ كەۋسەر،

گەپ تېپىپ

تىنچ كۆڭۈلنى غەش قىلۇرسەن گەپ تېپىپ،
سۇنى بۇلغاپ لەش قىلۇرسەن گەپ تېپىپ.

بىرنى تىللاپ، بىرنى ماختاپ -ئۇچۇرۇپ،
سامانىنمۇ چەش قىلۇرسەن گەپ تېپىپ.

سۆز ياسايسەن بۇزۇپ توغرا جۈملىنى،
چېكىتنىمۇ بەش قىلۇرسەن گەپ تېپىپ.

تېز تارايدۇ ئېغىزىڭدىن شۇم خەۋەر،

ئۇستاز

شۇ مۇقەددەس مۇنبەردە،
ئۆتكۈزدىڭىز يىللارنى.
جىسمىڭىزنى شام قىلىپ،
يورۇتتىڭىز دىللارنى.

ئەر تۆكتىڭىز بىز ئۈچۈن،
ئانىمىزدەك كۆيۈنۈپ.
كېتەر شۇنى ئۇيلىساق
دىللىرىمىز سۆيۈنۈپ.

ئۇستاز ئەجىر- مېھرىڭىز،
ئۇنتۇلمايدۇ دىللاردا.
تەرىپىڭىز كۈيلىنەر،
داستان بولۇپ تىللاردا.

ئۈمىد ناخشىسى

ئۈمىد دېگەن روھىي كۈچ،
سېنى ئالغا يېتەكلەر.
ئۈمىد بىلەن تىرىشساڭ،
ئارمانلىرىڭ چېچەكلەر.

ئۈمىد دېگەن قاناتتۇر،
ئۇچاي دېسەڭ پەر قېقىپ.
ئۈمىد بىلەن يۈز ئاچار،
ساڭا بەخت خۇش بېقىپ.

ئۈمىدۋار بوپ بوشاشماي
ئىزدەن شۇڭا ھەرقاچان.
پەن-مەرىپەت يولىدا
قۇچاي دېسەڭ شەرەپ-شان.

بورنى ئاسرايلى

بور ئەمەسمۇ بىز ئۈچۈن
قۇربان قىلىپ ئۆزىنى،
ئاچقان ئىلىم نۇرىدا
ھەممىمىزنىڭ كۆزىنى.

بور ئەمەسمۇ بىلىمنىڭ
يېشىپ بەرگەن سىرىنى.
قەلبىمىزدىن تازىلاپ،
نادانلىقنىڭ كىرىنى.

دوستلار شۇڭا بورنى بىز،
بۇزۇپ، چاچماي ئاسرايلى.
ئۆسۈپ ساغلام، ئەدەپلىك،
بۇرچىمىزنى ئاقلايلى.

ئەخلاق - ئادەم زىننىتى

كۆرگىنىڭدە چوڭلارنى
سالام بېرىپ ئۆگىنىگىن.
كىچىكىڭدىن مۇلايىم،
ئەدەبلىك بوپ يېتىلگىن.

مەھەللىدە، مەكتەپتە
دوستلار بىلەن ئۆت ئىناق.
قىلىقلىرى سەتلەردىن
كىچىكىڭدىن بول يىراق.

كىيىم ئەمەس بىلىۋال
«ئەخلاق - ئادەم زىننىتى».
بولسا كىمكى ئەخلاقلىق
ئاشار شۇنىڭ ئىززىتى.

بالىلار ئۈچۈن

پارچىلار

غوپۇر راخمان

مەنۋى گادايلىق ياماندۇر -يامان،
رەڭگىنى سارغايتىپ قىلىدۇ سامان.
پۇلغىلا ئېتىقاد باغلىساڭ ئاخىر،
پۇشايمان دەشتىدە قالىسەن ھامان.

بەزىلەر ئاغزىدا «شەھەر» ئالىدۇ،
گوياكى «چولپان» بوپ كۆكتە يانىدۇ.
چۇشكەندە ھەقىقىي بەيگە- سىناقتا،
شالىنىپ بەرىبىر چەتتە قالىدۇ.

ئادالىق ئوتىغا باسنى تۇراپ ياناقچە كەتمەيلى.

تىرىك جان ئەھلىگە، بىلسەڭ، ئاۋۋال ناندىن ئەقىل لازىم،
ئىلىم-پەن دەپ ئاران بىر تال قەلەم ئاسقانچە كەتمەيلى.

بۇ تاغلار كەينىدە تاغ بار، ئاران ئاشساق ئېدىر ئاشتۇق،
ھۈنەرسىز بىزگە ئىقبال يوق، كىگىز باسقانچە كەتمەيلى.

گۈلۈم، ئەتەڭگە پال ئاچما، ئاڭا قادىر ئەمەس پالچى،
گۈزەل دەپ ئەتىمىز ئاندىن، قوشاق قاتقانچە كەتمەيلى.

2

قۇت سېنىڭ قونسا بېشىڭغا قۇتلىمايدۇ دۈشمىنىڭ،

كىم خۇمار كۆز ياشلىرىڭغا بۇندا دۈشمەندىن بۆلەك،
شۇ سەۋەب سەن قاقشىغانغا قاقشىمايدۇ دۈشمىنىڭ.

كۈلكە- قىقاسلاردا كىم دوست، كىم رەقىب، بىلمەك قىيىن،
بايقىساڭ، سەن ماختىغاننى ماختىمايدۇ دۈشمىنىڭ.

سەن گۈلىستاندىن چىقارسەن، ئۇ تىكەنلىكتىن لېكىن،
ھېچقاچان سەن ئاقلىغاننى ئاقلىمايدۇ دۈشمىنىڭ.

ماڭسا، تۇرسا ساڭا ئاپەت، ئۆزىگە ئامەت تىلەر،
باغلىرىڭغا ياغسا يامغۇر، ياقلىمايدۇ دۈشمىنىڭ.

تاتلىق سۆزلۈك سويار دۈشمەن پوستىنى
سوغۇق سۆزلۈك دۈشمەن قىلار دوستىنى

قەيسەر ھېسامىدىن يازغان

ھېيت نەزمىسى

روزى سايىت

ئايەم كۈلكىسى

كۆكتە ناۋا، يەردە ساما - ئايەم كۈلكىسى،
ئۇشبۇ شادلىق بارچە شادلىقلارنىڭ ئۈلگىسى.

ناغرا، سۇناي ئاۋازىدىن بۇلبۇللارمۇ مەست،
شۇنچە جۇشقۇن باھاردىكى بەخت مەرىكىسى.

نەگە بارماڭ بەزمە، مەشرەپ-شاھانە سورۇن،
نەگە باقماڭ گۈلدەك چىراي - ئايەمنىڭ تۈسى...

ئادەملەر خۇش، كۆڭۈللەر شاد، داستىخانلار مول،
دىماقلارنى غىدىقلايدۇ قورۇما بۇسى.

ھېيتنى ھېيتقا ئۇلايدۇ ئەل ھەر يىلى شۇنداق،
توختىمايدۇ ئۆمۈر بويى ئايەم كۈلكىسى!

باھاردىكى ھېيت

باھاردا كەلدى قۇربان ھېيت قەۋمىنى قەلبداش ئەيلەپ،
يىگىت - قىزلارنى خۇش -خۇرسەن، ياشانغانلارنى ياش ئەيلەپ.

قاراڭ، ھەر ئۆيدە ساڭزا ۋە باقالى، نان-توقاچ تۆكمە،

دۇخۇپكا، چوڭ تونۇر، داڭقان ئىچىنى ئالدىراش ئەيلەپ.

چىقىپ كىگىز -كېچەك سىرتقا ئۆزىنى پاكلىدى چاڭدىن،
قېنىپ بىر ئۇخلىماس ئۇستام پاسونلۇق ئۇستىباش ئەيلەپ.

جانان قىزلار بېرىپ زەرگەر يېنىغا نۇسخا تاللايدۇ،
جۇلادا كۆكرىكى، بوينىمۇ زەر زەنجىر ھاپاش ئەيلەپ.

جۇۋانلار تىكلىمە ئەينەك تۈۋىنى نەچچە ئايلانمىش،
ئېسىپ زۇلفىغا چاچتەڭگە، يېشىل ئوسمىنى «قاش» ئەيلەپ...

يەنە بار، بانكا تەق قىلدى پېچەت پۇللارنى كەنتۇرغا،
بوۋايلار پارچىلار پۇلنى بانكىدىن ئايرىۋاش ئەيلەپ.

يىگىتلەر شادلىقنى بىر دېمەڭ! تەييارلىدى سوۋغا،
نىگار - مەھبۇبىغا ئىشقى سىرىنى ئەمدى پاش ئەيلەپ...

بۇ ھېيت دېھقانغا ئاش، پاختا پۇلىنى ئالدىدىن بەردى،
مۇھەببەت ئىلكىدە ھەركىمنى تەڭ، ئوخشاش باغاش ئەيلەپ.

بۇ ھېيتنى ناخشا، مەشرەپ ئىچرە غەرق قىلدى زامان، ھەيھات،
مۇراد- مەقسەت، ئۈمىد- ئارزۇنى پاتماس نۇر- قۇياش ئەيلەپ.

گۈل-گىياھنىڭ خۇش پۇراق، رەيھان مەھەللەم.

ئۆگمەيدۇ تەرىپىڭ كۈيلىسەم ئەسلا،
شان-شەرىپىڭ تىللاردا داستان مەھەللەم.

گۈللە يەنە، گۈللەيمەن بىر ئۆمۈر سېنى،
بۇ مەندىكى ئەقىدە - ئارمان مەھەللەم.

بىرنى ئۈچ، تۆت، بەش قىلىۋرسەن كەپ يېپسى،

قۇراشتۇرۇش - چۇۋۇۋېتىشمۇ ماھىرسەن،
«سوۋۇتقۇ»نى «مەش» قىلىۋرسەن كەپ يېپسى.

بولغاچ كەسپىڭ «ساختىلىق» ئەي «قويىمچى»،
كۆڭلى شۇنداق كەچ قىلىۋرسەن كەپ يېپسى.

ئانا

مۇھەممەتجان سادىق

1

مەيلىدى كەتسەممۇ قەلەندەر بولۇپ،
مەيلىدى قالسامۇ ئېغىر كۈنلەردە...
رازىدىم كەتسەممۇ ئازابتا ئۆلۈپ،
ئانامىلا ياشىسا كۈلۈپ گۈللەردە!

2

ئاقمەن ئىشقىڭدا جۇشقۇن دەريادەك،
قاقمەن ئۆپكەمنى گۈلدەك بويۇڭغا.

يايرايتتىم ئېچىلغان لەيلى، رەئنادەك،
بىر گۈل بولالىسام ئانا، تويۇڭغا!

3

تۆر ساڭا بولسۇن، پەگاسى ماڭا،
گۈل ساڭا بولسۇن، ماڭا ياپرىقى.
جىمى شۆھرەتنى ئۆتۈندۈم ساڭا،
رازىدىم بولسام ئانام ئامرىقى!

يۈكسەك ئارزۇ

نەمەت ناسىر

ئۇپرايدىكەن ئىشلىتىپ تۇرسا،
بۇرغا ئۇچى ئالماس بولسىمۇ.
لېكىن مەھكەم تۇراركەن جەڭچى
جۇدۇن-چاپقۇن بوران چىقسىمۇ.

دېسەم ئۇنى تاش ھەيكەلمىدۇ،
تاغنىڭ چوققىسىغا ئويۇلغان.
دېدى جەڭچى: جىسمىم قەلبىمگە،
ۋەتەن مېھرى چوڭقۇر ئورنىغان.

شۇڭا ۋەتەن تاغ- دالاسىنى،
پولات قورغان بولۇپ ساقلايمەن.

ۋەتەن مېھرى، خەلق ئۈمىدىنى،
پوستا ھوشيار تۇرۇپ ئاقلايمەن.

ئايان بولدى ئىرادىسىدىن،
شۇ جەڭچىنىڭ يۈكسەك ئىستىكى.
ۋەتەن، خەلق ئۈنىڭدىن كۈتكەن،
ئىشەنچ -ئۈمىد، ئارزۇ، تىلىكى.

يۈرىكىمدە ئاشتى مۇھەببەت،
قايىل بولۇپ ئۇنىڭ سۆزىگە.
تاڭ قۇياشمۇ قۇتلۇقلاپ ئۇنى،
چاچتى نۇرىنى تاغدەك بەستىگە.

تاللاش

ئىسمائىل مۇھەممەت فوتوسى